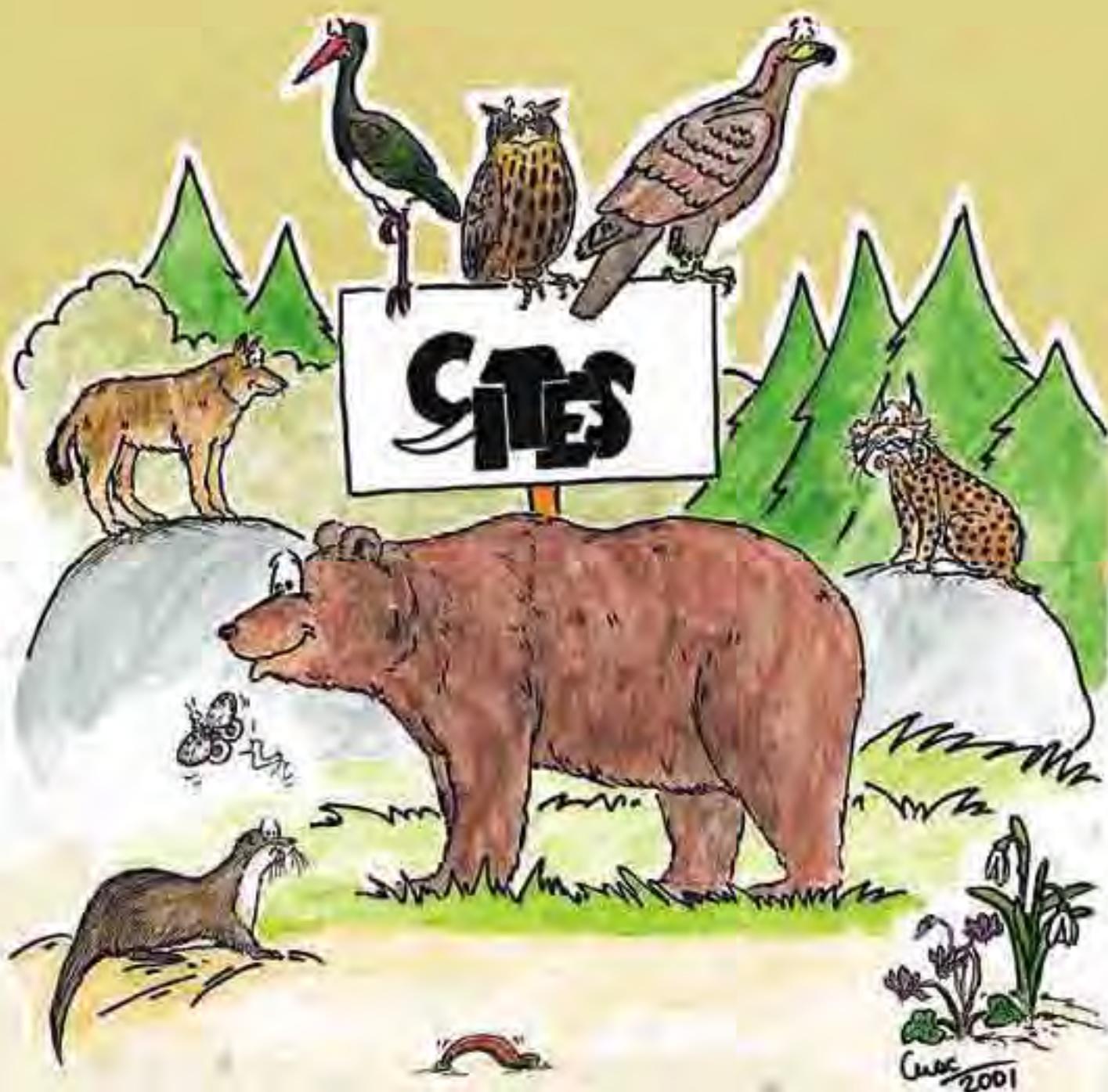

Vodnik za izvajanje Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES)

*Guide
for the Implementation
of the Convention on
International Trade
in Endangered Species of
Wild Fauna and Flora (CITES)*

Urednik/*Edited by:*

ROBERT BOLJEŠIČ

Avtorji prispevkov/*Authors:*

ROBERT BOLJEŠIČ, univ. dipl. biol.

Agencija RS za okolje/*Environmental Agency of the RS*

MAG. URŠKA MAVRI, univ. dipl. biol.

Agencija RS za okolje/*Environmental Agency of the RS*

ANDREJ ARIH, univ. dipl. biol.

Agencija RS za okolje/*Environmental Agency of the RS*

KONŠTANTIN KREBS, univ. dipl. inž.

Carinska uprava RS/*Customs Administration of the RS*

MATJAŽ KLEMENČIČ, dr. vet. med.

Veterinarska uprava RS/*Veterinary Administration of the RS*

JEDRT MAURER WERNIG, dr. vet. med.

Veterinarska uprava RS/*Veterinary Administration of the RS*

DARIN HVALEC, univ. dipl. inž.

Uprava kriminalistične policije/*Criminal Police Administration*, INTERPOL Ljubljana

DR. SCI. ALENKA DOVČ, dr. vet. med.

Veterinarska fakulteta/*Veterinary Faculty*

Založnik in izdajatelj/*Published by:*

AGENCIJA RS ZA OKOLJE/*Environmental Agency of the Republic of Slovenia*

Risbe/*Drawings:*

MAG. MARJAN VAUPOTIČ, univ. dipl. biol.

Prevod v angleščino/*Translation:*

TINKA LENGAR, univ. dipl. biol.

Lektoriranje slovenskega besedila/*Language revision (Slovene):*

SVETLANA RISTIN, prof.

Lektoriranje angleškega besedila/*Language revision (English):*

ALAN MC CONNELL DUFF, M. A., MIL

Producija/*Production:*

ARGOS

Oblikovanje/*Design:*

IVANA KADIVEC

Litografija/*Lithography:*

SCANART

Tisk/*Printed by:*

TISKARNA LJUBLJANA

Naklada/*Edition:*

1000 IZVODOV/copies

Fotografije so darovali/*Photographs donated by:*

Andrej Arih (2)

Robert Bolješič (54)

Alenka Dovč (9)

Andrej Hudoklin (1)

Urška Mavri (6)

Sekretariat CITES (6)

Alenka Smuk (2)

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

502.74/.75:339.5(094.2)

VODNIK za izvajanje konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES) = Guide for the implementation of the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) / uredil, edited by Robert Bolješič ; (avtorji prispevkov Robert Bolješič....(et.al) ; risbe Marjan Vaupotič ; prevod v angleščino Tinka Lengar). - Ljubljana : Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje, 2002

ISBN 961-6324-16-0

1. Vzp. stv. nasl. Z. Bolješič, Robert

117687808

Na naslovni/*Cover:*

značilne slovenske CITES vrste/

Characteristic slovene CITES species

Vodnik
za izvajanje Konvencije o mednarodni trgovini
z ogroženimi prosto živečimi
živalskimi in rastlinskimi vrstami
(CITES)

Guide
for the Implementation of the Convention on
International Trade in Endangered Species
of Wild Fauna and Flora
(CITES)

Uredil
Edited by

ROBERT BOLJEŠIČ

*IF ALL THE BEASTS WERE GONE, MEN WOULD DIE FROM GREAT LONELINESS OF SPIRIT,
FOR WHATEVER HAPPENS TO THE BEASTS ALSO HAPPENS TO THE MAN.
ALL THINGS ARE CONNECTED. WHATEVER BEFALLS THE EARTH BEFALLS THE SONS
OF THE EARTH.*

CHIEF SEATHL (SEATTLE) IN A LETTER TO THE PRESIDENT OF THE US IN 1855

ČE BI IZGINILE VSE ŽIVALI, BI LJUDJE UMRLI ZARADI VELIKE OSAMLJENOSTI DUHA, SAJ VSE,
KAR SE ZGODI ŽIVALIM, SE ZGODI TUDI ČLOVEKU.

VSE STVARI SO POVEZANE. KAR KOLI DOLETI ZEMLJO, DOLETI SINOVE ZEMLJE.

POGLAVAR SEATHL (SEATTLE) V PISMU PREDSEDNIKU ZDA LETA 1855

WAC
2001

Zahvala

Zahvaljujem se avtorjem prispevkov, Marjanu Vaupotiču za oživitev idej v risbah in vsem, ki so sodelovali pri nastajanju te publikacije.

Za podporo se zahvaljujem direktorici Agencije Republike Slovenije za okolje dr. Andreji Čerček - Hočevare ter sodelavcem, Tinki in staršem za potrpežljivost.

Posebno zahvalo namenjam Urški Mavri za vztrajnost in neprecenljivo pomoč.

Urednik

Acknowledgements

I would like to thank all the authors for their contributions, Marjan Vaupotič for bringing the ideas to life in his drawings, and all who participated in the making of this publication.

I would also like to thank the Director of the Environmental Agency of the Republic of Slovenia, dr. Andreja Čerček - Hočevare, and my colleagues for their support, and Tinka and my parents for boundless patience.

A special word of gratitude I owe to Urška Mavri for her commitment and invaluable help.

Editor

Spoštovani !

Izvajanje Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES), ki jo je Slovenija ratificirala pred dobrima dvema letoma, zahteva usklajeno delovanje služb s področja varstva narave, carine, policije in inšpekcijs takoj doma kakor na mednarodni ravni.

Nedovoljena trgovina z ogroženimi vrstami je v svetu po dobičku uvrščena na tretje mesto, takoj za tihotapljenjem mamil in orožja. Čas je zlato, tako za prekupčevalce kakor za državne organe, in krajši je čas prilagoditve različnih služb, manjši bo izplen prekupčevalcev. Zato je naš cilj kar najtreje, seznaniti državne uslužbence z vsebino konvencije in s postopki, potrebnimi za njeno izvajanje.

V boju s prekupčevalci in tihotapci, ki prezijo na vsako našo nedoslednost, na pomanjkljivo medsebojno obveščanje ali znanje, bomo zmagovalci le, če bomo delovali usklajeno na vseh področjih.

*Dr. Andreja Čerček - Hočevar,
direktorica Agencije Republike Slovenije za
okolje*

Dear reader

The implementation of the Convention on international trade in endangered species of wild fauna and flora (CITES), which Slovenia ratified a little more than two years ago, requires a co-ordinated action of all services in the fields of nature protection, customs, police and inspection, both at national and international levels.

Illegal trade in endangered species is the third in the world with regard to profit, close behind drug and arms smuggling. Time is money – for smugglers, as well as for national authorities. Shorter the adaptation period of various services, smaller the booty of dealers. , Our goal is, therefore, to inform civil servants about the content of the Convention and procedures for its implementation as soon as possible.

In combating dealers and smugglers, who watch us closely and take advantage of our every inconsistency, of inadequate exchange of information or inadequate knowledge, we will only achieve victory if we act consistently in all fields.

*Dr. Andreja Čerček – Hočevar,
Director of the Environmental Agency of the
Republic of Slovenia*

Publikaciji na pot

Mednarodna trgovina je eden glavnih dejavnikov ogrožanja številnih živalskih in rastlinskih vrst. Slovenija je v zadnjem desetletju postala izrazita uvoznica tujerodnih živali in rastlin. Analiza, predstavljena v tej publikaciji, nam pokaže, da čeprav na prvi pogled nezaznavno, naša država vendarle prispeva svoj delež tudi pri siromašenju biodiverzitete na drugih celinah.

Konvencija CITES je znana kot eden najučinkovitejših mednarodnih naravovarstvenih instrumentov. Z njeno uveljavitvijo je Slovenija dobila možnost in prevzela odgovornost soodločati o usodi več kot 30.000 rastlinskih in živalskih vrst, ki jih ogroža mednarodna trgovina.

Čeprav je o mednarodni trgovini z ogroženimi vrstami napisanih na tisoče strani, je pričujoča publikacija prvo zbirno delo o tej temi pri nas. Zato so v angleščino prevedena samo tista poglavja, ki govorijo o Sloveniji. Delo je med nastajanjem preraslo iz skromne začetne ideje o kratkih navodilih za izvajanje konvencije CITES v dokaj zajetno knjižico, katere namen je voditi bralca skozi blodnjak predpisov in organizacij na tem področju. Vodnik je namenjen vsem, ki se bodo srečevali z izvajanjem konvencije CITES v Sloveniji, in tudi bralcem v tujini. Zavedam se, da so mnogi vidiki ostali neobdelani, saj je napisano zgolj predstavitev obstoječega stanja na podlagi razpoložljivih podatkov. Upam tudi, da bomo z doslednim izvajanjem Konvencije ter učinkovitim nadzorom prispevali k preprečevanju siromašenja našega bogatega in raznolikega rastlinstva in živalstva. Če bo pričujoča knjižica prispevala k temu, bo njen namen dosežen.

Robert Bolješič

Preface

International trade is one of the main factors threatening numerous animal and plant species. In the last decade Slovenia has become a distinct importer of non-indigenous animals and plants. The analysis presented in this publication shows that Slovenia does contribute, even if almost imperceptibly, to the degradation of biodiversity on other continents.

CITES is known to be one of the most effective international nature protection instruments. By ratifying the Convention Slovenia took the opportunity and also assumed the responsibility to participate in decisions on the fate of more than 30,000 plant and animal species threatened by international trade.

Although thousands of pages have already been written on international trade in endangered species, the present publication is the first compiled work on the subject published in Slovenia.

Therefore, only the chapters concerning Slovenia are translated into English. During its compilation, the work has progressed from an initial concept of short instructions on the implementation of CITES to a thick booklet the aim of which is to guide a reader through the maze of regulations and organisations in this field.

The guide is designed for all concerned with the implementation of CITES in Slovenia, and also for readers abroad. I am aware that many aspects have been left undiscussed, as the present work is only the presentation of the current state based on the data available. I hope that by consistently implementing the Convention and through an effective control, Slovenia will help prevent the degradation of our rich and diverse flora and fauna. If this booklet contributes to this, its aim will be achieved.

Robert Bolješič

Vsebina

Andreja Čerček – Hočevar, Robert Bolješič ..... Uvodne besede

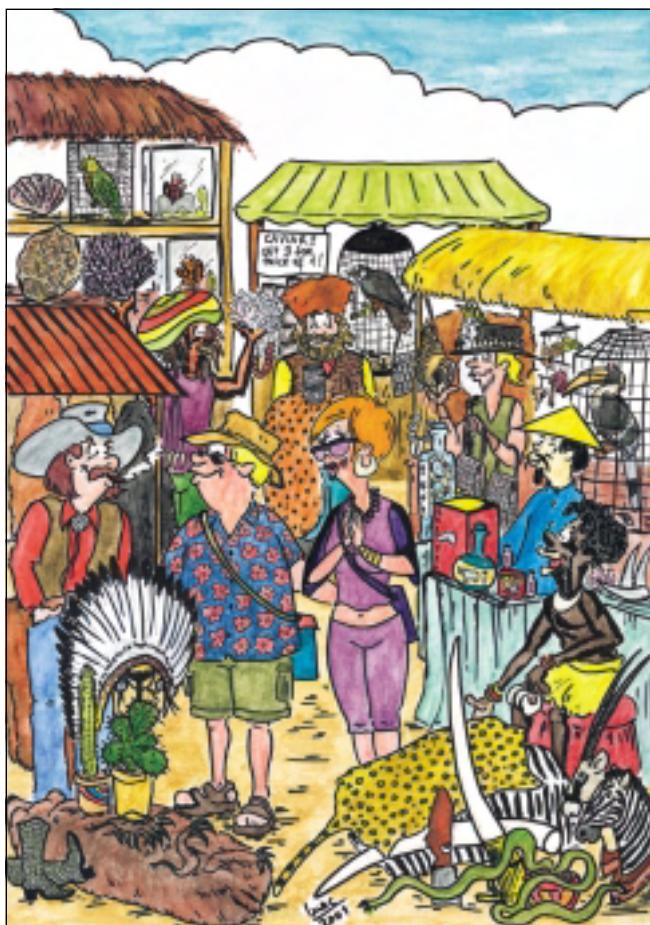
1. MEDNARODNA TRGOVINA Z OGROŽENIMI VRSTAMI	15
1.1 Ogroženost živalskih in rastlinskih vrst zaradi mednarodne trgovine	16
1.2 Nezakonita trgovina z ogroženimi vrstami	19
2. KONVENCIJA O MEDNARODNI TRGOVINI Z OGROŽENIMI PROSTO ŽIVEČIMI ŽIVALSKIMI IN RASTLINSKIMI VRSTAMI	23
2.1 Osnovni pojmi in določbe	26
2.1.1 Definicije	26
2.1.2 Pridržki (rezervacije)	26
2.1.3 Obveznosti pogodbenic	26
2.2 Dodatki konvencije CITES	28
2.2.1 Spremembe dodatkov	32
2.2.2 Glavna merila za uvrstitev vrst v dodatka I in II	32
2.2.3 Posebni primeri	32
2.3 Organi konvencije	32
2.3.1 Konferenca pogodbenic	32
2.3.2 Stalni odbor	35
2.3.3 Odbora za živali in rastline	35
2.3.4 Odbor za poimenovanje	37
2.3.5 Sekretariat CITES	37
2.4 Dokumenti CITES	39
2.4.1 Uporaba fitosanitarnih potrdil	40
2.5 Delovanje konvencije CITES	40
2.5.1 Pogoji za izdajo dokumentov	40
2.5.2 Postopki pri izdajanju in nadzoru dokumentov CITES	41
2.5.3 Izjeme	42
2.5.4 Trgovina z državami, ki niso pogodbenice Konvencije	42
2.6 Druge pomembnejše določbe	43
2.6.1 Označevanje osebkov CITES	43
2.6.2 Osebki, gojeni* v ujetništvu	44
2.6.3 Umetno razmnožene rastline	45
2.6.4 Predkonvencijski osebki	45
3. EVROPSKA UNIJA IN CITES	47
3.1 Predpisi Evropske unije	48
3.1.1 Osnovna načela	49
3.2 Priloge uredb EU	50
3.3 Organi Evropske unije	51
3.3.1 Odbor za trgovino s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami	51
3.3.2 Skupina za strokovno presojo	51
3.3.3 Skupina za uveljavljanje	51
3.4 Dokumenti EU	52
3.4.1 Posebna potrdila	53

3.5 Delovanje EU	54
3.5.1 Pogoji za izdajo dokumentov	54
3.6 Postopki pri izdajanju in nadzoru dokumentov	55
3.6.1 Izjeme	56
3.6.2 Notranja trgovina	56
3.6.3 Uvozne omejitve	57
3.7 Druge pomembnejše določbe	57
3.7.1 Pogoji za prevoz živih osebkov	57
3.7.2 Označevanje osebkov	58
3.7.3 Poročanje	58
4. SLOVENIJA IN MEDNARODNA TRGOVINA Z OGROŽENIMI VRSTAMI	61
4.1 Slovenija in CITES	62
4.1.1 Izvajanje konvencije CITES v Sloveniji	65
4.1.2 Zakonska ureditev	66
4.1.2.1 Povzetek važnejših določb veljavne naravovarstvene zakonodaje	66
4.1.2.2 Kazenske določbe	67
4.1.2.3 Predpisi, ki so v pripravi	69
4.1.3 Postopki pri izdajanju in nadzoru dokumentov	70
4.1.4 Usposabljanje	72
4.2. Analiza mednarodne trgovine s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami v Sloveniji 76	
4.2.1. Glavne značilnosti mednarodne trgovine z živalmi in rastlinami prosto živečih vrst v Sloveniji	76
4.2.2. Najpogostejše države, iz katerih je Slovenija uvozila živali, rastline ter njihove dele in izdelke	79
4.2.3. Viri podatkov in evidenca	80
4.2.3.1 Dovoljenja za uvoz, izvoz in potrdila za ponovni izvoz	80
4.2.3.2 Zbirka podatkov Agencije RS za okolje	81
4.2.4. Uvoz	83
4.2.4.1 Žive živali - CITES	83
4.2.4.1.1 Plazilci	83
4.2.4.1.2 Ptice	85
4.2.4.1.3 Sesalci	87
4.2.4.1.4 Druge živali	89
4.2.4.2 Uvoz delov živali in izdelkov iz njih	89
4.2.4.3 Rastline CITES – žive ter deli in izdelki iz njih	92
4.2.5. Izvoz	96
4.2.5.1 Žive živali - CITES	96
4.2.5.1.1 Želve	97
4.2.5.1.2 Činčile	99
4.2.5.1.3 Rjavi medved	100
4.2.5.1.4 Druge žive živali	101
4.2.6. Ponovni izvoz	102
4.2.6.1 Izdelki iz plazilcev in sesalcev	102
4.2.6.2 Cirkuške živali	103
4.2.7. Nezakonita trgovina	104
4.2.7.1 »Ponudba v malih oglasih«	104
4.2.7.2. Zasegi in zaplembe živali na podlagi konvencije CITES	106
4.3 Inšpekcijski nadzor	109
4.3.1 Nadzor carinskih organov	109
4.3.1.1 Nadzor pošiljk živih živali in izdelkov živalskega izvora	110
4.3.1.2 Nadzor pošiljk živih rastlin in izdelkov rastlinskega izvora	111
4.3.1.3 Pooblastila carinskih organov pri nadzoru prometa z ogroženimi vrstami	111
4.3.2 Veterinarski nadzor pri uvozu tujerodnih prosto živečih živalskih vrst	113

4.3.2.1 Postopek za pridobitev Odločbe o veterinarsko-sanitarnih pogojih za uvoz živali	113
4.3.2.2 Postopek na mejnem veterinarskem prehodu	113
4.3.2.3 Karantena	115
4.4 Interpol in mednarodno policijsko sodelovanje na področju mednarodne trgovine z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami	116
4.4.1 Interpol in okoljevarstvena kriminaliteta	116
4.4.2 Interpolova delovna skupina za boj proti nezakoniti mednarodni trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami	117
4.4.3 Kazniva dejanja zoper ogrožene živalske in rastlinske vrste v Republiki Sloveniji	118
4.5 Zoonoze s poudarkom na nekaterih tujerodnih živalskih vrstah, ki se v Sloveniji pogostejo pojavljajo	120
4.5.1 Splošna načela.....	120
4.5.2 Nekatera osnovna načela preprečevanja okužb pri ljudeh	123
5. PRILOGE	129
5.1 Besedilo konvencije CITES	130
5.2 Abecedni seznam pogodbenic konvencije CITES	144
5.3 Obrazci	147
5.3.1 Enotni obrazec za izdajanje dokumentov CITES	147
5.3.2 Slovenski obrazec za izdajanje dokumentov CITES	149
5.3.3 Obrazci Evropske unije	151
5.3.4 Obrazec ECO – Message	160
5.4 Slovenske živalske in rastlinske vrste, ki so v dodatkih konvencije CITES in prilogah EU	161
5.5 Standardne reference konvencije CITES	166

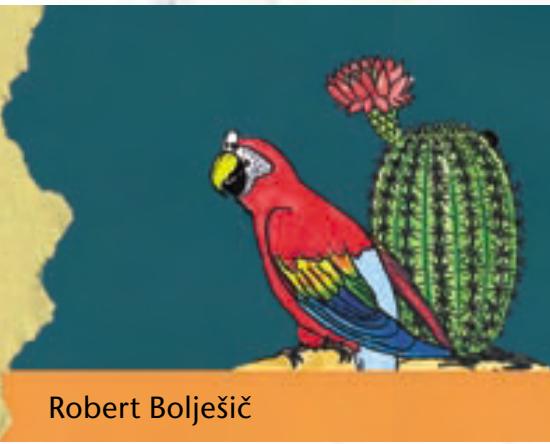
4. SLOVENIA AND INTERNATIONAL TRADE IN ENDANGERED SPECIES	61
4.1 Slovenia and CITES	63
4.1.1 CITES implementation in Slovenia	65
4.1.2. Legal regulation	66
4.1.2.1. Summary of the more important provisions of the nature protection legislation in force	66
4.1.2.2. Penal provisions	67
4.1.2.3. Regulations in preparation	69
4.1.3. Procedures for issuing and controlling documents	70
4.1.4. Training	72
4.2 Analysis of the international trade in wild plant and animal species, and their parts and derivatives in Slovenia	76
4.2.1 General characteristics of international trade in wild animal and plant species in Slovenia	76
4.2.2 Countries from which Slovenia most frequently imports animals, plants and their parts or derivatives	79
4.2.3 Data sources and records	80
4.2.3.1. Import and export permits and re-export certificates	80
4.2.3.2 Database of the Environmental Agency of the Republic of Slovenia	81
4.2.4 Import	83
4.2.4.1 Live animals – CITES	83
4.2.4.1.1 Reptiles	83
4.2.4.1.2 Birds	85
4.2.4.1.3 Mammals	87
4.2.4.1.4 Other animals	89
4.2.4.2 Import of animal parts and derivatives	89
4.2.4.3 CITES plants - live and their parts and derivatives	92
4.2.5 Export	96
4.2.5.1 Live animals - CITES	96
4.2.5.1.1 Tortoises	97
4.2.5.1.2 Chinchillas	99
4.2.5.1.3 Brown bear	100
4.2.5.1.4 Other live animals	101
4.2.6 Re-export	102
4.2.6.1 Derivatives of reptiles and mammals	102
4.2.6.2 Circus animals	103
4.2.7 Illegal trade	104
4.2.7.1 “Offer in the classifieds”	104
4.2.7.2 Seizures and confiscations of animals on the basis of CITES	106
4.3 Inspection	109
4.3.1 Customs control	109
4.3.1.1 Control of shipments of live animals and products of animal origin	110
4.3.1.2 Control of shipments of live plants and products of plant origin	111
4.3.1.3 Powers of customs authorities in the control of trade in endangered species	111
4.3.2 Veterinary control of the import of non-indigenous wild animal species	113
4.3.2.1 Procedure for acquiring a decision on the veterinary and sanitary conditions for the import of animals	113
4.3.2.2 Procedure at a veterinary border crossing	113
4.3.2.3 Quarantine	115
4.4 Interpol and international police co-operation in the field of international trade in endangered species of wild fauna and flora	116
4.4.1 Interpol and environmental crime	116
4.4.2 The Working Group for combating illegal trade in animal and plant species (wildlife crime) ...	117
4.4.3 Criminal offences against endangered plant and animal species in the Republic of Slovenia ...	118
4.5 Zoonoses with the emphasis on some non-indigenous animal species frequently occurring in Slovenia	120
4.5.1 General principles	120
4.5.2 Some general principles of prevention of infection in humans	123

1

MEDNARODNA TRGOVINA Z OGROŽENIMI VRSTAMI

Robert Bolješić

1.1 Ogroženost živalskih in rastlinskih vrst zaradi mednarodne trgovine

Izguba biodiverzitete se v mnogih delih sveta naglo povečuje. Uničevanje naravnih predelov je mnoge prosto živeče živalske in rastlinske vrste pripeljalo na rob preživetja. Za prenekatere vrste so varstveni ukrepi prišli prepozno, saj so že izumrle, druge pa so tako zdesetkane, da je njihova usoda negotova ali živijo samo še v ujetništvu. Te razmere dodatno poslabšuje mednarodna trgovina.

Zaradi povpraševanja po prosto živečih živalih in rastlinah ter delih in izdelkih iz njih je ogroženih na tisoče vrst. Danes v naravi živi le okrog 40 javanskih nosorogov in manj kot 300 sibirskih tigrov, medtem ko je kar 90 vrst papig na pragu izumrtja zaradi mednarodne trgovine z njimi. Pri ljubiteljih in zbircih so pač redkejše vrste bolj iskane in dosegajo višjo ceno.

Konvencija CITES je od nastanka leta 1975 nedvomno veliko pripomogla k ohranitvi vrst, ki so ogrožene zaradi mednarodne trgovine, saj se je ohranitveno stanje mnogih izboljšalo. Res je tudi, da uvrstitev vrst v dodatke Konvencije marsikdaj še poveča povpraševanje po njih. CITES ne more ustaviti nedovoljene trgovine z ogroženimi vrstami, lahko pa jo oteži in omeji. Kakor pri drugih primerih mednarodne trgovine, kjer veljajo omejitve ali prepovedi, se bodo vedno našli posamezniki ali skupine, ki se bodo skušali izogniti nadzoru. Povpraševanje po živalih in rastlinah ogroženih vrst, njihovih delih in izdelkih iz njih daleč presega okvire, ki jih dopušča Konvencija. Znano je, da so prekupčevalci uničili celotno naravno populacijo vrste samo zato, da bi na trgu dosegli višjo ceno.

Kljub zavezujočim določbam Konvencije je njeno izvajanje v mnogih državah nezadovoljivo. Med glavne vzroke za to lahko štejemo pomanjkanje politične podpore naravovarstvenim prizadevanjem, vpletjenost gospodarskih interesov ter neučinkovitost, podkupljivost in nezadostno usposobljenost državnih uradnikov.

Iz statističnih podatkov na podlagi analize poročil pogodbenic konvencije CITES je razvidno, da so nekatere države izključno izvoznice svoje favne in flore, druge pa v veliki meri uvoznice. Izvoznice so predvsem države Južne Amerike, Afrike in Azije ter Vzhodne Evrope, medtem ko so največje uvoznice zahodnoevropske in bližnjevzhodne države, ZDA ter daljnovehodne države (predvsem Japonska, Hongkong, Koreja in Singapur). Avstralija, Kanada, Južnoafriška republika in ZDA so tako uvoznice kot izvoznice. V zadnjem desetletju so postale izrazite uvoznice tudi srednjeevropske države.

1

Sl. 1: Črni ali ozkousti nosorog (*Diceros bicornis*).

Foto: Robert Bolješič

2

Sl. 2: Beli ali širokousti nosorog (*Ceratotherium simum*).

Pripravki, ki vsebujejo nosorogov rog, se uporabljajo v tradicionalni vzhodnjaški medicini za zdravljenje vročinskih stanj in kot afrodiziak, čeprav o takšnem delovanju ni znanstvenih dokazov. Povpraševanje po teh izdelkih je glavni vzrok ogrožanja te skupine.

Foto: Robert Bolješič

Sl. 3: Med pestro ponudbo turističnih spominkov so pogosto tudi deli in izdelki iz ogroženih živalskih in rastlinskih vrst.

Foto: Robert Bolješič

3

Struktura vrst, ki so predmet mednarodne trgovine, je odvisna od zanimanja v državah uvoznicah. Povpraševanje po nekaterih skupinah je dokaj odvisno od trenutne mode. Ta čas so najbolj iskani plazilci (kače, kuščarji, legvani ter kopenske in vodne želve vseh vrst) in nekateri nevretenčarji. Posedovanje nekaterih vrst, predvsem ujed in velikih mačk, ima že dolgo tudi statusni pomen.

Tab. 1: Živalske in rastlinske skupine ter izdelki, po katerih je povpraševanje največje
(vir: Svetovna carinska organizacija in Sekretariat CITES)

	Skupina / izdelek	namen
ŽIVE ŽIVALI ALI RASTLINE	prvaki (opice in polopice)	raziskave, hišni ljubljenci
	zveri in kopitarji	hišni ljubljenci, prikazovanje javnosti, lovski trofeje
	žerjavi, papige, kolibriji, ptice pevke, gosi in race	zbiranje, hišni ljubljenci, delikatesa
	ujede	sokolarjenje, zbiranje, statusni simbol
	plazilci, dvoživke, tropске ribe, škorpijoni in pajki	zbiranje, ljubljenci, prikazovanje javnosti
	orhideje, kaktusi, cikasi, mesojede rastline	zbiranje, okrasne rastline
IZDELKI	kože velikih mačk	trofeje, zbiranje, oblačila, obutev, torbice ipd.
	slonovina ter zobovina povodnih konjev, kitov in mrožev	nakit, okrasni in umetniški predmeti, pečatni žigi, klavirske tipke, deli pohištva ipd.
	tigrove kosti, medvedji žolč, nosorogovi rogorji ipd.	tradicionalna azijska medicina, afrodiziak, ročaji za nože ipd.
	meso kitov in nekaterih plazilcev	delikatesa
	ptičja jajca, preparirane ptice, perje	zbiranje
	kože plazilcev	oblačila, obutev, torbice, pasovi ipd.
	meso in olje morskih želv ter izdelki iz roževine ipd.	delikatesa, spominki, nakit, okvirji za očala, itd.
	muškat	tradicionalna medicina, dišave
	volna tibetanske antilope, vikunje ipd.	šali in oblačila
	preparati metuljev, izdelki iz koral ipd.	zbiranje, nakit, okrasni predmeti ipd.
	korenine ginsenga, skorja afriške divje češnje itd.	medicina
	tropski les (mahagoni, gvajak, ebenovina itd.)	pohištvo, glasbeni instrumenti, okrasni predmeti, umetnine itd.

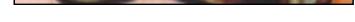
4

5

6

7

Sl. 4: Zelena zamorska mačka (*Cercopithecus aethiops*).

Številne vrste opic in polopic so priljubljene hišne živali. V nekaterih afriških državah so tradicionalna hrana t.i. »bushmeat«.

Meso primatov ponujajo tudi v ekskluzivnih restavracijah drugod po svetu.

Foto: Robert Bolješič

Sl. 5: Zeleni legvan (*Iguana iguana*) je priljubljena terarijska vrsta.

Foto: Robert Bolješič

Sl. 6: Foto: Sekretariat CITES

Sl. 7: Mnoge rastlinske vrste so ogrožene zaradi svoje enkratne oblike, lesa ali vsebnosti zdravilnih in drugih učinkovin

Foto: Sekretariat CITES

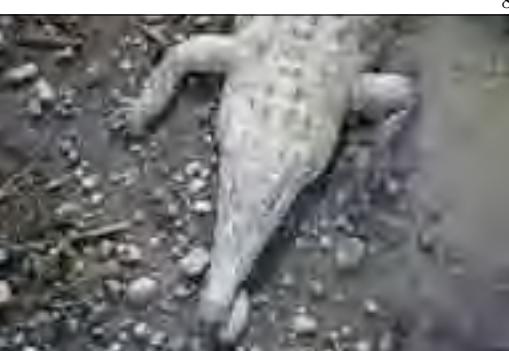

Tab. 2: Tržne vrednosti nekaterih vrst ali izdelkov iz njih (vir: Svetovna carinska organizacija in Sekretariat CITES)

Vrsta / izdelek	Dodatek CITES	Končna cena (USD)
snežni leopard / koža	I	60.000
beli nosorog / rog	I	5.000–40.000
tibetanska antilopa / šal	I	35.000
pižmar / muškat (kg)	I	50.000
sokol selec	I	5.000–30.000
siva papiga	II	600–1200
svetlo rdeči ara	I	5000–6000
kajman / koža	II	200
jesetrovke / kaviar (kg)	I in II	5.000
nekateri metulji lastovičarji / prepariran osebek v okvirju	I	3.000
nekatere vrste kaktusov	I	7.000
redke vrste orhidej	I	10.000

11

10

9

Sl. 8: Ameriški krokodil (*Crocodylus acutus*)
Foto: Robert Bolješič

Sl. 9: Foto: Robert Bolješič

Sl. 10: Foto: Robert Bolješič

Sl. 11: Mednarodna trgovina z vsemi vrstami kaktusov in orhidej je urejena s konvencijo CITES.
Foto: Sekretariat CITES

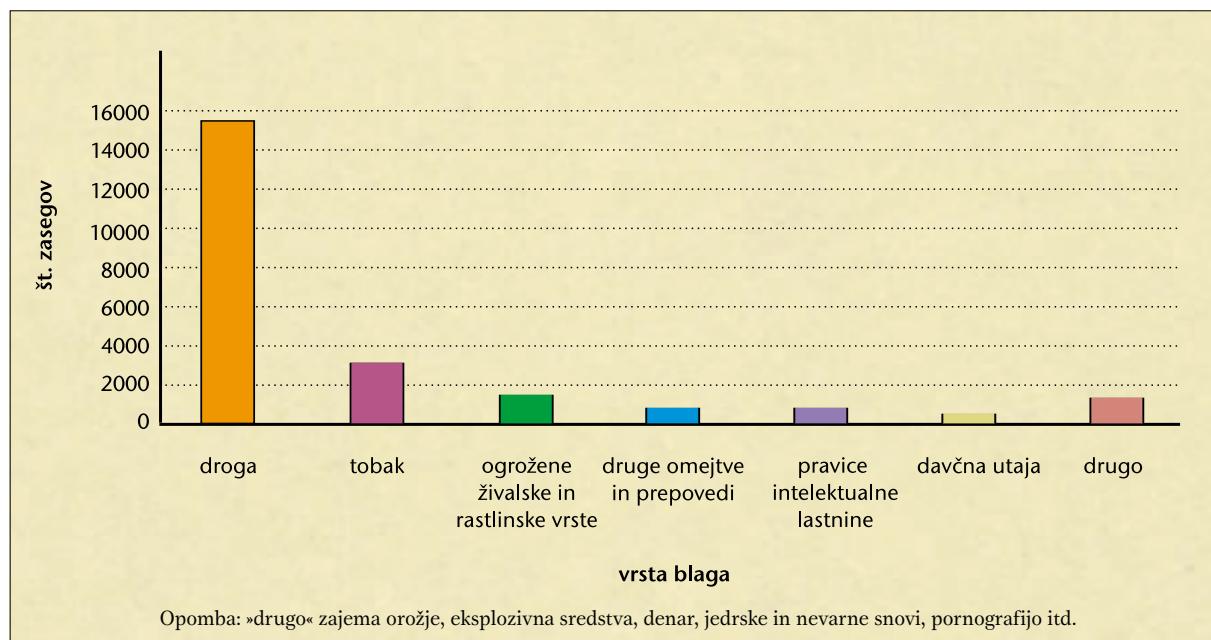
1.2 Nezakonita trgovina z ogroženimi vrstami

Značilnost nezakonite trgovine z ogroženimi vrstami je, da zahteva razmeroma majhen vložek in prinaša velike dobičke, zagrožene kazni pa so največkrat zanemarljive. Tihotapljenje ogroženih živali in rastlin ter njihovih delov in izdelkov iz njih se v glavnem ne razlikuje od tihotapljenja drugega blaga. Po podatkih Svetovne carinske organizacije (WCO, 1998) je nedovoljena trgovina z ogroženimi vrstami na tretjem mestu po vrednosti za nezakonito trgovino z mamili in orožjem. Ocenjena vrednost svetovnega letnega prometa z ogroženimi vrstami je okoli 20 milijard dolarjev. K temu je treba dodati še vrednost nezakonitega prometa, ki znaša približno četrtino te vsote. Ogrožene živalske in rastlinske vrste ter deli in izdelki iz njih so na tretjem mestu tudi po številu zasegov na mednarodnih mejnih prehodih (graf 1).

Sl. 12: Cariniki na mednarodnih mejnih prehodih zasežejo veliko izdelkov iz ogroženih živalskih in rastlinskih vrst, ki jih ne spremljajo ustreznih dokumentov CITES.
Foto: Robert Bolješič

Graf 1: Število zasegov na mednarodnih mejnih prehodih v letu 2000 (vir: Svetovna carinska organizacija)

Najpogostejše oblike tihotapljenja ogroženih vrst so:

- 👉 izogibanje carinskemu nadzoru (tihotapljenje zunaj mejnih prehodov, lažne izjave ipd.)
- 👉 prenašanje manjših osebkov, tudi živih živali in rastlin, v obleki ali osebni prtljagi, ki je lahko v ta namen posebej predelana. To je najpogostejši način vnosa delov in izdelkov iz ogroženih vrst (spominki, okrasni predmeti, torbice ipd.);
- 👉 tihotapljenje po pošti. Majhne predmete, izdelane iz vrst CITES, kakor so npr. zdravila, nakit, okrasni predmeti, oblačila ipd., je zelo lahko pošiljati v pismih ali paketih z lažno deklaracijo. Pogosto so po pošti poslane tudi žive živali (predvsem ptice, plazilci in nevretenčarji) in rastline (največkrat gomolji in čebulice);
- 👉 prevoz osebkov CITES v praznih notranjih prostorih vozil (vrata, rezervne pnevmatike ipd.) ter v posebno za ta namen predelanih delih vozil;
- 👉 prikrivanje z drugim blagom (npr. osebki CITES, pomešani z vrstami, ki jih Konvencija ne obravnava);
- 👉 uporaba lažnih dokumentov (popolnoma ali delno ponarejeni CITES dokumenti).

Eden od vzrokov za nedovoljeno trgovino z ogroženimi vrstami je tudi nezadovoljivo izvajanje Konvencije. Pogosti so zasegi zaradi napačnih podatkov v dokumentih CITES (dejanski osebki se ne ujemajo z osebki, vpisanimi na dokumentu, nepravilna označba izvora ipd.).

Povzeto po: CITES in WCO, 1998

Vir:

The Customs and Wild Fauna and Flora, CITES and Customs Co-operation Council, World Customs Organization, 1998

13

Sl. 13: Pošiljka prebarvane slonovine v osebni prtljagi, ki so jo zasegli cariniki na madridskem letališču.
Foto: Robert Bolješič

14

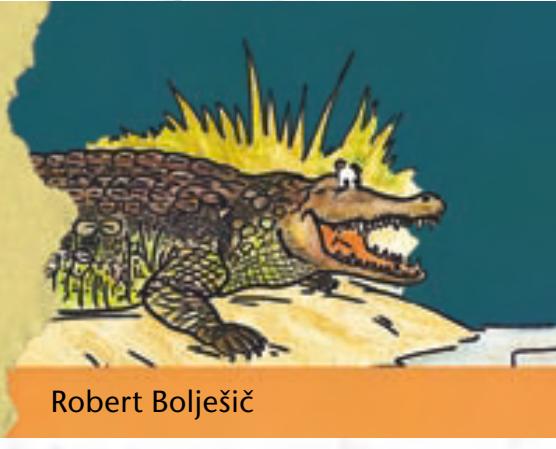
Sl. 14: Carinska skladišča na velikih letališčih so polna zaseženih izdelkov iz vrst, ki jih obravnava konvencija CITES. Posnetek je iz bruseljskega Zaventema.
Foto: Urška Mavri

2

KONVENCIJA O MEDNARODNI
TRGOVINI Z OGROŽENIMI
PROSTO ŽIVEČIMI ŽIVALSKIMI
IN RASTLINSKIMI VRSTAMI

Robert Bolješič

CITES je angleška okrajšava za Konvencijo o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora). Cilj te mednarodne pogodbe je doseči, da trgovina z živalskimi in rastlinskimi vrstami ne ogroža njihovega preživetja. Zagotavlja različne režime varstva za več kakor 30.000 vrst ne glede na to, ali gre za žive osebke, njihove dele ali izdelke iz njih.

Države, ki so se z ratifikacijo, pristopom, sprejetjem ali odobritvijo zavezale izvajati Konvencijo, so njene pogodbenice. CITES jim daje okvir za oblikovanje domače zakonodaje, s katero morajo zagotoviti njeno uresničevanje. Posebnost Konvencije je njena dvojna narava, saj jo nekatere pogodbenice obravnavajo izključno kot trgovinski, druge pa kot naravovarstveni sporazum. CITES je bil podpisani v Washingtonu, zato je znan tudi kot Washingtonska konvencija. Do marca 2002 je k njej pristopilo 158 držav.

CITES pogosto navajajo kot primer uspešnega mednarodnega okoljskega sporazuma. V prid temu govori dejstvo, da doslej ni izumrla še nobena vrsta, ki je uvrščena v dododatke Konvencije. Bistvo učinkovitosti se skriva v besedilu Konvencije, ki v nasprotju z drugimi mednarodnimi sporazumi ni zgolj deklarativno, marveč pogodbenicam nalaga natančno določene obveznosti.

15

17

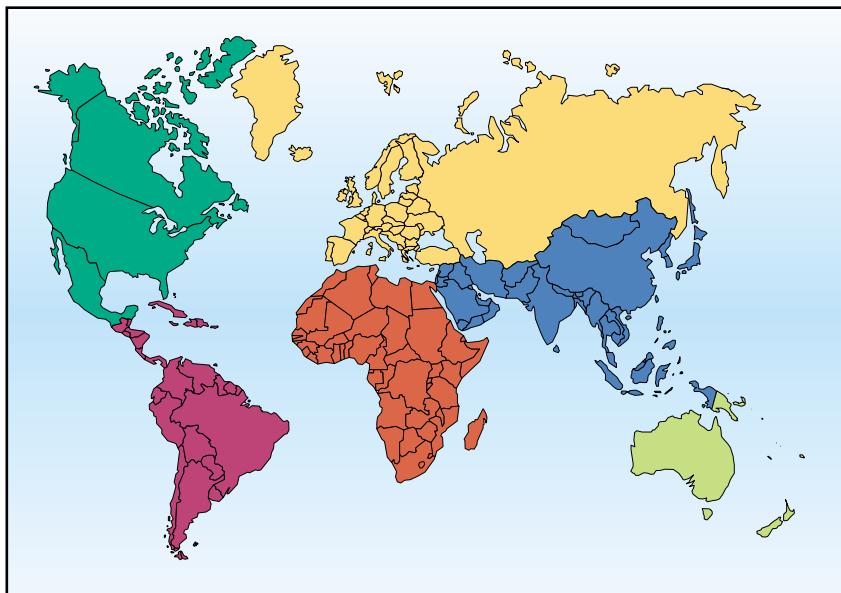

16

Sl. 15: Afriški slon (*Loxodonta africana*). Stilizirani slon je zaščitni znak konvencije CITES. Prepoved trgovanja s slonovino je močno izboljšala ohranitveno stanje naravnih populacij afriškega slona.
Foto: Robert Bolješič.

Sl. 16: Foto: Robert Bolješič

Sl. 17: Mnogi mladiči, ki so osirotelji zaradi nedovoljenega lova, navadno preživijo preostanek življenja v ujetništvu, saj njihovo vračanje v naravo ni uspešno. Posnetka sta iz zatočišča Daphne Sheldrick v nairobijskem narodnem parku.
Foto: Robert Bolješič

Sl. 18: Šest regij konvencije CITES

- Severna Amerika
- Južna in Srednja Amerika ter Karibi
- Afrika
- Evropa
- Azija
- Avstralija in Oceanija

Kako je nastajal CITES

Ideja o mednarodnem sporazumu, ki bi uredil trgovino z ogroženimi vrstami se je porodila v 60. letih prejšnjega stoletja. Dogodki so se vrstili takole:

- 1960: na 7. generalni skupščini Svetovne zveze za ohranitev narave (IUCN) je bil prvič predstavljen problem ogrožanja živalskih in rastlinskih vrst zaradi mednarodne trgovine. Skupščina je pozvala vlade držav, naj omejijo uvoz ogroženih vrst.
- 1963: generalna skupščina IUCN je sprejela resolucijo, v kateri je pozvala k nastanku "Mednarodne konvencije o ureditvi izvoza, tranzita in uvoza redkih in ogroženih prosto živečih vrst ter njihovih kož in trofej".
- 1969: pripravljen je bil prvi seznam vrst, s katerimi naj bi bila mednarodna trgovina prepovedana ali omejena.
- 1972: na konferenci ZN o človekovem okolju v Stockholmu je bilo sprejeto Priporočilo št. 99.3, na podlagi katerega je leto pozneje 88 držav razpravljalo o osnutku konvencije CITES.
- 1973: v Washingtonu je 21 držav podpisalo Konvencijo o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, ki je začela veljati po deseti ratifikaciji 1. julija 1975.

Povzeto po: WIJNSTEKERS, 2000

Sl. 19: Kata ali obročastorepi lemur (*Lemur catta*). Foto: Robert Bolješič

2.1 Osnovni pojmi in določbe

2.1.1 Definicije

V nadaljevanju so navedene osnovne definicije, kakor jih navaja besedilo Konvencije, brez poznejših dopolnitev v resolucijah Konference pogodbenic.

- 👣 trgovina pomeni izvoz, ponovni izvoz, uvoz in vnos iz morja (vnos osebkov vzetih iz morskega okolja, ki ni pod jurisdikcijo nobene države)
- 👣 vrsta je katera koli vrsta, podvrsta ali zemljepisno ločena populacija
- 👣 osebek je katera koli živa ali mrtva žival ali rastlina ter vsak prepoznavni del ali izdelek iz njih

temeljno načelo CITES-a:

osebek CITES = dokument CITES

2.1.2 Pridržki (rezervacije)

Skladno z XXIII. členom Konvencije pogodbenice ne morejo izraziti splošnih pridržkov. Ob deponiraju listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu h Konvenciji pogodbenice lahko izrazijo posebne pridržke glede katere koli vrste iz dodatkov I, II ali III ter katerega koli dela ali izdelka iz vrste, uvršcene v dodatek III.

O pridržkih v zvezi s spremembami dodatkov Konvencije lahko vsaka pogodbenica pisno obvesti vlado depozitarja (XV. in XVI. člen Konvencije). Dokler jih ne umakne, se glede trgovine s temi vrstami ne obravnava kot pogodbenica Konvencije.

2.1.3 Obveznosti pogodbenic

Obveznosti pogodbenic določata VIII. in IX. člen Konvencije. Vsaka pogodbenica mora:

- 👣 določiti enega ali več upravnih organov za izdajanje dokumentov CITES;
- 👣 določiti enega ali več strokovnih organov;
- 👣 ob deponiraju listine o ratifikaciji obvestiti vlado depozitarja o upravnem organu pooblaščenem za stike s Sekretariatom in drugimi pogodbenicami;
- 👣 pri Sekretariatu deponirati podpise oseb, pooblaščenih za izdajanje dokumentov CITES in odtise žigov, ki jih uporablja v ta namen, in ga obveščati o spremembah;
- 👣 kaznovati nedovoljeno trgovanje z osebki CITES in njihovo nezakonito posedovanje;
- 👣 omogočiti zaplembu ali vrnitev osebkov v državo izvoznico ter zagotoviti začasno zatočišče za žive osebke;
- 👣 zagotoviti čim krajše zadrževanje živih osebkov pri izpolnjevanju formalnosti, povezanih s trgovino (v ta namen lahko pogodbenica določi vstopne in izstopne postaje za carinjenje osebkov CITES);
- 👣 zagotoviti, da so živi osebki med prevozom, tranzitom, zadrževanjem ali natovarjanjem pravilno oskrbovani;
- 👣 hrani podatke, povezane s trgovino s vrstami CITES;
- 👣 Sekretariatu posredovati letno poročilo o izdanih dokumentih CITES in
- 👣 pripraviti dveletno poročilo o zakonodajnih in upravnih ukrepih za izvajanje Konvencije.

Na podlagi XVI. člena Konvencije pogodbenice lahko sprejmejo strožje domače ukrepe in uredijo zlasti pogoje trgovanja, pridobivanja ali prevoza osebkov iz dodatkov I, II in III ali popolnoma prepovejo te dejavnosti. Enake ukrepe lahko pogodbenice sprejmejo za vrste, ki niso v dodatkih Konvencije.

Tab. 3: Izsek iz letnega poročila Slovenije za leto 2000 (uvoz sesalcev)

App.	Species	Description	Quantity	Country of export or re-export	Number of Export permit or Re-export certificate	Country of origin	Purpose	Source	Remarks
M A M M A L I A									
I	<i>Acinonyx jubatus</i>	trophy (skin)	1	NA		NA	Hunting trophies	W	
II	<i>Equus zebra hartmannae</i>	trophy (skin)	1	NA	No 00418	NA	Hunting trophies	W	Export permit No. 34259
II	<i>Felis caracal</i>	trophy (skin & skull)	1	ZA	No. 14531	ZA	Hunting trophies	W	
I	<i>Lutra lutra</i>	live animal, male	1	CZ	C-2600	CZ	Educational	C	
I	<i>Oryx dammah</i>	trophy (skin & skull)	1	US	C-2400	US	Hunting trophies	F	
I	<i>Oryx leucoryx</i>	stuffed animal	1	US	C-1800	US	Hunting trophies	F	

Financiranje konvencije

Skupni letni proračun Konvencije znaša približno 4 milijone ameriških dolarjev. Glavni viri proračuna so:

- prispevki pogodbenic (pribl. 3 milijone ameriških dolarjev na leto). Njihova višina je določena v skladu s prispevno lestvico Združenih narodov za vsako državo glede na višino njenega bruto družbenega proizvoda. S tem denarjem se financira delo Sekretariata in odborov, vzdrževanje podatkovnih zbirk, usposabljanje itd.; in

zunanji viri, ki sestojijo iz:

- prostovoljnih prispevkov pogodbenic	75%
- prispevkov medn. vladnih in nevladnih organizacij (UNEP, EC itd)	10%
- trgovinskih organizacij, letalskih prevoznikov itd.	10%
- nevladnih organizacij	5%

Prispevke zadnjih dveh skupin mora odobriti Stalni odbor. Ta sredstva se uporabljajo predvsem za tehnično pomoč pogodbenicam, usposabljanje, ozaveščanje javnosti, znanstvene raziskave, sponzoriranje udeležbe delegatov na Konferencah pogodbenic ipd.

Vir: Lichtschein, 2000

Sl. 20:

Velika pliskavka (*Tursiops truncatus*).
Foto: Robert Bolješič

2.2 Dodatki konvencije CITES

Vrste, ki jih obravnava Konvencija, so glede na ogroženost razvrščene v tri dodatke. Za vsakega velja poseben režim mednarodne trgovine na podlagi sistema dovoljenj in potrdil.

- ❖ Dodatek I zajema vrste, ki jim grozi izumrtje. Komercialna mednarodna trgovina s temi vrstami je prepovedana.
- ❖ Dodatek II zajema vrste, ki jim ne grozi izumrtje, vendar bi lahko postale tako ogrožene. Mednarodna trgovina z njimi je dovoljena, vendar strogo urejena.
- ❖ Dodatek III zajema vrste, ki so zavarovane vsaj v eni pogodbenici, ki je prek Sekretariata konvencije zaprosila druge pogodbenice za sodelovanje. Mednarodna trgovina z osebki teh vrst je dovoljena, vendar nadzorovana.

Struktura vrst, uvrščenih v dodatke Konvencije, ni v razmerju s številom vrst v živalskem ali rastlinskem kraljestvu. To kaže na dejstvo, da so nekatere taksonomske skupine mnogo bolj ogrožene zaradi mednarodne trgovine kakor druge. Za primerjavo lahko navedemo razliko med vretenčarji (sesalci, ptice, plazilci, dvoživke in ribe) ter nevretenčarji. Tako je na primer od pribl. 42.000 znanih vrst vretenčarjev več kot 2800 (7 %) vrst uvrščenih v dodatke Konvencije, od približno milijona in pol znanih vrst nevretenčarjev pa dobrih 2000 (0,13 %) vrst.

SKUPINA	DODATEK		
	I	II	III
Sesalci	254	432	67
Ptiči	160	1296	156
Plazilci	71	396	19
Dvoživke	14	68	–
Ribe	8	28	2
Nevretenčarji	69	2007	1(rod)
Rastline	314	24.885	17
Skupaj	890	29.112	161 + 1 rod

Tab. 4: Število vrst v dodatkih CITES

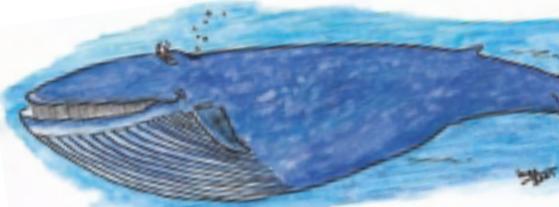
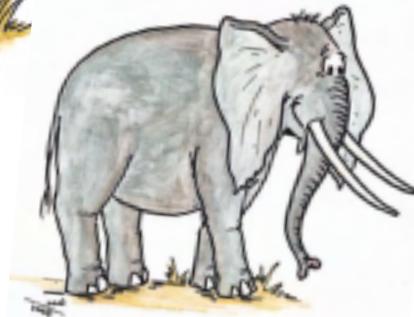
Sl. 21: Ribji orel
(*Pandion haliaetus*)
Foto: Robert Bolješič

Tab. 5: Višje taksonomske skupine sesalcev (red, družina ali rod) z večjim številom vrst v dodatkih Konvencije.

SESALCI (MAMMALIA)		
Domače ime skupine	Znanstveno ime skupine	Št. vrst
Leteče lisice	<i>Pteropus</i> spp.	56
Prvaki	<i>Primates</i> spp.	250
Luskavci	<i>Manis</i> spp.	7
Kiti	<i>Cetacea</i> spp.	78
Medvedi	<i>Ursidae</i> spp.	9
Vidre	<i>Lutrinae</i> spp.	13
Mačke	<i>Felidae</i> spp.	36
Kožuhasti tjulenji	<i>Arctocephalus</i> spp.	8
Sloni	<i>Elephantidae</i>	2
Tapirji	<i>Tapiridae</i> spp.	4
Nosorogi	<i>Rhinocerotidae</i> spp.	5
Pižmarji	<i>Moschus</i> spp.	4

Tab. 6: Višje taksonomske skupine ptičev (red, družina ali rod) z večjim številom vrst v dodatkih Konvencije.

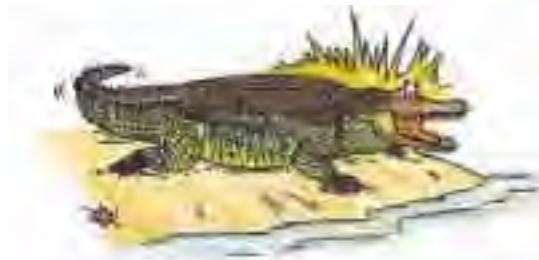
PTIČI (AVES)		
Domače ime skupine	Znanstveno ime skupine	Št. vrst
Plamenci	<i>Phoenicopteridae</i> spp.	5
Ujede	<i>Falconiformes</i> spp.	305
Žerjavi	<i>Gruidae</i> spp.	15
Droplje	<i>Otididae</i> spp.	25
Papige	<i>Psittaciformes</i> spp.	348
Sove	<i>Strigiformes</i> spp.	174
Kolibriji	<i>Trochilidae</i> spp.	322
Kljunorožci	<i>Aceros</i> spp., <i>Anorrhinus</i> spp., <i>Buceros</i> spp. in <i>Penelopides</i> spp.	28

PLAZILCI (REPTILIA)		
Domače ime skupine	Znanstveno ime skupine	Št. vrst
Želve vodne škatlarice	<i>Terrapene</i> spp.	4
Kopenske želve	<i>Testudinidae</i> spp.	40
Morske želve	<i>Cheloniidae</i> spp.	6
Krokodili	<i>Crocodylia</i> spp.	23
Tuatare	<i>Sphenodon</i> spp.	2
Dnevni gekoni	<i>Phelsuma</i> spp.	38
Kameleoni	<i>Chameleo</i> spp. in <i>Bradyopodium</i> spp.	106
Legvani	<i>Cyclura</i> spp. in <i>Iguana</i> spp.	10
Pasasti kuščarji	<i>Cordylus</i> spp.	22
Teji	<i>Tupinambis</i> spp.	3
Varani	<i>Varanus</i> spp.	47
Udavi	<i>Boidae</i> spp.	88

Tab. 7: Višje taksonomske skupine plazilcev (red, družina ali rod) z večjim številom vrst v dodatkih Konvencije.

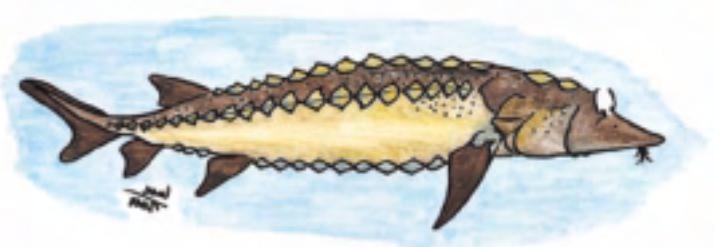
DVOŽIVKE (AMPHIBIA)		
Domače ime skupine	Znanstveno ime skupine	Št. vrst
Orjaški močeradi	<i>Andrias</i> spp.	2
Neprave drevesne krastače	<i>Nectophrynoides</i> spp.	9
Podrevnice	<i>Dendrobatidae</i> spp.	61

Tab. 8: Višje taksonomske skupine dvoživk (red, družina ali rod) z večjim številom vrst v dodatkih Konvencije.

RIBE (PISCES)		
Domače ime skupine	Znanstveno ime skupine	Št. vrst
Jesetrovke	<i>Acipenseriformes</i> spp.	27
Druge skupine		9

Tab. 9: Višje taksonomske skupine rib (red, družina ali rod) z večjim številom vrst v dodatkih Konvencije.

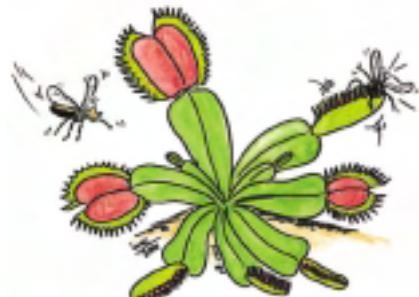
Tab. 10:

Višje taksonomske skupine nevretenčarjev (red, družina ali rod) z večjim številom vrst v dodatkih Konvencije.

NEVRETEŇČARJI (INVERTEBRATA)		
Domače ime skupine	Znanstveno ime skupine	Št. vrst
Metulji lastovičarji	Ornithoptera spp., Tropidoptera spp., <i>Troides</i> spp. in <i>Teinopalpus</i> spp.	38
Pajki	<i>Brachypelma</i> spp.	14
Školjke velikanke	Tridacnidae spp.	9
Kopenski polži	<i>Achatinella</i> spp.	41
Kamene in črne korale	Coenothecalia spp., Tubiporidae spp., Antipatharia spp., Scleractinia spp., Milleporidae spp. in Stylasteridae spp.	Pribl. 2000

Tab. 11: Višje taksonomske skupine rastlin (red, družina ali rod) z večjim številom vrst v dodatkih Konvencije.

RASTLINE (PLANTAE)		
Domače ime skupine	Znanstveno ime skupine	Št. vrst
Drevesaste praproti	Cyatheaceae spp. in Dicksoniaceae spp.	680
Cikasi	Cycadaceae spp., Stangeriaceae spp. in Zamiaceae spp.	150
Kakteje	Cactaceae spp.	Pribl. 1500
Kukavičevke	Orchidaceae spp.	več kot 20.000

2.2.1 Spremembe dodatkov

Postopek spreminjanja dodatkov (vključitev, izključitev in prenestitev vrst ali populacij) določata XV. in XVI. člen Konvencije. Na podlagi 2. odstavka XV. člena lahko pogodbenice o spremembah dodatkov I in II izjemoma glasujejo tudi po pošti.

- 👉 Dodatka I in II se lahko spremenita le na zasedanjih Konference pogodbenic. Za sprejetje sprememb je treba pridobiti dvetretjinsko večino glasov pogodbenic, ki so navzoče in glasujejo. Spremembe začnejo veljati 90 dni po zasedanju Konference pogodbenic za vse pogodbenice, razen za tiste, ki so izrazile pridržek.
- 👉 Dodatek III se lahko spremeni z notifikacijo Sekretariatu, če pogodbenica v skladu z II. členom Konvencije meni, da je pri nadzoru nad trgovino z vrstami, ki jih predлага, potrebno sodelovanje drugih držav. Spremembu dodatka III začne veljati 90 dni po sprejetju takega obvestila, razen za tiste pogodbenice, ki so izrazile pridržek.

Besedilo konvencije ne opredeljuje meritve za uvrščanje vrst v dodatke. Konferenca pogodbenic je zato sprejela vrsto resolucij, ki so vodilo pri pripravi predlogov za spremembe dodatkov Konvencije. Resolucija Konf. pog. št. 9.24 nadomešča 12 predhodnih resolucij, ki so obravnavale spremembe dodatkov I in II, ter do potankosti določa meritve, posebne primere, previdnostne ukrepe in vsebino predloga za spremembo. Resolucija Konf. pog. št. 9.25 določa meritve in način vključevanja vrst v dodatek III.

2.2.2 Glavna meritve za uvrstitev vrst v dodatka I in II

- 👉 biološka (stanje in velikost naravne populacije, razširjenost, vloga vrste v ekosistemu, dejavniki ogrožanja ipd.);
- 👉 trgovinska (mednarodno povpraševanje, zakonita in nezakonita trgovina, gojenje v ujetništvu ali umetno razmnoževanje ipd.);
- 👉 zakonska (nacionalna in mednarodna raven) ter
- 👉 upravljaljska (spremljanje stanja vrste ali populacije, ohranjanje habitatov ipd.).

2.2.3 Posebni primeri

- 👉 Dvojna uvrstitev – vrsta je lahko uvrščena v več dodatkov hkrati (navadno različne populacije ene vrste).
- 👉 Višje taksonomske enote. Če so vse vrste neke višje taksonomske enote uvrščene v dodatek I ali II, se jih v dodatkih navaja z imenom te taksonomske enote (skupine).
- 👉 Križanci, v tem primeru se uporablajo določbe tistega dodatka, ki predpisuje strožji režim.

2.3 Organi konvencije

2.3.1 Konferenca pogodbenic

Glavni organ Konvencije je zbor vseh držav pogodbenic ali Konferenca pogodbenic (Conference of the Parties – COP). Njen mandat, sestavo in pogostnost zasedanj določa XI. člen Konvencije. Konferenca pogodbenic se navadno sestaja vsako drugo leto. Do danes je imela 11 rednih zasedanj in dve izredni. Na prvem izrednem zasedanju v Bonnu leta 1979 je sprejela dodatek k XI. členu (finančni amandma), na drugem izrednem zasedanju v Bocvani pa dodatek k XXI. členu (Gaboronski amandma), ki organizacijam za regionalno gospodarsko povezovanje (npr. Evropska unija) omogoča pristop h Konvenciji.

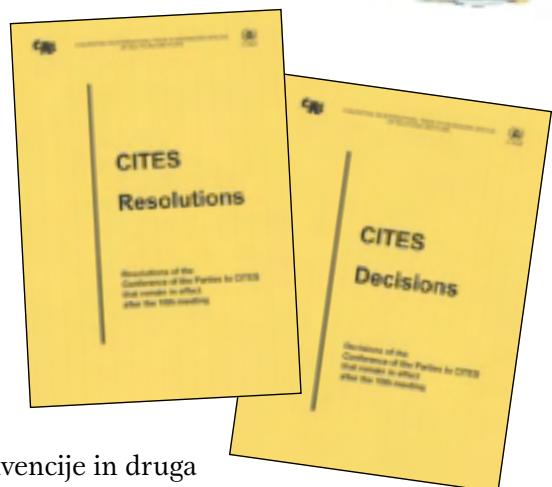

Konferenca pogodbenic na rednem zasedanju:

- ❖ preuči ohranitveno stanje vrst, ki so v dodatkih Konvencije;
- ❖ odloči o predlogih za spremembe dodatkov I in II;
- ❖ preuči predloge in priporočila Sekretariata, odborov in delovnih skupin ter pogodbenic;
- ❖ sprejme resolucije in priporočila za boljše izvajanje Konvencije;
- ❖ odobri proračun Konvencije;
- ❖ sprejme sklepe, ki omogočajo učinkovito delo Sekretariata.

Delo Konference pogodbenic poteka vzporedno v treh delovnih skupinah, in sicer:

- ❖ v Odboru I, ki obravnava predloge za spremembe dodatkov Konvencije in druga znanstvena vprašanja;
- ❖ v Odboru II, ki obravnava tehnična, administrativna in pravna vprašanja, ter
- ❖ v Odboru za proračun.

22

Konferenca pogodbenic na začetku zasedanja ustanovi še Odbor za akreditacije, ki preveri ustreznost pooblastil uradnih delegacij pogodbenic. V prvih dneh zasedanja Konference pogodbenic ga razpustijo.

Predloge za uvrstitev na dnevni red odborov Konference pogodbenic lahko dajejo samo pogodbenice in Sekretariat, predloge za spremembe dodatkov pa samo pogodbenice (150 dni pred zasedanjem Konference).

Zasedanj Konference pogodbenic se lahko poleg uradnih delegacij držav kot opazovalci udeležujejo tudi predstavniki držav nepogodbenic, agencij ZN, drugih mednarodnih organizacij ter nevladnih organizacij ali združenj. Opazovalci lahko sodelujejo v razpravah, vendar ne morejo glasovati. Število udeležencev Konference pogodbenic je omejeno, saj se srečanja udeležuje več kot 2000 ljudi. Konferenco pogodbenic vodi poseben Urad, ki ga sestavlja predsedniki vseh odborov, predsednik COP, oba podpredsednika ter Sekretariat.

Konferenca pogodbenic konvencije CITES je mesto burnih razprav, kjer se odkrito kažejo nasprotja in zavezništva med posameznimi državami ali interesnimi skupinami. Močnejši in vplivnejši poskušajo z lobiranjem in političnimi pritiski vplivati zlasti na manjše pogodbenice, da jih podprejo pri glasovanju. Na zasedanjih Konference pogodbenic CITES-a je soglasje izjema in ne pravilo, kar še enkart potrjuje dvojno naravo tega mednarodnega sporazuma.

Sl. 22: Resolucije in sklepi Konference pogodbenic.

Sl. 23: Zasedanje odbora II na enajsti Konferenci pogodbenic v Nairobi. Foto: Robert Bolješič

24

Sl. 24: Foto: Robert Bolješič

Sl. 25: Zasedanje Konference pogodbenic konvencije CITES sproži velik odziv vodilnih svetovnih politikov in nevladnih organizacij.

25

PRESS RELEASE
IWMC – World Conservation Trust
(Release Upon Receipt)

Contact: IWMC Office
Utalii Hotel: 862-668

U.S. President Bill Clinton Says Africans Should Not Benefit from Wildlife. Congressmen Beg to Differ.

U.S. President William Jefferson Clinton issued a statement from the White House pledging his Administration's intention of blocking all attempts by African nations to derive economic benefit from their wildlife resources. The President's opposition to proposals to "reopen trade in elephant ivory" was issued as the first week of the 11th Conference of the Parties to the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) drew to a close at the UN Environmental Programme (UNEP) headquarters, Gigiri, Kenya.

"The President's position flies in the face of a completely contradictory statement issued by six U.S. Congressmen, the recent Cairo Plan of Action agreed to by the European Union and the heads of African states, and the earlier words of the President himself," said Eugene Lapointe, President of IWMC World Conservation Trust, and former Secretary General of CITES (1982-1990).

"I can't believe President Clinton even saw such a statement," said Lapointe. "After all this is the man who so eloquently expressed the importance of African nations managing their wildlife resources during his visit to Botswana two or so years ago."

Six Members of the U.S. Congress expressed exactly the opposite point of view in a letter to Donald Barry, head of the U.S. Delegation to CITES COP 11. In the Congressional letter, dated April 4, 2000 and signed by Reps. Neil Abercrombie, Richard Pombo, Tom Campbell, Ed Royce, George Radanovich, and George Meeks, the U.S. delegation to CITES was urged to support the elephant proposals by Botswana, Namibia, South Africa and Zimbabwe seeking the sustainable use of elephant surplus and ivory stockpiles.

The Congressmen complimented the strides in conservation of Africa's environment, its flora and fauna and its cultural heritage made by the nations in question and such community development programs as Zimbabwe's CAMPFIRE.

Unlike the White House statement, the Congressional message complements the recently agreed to Cairo Plan of Action issued by the European Union and the Organization of African Unions (OAU) April 3-4, 2000. The Cairo POA was signed to support "integrating Africa into the World economy," promoting human rights, the maintenance of civil order, and the alleviation of poverty, illiteracy, and disease through trade, and in particular, through the promotion of "the conservation of Africa's rich heritage in biological diversity, which is a global asset, and promote its sustainable use for the benefit of local people."

-30-

THE WHITE HOUSE
Office of the Press Secretary
For Immediate Release April 14, 2000

STATEMENT BY THE PRESIDENT

I am deeply concerned that successful efforts by the international community to protect endangered species would be undermined by proposals to reopen trade in elephant ivory and whale products. We will oppose these proposals and urge other nations currently meeting in Nairobi, Kenya to maintain current trade restrictions. I am proud of the fact that the United States has been a worldwide leader in the protection of elephants and whales. We will continue our work with international partners to protect these magnificent animals.

Poslovnik

Delo Konference pogodbenic ter odborov in delovnih teles Konvencije poteka po strogo določenih pravilih. Peti odstavek XI. člena Konvencije omogoča pogodbenicam, da oblikujejo in sprejmejo poslovnik. Poslovnik, ki je bil sprejet ne šestem zasedanju Konference pogodbenic, med drugim določa:

- da Konferenco pogodbenic vodi poseben Urad;
- ustanovitev Odborov I in II ter njuno sklepčnost;
- ustanovitev Odbora za proračun;
- postopke pri razpravah na plenarnem zasedanju in v odborih;
- dvetretjinsko večino glasov pogodbenic za vse odločitve, ki niso postopkovne narave, ter sedežni red opazovalcev.

2.3.2 Stalni odbor

Stalni odbor je bil ustanovljen leta 1979 z Resolucijo Konf. pog. št. 2.2. Nadalje so bile njegove naloge določene z Resolucijo Konf. pog. št. 9.1, ki jo je zamenjala trenutno veljavna Resolucija Konf. pog. št. 11.1.

Članice Stalnega odbora so pogodbenice, sestavlja pa ga 17 članov. Od tega je 14 regionalnih predstavnikov, po en predstavnik držav gostiteljc predhodne in naslednje Konference pogodbenic ter predstavnik vlade depozitarja. Število regionalnih predstavnikov je odvisno od števila pogodbenic v regiji. Pravico glasovanja imajo le regionalni predstavniki, ki jih izvoli Konferenca pogodbenic. Njihov mandat traja dve zaporedni obdobji med zasedanji Konference. Če je izid glasovanja neodločen, voli tudi predstavnik vlade depozitarja.

Zasedanj Stalnega odbora se lahko kot opazovalka udeleži vsaka pogodbenica, medvladne in nevladne organizacije ter posamezniki pa kot opazovalci le na povabilo njegovega predsednika. Odbor se navadno sestaja enkrat na leto.

Glavne naloge Stalnega odbora so:

- ❖ nadaljevati politiko Konference pogodbenic med njenimi zasedanji;
- ❖ usmerjati in nadzorovati delo Sekretariata;
- ❖ v imenu pogodbenic nadzirati izvrševanje proračuna in zbiranje sredstev;
- ❖ usklajevati delo drugih odborov in delovnih skupin;
- ❖ pripravljati in pregledovati osnutke resolucij, ki jih obravnava Konferenca pogodbenic;
- ❖ poročati Konferenci pogodbenic o dejavnostih v vmesnem obdobju;
- ❖ izvrševati ukrepe proti pogodbenicam, ki nimajo ustrezne domače zakonodaje za izvajanje Konvencije ali kršijo njene določbe;
- ❖ nadzirati ohranitvene ukrepe, povezane s trgovino z nekaterimi ključnimi vrstami, ter
- ❖ opravljati druge naloge, ki mu jih naloži Konferenca pogodbenic.

Sl. 26: 45. zasedanje Stalnega odbora v Parizu je potekalo junija 2001.
Foto: Robert Bolješič

2.3.3 Odbora za živali in rastline

Odbora sta bila ustanovljena z namenom učinkovitejšega vključevanja bioloških in drugih znanstvenih spoznanj o vrstah, ki so ali bi lahko bile podvržene trgovinskemu nadzoru. Njuna vloga je zagotavljati strokovno podporo pri odločanju o teh vrstah. Sestavljajo ju regionalni predstavniki, katerih število je odvisno od števila pogodbenic v regiji. Člane omenjenih odborov in njihove namestnike izvoli Konferenca pogodbenic na predlog njihove regije. Predsednika in podpredsednika odborov izvolijo člani. Mandat članov traja od ene do druge Konference pogodbenic.

Na podlagi Resolucije Konf. pog. št. 11.1 imata odbora za živali in rastline naslednje naloge:

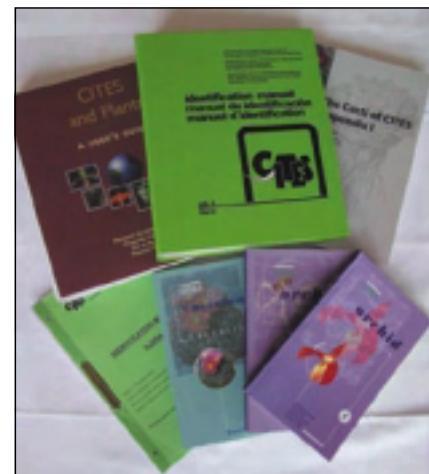
- ❖ svetovati Konferenci pogodbenic, drugim Odborom in delovnim skupinam ter Sekretariatu o vseh vprašanjih, povezanih s spremembami dodatkov Konvencije;
- ❖ zagotavljati pomoč Odboru za poimenovanje pri pripravi priročnikov za določanje vrst;
- ❖ zagotavljati pomoč Strokovnim organom pogodbenic prek Sekretariata;
- ❖ zbirati informacije o vrstah iz dodatka II z velikim obsegom mednarodne trgovine;
- ❖ pripravljati redna poročila o vrstah iz dodatkov Konvencije;
- ❖ pripravljati osnutke resolucij za Konferenco pogodbenic;
- ❖ reševati vprašanja, povezana s prevozom živih osebkov;
- ❖ poročati Konferenci pogodbenic in Stalnemu odboru o svojih dejavnostih ter
- ❖ opravljati druge naloge, ki jima jih naložita Konferenca pogodbenic ali Stalni odbor.

Pogodbenice lahko sodelujejo na zasedanjih obeh odborov kot opazovalke brez pravice glasovanja, nevladne organizacije, mednarodne medvladne organizacije ter posamezniki pa kot opazovalci le na povabilo predsednika enega od odborov. Odbora se praviloma sestajata enkrat na leto. Sestanki Odbora za živali so postali primerljivi s Konferenco pogodbenic, saj predlogi za uvrstitev vrst v dodatke Konvencije ter druga vprašanja sprožijo velik odziv nevladnih organizacij. V nekaterih regijah potekajo tudi regionalna srečanja obeh odborov (Evropa).

27a

27b

Sl. 27a,b:
Priročniki za določanje vrst,
ki jih obravnava CITES.
Foto: Robert Bolješič

Sl. 28:

Odboru za rastline predseduje Margarita (Africa) Clemente - Muñoz (druga z desne). Zadnje zasedanje pogodbenic evropske regije je bilo v turškem Izmirju.
Foto: Robert Bolješič

Sl. 29:

Slovenska delegacija na prvem zasedanju evropskega regionalnega odbora za živali.

28

29

2.3.4 Odbor za poimenovanje

Odbor je bil ustanovljen zaradi poenotenja poimenovanja vrst v dodatkih Konvencije ter v dokumentih CITES. Članstvo je prostovoljno. V njem sta en botanik in en zoolog, ki ju imenuje Konferenca pogodbenic. V delo Odbora za poimenovanje se lahko prostovoljno vključujejo strokovnjaki in znanstvene organizacije.

Glavne naloge Odbora za poimenovanje so:

- ❖ priporočati standardno poimenovanje taksonov iz dodatkov Konvencije do nivoja podvrste ali rastlinske varietete, s sinonimi vred;
- ❖ oblikovati dopolnitve za že sprevjete reference za taksone, ki jih Sekretariat predloži Konferenci pogodbenic, da jih potrdi kot novo referenco;
- ❖ na zahtevo Sekretariata pregledati predloge za spremembe dodatkov;
- ❖ zagotoviti, da sprememba poimenovanja, ki jo predlaga katera od pogodbenic, ne bi vplivala na ohranitveno stanje obravnavane vrste ter
- ❖ pripravljati priporočila za Konferenco pogodbenic, druge odbore in delovne skupine.

Standardne reference za poimenovanje vrst v dodatkih konvencije CITES so navedene v prilogi 5.5

2.3.5 Sekretariat CITES

Ustanovitev Sekretariata in njegove osnovne naloge so določene z XII. členom Konvencije. Generalnega sekretarja imenuje Program Združenih narodov za okolje (United Nations Environment Programme - UNEP). Sekretariat, ki ima usklajevalno in svetovalno vlogo, oblikuje priporočila, pogodbenice pa sprejemajo odločitve.

Sekretariat:

- ❖ svetuje in zagotavlja pomoč pogodbenicam pri pripravi domače zakonodaje,
- ❖ vodi znanstvene študije in projekte, organizira usposabljanje itd.;
- ❖ zbira poročila, vzorce dokumentov in druge podatke pogodbenic;
- ❖ objavlja in razpošilja najnovejše dodatke Konvencije ob njihovih spremembah ter dopolnitve priročnikov za določanje vrst;
- ❖ pripravlja priporočila za izvajanje Konvencije;
- ❖ organizira srečanja Konference pogodbenic in odborov;
- ❖ pripravlja letna poročila o svojem delovanju;
- ❖ vodi registra strokovnih organov in komercialnih dejavnosti za vrste iz dodatka I in
- ❖ opravlja preostale naloge, ki mu jih naložijo Konferenca pogodbenic, Stalni odbor ali pogodbenice.

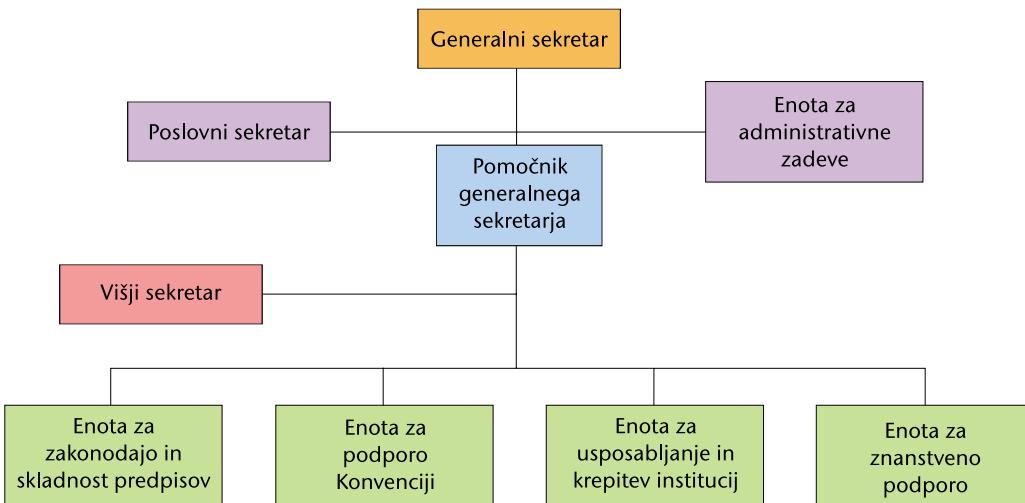
Če Sekretariat ugotovi, da je izvajanje Konvencije v kateri od pogodbenic nezadovoljivo, v skladu s XIII. členom Konvencije zahteva od te države pojasnilo. Pogodbenica je dolžna odgovoriti v enem mesecu. Če skupno ne najdetra ustrezne rešitve, Sekretariat posreduje primer Stalnemu odboru, ta pa lahko sprejme ukrepe, določene z Sklepi Konf. pog. št.11.15-21. Med ukrepi je tudi priporočilo Stalnega odbora pogodbenicam, da od te države ne sprejemajo dokumentov CITES. V praksi to pomeni prepoved trgovanja z vrstami iz dodatkov Konvencije za državo, kar ima navadno velik ekonomski učinek. Do sedaj so bili takšni ukrepi sprejeti proti Tajski, Nepalu, Grčiji, Savdske Arabiji in nekaterim drugim državam.

O vseh zadevah, pomembnih za izvajanje Konvencije, Sekretariat obvešča pogodbenice s pisnimi uradnimi sporočili ali notifikacijami. Sedež Sekretariata je v Ženevi.

Medmrežni naslov Sekretariata CITES: <http://www.cites.org>

Shema 1: Notranji ustroj Sekretariata konvencije CITES (vir: spletna stran Sekretariata CITES)

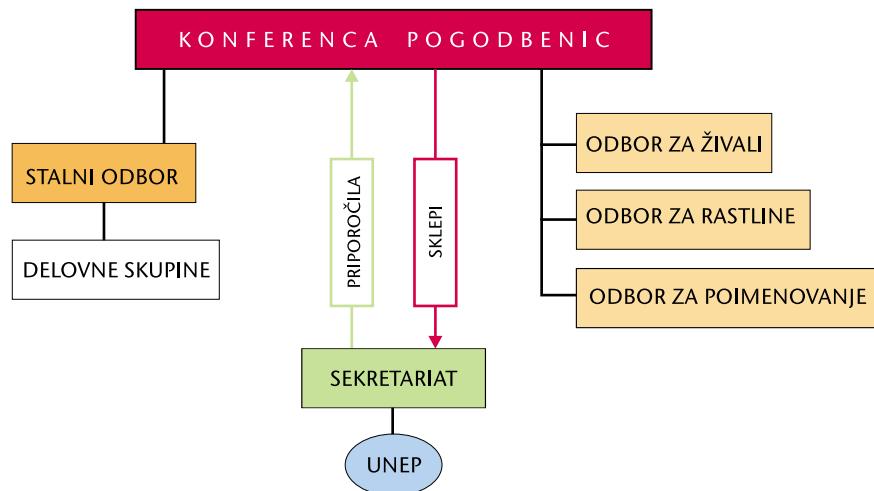

Partnerske organizacije konvencije CITES

- 👣 CBD – Konvencija o biološki raznovrstnosti (Convention on Biological Diversity). CITES je z Resolucijo Konference pogodbenic št. 10.4 postal eden od partnerjev pri izvajaju CBD;
- 👣 ELC – Komisija za okoljsko pravo (Environmental Law Centre) na zahtevo Sekretariata pogodbeno opravlja analize domače zakonodaje pogodbenic;
- 👣 FAO – Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (United Nations Food and Agriculture Organization) sodeluje kot opazovalka na zasedanjih Konference pogodbenic. Vpliva na odločitve, povezane s trgovino z vrstami, pomembnimi za prehrano;
- 👣 INTERPOL – Mednarodna organizacija kriminalistične policije (International Criminal Police Organization) igra ključno vlogo v boju proti nezakoniti mednarodni trgovini z ogroženimi vrstami. Pod njegovim okriljem deluje Skupina za boj proti nezakoniti mednarodni trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Wildlife Crime Group);
- 👣 IUCN – Svetovna zveza za ohranitev narave (World Conservation Union). IUCN-ova Komisija za ohranitev vrst (SSC – Species Survival Commission) analizira predloge za spremembe dodatkov Konvencije in spremlja ohranitveno stanje vrst;
- 👣 REC – Regionalni okoljski center (Regional Environmental Centre). Pogodbeno opravlja analizo domače zakonodaje za izvajanje konvencije v državah Vzhodne in Srednje Evrope;
- 👣 TRAFFIC – Organizacija za analizo podatkov o trgovaju s floro in favno (Trade Record Analysis of Fauna and Flora in Commerce) opravlja pogodbene naloge za Sekretariat, vzdržuje podatkovno bazo o prometu z rastlinskimi in živalskimi vrstami in med drugim analizira predloge za spremembe dodatkov Konvencije;
- 👣 UNEP – Program Združenih narodov za okolje (United Nations Environment Programme) je pokrovitelj Konvencije. Daje prostore Sekretariatu in zagotavlja logistiko za srečanja Konference pogodbenic. Uslužbenci Sekretariata so uradniki UNEP-a;
- 👣 WCMC – Svetovni center za spremljanje ohranitvenega stanja (World Conservation Monitoring Centre) pogodbeno skrbi za podatkovno bazo za vrste, uvrščene na dodatke Konvencije. Od nedavnega deluje pod okriljem Programa Združenih narodov za okolje;
- 👣 WCO – Svetovna carinska organizacija (World Customs Organization). Sekretariata WCO in CITES sta leta 1996 podpisala Memorandum o dogovoru. WCO igra ključno vlogo pri nadzoru mednarodne trgovine z ogroženimi vrstami;
- 👣 WTO – Svetovna trgovinska organizacija (World Trade Organization) sodeluje kot opazovalka na zasedanjih Konference pogodbenic. Vpliva na odločitve, povezane s trgovino z ekonomsko pomembnimi vrstami.

Shema 2: Organi konvencije CITES (vir: LICHTSCHEIN, 2000)

2.4 Dokumenti CITES

Večina pogodbenic uporablja za izdajanje dokumentov CITES standardni obrazec ali ustrezen obrazec, ki izpolnjuje zahteve VI. člena Konvencije. Napisan mora biti v enem od uradnih jezikov Konvencije (angleščini, francoščini ali španščini), če to ni uradni jezik pogodbenice, pa je lahko tudi dvojezičen.

Čeprav Resolucija Konf. pog. št. 10.2 priporoča uporabo enotnega obrazca za dovoljenja in potrdila CITES, pogodbenice v ta namen uporabljajo različne obrazce. Za uvozna in izvozna dovoljenja ter potrdila o ponovnem izvozu, se navadno uporabljajo enaki dokumenti, za potrdila o gojivti v ujetništvu, umetnem razmnoževanju ipd. pa različni obrazci. Izdajanje teh potrdil je mogoče tudi na enotnem obrazcu CITES, če je na njem vpisan namen.

Podpisi pooblaščenih oseb, odtisi žigov ter obrazci, ki jih pogodbenice uporabljajo pri izdajanju dokumentov CITES, so deponirani pri Sekretariatu, ki z rednimi notifikacijami obvešča upravne organe pogodbenic o vseh spremembah.

Enotni CITES obrazec je v prilogi 5.3.1.

Sl. 30: Pogodbenice uporabljajo različne obrazce za izdajanje dokumentov CITES.

2.4.1 Uporaba fitosanitarnih potrdil

Pogodbenice lahko sprejemajo fitosanitarna potrdila za umetno razmnožene rastline kot nadomestilo za potrdila o umetnem razmnoževanju rastlin v skladu z določbami Resolucije Konf. pog. št. 11.11, in sicer:

- ❖ samo za vrste iz dodatka II;
- ❖ če je pogodbenica, ki uporablja fitosanitarno potrdilo, o tem obvestila Sekretariat in pri njem shranila vzorce obrazcev, odtise žigov in podpise pooblaščenih oseb;
- ❖ če potrdilo vsebuje znanstveno ime vrste in količino osebkov v pošiljki in
- ❖ če potrdilo vsebuje izjavo, da so bili osebki umetno razmnoženi skladno z določbami Konvencije.

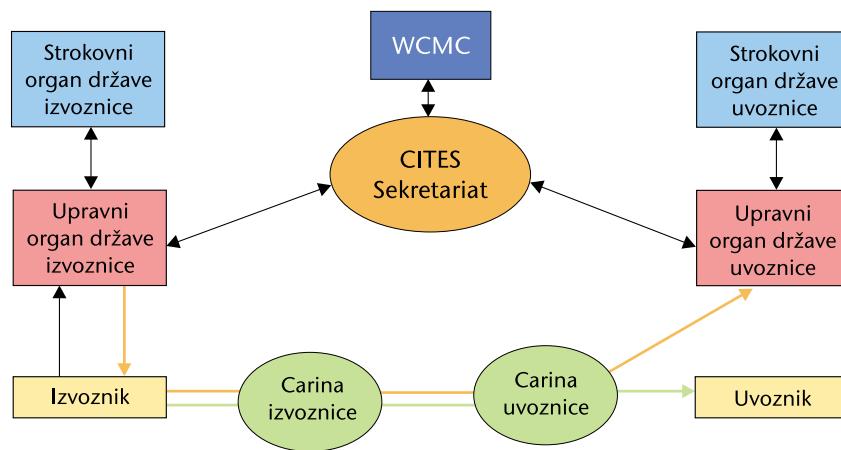
Države, ki uporabljajo fitosanitarna potrdila, so: Avstrija, Belgija, Danska, Kanada, Nemčija, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Južna Koreja, Singapur.

2.5 Delovanje konvencije CITES

Konvencija ureja mednarodno trgovino z osebki prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst na podlagi sistema dovoljenj in potrdil, ki jih lahko izdajajo samo upravni organi pogodbenic, če so izpolnjeni pogoji, predpisani s III., IV. in V. členom Konvencije. Izvirni dokumenti morajo biti priloženi pošiljki osebkov CITES pri vsakem uvozu, izvozu ali ponovnem izvozu.

Shema 3: Princip delovanja konvencije CITES

Pošiljka →
Dokumenti CITES →

2.5.1 Pogoji za izdajo dokumentov

Uvozni pogoji

Uvozni pogoji veljajo samo za vrste iz dodatka I. Uvozno dovoljenje se izda pod naslednjimi pogoji:

- ❖ če uvoz ni namenjen komercialni dejavnosti;
- ❖ če ni škodljivih posledic za ohranitveno stanje vrste;
- ❖ če so za žive osebke zagotovljene ustrezne prevozne in bivalne razmere.

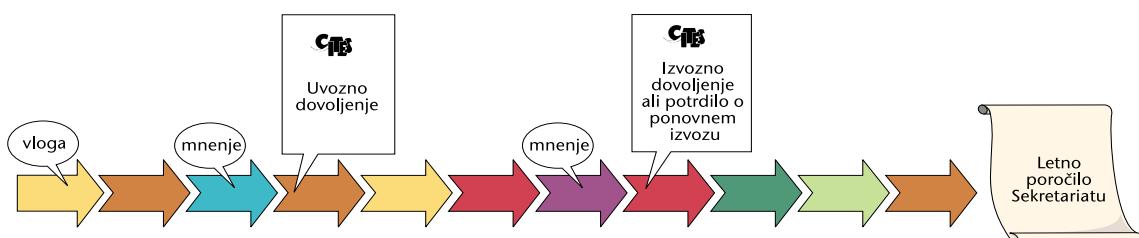
Izvozni pogoji

Za vrste iz dodatkov I, II se izda **izvozno dovoljenje** ali **potrdilo o ponovnem izvozu**

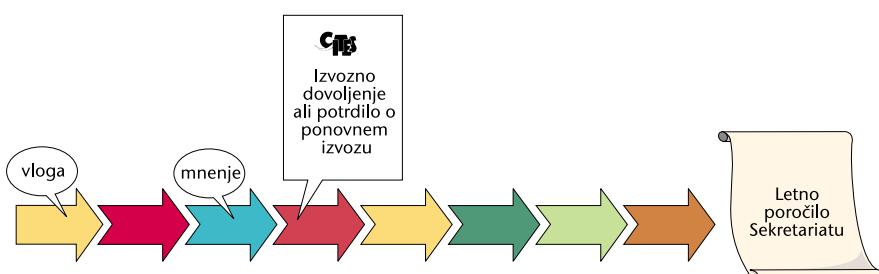
- ❖ če je upravni organ uvoznice predhodno izdal uvozno dovoljenje (za vrste iz dodatka I);
- ❖ če uvoz ni namenjen komercialni dejavnosti (za vrste iz dodatka I);
- ❖ če ni škodljivih posledic za ohranitveno stanje vrste;
- ❖ če so za žive osebke zagotovljene ustrezne prevozne in bivalne razmere;
- ❖ če je bil osebek predhodno uvožen v državo v skladu z določbami konvencije (pri ponovnem izvozu);
- ❖ če je bil osebek pridobljen v skladu z nacionalno naravovarstveno zakonodajo.

2.5.2 Postopki pri izdajanju in nadzoru dokumentov CITES

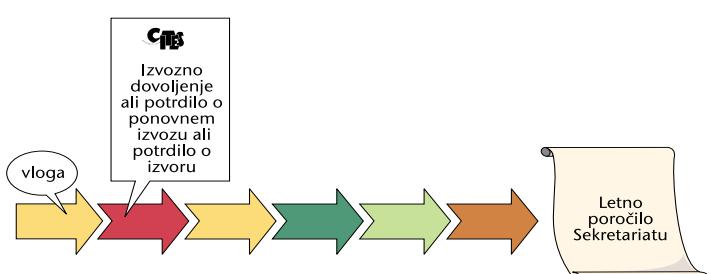
Shema 4: Postopki pri izdajanju in nadzoru dokumentov CITES za vrste iz dodatka I

Shema 5: Postopki pri izdajanju in nadzoru dokumentov CITES za vrste iz dodatka II

Shema 6: Postopki pri izdajanju in nadzoru dokumentov CITES za vrste iz dodatka III

Legenda:

	uvoznik
	upravni organ izvoznice
	strokovni organ izvoznice
	carina izvoznice
	carina uvoznice
	upravni organ uvoznice
	strokovni organ uvoznice

- ❖ izvozna dovoljenja veljajo največ 6 mesecev;
- ❖ uvozna dovoljenja in potrdila o izvoru (dodatek III) veljajo največ 12 mesecev;
- ❖ upravni organi pogodbenic ne morejo podaljšati časa veljavnosti dokumentov CITES, lahko pa ga skrajšajo;
- ❖ v nekaterih državah je tudi ob uvozu vrst iz dodatka II potreбno predhodno uvozno dovoljenje;
- ❖ **dokumentov CITES ni mogoče izdati naknadno.**

Tab. 12: Struktura sistema dovoljenj in potrdil CITES

Dodatek	Dejavnost	Člen konvencije/ odstavek	Dokumenti, ki morajo spremljati pošiljko
I	Uvoz	III/3	UD + ID/PPI
	Ponovni izvoz	III/4	UD + PPI
	Vnos iz morja	III/5	P
II	Izvoz	IV/2	ID
	Uvoz	IV/3	ID/PPI
	Ponovni izvoz	IV/4	PPI
	Vnos iz morja	IV/5	P
III	Izvoz	V/2	ID/PI
	Uvoz	V/3	ID/PI
	Ponovni izvoz	V/4	PPI

Kratice:

- UD** uvozno dovoljenje
ID izvozno dovoljenje
PPI potrdilo o ponovnem izvozu
PI potrdilo o izvoru
P potrdilo (o gojitvi, umetnem razmnoževanju ipd.)

2.5.3 Izjeme

Določbe III., IV. in V. člena Konvencije ne veljajo v primerih, ko gre za:

- ❖ tranzit ali pretovarjanje osebkov, dokler je pošiljka pod carinskim nadzorom;
- ❖ predkonvenski osebki (samo s potrdilom upravnega organa);
- ❖ osebne in gospodinjske predmete (izjema ne velja za uvoz osebkov iz dodatkov I in II, ki jih je lastnik pridobil zunaj države, v kateri običajno prebiva, in če so bili osebki iz dodatka II odvzeti v naravi v državi, kjer lastnik običajno ne prebiva, ali če država izvoznica zahteva predhodno uvozno dovoljenje);
- ❖ osebki vrst iz dodatka I, gojene v ujetništvu ali umetno razmnožene rastline za komercialne namene (za take osebke se uporabljo določbe IV. člena Konvencije – režim dodatka II);
- ❖ izmenjavo znanstvenega materiala med pri Sekretariatu registriranimi znanstvenimi institucijami (izjema ne velja za žive živali) ter
- ❖ cirkuse in potupoče razstave (velja samo za predkonvenske osebke ter osebke, gojene v ujetništvu ali umetno razmnožene rastline po predhodni prijavi pri upravnem organu).

2.5.4 Trgovina z državami, ki niso pogodbenice Konvencije

Deseti člen Konvencije omogoča mednarodno trgovino z državami, ki niso pogodbenice konvencije. Pogoji, pod katerimi je trgovanje mogoče, so opredeljeni z Resolucijo Konf. pog. št. 9.5. Pogodbenice lahko sprejemajo dokumente držav, ki niso pogodbenice, le, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- ❖ da je država nepogodbenica imenovala upravni organ, pooblaščen za izdajanje dokumentov, primerljivih z dokumenti CITES, in strokovni organ;
- ❖ če dokumenti izpolnjujejo zahteve VI. člena konvencije in resolucije Konf. pog. št. 9.5, ter
- ❖ če se pogodbenica prej posvetuje s Sekretariatom.

2.6 Druge pomembnejše določbe

2.6.1 Označevanje osebkov CITES

Označevanje je obvezno:

- za osebke vrst iz dodatka I, vzrejene v ujetništvu za komercialne namene (projekti morajo biti registrirani pri Sekretariatu skladno z Resolucijo Konf. pog. št. 11.14);
- za osebke vrst iz farmske reje, ki so bile premeščene iz dodatka I v dodatek II;
- za lovske trofeje leopardijih kož (*Panthera pardus*);
- za krokodilje kože in njihove dele (Resolucija Konf. pog. št. 9.22);
- za nosorogove rogove (Resolucija Konf. pog. št. 9.14);
- za osebke potupočih razstav in cirkusov (Resolucija Konf. pog. št. 8.16) ter
- za cele slonove okle in kose slonovine, daljše od 20 cm ali težje od 1 kg (Resolucija Konf. pog. št. 10.10).

Sistem označevanja mora biti zanesljiv. Vsak osebek mora nositi enkratno oznako. Če je označen, morata biti vrsta oznake in njena številka navedeni na dokumentu CITES. Resolucija Konf. pog. št. 8.13 priporoča uporabo mikročipov. Sistem označevanja in vse njegove spremembe morajo pogodbenice sporočiti Sekretariatu.

31

33

32

34

Sl. 31: Pribor za nameščanje ušesnih značk.

Sl. 32: Obročki za označevanje ptičev.

Sl. 33: Pribor za vstavljanje mikročipov.

Sl. 34: Pribor za tetoviranje.

Slike od 31 - 34, foto: Robert Bolješič

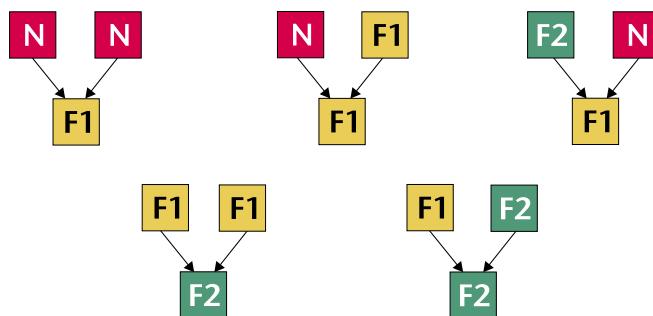
2.6.2 Osebki, gojeni* v ujetništvu

Velja, da je osebek živalske vrste iz dodatkov I, II, in III gojen v ujetništvu, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- da je izmenjava gamet staršev potekala v okolju, ki ga nadzira človek;
- da je bila matična skupina živali pridobljena skladno z določbami Konvencije in domače zakonodaje pogodbene, kar ni neugodno vplivalo na stanje populacije v naravi;
- da je matična skupina vzdrževana brez dodajanja osebkov iz narave, razen v izjemnih primerih, določenih z Resolucijo Konf. pog. št. 10.16, in
- da pripada drugi ali naslednji generaciji gojeni v ujetništvu.

Skladno z 2. odstavom I. člena Konvencije veljajo navedeni pogoji za žive ali mrtve osebke ter njihove dele in izdelke iz njih.

* V slovenski zakonodaji se pojavljata tudi izraza »reja« in »vzreja«. V tej publikaciji je uporabljen izraz »gojitev v ujetništvu«, ki ga navaja Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 56/99, 31/00 – popr.).

Shema 7: Osebki, gojeni v ujetništvu po konvenciji CITES

Sl. 35: Povpraševanje po izdelkih iz kož indijskega krokodila ali letvičarja (*Crocodylus porosus*) je nekatere populacije te vrste pripeljalo na rob izumrtja. Zaradi načrtnega doseljevanja v ujetništvu gojenih živali v Avstraliji letvičar ni več ogrožen.
Foto: Robert Bolješič

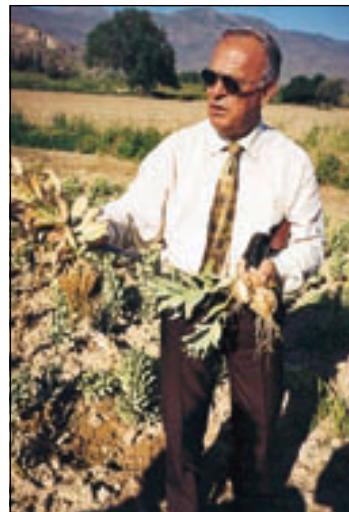

2.6.3 Umetno razmnožene rastline

Definicija »umetno razmnožena rastlina« je podana z Resolucijo Konf. pog. št. 11.11. in se uporablja samo, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- če gre za žive rastline, ki so zrasle iz semen, potaknjencev, kalusnega tkiva ter drugih rastlinskih tkiv in delov za razširjanje v okolju, ki ga nadzira človek;
- če so bile matične rastline pridobljene skladno z določbami Konvencije in domače zakonodaje pogodbenice, kar ni vplivalo na stanje populacije v naravi, ter
- če so bile matične rastline oskrbovane na način, ki omogoča dolgoročno preživetje skupine za razmnoževanje.

Za semena in druge rastlinske dele ter izdelke definicija velja le, če so bili pridobljeni iz rastlin, ki izpolnjujejo navedene pogoje. Za cepljene rastline definicija velja samo če sta bila podlaga in cevič odvzeta rastlinam, ki izpolnjujejo zgoraj navedene pogoje.

Sl. 36: Foto: Robert Bolješič

Sl. 37: Turčija je ena glavnih izvoznikov okrasnih rastlin iz rodov *Galanthus*, *Sternbergia* in *Cyclamen*, ki jih gojijo v velikih nasadih. Gomolje teh rastlin prodajajo predvsem na Nizozemsko, tam pa jih prepakirajo in razpošiljajo po vsem svetu, tudi v Slovenijo.

Foto: Robert Bolješič

36

37

2.6.4 Predkonvencijski osebki

Na podlagi priporočil Resolucije Konf. pog. št. 5.11 se določbe III., IV. in V. člena Konvencije ne uporabljajo, če ob pridobitvi osebka:

- obravnavana vrsta ni bila uvrščena na dodatke Konvencije, ali
- država izvoznica še ni bila pogodbenica konvencije, ali
- osebek pripada vrsti, za katero je ta država uveljavljala zadržek.

Za žive ali mrtve živali in rastline, odvzete iz narave, je datum pridobitve datum njihovega odvzema iz narave, za dele in izdelke pa nakupa ali pridobitve. Veljaven je zgodnejši datum. Če teh datumov ni mogoče ugotoviti, za osebek ne velja izjema, določena v VII. členu konvencije.

Viri:

1. CITES Handbook, Secretariat of the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, 2001
2. LICHTSCHEIN, V. Third Masters Degree Course in Management, Conservation and Control of Species in International Trade, Section 1, International University of Andalusia, 2000
3. WIJNSTEKERS, W. The Evolution of CITES, A reference to the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, CITES Secretariat, 1998-2000

EVROPSKA UNIJA IN CITES

3

Robert Bolješič

Vse države članice Evropske unije so tudi pogodbenice konvencije CITES. Besedilo konvencije ne omogoča skupnostim držav ali organizacijam za regionalno gospodarsko povezovanje, da bi postale njene pogodbenice. Leta 1983 je bil na pobudo takratne Evropske gospodarske skupnosti (European Economic Community - EEC) na izredni Konferenci pogodbenic v Bocvani sprejet Gaboronski amandma, ki to omogoča. Za njegovo uveljavitev je potrebnih 54 ratifikacij držav pogodbenic. Zaradi nezadostnega števila ratifikacij Evropska unija še ni pogodbenica Konvencije.

Kljub temu je Evropska gospodarska skupnost leta 1984 začela izvajati konvencijo z Uredbama: (EEC) št. 3626/82 in (EEC) št. 3418/83. Evropska unija si prizadeva postati pogodbenica Konvencije, saj je zunanjega trgovina v njeni pristojnosti. Izvajanje Konvencije po posameznih državah brez skupnega nastopa pomeni kršitev Pogodbe o ustanovitvi Evropske unije. Drugi razlog je odprava notranjih meja med državami članicami (carinska unija), ki onemogoča sistamatičen nadzor na mejah. Zato so pristojnosti nadzora in urejanja mednarodne trgovine z ogroženimi vrstami prenesene iz držav članic na Unijo.

3.1 Predpisi Evropske unije

Leta 1991 je Komisija predlagala Evropskemu svetu nadomestitev obstoječih predpisov, ki urejajo mednarodno trgovino z ogroženimi vrstami, z novimi, ki bi bili v skladu z uveljavljivijo skupnega evropskega trga. Evropski svet je po petletnem usklajevanju sprejel Uredbo Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi. Hkrati je začela veljati tudi Uredba Komisije (ES) št. 939/97, ki je podrobneje določila izdajanje dovoljenj in potrdil.

Nova zakonodaja omogoča izvajanje konvencije CITES v Uniji in obenem povzema njene resolucije ter jih v mnogočem nadgrajuje. S tem je omogočeno usklajeno uresničevanje Konvencije znotraj Unije ter bolj neposredno vključevanje znanstvenih ugotovitev v proces odločanja. Nova zakonodaja ni omejena samo na vrste iz dodatkov konvencije CITES in je obenem tudi bolj prilagodljiva glede na trenutno ohranitveno stanje vrst ali populacij, ki so predmet mednarodne trgovine.

Sl. 38: Evropski svet v Bruslu.
Foto: Robert Bolješič

3.1.1 Osnovna načela

Zakonodaja EU je nastala po naslednjih načelih:

Skupno izvajanje

- ❖ vseh vidikov konvencije CITES ter
- ❖ učinkovitejšega sodelovanja in izmenjave informacij med državami članicami.

Skupen nadzor

- ❖ na zunanjih mejah Unije na določenih in ustrezno opremljenih mejnih prehodih;
- ❖ izdajanja dovoljenj in potrdil ter
- ❖ kršitev in enotne sankcije, z zasegom in zaplembom vred.

Strožji ukrepi, kot jih predpisuje CITES

- ❖ za vrste, ki niso v dodatkih Konvencije;
- ❖ pri uvozu vrst iz prilog A in B;
- ❖ za vrste iz priloge B (uvozno dovoljenje) ter za vrste iz prilog C in D (obvestilo o uvozu);
- ❖ za zadrževanje v ujetništvu živih osebkov vrst iz prilog A in B;
- ❖ pri prevozu vseh živih osebkov;
- ❖ pri notranjem prometu z vrstami iz dodatka A;
- ❖ omogočajo nadzor obsega trgovanja z vrstami iz priloge D.

Sl. 39: Pavja žerjava (*Balearica pavonina*).
Foto: Robert Bolješič

Veljavni predpisi Evropske unije, ki urejajo področje trgovine s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami

Council Regulation (EC) No 338/97 of 9 December 1996 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein

Uredba Sveta (ES) št. 338/97 z dne 9. decembra 1996 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi

Commission Regulation (EC) No 2307/97 of 18 November 1997 amending Council Regulation (EC) No 338/97 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein
Uredba Komisije (ES) št. 2307/97 z dne 18. novembra 1997, ki spreminja Uredbo Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi

Commission Regulation (EC) No 2214/98 of 15 October 1998 amending Council Regulation (EC) No 338/97 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein
Uredba Komisije (ES) št. 2214/98 z dne 15. oktobra 1998, ki spreminja Uredbo Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi

Commission Regulation (EC) No 1476/1999 of 6 July 1999 amending Council Regulation (EC) No 338/97 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein
Uredba Komisije (ES) št. 1476/1999 z dne 6. julija 1999, ki spreminja Uredbo Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi

Commission Regulation (EC) No 2724/2000 of 30 November 2000 amending Council Regulation (EC) No 338/97 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein

Uredba Komisije (ES) št. 2724/2000 z dne 30. novembra 2000, ki spreminja Uredbo Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi

Commission Regulation (EC) No 1579/2001 of 1 August 2001 amending Council Regulation (EC) No 338/97 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein
Uredba Komisije (ES) št. 1579/2001 z dne 1. avgusta 2001, ki spreminja Uredbo Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi

Commission Regulation (EC) No 1808/2001 of 30 August 2001 laying down detailed rules concerning the implementation of Council Regulation (EC) No 338/97 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein
Uredba Komisije (ES) št. 1808/2001 z dne 30. avgusta 2001, ki določa podrobna pravila za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi

Commission Regulation (EC) No 191/2001 of 30 January 2001 suspending the introduction into the Community of specimens of certain species of wild fauna and flora

Uredba Komisije (ES) št. 191/2001 z dne 30. januarja 2001, ki ustavlja vnos osebkov nekaterih prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst v Unijo

3.2 Priloge uredb EU

Vrste, ki jih obravnavajo predpisi Evropske unije, so glede na ogroženost uvrščene v štiri priloge. Za vsako prilogo velja poseben režim mednarodne trgovine na podlagi sistema dovoljenj in potrdil.

Priloga A zajema

- 👉 vrste iz dodatka I CITES;
- 👉 druge vrste, po katerih je veliko povpraševanje, posebno v državah ES (vrste iz dodatkov II in III CITES ter druge vrste) in
- 👉 podobne vrste (npr. preostanek roda vrste, ki je v dodatku I CITES, ter vrste iz dodatkov II ali III ter druge vrste).

Priloga B zajema

- ❖ vrste iz dodatka II CITES;
- ❖ vrste iz dodatka I CITES s pridržki;
- ❖ podobne vrste;
- ❖ vrste ali populacije, po katerih je veliko povpraševanje (vrste iz dodatka III CITES in druge vrste) ter
- ❖ vrste, ki ekološko ogrožajo avtohtono evropsko floro in favno.

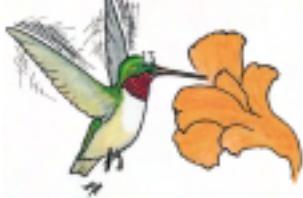
Priloga C zajema

- ❖ vrste iz dodatka III CITES in
- ❖ vrste iz dodatka II CITES s pridržki.

Priloga D zajema

- ❖ vrste, za katere je potreben nadzor (vrste, ki niso na dodatkih CITES) in
- ❖ vrste iz dodatka III CITES z rezervacijami.

3.3 Organi Evropske unije

3.3.1 Odbor za trgovino s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami

Odbor za trgovino s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (v nadaljevanju Odbor) je bil ustanovljen na podlagi 18. člena Uredbe (ES) št. 338/97. Sestavlja ga predstavniki upravnih organov držav članic, vodi pa ga predstavnik Komisije. Igra ključno vlogo pri ukrepih, ki jih sprejema Evropska komisija pri izvajanju določb Uredbe (ES) št. 338/97. Predlogi za te ukrepe zahtevajo predhodno pozitivno mnenje Odbora na podlagi večinske odločitve. Če ta ne odloči pozitivno o zadevi, mora Komisija predlog nemudoma poslati Evropskemu svetu. Odbor se sestaja štiri ali petkrat na leto v Bruslju.

3.3.2 Skupina za strokovno presojo

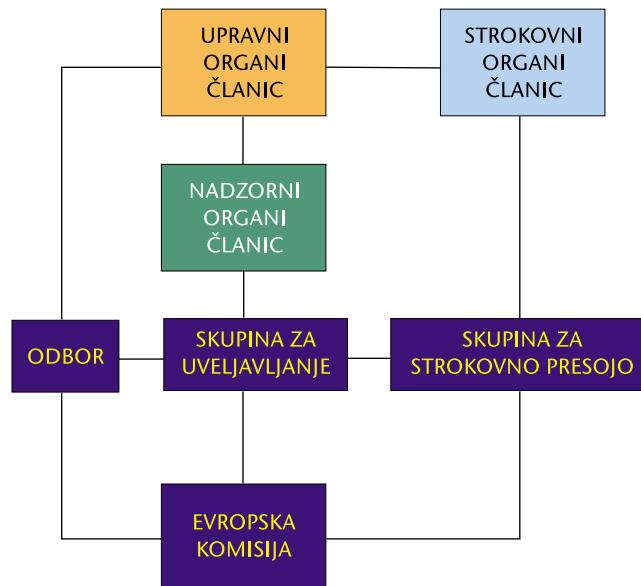
Skupina za strokovno presojo je svetovalni organ, ustanovljen s 17. členom Uredbe (ES) št. 338/97. Njena naloga je preučitev vseh znanstvenih vprašanj, povezanih z izvajanjem zakonodaje, ki ureja področje mednarodne trgovine z ogroženimi vrstami. Med drugim svetuje Odboru in oblikuje predloge za vključitev ali premestitev vrst v prilogah Uredbe (ES) št. 338/97. Sestavlja jo predstavniki strokovnih organov držav članic. Ena njenih glavnih nalog je priprava predlogov uvoznih omejitev in preučitev obstoječih. Skupina zaseda petkrat na leto.

3.3.3 Skupina za uveljavljanje

Skupina za uveljavljanje je bila ustanovljena na podlagi 3. odstavka 14. člena Uredbe Sveta (ES) št. 338/97. Sestavlja jo predstavniki nadzornih organov držav članic (carina, inšpekcijske službe, policija). Njena naloga je obravnavati vprašanja, povezana z uresničevanjem predpisov. Sestaja se enkrat ali dvakrat na leto v Bruslju. Svoja mnenja posreduje Evropski komisiji.

Shema 8: Organi Evropske unije

3.4 Dokumenti EU

Oblika obrazcev ter format, teža in barve papirja so predpisani z Uredbo Komisije (ES) št. 1808/2001, ki določa podrobna pravila za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 338/97

Ob prvem uvozu v Unijo mora osebke iz prilog A in B spremljati **uvozno dovoljenje**, ki ga sestavlja pet izvodov.

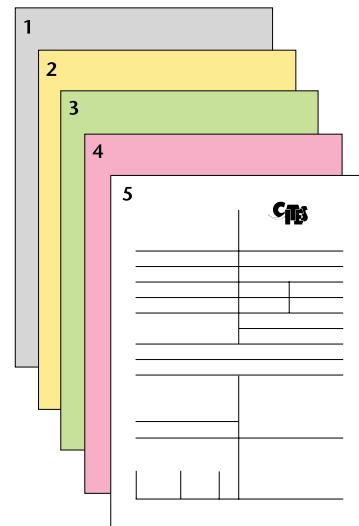
- 1 izvirnik
- 2 kopija za uvoznika
- 3 kopija za državo izvoza ali ponovnega izvoza
- 4 kopija za upravni organ, ki je izdal dokument
- 5 obrazec za vlogo

Uvozno dovoljenje je veljavno 12 mesecev.

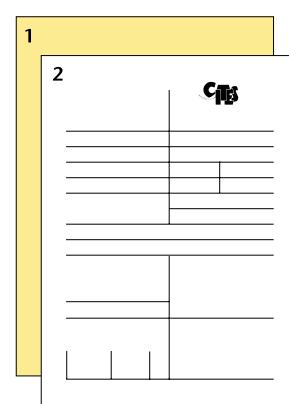
Za uvoz vrst iz prilog C in D mora pošiljko osebkov spremljati **obvestilo o uvozu**, ki ga je uvoznik dolžan predložiti carini ob prvem uvozu v Unijo. Obvestilo o uvozu sestavlja dva izvoda.

- 1 izvirnik
- 2 kopija za uvoznika

Shema 9: Izvodi, ki sestavljajo obrazec uvoznega dovoljenja

Shema 10: Izvoda, ki sestavljata obrazec obvestila o uvozu

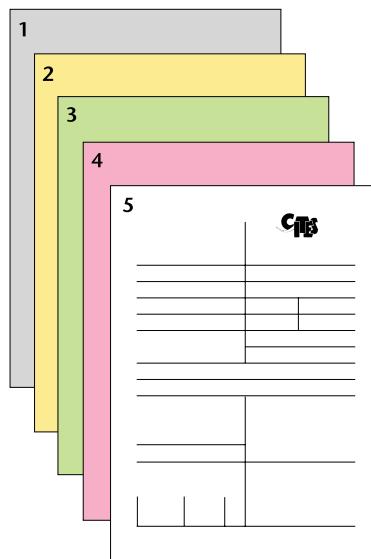

Ob izvozu ali ponovnem izvozu iz Unije mora pošiljko osebkov spremljati izvozno dovoljenje ali potrdilo o ponovnem izvozu, ki ga sestavlja pet izvodov.

- 1** izvirnik
- 2** kopija za izvoznika
- 3** kopija za carino
- 4** kopija za upravni organ, ki je izdal dokument
- 5** obrazec za vlogo

Izvozno dovoljenje ali potrdilo o ponovnem izvozu je veljavno 6 mesecev.

Shema 11: Izvodi, ki sestavljajo obrazec izvoznega dovoljenja ali potrdila o ponovnem izvozu

3.4.1 Posebna potrdila

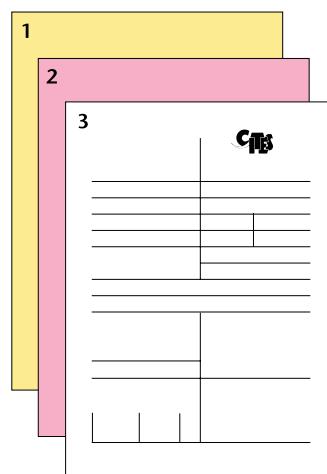
Posebna potrdila za uporabo znotraj Evropske unije se lahko izdajo:

- znanstvenim organizacijam;
- pri upravnih organih držav članic registriranim gojiteljem živalskih in rastlinskih vrst, ki so v prilogah uredb EU;
- pri upravnih organih držav članic registriranim preparatorjem za prodajo prepariranih in gojenih ali zakonito na območju Unije iz narave odvzetih osebkov.

Potrdilo sestavlja trije izvodi.

- 1** izvirnik
- 2** kopija za organ, ki je potrdilo izdal
- 3** obrazec za vlogo

Shema 12: Izvodi, ki sestavljajo obrazec potrdila

3.5 Delovanje EU

3.5.1 Pogoji za izdajo dokumentov

Uvozni pogoji

Za vrste iz prilog A in B se izda **uvozno dovoljenje**

- 👉 če uvoz ni namenjen komercialni dejavnosti (samo za vrste iz priloge A);
- 👉 če pošiljko spremišča veljavno izvozno dovoljenje ali potrdilo o ponovnem izvozu;
- 👉 če za vrsto ali populacijo ni negativnega mnenja Skupine za znanstveno presojo;
- 👉 če ni škodljivih posledic za ohranitveno stanje vrste;
- 👉 če so za žive osebke zagotovljene ustrezne prevozne in bivalne razmere, in
- 👉 če ni drugih dejavnikov, ki bi lahko škodljivo vplivali na ohranitveno stanje vrste.

Za vrste iz priloge C se izda **obvestilo o uvozu**

- 👉 če pošiljko spremišča veljavni dokument države izvoznice, ki je uvrstila vrsto na dodatek III CITES (potrdilo o izvoru);
- 👉 če pošiljko spremišča veljavno izvozno dovoljenje ali potrdilo o ponovnem izvozu države, ki vrsto ni uvrstila na dodatek III CITES ter
- 👉 če so za žive osebke zagotovljene ustrezne prevozne in bivalne razmere.

Za vrste iz Priloge D se izda **obvestilo o uvozu**

- 👉 če so za žive osebke zagotovljene ustrezne prevozne in bivalne razmere.

Izvozni pogoji

Za vrste iz prilog A, B in C se izda **izvozno dovoljenje**

- 👉 če izvoz vrst iz priloge A ni namenjen komercialni dejavnosti;
- 👉 če je bilo za vrste iz dodatka I CITES, predhodno izdano uvozno dovoljenje države uvoznice;
- 👉 če ni škodljivih posledic za ohranitveno stanje vrste;
- 👉 če so za žive osebke zagotovljeni ustrezni prevozni pogoji in
- 👉 če je predložen dokaz, da je bil osebek zakonito pridobljen (potrdilo lahko izda druga država članica).

Pogoji za ponovni izvoz

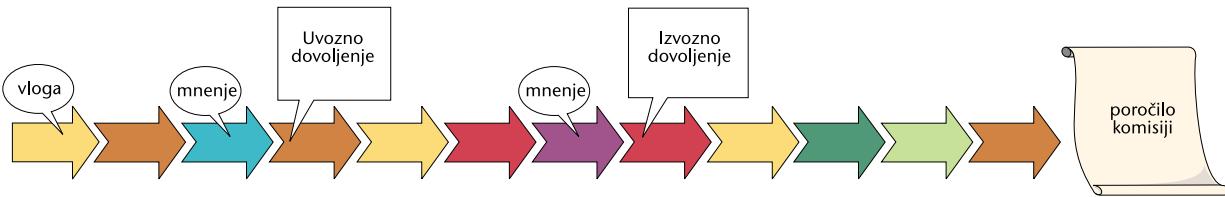
Za vrste iz prilog A, B in C se izda **izvozno potrdilo**

- 👉 če ponovni izvoz vrst iz dodatka A ni namenjen komercialni dejavnosti;
- 👉 če je bilo za vrste iz dodatka I CITES izdano predhodno uvozno dovoljenje;
- 👉 če se upravni organ prepriča, da so za žive osebke zagotovljene ustrezne prevozne razmere;
- 👉 če se upravni in strokovni organ prepričata, da ni drugih omejitev za izvoz, in
- 👉 če se upravni organ prepriča, da je bil osebek pridobljen zakonito (potrdilo lahko izda druga država članica).

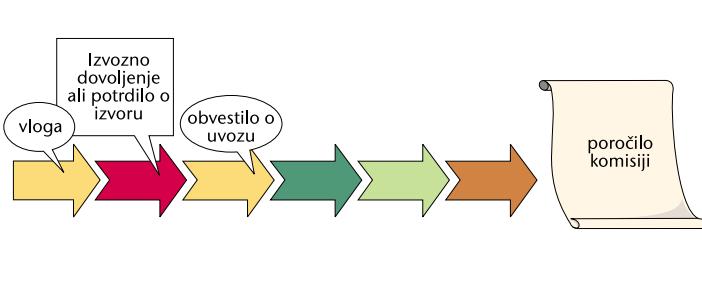

3.6 Postopki pri izdajanju in nadzoru dokumentov

Shema 13: Postopki pri izdajanju in nadzoru dokumentov za uvoz vrst iz prilog A in B v Unijo

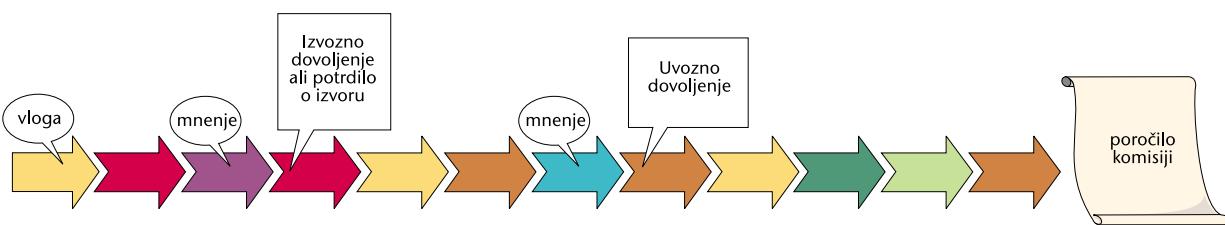
Shema 14: Postopki pri izdajanju in nadzoru dokumentov za uvoz vrst iz prilog C in D v Unijo

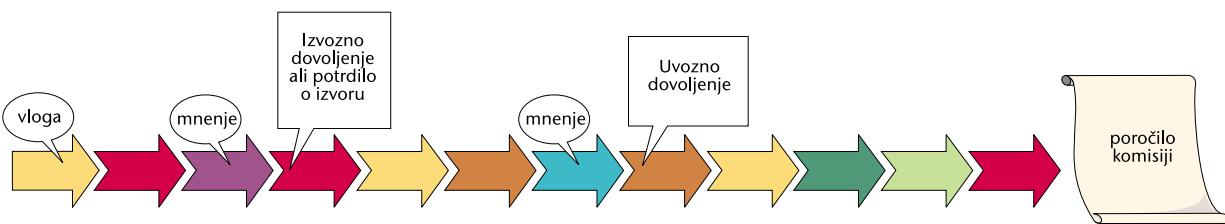
Legenda:

- uvoznik
  - upravni organ izvoznice
  - strokovni organ izvoznice
  - carina izvoznice
  - carina uvoznice
  - upravni organ uvoznice
  - strokovni organ uvoznice

Shema 15: Postopki pri izdajanju in nadzoru dokumentov za izvoz vrst iz priloq A in B iz Unije

Shema 16: Postopki pri izdajanju in nadzoru dokumentov za ponovni izvoz vrst iz prilog C in D iz Unije

3.6.1 Izjeme

Odstopanja od določb Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 pri uvozu in izvozu so možna v primerih, ko gre za:

- 👉 tranzit skozi Unijo, če pošiljko spremljajo ustrezni dokumenti CITES države izvoznice in države uvoznice (CITES dodatek I). Upravni organi držav članic ne izdajajo dokumentov za tranzit, pač pa so dolžni pošiljke v tranzitu nadzirati;
- 👉 osebne in gospodinjske predmete. Izjema ne velja za žive živali in rastline ter vse osebke iz priloge A. Kot dokazilo ob ponovnem uvozu zadostuje kopija uvoznega dovoljenja;
- 👉 nekomercialno posojanje, izmenjavo in darovanje znanstvenega materiala med registriranimi znanstvenimi institucijami;
- 👉 v ujetništvu gojene živali in umetno razmnožene rastline iz priloge A. Za te osebke velja režim priloge B;
- 👉 uvoz do 250 g kaviarja za osebno rabo.

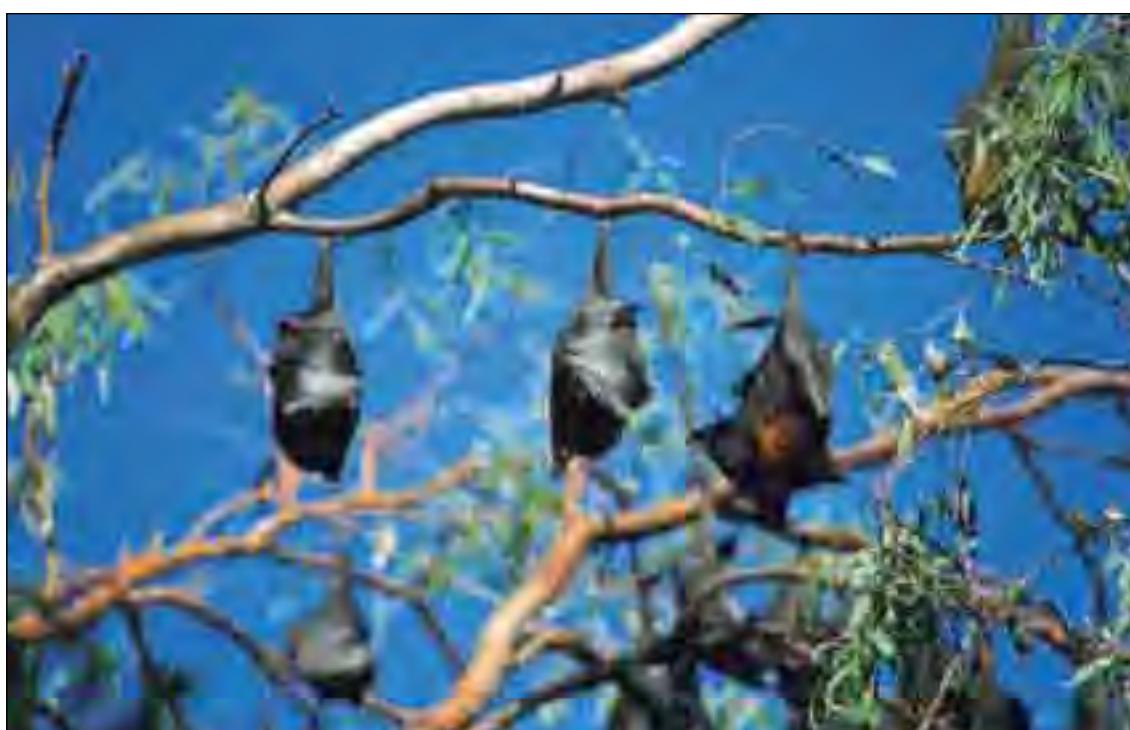
3.6.2 Notranja trgovina

Osmi člen Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 prepoveduje komercialne dejavnosti v državah članicah in med njimi. Osebke vrst iz prilog A in B je prepovedano kupovati, prodajati, dajati v prodajo, oglaševati in prikazovati javnosti v komercialne namene, posredovati pri prodaji, prevažati z namenom prodaje ipd. Države članice lahko prepovejo posedovanje živih osebkov iz priloge A.

To ne velja v primerih, kadar gre za osebke iz priloge A:

- 👉 ki so predkonvencijski osebki iz CITES dodatka I ter osebke, ki so bili vneseni v Unijo preden so začele veljati določbe Uredbe (EGS) št. 3626/82 (priloga C) in določbe Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 (priloga A);
- 👉 za obdelane osebke, starejše kot 50 let;
- 👉 ki so bili vnešeni v Unijo skladno z določbami Uredbe Sveta (ES) št. 338/97;
- 👉 ki so v ujetništvu gojene živali ali umetno razmnožene rastline ter dele ali izdelke iz njih;
- 👉 ki so namenjeni za gojitev ali razmnoževanje zaradi ohranitve vrst;
- 👉 ki so namenjeni raziskovanju in izobraževanju z namenom ohranitve vrste;
- 👉 ki izvirajo iz države članice, v kateri so bili odvzeti v naravi, skladno z veljavno zakonodajo te države;
- 👉 kadar gre za nujne biomedicinske namene in napredek znanosti, če se izkaže, da je to edina primerna vrsta za te namene in če ni na razpolago v ujetništvu gojenih živali ali umetno razmnoženih rastlin za ta namen.

Sl. 40:
Leteči psi iz
rodu *Pteropus*.
Foto:
Robert Bolješič

Sl. 41: Veliki varan
(*Varanus giganteus*).
Foto: Robert Bolješič

3.6.3 Uvozne omejitve

Na podlagi 6. odstavka 4. člena Uredbe Sveta (ES) Št. 338/97 lahko Evropska komisija uvede uvozne omejitve za vrste ali populacije v primerih:

- ✿ če bi uvoz škodljivo vplival na vrste ali populacije iz prilog A in B ali na druge dejavnike, pomembne za njihovo ohranitveno stanje;
- ✿ ko ima vrsta visoko smrtnost pri prevozu ali ne more preživeti znatnega dela življenjske dobe v ujetništvu ter
- ✿ če bi uvoz škodljivo vplival na avtohtono evropsko floro in favno.

Pobudnica uvoznih omejitev je praviloma Skupina za strokovni pregled. Komisija obvesti vse upravne organe držav članic o njenih ugotovitvah in jim naroči, da ne izdajajo uvoznih dovoljenj. Nato se posvetuje z državami areala vrste, za katero je predlagana uvozna omejitev. Če to bistveno ne spremeni predlagane omejitve, mora Komisija pridobiti še mnenje Odbora. Ko ta odobri omejitev uvoza, Komisija oblikuje dokončno različico in jo objavi v Uradnem listu Evropskih skupnosti.

Pobudo za uvozno omejitev lahko poda tudi Strokovni organ katere koli države članice. O svojih ugotovitvah prek Upravnega organa obvesti Komisijo in ta nadalje ravna enako kakor če bi dala pobudo Skupina za strokovni pregled.

Sl. 42: Sredstva za prevoz živih živali morajo ustrezati standardom IATA in CITES.
Foto: Robert Bolješič

3.7 Druge pomembnejše določbe

3.7.1 Pogoji za prevoz živih osebkov

Pri prevozu živih živali so vse vrste iz prilog Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 podvržene Direktivi Sveta (ES) št. 95/29 o zaščiti živali med prevozom. Ta je usklajena s standardi Mednarodnega združenja za letalski prevoz (International Air Transport Association – IATA) ter standardi CITES za prevoz živih živali. Pogoji ne veljajo za prevoze, kraje od 50 km in za prevoz hišnih ljubljencev.

3.7.2 Označevanje osebkov

Načini označevanja osebkov v Evropski uniji se skladajo s priporočili resolucij konvencije CITES. Za nekatere skupine veljajo strožji ukrepi, kakor jih predpisuje Konvencija.

Tab. 13: Zahteve za označevanje osebkov iz prilog Uredbe Sveta (ES) št. 338/97

Kaj ?	Kdaj ?	Kako ?
živi osebki iz priloge A, za katere veljajo izjeme	pred izdajo potrdila	mikročipi, vtetovirane oznake, obročki, trakovi, etikete ipd.
žive ptice iz priloge B (samo določene vrste)	v prvih dneh po izvalitvi	celi, neodstranljivi obročki z enkratno oznako
v ujetništvu vzgojeni osebki iz CITES dodatka I iz registrirane gojitve		
osebki iz CITES dodatka I iz registrirane farmske gojitve	pred uvozom v Unijo	skladno z resolucijami Konference pogodbenic CITES
osebki iz CITES dodatka I, za katere so določene izvozne kvote		
surovi slonovi okli in kosi slonovine, težji od 1 kg ali daljši od 20 cm		
izdelki iz krokodilov	pred uvozom v Unijo in pred ponovnim izvozom	

Sl. 43: Sredstva za omamljanje živali.
Foto: Robert Bolješič

3.7.3 Poročanje

Upravni organi držav članic so na podlagi 4. odstavka 15. člena Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 dolžni pošiljati Evropski komisiji letno poročilo, ki vsebuje podatke predpisane s 7. členom konvencije CITES in sicer do 15. junija. Komisija nato do 31. oktobra izda zbirno letno poročilo za vse članice in ga posreduje Sekretariatu konvencije.

Države članice morajo poslati Komisiji dveletno poročilo, ki vsebuje informacije o administrativnih in zakonodajnih ukrepih za uresničevanje določb Uredbe Sveta (ES) št. 338/97.

Viri:

1. Council Regulation (EC) No. 338/97 of 9 December 1996 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein
2. Commission Regulation (EC) No. 1808/2001 of 30 August 2001 laying down detailed rules concerning the implementation of Council Regulation (EC) No 338/97 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein
3. European Community Wildlife Trade Regulations, TRAFFIC Europe, 1998

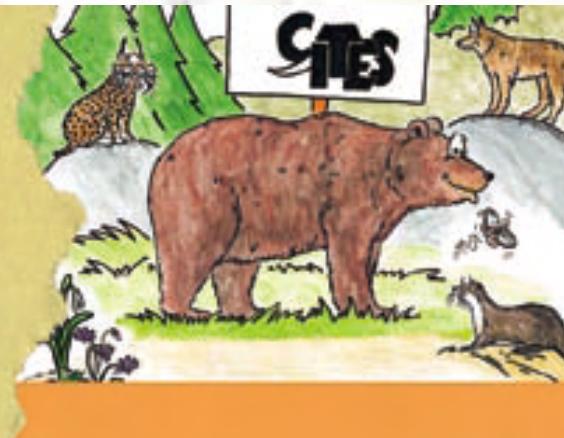

4

SLOVENIJA IN MEDNARODNA TRGOVINA Z OGROŽENIMI VRSTAMI

SLOVENIA AND INTERNATIONAL TRADE IN ENDANGERED SPECIES

Robert Bolješič
Urška Mavri
Andrej Arih
Konštantin Krebs
Matjaž Klemenčič
Jedrt Maurer Wernig
Darin Hvalec
Alenka Dovč

4.1 Slovenija in CITES

Robert Bolješič

Slovenija je na stičišču štirih biogeografskih regij: dinarske, alpske, panonske in sredozemske. Njeno ozemlje povezuje vzhodno in zahodno evropske države in je hkrati vezni člen med srednjeevropskim, balkanskim in sredozemskim prostorom.

Po MRŠIĆU (1997) je Slovenija država z raznolikim in razmeroma dobro ohranjenim živalstvom in rastlinstvom z več kot 850 endemičnimi vrstami. Zaradi prehodnega značaja njenega ozemlja tu ne najdemo velikih območij enega ekosistemskega tipa ali velike številnosti posameznih vrst. Kljub temu so nekatere sestavine slovenske biodiverzitete (npr. jamska favna) edinstvene v mednarodnem merilu (BELTRAM in SKOBERNE, 1997).

Sl. 44: Položaj Slovenije v Evropi

Picture 44: The location of Slovenia in Europe

Zaradi značilnega zemljepisnega položaja je Slovenija tudi na področju mednarodne trgovine z ogroženimi vrstami prehodna država. Spoprijema se z naraščajočim pritiskom na svoje prosto živeče rastlinstvo in živalstvo zaradi uničevanja naravnih habitatov in neposrednega odvzemanja živali in rastlin iz narave ter zaradi posledic naseljevanja in doseljevanja tujerodnih živalskih in rastlinskih vrst. Slovenski prostor privablja prekupčevalce, zbiralce, tuje raziskovalce in naravovarstvenike. Nekatere slovenske vrste so

4.1 Slovenia and CITES

Slovenia lies at the meeting point of four biogeographical regions: Dinaric, Alpine, Pannonian and Mediterranean. Slovenia's territory connects East and West European countries and represents a link between Central Europe, the Balkans and the Mediterranean.

According to MRŠIĆ (1997), Slovenia is a country with a diverse and relatively well preserved fauna and flora, which includes more than 850 endemic species. Owing to the transitional nature of Slovenia's territory, there are no large areas of one ecosystem type, and the abundance of individual species is not high. Nevertheless, some components of Slovenia's biodiversity are unique at the international level (e.g. cave fauna) (BELTRAM and SKOBERNE, 1997).

Because of its characteristic geographical position Slovenia is a transitional country, also with regard to international trade in endangered species. It is facing a problem of growing pressure on its wild flora and fauna resulting from the destruction of natural habitats and direct taking from the wild, and the introduction and reintroduction of non-indigenous animal and plant species. Slovenia attracts dealers, collectors, as well as foreign researchers and people dealing with nature protection. Some Slovene species are sought for nature protection projects elsewhere (e.g. projects for the reintroduction of the brown bear in France and Italy).

Data on legal imports and exports of endangered species into and from Slovenia indicate a significant increase in these activities in the last decade. The reasons for that can be found primarily in the expansion of entrepreneurship in the period after Slovenia became independent, in cheap transport and in the growing purchasing power of citizens, which has resulted in the rise in the number of collectors of exotic animals and plants. Another contributing factor is a substantial increase in hunting tourism and intercontinental travel.

Sl. 45: Med nenavadnimi hišnjimi ljubljenci v Sloveniji je tudi nekaj gepardov (*Acynonyx jubatus*).

Picture 45: A few cheetahs (*Acynonyx jubatus*) can be found among the unusual pets in Slovenia.

Foto/Photo: Robert Bolješič

zaželene za naravovarstvene projekte drugod (npr. doseljevanja rjavega medveda v Francijo in Italijo).

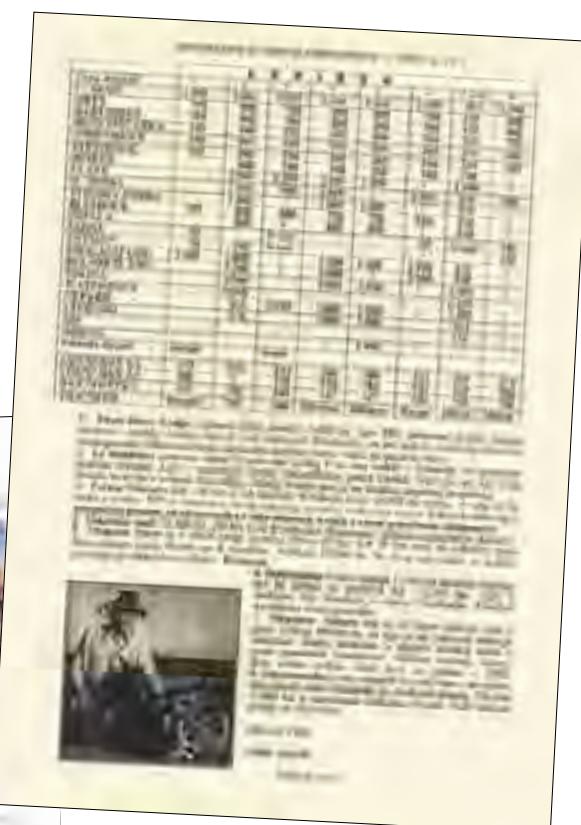
Podatki o zakonitem uvozu in izvozu ogroženih vrst v Sloveniji kažejo izrazit porast teh dejavnosti v zadnjem desetletju. Razloge za to lahko poiščemo predvsem v razmahu podjetništva po osamosvojitvi Slovenije, cenenosti prevoza in naraščajoči kupni moči prebivalstva ter posledično številnejšim ljubiteljem in zbirateljem eksotičnih živali in rastlin. Temu moramo dodati še znaten porast lovskega turizma in popotovanj na druge celine.

Analize kažejo, da je Slovenija izrazita država uvoznica, saj je zakonit izvoz, ki bi lahko vplival na stanje avtohtonega rastlinstva in živalstva, neznaten. Opazno je naraščanje uvoza in poskusov uvoza vrst, ki poprej nikoli niso bile navzoče v slovenskem prostoru.

V Sloveniji je zelo malo znanega o obsegu mednarodne trgovine z rastlinskimi vrstami iz dodatkov konvencije CITES. TRAFFIC (2001) navaja, da je bila v zadnjih letih z Madagaskarja za potrebe farmacevtske industrije v Slovenijo uvožena večja količina ekstrakta iz lubja vrste *Prunus africana* ter precej v naravi odvzetih rastlin iz rodov *Cyclamen* in *Galanthus* iz Turčije. S tem je naša država po ugotovitvah organizacije TRAFFIC prispevala k ogroženosti teh vrst. Neznanka ostaja tudi uvoz kaktej, kukavičnic in drugih okrasnih rastlin. Velika večina jih je zakonito uvožena iz Nizozemske. Pošiljke spremljajo fitosanitarna potrdila, ki veljajo kot dokumenti CITES. O tem kolikšen je v resnici uvoz teh vrst v Slovenijo, ni zbranih podatkov, prav tako ne o izvozu samoniklih rastlin, ki jih obravnava CITES (npr. vrst iz rodov *Cyclamen*, *Galanthus*, *Orchys*, *Euphorbia* itn.).

Analyses show that Slovenia is a distinctly importing country. The legal export that could effect the status of indigenous flora and fauna is negligible. Imports and attempted imports of species that were never before present in Slovenia's territory are increasing notably.

In Slovenia there is very little known about the extent of international trade in plant species included in CITES Appendices. TRAFFIC (2001) states that in the last few years Slovenia has imported a large quantity of the bark extract of *Prunus africana* from Madagascar for the needs of the Slovene pharmaceutical industry and a great number of plants of the genera *Cyclamen* and *Galanthus* taken from the wild in Turkey. TRAFFIC concluded that by this Slovenia has contributed to the endangerment of the above mentioned species. The import of cactuses, orchids and other ornamental plants also remains an unknown factor. The majority of these plants are legally imported from the Netherlands. The shipments are accompanied by plant health certificates, which can be used instead of CITES documents. No data have been collected on the actual quantity of plants of these species imported into Slovenia. There is also no information available on the export of wild plants covered by CITES (e.g. species of the genera *Cyclamen*, *Galanthus*, *Orchys*, *Euphorbia* etc.).

Sl. 46: V ponudbi slovenskih agencij za lovski turizem so tudi vrste, ki jih obravnava konvencija CITES.

Picture 46: Slovene agencies specialising in hunting tourism also include CITES species in their programmes.

O nedovoljenem trgovanju z zavarovanimi domorodnimi vrstami ni oprijemljivih podatkov. Raziskave, ki bi potrdile njihovo ogroženost zaradi mednarodne trgovine in podprle njihovo morebitno uvrstitev na dodatke konvencije CITES, do sedaj niso bile opravljene. Vprašanje nezakonitega izvoza vrst, ki jih obravnava Konvencija, in vrst, zavarovanih z domačimi predpisi, je še vedno odprtlo. Znanih je več primerov, v katerih so slovenskim državljanom na mednarodnih mejnih prehodih v tujini zasegli osebki CITES. Problem nedovoljene trgovine z ogroženimi vrstami v zadnjem času vedno bolj zaznava tudi širša javnost.

There are no exact data on the illegal trade in protected indigenous species. So far, no studies have been conducted to confirm that these species are threatened by international trade and therefore eligible for inclusion in CITES Appendices. The issue of the illegal export of species covered by the Convention, as well as those protected by national regulations, remains unsolved. There have been several cases of CITES specimens being seized from Slovene citizens at international border crossings abroad. Lately, the general public has become more and more aware of the problems of illegal trade in endangered species.

47

Sl. 47: Pošiljka lovskih trofej iz Namibije na brniškem letališču.

Picture 47: A shipment of hunting trophies from Namibia at Ljubljana Airport.

Foto/Photo: Robert Bolješič

Sl. 48: Foto/Photo: Robert Bolješič

48

4.1.1 Izvajanje konvencije CITES v Sloveniji

Republika Slovenija ni prevzela izvajanja konvencije CITES z notifikacijo o nasledstvu SFRJ kakor nekaterih konvencij s področja varstva narave (Ramsarska konvencija o mokriščih, Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine ter Barcelonska konvencija). V skladu z X. členom Konvencije je Slovenija leta 1992 začela izdajati dovoljenja, primerljiva z dokumenti CITES. Upravni organ za lovne vrste je bilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, za preostale vrste pa Ministrstvo za kulturo (pozneje Ministrstvo za okolje in prostor).

V Republiki Sloveniji je Konvencija začela veljati 23. aprila 2000. Zakon o njeni ratifikaciji, v 3. členu določa, da za njeno izvajanje skrbi Ministrstvo za okolje in prostor (MOP). Skladno s tem so naloge upravnega in strokovnega organa razdeljene v okviru Ministrstva. Ob uveljavitvi Konvencije se je upravni organ znašel pred nekaterimi problemi, kakor so pomanjkanje usposobljenih uslužbencev, razdrobljena in neustrezna zakonodaja ter nedefinirane pristojnosti drugih sektorjev (carina, inšpekcijske, znanstvene institucije itn.). Dodatne težave je povzročala slaba informiranost nadzornih organov in javnosti.

Po odobritvi zaposlitve dveh novih uslužbencev je na Upravi RS za varstvo narave (sedaj Agencija Republike Slovenije za okolje) začela delovati skupina za CITES, ki poleg nalog upravnega organa do izbora najustreznejše strokovne institucije v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki opravlja tudi naloge strokovnega organa za izvajanje Konvencije.

Delo skupine za CITES je osredotočeno na naslednja področja:

- reševanje vlog v upravnem postopku;
- usklajevanje dela z nadzornimi organi in drugimi inštitucijami ter posamezniki;
- priprava zakonodaje;
- usposabljanje;
- spremljanje stanja (podatkovna zbirka) in poročanje;
- informiranje in ozaveščanje javnosti.

Sl. 49: Koordinator Sekretariata CITES za evropsko regijo, dr. Ger van Vliet (v sredini), na obisku v Sloveniji septembra 2000.

Picture 49: Dr. Ger van Vliet (in the middle), Regional Coordinator for Europe at CITES Secretariat, on a visit to Slovenia in September 2000.

Foto/Photo: Andrej Arib

4.1.1 CITES implementation in Slovenia

Slovenia has not assumed the implementation of CITES by the notification of succession from the Socialist Republic of Yugoslavia, as was the case with some other nature protection conventions (Ramsar Convention on Wetlands, Convention for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage and Barcelona Convention). In accordance with Article X of the Convention, Slovenia began issuing permits comparable to CITES documents in 1992. The Management Authority for game species was the Ministry of Agriculture, Forestry and Food, and for other species the Ministry of Culture (later on the Ministry of the Environment and Spatial Planning).

In Slovenia the Convention entered into force on 23 April 2000. Article 3 of the Act Ratifying the Convention

stipulates that the implementation of the Convention is the responsibility of the Ministry of the Environment and Spatial Planning. In accordance with this, the responsibilities of the Management and Scientific Authorities are divided among the bodies within the Ministry of the Environment and Spatial Planning. Upon the entry into force of the Convention, the Management Authority was faced with the lack of qualified staff, a fragmented and inadequate legislation, and undefined competencies of other sectors (customs, inspection, scientific institutions etc.). Nor only the bodies responsible for control but also the public were poorly informed on the subject, which presented additional difficulties.

After the employment of two new staff had been approved, the CITES group was formed within the Administration of the Republic of Slovenia for the Protection of Nature (today the Environmental Agency of the Republic of Slovenia). The CITES group carries out the tasks of the Management Authority. Until a suitable scientific institution is designated, it will also perform the function of the Scientific Authority in co-operation with external experts.

The work of the CITES group is focused on the following:

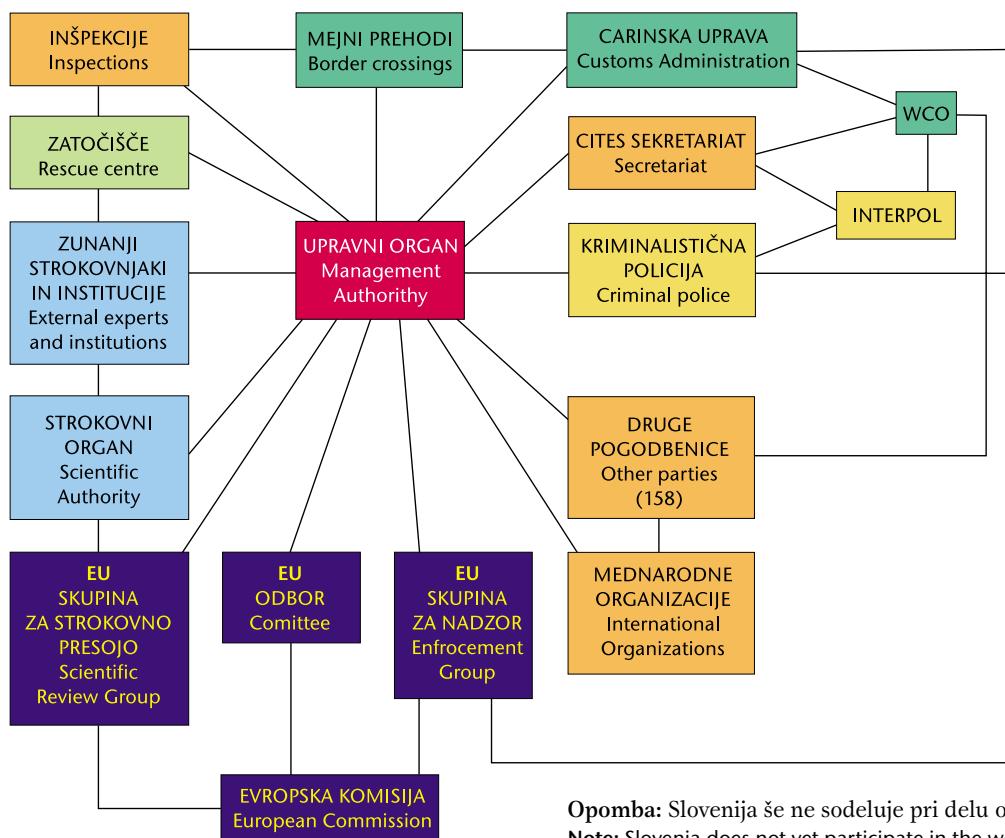
- processing of applications in the administrative procedure
- co-ordination with supervising bodies, other institutions and individuals
- drawing up of legislation
- training
- monitoring (database) and reporting
- public information and awareness

49

Shema 17: Organizacijska struktura za izvajanje konvencije CITES v Sloveniji
Diagram 17: Organisational structure for the implementation of CITES in Slovenia

Opomba: Slovenija še ne sodeluje pri delu organov EU
Note: Slovenia does not yet participate in the work of EU bodies

4.1.2 Zakonska ureditev

Podlaga za neposredno veljavnost ratificiranih mednarodnih pogodb je 86. člen Ustave Republike Slovenije. Leta 1997 sta Evropska unija in Republika Slovenija sklenili Pridružitveni sporazum s katerim se je naša država zavezala, da bo zakonodajo Evropske unije v celoti prenesla v svoj pravni red.

Poleg naravovarstvene zakonodaje se področja mednarodne trgovine z ogroženimi vrstami dotikajo tudi predpisi drugih sektorjev (veterinarski, carinski, kazenski itd.).

4.1.2.1 Povzetek važnejših določb veljavne naravovarstvene zakonodaje

☞ Zakon o ratifikaciji Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, spremembe Konvencije ter dodatkov I, II, III in IV h Konvenciji (Ur. list RS MP, št. 31/99) v 3. členu določa, da za izvajanje Konvencije skrbi Ministrstvo za okolje in prostor. Njene določbe so podrobnejše predstavljene v poglavju o Konvenciji CITES.

4.1.2 Legal regulation

Article 86 of the Constitution of the Republic of Slovenia constitutes the basis for direct enforcement of ratified international treaties. In 1997 the European Community and the Republic of Slovenia concluded the Association Agreement, by which Slovenia undertook to transpose into its legal order the entire legislation of the European Community.

In addition to nature protection legislation, the regulations of other sectors (veterinary medicine, customs, criminal law etc.) also apply to international trade in endangered species.

4.1.2.1 Summary of the more important provisions of the nature protection legislation in force

☞ The Act Ratifying the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, and the Amendments to the Convention and its Appendices I, II, III, IV (Zakon o ratifikaciji Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, spremembe konvencije ter dodatkov I, II, III in IV h konvenciji, Ur. I. RS MP 31/99), stipulates in its Article 3 that the implementation of the Convention is the responsibility of the Ministry

☞ Zakon o ohranjanju narave – ZON (Uradni list RS, št. 56/99) v 19. členu določa obveznost prijave zadrževanja v ujetništvu velikih sesalcev, ptičev in plazilcev ter vseh vrst, ki so navedene v ratificiranih mednarodnih pogodbah. Za zadrževanje tujerodnih ali domorodnih vrst v ujetništvu z namenom prikazovati javnosti in za njihovo gojitev (20. in 21. člen) je treba pridobiti dovoljenje Ministrstva za okolje in prostor. Uvoz, izvoz in tranzit vrst, ki jih obravnavajo ratificirane mednarodne pogodbe, so dovoljeni le na podlagi dovoljenja Ministrstva (25. člen). Nadzor nad izvajanjem določb zakona in na njegovi podlagi sprejetih predpisov izvajajo inšpektorji, pristojni za ohranjanje narave, in drugi inšpektorji, če se nanaša na druga delovna področja (151. člen). 152. in 153. člen določata pristojnosti carinskih organov in inšpekcijskih služb, ki lahko odredijo zaseg živali, rastlin in drugega blaga, s katerim se ravna v nasprotju z določbami zakona.

☞ Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst (Ur. list RS, št. 57/93) prepoveduje zadrževanje, prodajo, kupovanje, darovanje in izvoz živali zavarovanih vrst, razen v izjemnih primerih na podlagi dovoljenja Ministrstva in če gre za živali, gojene v umetnih razmerah. Uvozne omejitve se nanašajo zgolj na prepoved naseljevanja tujerodnih vrst, ki bi lahko ogrožale zavarovane vrste.

☞ Odredba o izvajanju Resolucije Konference pogodbenic št. 10.2 Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 73/00) v celoti prevzema priporočila Konference pogodbenic o standardizaciji, veljavnosti, uporabi in načinu izdajanja dokumentov CITES.

4.1.2.2 Kazenske določbe

☞ Zakon o ohranjanju narave v 161. členu določa denarne kazni za uvoz, izvoz ali poskus uvoza in izvoza rastlin ali živali brez dovoljenja Ministrstva, in sicer za pravno osebo od 600.000 do 8.000.000 SIT, za posameznika, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti, od 150.000 do 4.000.000, za odgovorno osebo pravne osebe od 40.000 do 400.000 SIT ter za posameznika od 20.000 do 140.000 SIT. Naravovarstveni inšpektor, nadzornik, policist ali carinik lahko posamezniku na kraju samem za prekršek izreče kazen do 30.000 SIT in zaseže predmete, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek ali so nastali s prekrškom.

of the Environment and Spatial Planning. The provisions of the Convention are presented in detail in the chapter on CITES.

☞ Pursuant to Article 19 of the Nature Conservation Act (Zakon o ohranjanju narave, Ur. I. RS 56/99) it is mandatory to notify the keeping of large mammals, birds and reptiles of all species referred to in the ratified international treaties in captivity. An authorisation of the Ministry of the Environment and Spatial Planning is required for keeping non-indigenous or indigenous species in captivity for the purpose of public exhibition or breeding (Articles 20 and 21). The import, export and transit of species to which ratified international treaties apply are also subject to the authorisation of the Ministry of the Environment and Spatial Planning (Article 25). The implementation of the provisions of the Act and regulations issued pursuant to it is supervised by the inspectors responsible for nature conservation, and in the case of provisions concerning other sectors also by the inspectors of these sectors (Article 151). Articles 152 and 153 lay down the powers of customs and inspection authorities, which can order the seizure of animals, plants and other goods when they are treated contrary to the provisions of the Act.

☞ The Order on the implementation of the Resolution Conf. 10.2 of the Conference of the Parties to the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (Odredba o izvajanju Resolucije št. 10.2 Konference pogodbenic konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, Ur. I. RS 73/00) implements all the recommendations of the Conference of the Parties concerning the standardisation, validity, application and issuing of CITES documents.

☞ The Decree on the protection of endangered animal species (Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst, Ur. I. RS 57/93) prohibits keeping, selling, purchasing, donating and exporting animals of protected species. An exception can be made in certain cases, on the basis of the authorisation issued by the Ministry of the Environment and Spatial Planning if the animals concerned are captive-bred. Import restrictions only apply to the introduction of non-indigenous species that could threaten the protected species.

4.1.2.2 Penal provisions

☞ Article 161 of the Nature Conservation Acts lays down fines for the import, export or attempted import or export of plants or animals without the permit of the Ministry of the Environment and Spatial Planning. The fines amount to SIT 600,000 to 8,000,000 for legal persons; SIT 150,000 to 4,000,000 for an individual when he commits such offence in relation to the carrying-out

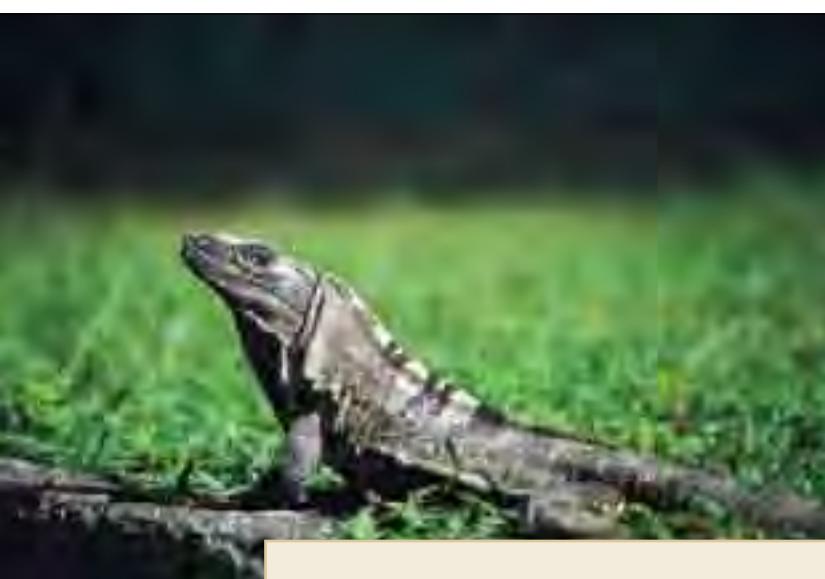
☞ Kazenski zakonik (Ur. list RS, št. 63/94) v 222. členu predpisuje zaporno kazen do treh let za uvoz ali izvoz naravne znamenitosti ali ogrožene rastlinske oziroma živalske vrste v nasprotju z mednarodnim pravom. V primerih, da gre za stvar izjemnega naravovarstvenega pomena, se storilec kaznuje z zaporom do petih let. Za osebo ali kriminalno združbo, ki prenaša blago čez carinsko črto in se izogiba ukrepom carinskega nadzora, pa sta predpisani denarna in zaporna kazen do petih let. Blago, ki je predmet takega dejanja, se zaseže (255. člen).

Opomba: Veterinarski in carinski predpisi so predstavljeni v poglavju o inšpekcijskem nadzoru.

of an independent activity; SIT 40,000 to 400,000 for the responsible person of a legal entity committing the offence; and SIT 20,000 to 140,000 for an individual. A nature protection inspector, warden, police officer or customs officer may impose on the site a fine amounting to SIT 30,000 and seize any objects used for, intended for or originating from an offence.

☞ Article 222 of the Penal Code (Kazenski zakonik, Ur. l. RS 63/94) stipulates an imprisonment up to three years for the import or export of outstanding natural features or endangered plant or animal species contrary to international law. In the case of objects of exceptional nature-protection value, the perpetrator is sentenced to prison for up to five years. A fine and an imprisonment up to five years are stipulated for a person or criminal organisation avoiding customs control measures while moving goods across the customs line. The goods involved in the offence are seized (Article 255).

Note: Regulations concerning veterinary practice and customs are presented in the chapter on the inspection.

Sl. 49a: Zeleni legvan (*Iguana iguana*)
Foto/Photo: Robert Bolješič

Veljavna slovenska zakonodaja, ki je povezana z izvajanjem konvencije CITES / Slovene legislation in force related to the implementation of CITES

- ☞ Zakon o ohranjanju narave / Nature Conservation Act (Uradni list RS, št. 56/99, popr. 31/00, 90/01)
- ☞ Zakon o ratifikaciji Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, spremembe Konvencije ter dodatkov I, II, III in IV h Konvenciji / Act Ratifying the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, and the Amendments to the Convention and its Appendices I, II, III, IV (Uradni list RS, št. 110/99 - MP, št. 31/99)
- ☞ Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst / Decree on the protection of endangered animal species (Uradni list RS, št. 57/93, pop. 61/93, 69/00)
- ☞ Odredba o izvajaju resolucije št. 10.2 Konference pogodbenic Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami / Order on the implementation of the Resolution Conf. 10.2 of the Conference of the Parties to the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora(Uradni list RS, št. 73/00)
- ☞ Odredba o bivalnih razmerah in oskrbi živali prosto živečih vrst v ujetništvu / Order on living conditions for and care of wild animals kept in captivity (Uradni list RS, št. 90/01)
- ☞ Odlok o zavarovanju redkih ali ogroženih rastlinskih vrst / Ordinance on the protection of rare or endangered plant species (Uradni list SRS, št. 15/79)
- ☞ Uredba o določitvi režima izvoza in uvoza določenega blaga / Decree on the regime of the export and import of certain goods (Uradni list RS, št. 17/99, 1/00, 45/00, 69/00, 121/00, 4/01, 15/01, 47/01)
- ☞ Zakon o varstvu okolja / Environmental Protection Act (Uradni list RS, št. 32/93, 1/96)
- ☞ Zakon o zaščiti živali / Animal Protection Act (Uradni list RS, št. 98/99)
- ☞ Pravilnik o pogojih in načinu prevoza živali / Rules on the conditions and methods of transporting animals (Uradni list RS, št. 89/00, 108/00, 64/01)

- 🐾 Zakon o veterinarstvu / Veterinary Practice Act (Uradni list RS, št. 33/01)
- 🐾 Odredba o določitvi mejnih prehodov za izvoz, uvoz in prevoz pošiljk živali, proizvodov, surovin in odpadkov živalskega izvora, krme, semena, jajčnih celic in zarodkov ter drugih predmetov, s katerimi se lahko prenese kužna bolezen živali / Order on the designation of border crossings for the export, import and transport of animals, products, raw materials and waste of animal origin, feedstuffs, animal semen, egg cells and embryos, and other items that could serve as vectors of an infectious animal disease(Uradni list RS, 28/99)
- 🐾 Pravilnik o vrstah pošiljk živali in proizvodov živalskega izvora, za katere ni potrebna odločba o veterinarsko sanitarnih pogojih, ki jih morajo te pošiljke izpolnjevati pri uvozu / Rules on the types of shipments of animals and products of animal origin, which do not require a decision on the veterinary and sanitary conditions that such shipments are required to meet when being imported (Uradni list RS, št. 20/92)
- 🐾 Carinski zakon / Customs Act (Uradni list RS, št. 1/95)
- 🐾 Zakon o zunanjetrgovinskem poslovanju / Foreign Trade Act (Uradni list RS, št. 13/93)
- 🐾 Kazenski zakonik / Penal Code (Uradni list RS, št. 63/94)
- 🐾 Zakon o trgovini / Trade Act (Uradni list RS, št. 46/90)
- 🐾 Zakon o tržni inšpekcijski / Market Inspection Act (Uradni list RS, št. 20/97)

4.1.2.3 Predpisi, ki so v pripravi

🐾 Uredba o trgovini s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (24. člen ZON) bo temeljni izvedbeni predpis, ki bo celovito uredil ravnanje v zvezi s trgovino, uvozom, izvozom in tranzitom rastlin in živali. Povzel bo določbe uredb Evropske unije, ki urejajo to področje, razen tistih, ki jih ne bo mogoče izvajati do polnopravnega članstva Slovenije v Uniji. Upoštevane bodo rešitve nekaterih drugih držav, modelni zakon Sekretariata CITES in nekatere posebnosti Slovenije. Za uvozne in izvozne dokumente CITES bo v vmesnem obdobju v uporabi obstoječi obrazec. Za potrdila o gojitvi in predkonvencijska potrdila ter etikete za izmenjavo znanstvenega materiala se bodo uporabljali enaki obrazci kakor v Evropski uniji. Prepovedan bo tudi uvoz vseh vrst, za katere velja prepoved uvoza v Unijo.

🐾 Uredba o zatočišču za živali prosto živečih vrst bo omogočila vzpostavitev trajnega centra za začasno oskrbo zaseženih osebkov zaradi nedovoljene trgovine z njimi (24. člen ZON).

🐾 Odredba o načinu označevanja živali, gojenih v ujetništvu (22. člen ZON), bo predpisala uporabo in vrsto sredstev za označevanje gojenih živali skladno z zahtevami Uredbe Komisije (ES) št. 1808/2001 z nekaterimi strožjimi domačimi ukrepi vred.

🐾 Odredba o vsebini evidence o trgovini z živalmi (23. člen ZON) bo omogočila lažji nadzor nad notranjim prometom z osebki vrst, za katere bo zahtevano vodenje evidenc.

4.1.2.3. Regulations in preparation

🐾 The Decree on the trade in wild animal and plant species (Article 24 of the Nature Conservation Act) will be a basic executive regulation. It will regulate in detail the conduct in relation to the trade, import, export and transit of plants and animals. It will adopt the provisions of EC regulations governing this field, except the provisions that can not be implemented until Slovenia accedes to the European Union. The solutions of other countries, the model law of the CITES Secretariat and characteristics of Slovenia will be taken into account. In the transitional period the existing form will be used for CITES import and export documents. Forms for the certificates of breeding in captivity, pre-convention certificates and labels for the exchange of scientific material will be the same as those used in the European Union. The decree will also prohibit the import of all species subject to the ban on the import into the EU.

🐾 The Decree on the rescue centre for animals of wild species will provide for the establishment of a permanent centre for a temporary care of specimens seized owing to illegal trade (Article 24 of the Nature Conservation Act).

🐾 The Order on the methods of marking captive-bred animals (Article 22 of the Nature Conservation Act) will lay down methods and means of marking captive-bred specimens in accordance with the requirements of Commission Regulation (EC) No 1808/2001, although some more stringent measures will be included.

🐾 The Order on the content of the records on trade in animals (Article 23 of the Nature Conservation Act) will facilitate the control of internal trade in specimens of the species for which record-keeping will be mandatory.

4.1.3 Postopki pri izdajanju in nadzoru dokumentov

Uvoz

Agencija Republike Slovenije za okolje na podlagi 25. člena Zakona o ohranjanju narave izdaja dovoljenja za uvoz živali in rastlin, ki so zaradi ogroženosti navedene na seznamih ratificiranih mednarodnih pogodb (CITES, Bern¹, Bonn²), ter soglasja za uvoz vseh tujerodnih živalskih vrst (24. člen Zakona o veterinarstvu). Za osebke vrst, ki imajo botanični ali zoološki pomen, se uvoz dovoli na podlagi uredbe o določitvi režima uvoza in izvoza določenega blaga.

Uvoznik mora v vlogi, ki jo naslovi na Agenčijo RS za okolje, navesti znanstveno ime vrste, število osebkov in njihov izvor ter opisati namen uvoza. Priložiti mora tudi dokazila kakor npr. kopijo računa, potrdilo o gojitvi v ujetništvu, dovoljenje za lov ipd. Če gre za uvoz vrst CITES mora priložiti tudi kopijo izvoznega dovoljenja države izvoznice, potrdila o ponovnem izvozu ali potrdila o izvoru (dodatek III) ter navesti vse podatke, potrebne za izdajo dokumenta CITES. Upravni organ o vlogi obvesti strokovni organ in ta poda pisno mnenje o uvozu. Če je pozitivno in ni drugih zadržkov za uvoz, Upravni organ po opravljenem preverjanju izda uvozno dovoljenje in v primeru, da gre za vrste iz CITES dodatka I, tudi dokument CITES.

¹ Konvencija o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (Uradni list RS, št. 55/99 – MP, št. 17/99)

² Konvencija o varstvu selitvenih vrst prosto živečih živali (Uradni list RS, št. 72/98 – MP, št. 18/98)

4.1.3. Procedures for issuing and controlling documents

Import

Pursuant to Article 25 of the Nature Conservation Act the Environmental Agency of the Republic of Slovenia issues permits for the import of animals and plants included in the lists of international treaties (CITES, Bern Convention¹, Bonn Convention²), and pursuant to Article 24 of the Veterinary Practice Act it grants consents for the import of any non-indigenous species. For specimens of species of botanical or zoological importance an import is authorised on the basis of the Decree on the regime of the export and import of certain goods.

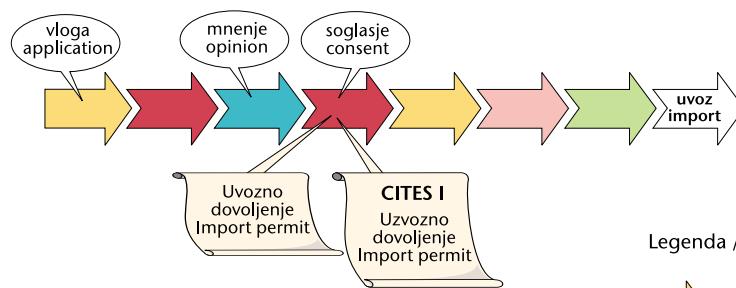
In the application addressed to the Environmental Agency of the Republic of Slovenia the importer has to state the scientific name of the species, the number of specimens and their source and the purpose of the import. The importer has to enclose any relevant evidence, e.g. a copy of the receipt, the certificate of breeding in captivity, hunting permit etc. In the case of CITES species the importer also has to enclose a copy of the export permit of the exporting country or of the re-export certificate or certificate of origin (Appendix III) and provide all the information necessary for the issuance of a CITES permit. The Agency informs the Scientific Authority of the application, and the Scientific Authority gives its opinion of the import in a written statement. If the opinion is favourable and there is no other objection to the import, the Agency issues the import permit, and in the case of species included in CITES Appendix I also a CITES document.

¹ Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats

² Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals

Shema 18: Postopki pri uvozu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst v Slovenijo

Diagram 18: Procedures for the import of wild animal and plant species into Slovenia

Legenda / Legend:

- ➡ uvoznik ali izvoznik / importer or exporter
- ➡ upravni organ / Management Authority
- ➡ strokovni organ / Scientific Authority
- ➡ veterinarska uprava RS / Veterinary Administration
- ➡ carina / Customs

Izvoz ali ponovni izvoz

Izvoznik, ki namerava izvažati ali ponovno izvažati živali ali rastline vrst, zavarovane z domačo zakonodajo, mora pridobiti dovoljenje ministra, za vrste, navedene na seznamih mednarodnih pogodb (CITES, Bern, Bonn) (25. člen ZON), mora pridobiti izvozno dovoljenje Ministrstva.

V vlogi, ki jo izvoznik naslovi na Agencijo RS za okolje, mora navesti znanstveno ime vrste, število osebkov in njihov izvor ter opisati namen izvoza. Priložiti mora tudi dokazila, da so bili osebki zakonito pridobljeni v Sloveniji ali vanjo zakonito uvoženi. Če gre za izvoz vrst, ki so na dodatkih konvencije CITES, mora navesti vse podatke, potrebne za izdajo dokumenta CITES, ter za vrste iz dodatka I priložiti kopijo uvoznega dovoljenja države uvoznice. Upravni organ nadalje ravna enako kakor v primeru uvoza in izda izvozno dovoljenje Ministrstva ter izvozni dokument CITES na podlagi pozitivnega mnenja strokovnega organa. Ob ponovnem izvozu mnenje strokovnega organa ni potrebno.

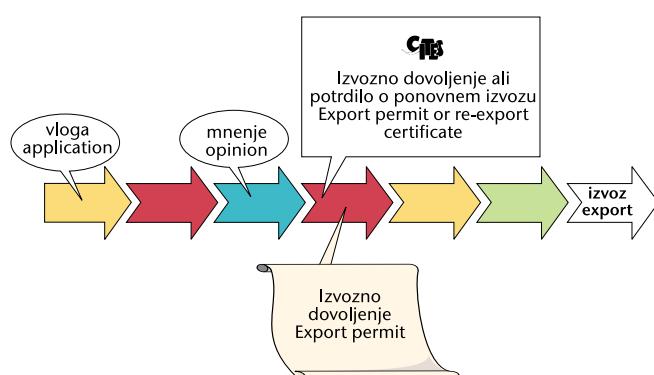
Export or re-export

An exporter intending to export or re-export animals or plants protected by the national legislation has to obtain an authorisation of the Ministry of the Environment and Spatial Planning. For the species included in the lists of international treaties (CITES Bern Convention, Bonn Convention), he or she has to obtain an export permit issued by the said Ministry (Article 25 of the Nature Conservation Act).

In the application addressed to the Environmental Agency of the Republic of Slovenia the exporter has to state the scientific name of the species, the number of specimens and their source, and the purpose of the export. The exporter has to enclose the evidence that the specimens have been legally obtained in or imported into Slovenia. If the species to be exported are included in CITES Appendices he or she has to provide all the information necessary for the issuance of a CITES document, and in the case of Appendix I species also enclose a copy of the import permit of the importing country. The Agency then follows the same procedure as in the case of the import, and issues the export permit of the Ministry and CITES export document on the basis of a favourable opinion of the Scientific Authority. In the case of re-export the opinion of the Scientific Authority is not necessary.

Shema 19: Postopki pri izvozu ali ponovnem izvozu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst v Slovenijo

Diagram 19: Procedures for the export or re-export of wild animal and plant species from Slovenia

Legenda / Legend:

- ➡ uvoznik ali izvoznik / importer or exporter
- ➡ upravni organ / Management Authority
- ➡ strokovni organ / Scientific Authority
- ➡ veterinarska uprava RS / Veterinary Administration
- ➡ carina / Customs

4.1.4 Usposabljanje

Agencija RS za okolje (prej Uprava RS za varstvo narave) je začela sistematično usposabljanje uslužbencev upravnih in nadzornih organov kmalu po uveljavitvi konvencije CITES. V letih 2000 in 2001 je potekalo usposabljanje višjih državnih uradnikov, v letu 2002 pa bodo na vrsti inšpekcijske in carinske službe na operativni ravni.

Dosedanji potek usposabljanja

- ❖ Seminar za upravne in carinske organe srednje in vzhodnoevropskih držav (Vilm, Nemčija, avgust 2000).

Organizacija: nemška Zvezna agencija za varstvo narave, Sekretariat CITES in TRAFFIC.
Program: Zgodovina, struktura, glavne določbe ter delovna telesa konvencije CITES, vrste v dodatkih in delo z njimi, dokumenti CITES, posebne določbe, zakonodaja Evropske unije, carinska kontrola dokumentov in blaga, načini tihotapljenja, mednarodno sodelovanje ter podpora Sekretariata.

51

Sl. 50 / Picture 50:
Foto/Photo: Robert Bolješič

Sl. 51: Predstavniki slovenske carine in upravnega organa so se na nemškem otoku Vilm prvič usposabljali za izvajanje konvencije CITES.

Picture 51: Representatives of the Customs Administration of the Republic of Slovenia and Slovenia's Management Authority attended their first training course on the implementation of CITES on the German island of Vilm.

Foto/Photo: Robert Bolješič

4.1.4. Training

The Environmental Agency of the Republic of Slovenia (previously the Nature Protection Administration of the Republic of Slovenia) begun with the systematic training of staff of administrative and supervising bodies soon after CITES entered into force. In 2000 and 2001 senior civil servants were trained. In 2002 the training of inspection and customs authorities will be carried out at the operative level.

Training concluded until present

- ❖ Seminar for administrative and customs authorities of Central and East European Countries (August 2000, Vilm, Germany)

Organisation: German Federal Agency for Nature Conservation, CITES Secretariat and TRAFFIC.

Programme: history, structure, general provisions and bodies of the Convention; species included in Appendices and their treatment; CITES documents; special provisions; EU legislation; customs control of documents and goods; smuggling methods; international co-operation; and Secretariat assistance.

- ❖ Seminar for the staff of administrative and supervising bodies (customs, inspection, criminal police) and scientific institutions (September 2000, Ljubljana)

Organisation: Nature Protection Administration of the Republic of Slovenia in co-operation with CITES Secretariat.

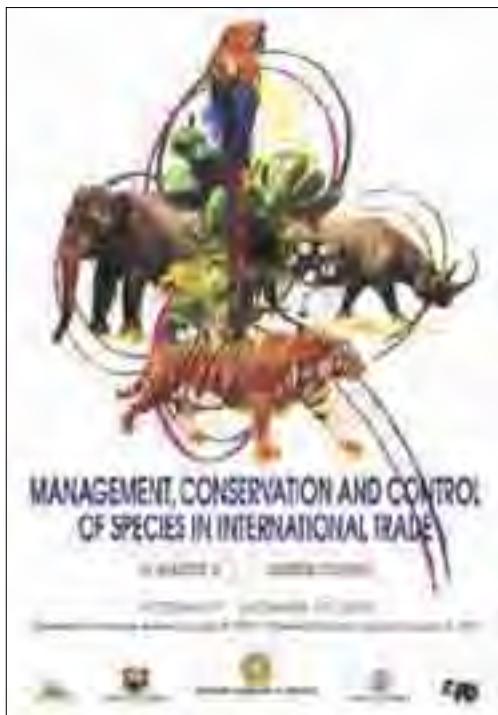
Programme: introduction to CITES; roles of the Management and Scientific Authorities; granting of permits; CITES documents; international trade in endangered species in Slovenia; customs control in the import and export of goods; the role of the criminal police; veterinary inspection procedure; phytosanitary control; and zoonoses.

50

53

❖ Seminar za uslužbence upravnih in nadzornih organov (carina, inšpekcijske, kriminalistična policija) ter znanstvenih institucij (Ljubljana, september 2000)

Organizacija: Uprava RS za varstvo narave v sodelovanju s Sekretariatom CITES.

Program: Predstavitev konvencije CITES, vloga upravnega in strokovnega organa, režim izdajanja dovoljenj, dokumenti CITES, mednarodna trgovina z ogr. vrstami v Sloveniji, carinski nadzor pri uvozu in izvozu blaga, vloga kriminalistične policije, veterinarski postopki, fitosanitarni nadzor in zoonoze.

❖ Podiplomski magistrski program »Upravljanje, ohranjanje in nadzor vrst, ki jih ogroža mednarodna trgovina« (Mednarodna univerza v Andaluziji, - Španija, oktober-december 2000).

Organizacija: Univerza v Cordobi, špansko Ministrstvo za okolje, Sklad za biodiverzitet in Sekretariat CITES. Program je opravilo 34 študentov iz 25 držav, predavalno je 57 mednarodno priznanih strokovnjakov.

Program: Vsi vidiki mednarodne trgovine z ogroženimi vrstami so bili obdelani v 11. modulih (500 ur predavanj in vaj), in sicer: pravni vidiki Konvencije CITES, nadzor, živalske in rastlinske vrste v dodatkih Konvencije, naloge upravnih in strokovnih organov, znanstveni vidiki upravljanja in varstva vrst CITES, tehnike določanja osebkov CITES, označevanje osebkov,

Sl. 52: Predstavnik Sekretariata CITES, dr. Ger van Vliet, je v daljšem predavanju predstavil osnovna načela delovanja konvencije CITES.

Picture 52: Dr. Ger van Vliet, a representative of CITES Secretariat, delivered a very informative lecture on the general principles of CITES organisation and implementation.

Foto/Photo: Robert Bolješič

52

❖ Master's degree course in the management, conservation and control of species in international trade (October–December 2000, International University of Andalusia, Spain).

Organisation: University of Cordoba, Spanish Ministry of the Environment - Foundation on Biodiversity, CITES Secretariat; 34 students from 25 countries completed the course in which 57 internationally renown experts participated.

Programme: All aspects of international trade in endangered species were covered by 11 modules (500 hours): legal aspects of CITES; control; animal and plant species included in CITES Appendices; functions of the Management and Scientific Authorities; scientific aspects of the management and protection of CITES species; identification techniques for CITES specimens; marking of specimens; care of seized specimens; economic and social aspects of international trade in endangered species.

❖ International expert workshop on the enforcement of wildlife trade controls in the European Union (November 2001, Frankfurt, Germany).

Organisation: German Federal Agency for Nature Conservation, TRAFFIC Europe, European Commission, IUCN Environmental Law Centre

Programme: biodiversity and international trade, introduction to CITES and EU regulations; overview and analysis of legislation and sanctions in Member States; commercial value of wild animal and plant species; legal practice in EU Member States.

skrb za zasežene osebke ter ekonomski in socio-loški vidiki mednarodne trgovine z ogroženimi vrstami.

❖ Mednarodna strokovna delavnica o uveljavljanju nadzora pri trgovini z ogroženimi vrstami v Evropski uniji (Frankfurt, Nemčija, november, 2001).

Organizacija: nemška Zvezna agencija za varstvo narave, TRAFFIC Europe, Evropska komisija, IUCN-ov Center za okoljsko pravo.

Program: Biodiverziteta in mednarodna trgovina, predstavitev konvencije CITES in predpisov Evropske unije, pregled in analiza zakonodajnih in kazenskih ukrepov držav članic, tržna vrednost prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst ter pravna praksa v državah EU.

❖ Misija pri Evropski komisiji in organizaciji TRAFFIC Europe (Bruselj, Belgija, september, 2001).

Organizacija: Urad za izmenjavo informacij o tehnični pomoči Evropske komisije (Technical assistance and information exchange office – TAIEX).

Program: Predstavitev stanja v Sloveniji in aktivnosti pri prevzemanju pravnega reda EU, seznanitev z delom Odbora in Skupine za znanstveno presojo in novimi predpisi Unije ter spoznavanje dela organizacije TRAFFIC.

❖ Seminar za strokovne organe CITES evropske regije (Bonn, Nemčija, november 2001)

Organizacija: nemška Zvezna agencija za varstvo narave in Sekretariat CITES.

Sl. 54: Študentje 3. magistrskega študija CITES

Picture 54: Students of the 3rd Master's Degree Course on CITES.

Sl. 55: Zaključka podiplomskega programa se je udeležil generalni sekretar konvencije CITES Willem Wijnstekers (tretji z desne).

Picture 55: CITES Secretary General Willem Wijnstekers (third from right) at the Master's Degree final ceremony.

Foto/Photo: Robert Bolješič

55

54

Program: Načini organiziranosti in naloge strokovnih organov ter njihova vloga v razmerju do upravnih organov, predstavitev nalog, ki jih opravljajo strokovni organi, predstavitev zbirke podatkov UNEP-WCMC in možni načini njihove uporabe.

❖ Uspodbjanje višjih carinskih uslužbencev (Bonn, Frankfurt, Nemčija, november 2001).

Organizacija: ARSO, nemška Zvezna agencija za varstvo narave, in TAIEX.

Program: Delo nemške Zvezne agencije za varstvo narave, predstavitev podatkovnih zbirk, organizacija carinske službe ter naloge carinikov na frankfurtskem letališču pri nadzoru uvoza in izvoza ter odkrivanju tihotapljenja osebkov CITES.

❖ Study visit to the European Commission and TRAFFIC Europe (September 2001, Brussels, Belgium)

Organisation: Technical assistance and information exchange office (TAIEX)

Programme: status in Slovenia and activities related to the transposition of the *acquis communautaire*; the work of the Committee and the Scientific Review Group; new Community regulations; the work of TRAFFIC

❖ Seminar for CITES Scientific Authorities in the European Region (November 2001, Bonn, Germany)

Organisation: German Federal Agency for Nature Conservation and CITES Secretariat

Programme: organisation and functions of Scientific Authorities and their role in relation to the Management Authorities; technical tasks performed by Scientific Authorities; presentation of the UNEP-WCMC database and possibilities for its application.

Viri:

1. BELTRAM, G. in SKOBERNE, P. 1997. Konvencija o biološki raznovrstnosti, Poročilo o izvajanju konvencije v Republiki Sloveniji. Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor, Uprava RS za varstvo narave
2. BOLJEŠIĆ, R. 1998: Accession to Global and European Integration Processes in the Light of Nature protection Policy of the Republic of Slovenia, Specialist Module on Conservation Law, Organisation and Policy Coursework, University of London/Birkbeck College
3. BOLJEŠIĆ, R. 1996: Washingtonska konvencija, Proteus 59
4. MRŠIĆ, N. 1997. Biotska raznovrstnost v Sloveniji: Slovenija »vroča točka« Evrope. Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor; Uprava RS za varstvo narave
5. TRAFFIC Europe (in prep. 2001) Review of CITES implementation and wildlife trade in the candidate countries.

❖ Training course for senior customs officers (November 2001, Bonn and Frankfurt, Germany)

Organisation: Environmental Agency of the Republic of Slovenia, German Federal Agency for Nature Conservation and TAIEX

Programme: the work of the German Federal Agency for Nature Conservation; presentation of databases; the organisation of customs authorities and tasks of customs officers at Frankfurt Airport with regard to the control of the import and export, and to the detection of smuggling of CITES specimens.

Sl. 56: Predstavnik Evropske komisije David Morgan (desno) je pokazal veliko zanimanje za dejavnost Slovenije pri pripravah na polnopravno članstvo v EU.

Picture 56: Representative of the European Commission David Morgan (right) showed a great interest in Slovenia's activities concerning the preparations for full membership of the EU.

Foto/Photo: Urška Mavri

Sl. 57: Predstavnika Carinske uprave RS Marko Bolta (levo) in Konstantin Krebs na usposabljanju na frankfurtskem letališču.

Picture 57: Marko Bolta (left) and Konstantin Krebs, representatives of the Customs Administration of the Republic of Slovenia, during training at Frankfurt Airport.

Foto/Photo: Robert Bolješič

4.2 Analiza mednarodne trgovine s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami v Sloveniji

Urška Mavri, Andrej Arih

4.2.1 Glavne značilnosti mednarodne trgovine z živalmi in rastlinami prosto živečih vrst v Sloveniji

Glede na izdana dovoljenja se v Slovenijo na leto zakonito uvozi okrog milijon eksotičnih živali, od tega pol milijona morskih in sladkovodnih akvarijskih rib, okrog 4.000 ptic, nekaj tisoč plazilcev, nekaj sto sesalcev, ptičjih pajkov ter drugih vrst nevretenčarjev (npr. morskih organizmov) (graf 2). Uvozniki pogosteje uvažajo žive živali, ki niso navedene v dodatkih konvencije CITES; kar zadeva slednje, se trguje predvsem z vrstami iz dodatka II (tab. 14). Pri uvozu delov živali (npr. lovske trofeje) ali izdelkov iz njih, se v zadnjih letih uvozniki raje osredotočajo na vrste, za katere trgovanje ni omejeno s konvencijo CITES. Število prosilcev za dovoljenja za uvoz eksotičnih živali se iz leta v leto povečuje. Poročila mejnih veterinarskih postaj za leto 1999 kažejo, da je bilo na podlagi izdanih dovoljenj dejansko uvoženih 81 % plazilcev in ptic (tab. 15). Število uvoženih živali je verjetno večje, kakor kažejo podatki, saj del trgovine poteka nezakonito.

Med vrstami iz dodatkov konvencije CITES Slovenija izvaža veliko kopenskih želv iz družine Testudinidae, ki jih vzgajajo domači rejci. V zadnjih treh letih je bilo veliko izvoženih tudi surovih kož in živih, v ujetništvu gojenih mladičev činčil, ki pa so v celoti izvzeti iz dodatkov Konvencije. Obseg izvoza domorodnih vrst sesalcev in ptic, ki so navedene v dodatkih Konvencije, je majhen, povezan pa je predvsem z različnimi znanstvenimi, raziskovalnimi in gojenimi programi. Pri ponovnem izvozu se dovoljenja CITES izdajajo za izvoz majhnih usnjenih izdelkov iz kož plazilcev in sesalcev ter cirkuskih živali.

4.2 Analysis of the international trade in wild plant and animal species in Slovenia

4.2.1 General characteristics of international trade in wild animal and plant species in Slovenia

According to the issued permits, about one million exotic animals a year are legally imported into Slovenia. These include half a million marine and freshwater aquarium fish, about four thousand birds, several thousand reptiles and several hundred mammals, tarantulas and other invertebrate species (e.g. marine organisms) (Graph 2). Trade in live animals included in CITES is mostly limited to Appendix II species (Table 14), although importers more often import live animals that are not covered by CITES. In recent years, when importing animal parts (e.g. hunting trophies) or derivatives, importers have also preferred species whose trade is not restricted by CITES. Every year, more and more people apply for a permit for the import of exotic animals. The 1999 report of border veterinary posts shows that 81 % of the authorised imports of reptiles and birds were realised that year (Table 15). The number of imported animals is probably larger than indicated by the available data, since a part of the trade is carried out illegally.

Of the species listed in CITES Appendices, Slovenia exports a large number of tortoises of the family Testudinidae, which are bred by Slovene breeders. In the last three years a large proportion of exports has consisted of raw chinchilla skins and live farm-bred chinchilla kits. Captive-bred chinchillas are excluded from all CITES Appendices. The extent of the export of indigenous mammalian and bird species listed in CITES Appendices is small and is mostly related to various scientific, research and breeding programmes. CITES re-export certificates are issued primarily for small leather products made from reptile and mammal skin, and for circus animals.

Tab. 14: Pregled mednarodne trgovine z osebkvi vrst iz dodatkov CITES (od 1992 do 1999 po podatkih WCMC-UNEP).

Table 14: International trade in specimens of species included in CITES Appendices (from 1992 to 1999, according to data from WCMC-UNEP).

	Uvoz v Slovenijo <i>Import into Slovenia</i>		Prvi izvoz iz Slovenije <i>First export from Slovenia</i>		Ponovni izvoz iz Slovenije <i>Re-export from Slovenia</i>		Poreklo Slovenija, ponovni izvoz v drugi državi <i>Origin in Slovenia, re-export to another country</i>	
dodatek <i>Appendix</i>	št. osebkov <i>No of specimens</i>	št. vrst <i>No of species</i>	št. osebkov <i>No of specimens</i>	št. vrst <i>No of species</i>	št. osebkov <i>No of specimens</i>	št. vrst <i>No of species</i>	št. osebkov <i>No of specimens</i>	št. vrst <i>No of species</i>
I	289	22	281	3	14	5		
II	53921	95	1796	7	162	4	1216	5
III	567	4						
skupaj / Total	54777	116	2077	10	176	9	1216	5
drugi osebki, dodatek II <i>Other specimens Appendix II</i>								
kg ekstrakta <i>Extract in kg</i>	1654	1						
kg lubja <i>Bark in kg</i>	10	1						
polovic kož <i>Skin halves</i>	859	2			640	1		

	PLAZILCI <i>Reptiles</i>		PTIČI <i>Birds</i>		SESALCI <i>Mammals</i>		TROFEJE <i>Trophies</i>	
	št. vrst <i>No of species</i>		št. vrst <i>No of species</i>		št. vrst <i>No of species</i>		št. vrst <i>No of species</i>	
	CITES	druge <i>Other</i>	CITES	druge <i>Other</i>	CITES	druge <i>Other</i>	CITES	druge <i>Other</i>
1996	0	5	9	12			2	11
1997	-	-	12	14			4	22
1998	4	15	9	12	9	9	0	15
1999	8	26	25	30	6	14	5	31
2000	7	125	31	35	3	15	6	20

Tab. 15: Število CITES in ne – CITES vrst živih plazilcev, ptic in sesalcev, za katere so bila izdana dovoljenja za uvoz.

Table 15: The number of CITES and non-CITES species of live reptiles, birds and mammals for which import permits were issued.

Tab. 16: Število dejansko uvoženih živali od 1998 – 2000 (podatki Veterinarske uprave RS – VURRS).

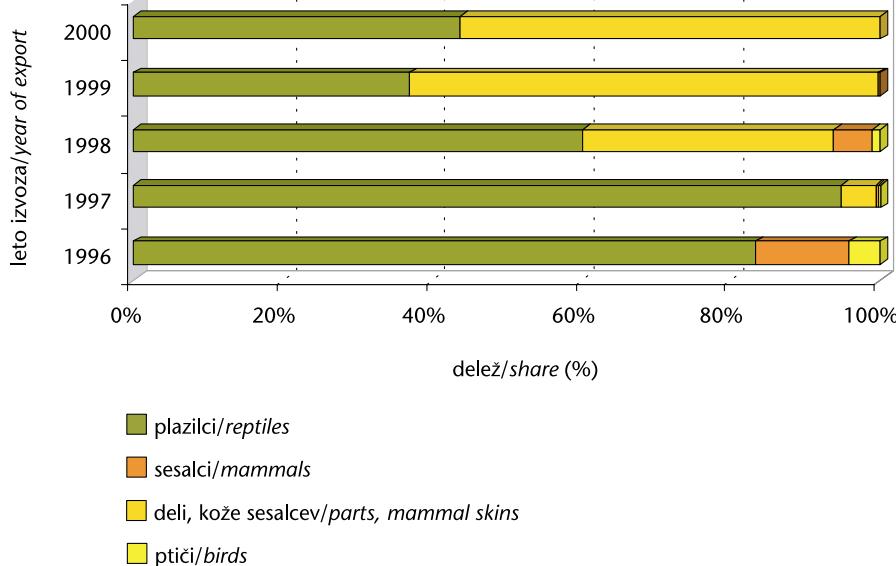
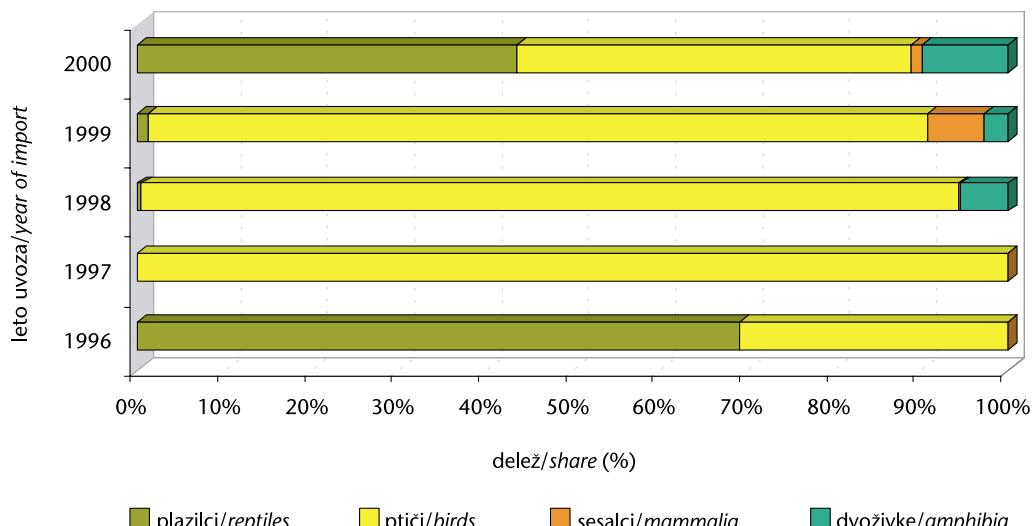
Table 16: The number of actually imported animals in 1998–2000 (data from the Veterinary Administration of the Republic of Slovenia).

skupina mejni prehod <i>Taxon Border crossing</i>	PAJKI <i>Spiders</i>	PTIČI <i>Birds</i>	PLAZILCI <i>Reptiles</i>	SESALCI <i>Mammals</i>	AKVARIJSKE RIBICE <i>Aquarium fish</i>	Skupaj / <i>Total</i>
Dolga vas		11 493	3	6	3 045	14 547
Dragonja			87			87
Gruškovje			13			13
Jesenice		279		88	31 640	32 007
Letališče Brnik	300	406	350	9	2 6 281	27 346
Obrežje		1 505	210		850	2 565
Šentilj		320		17	1 097 629	1 097 966
Sežana					56 447	56 447
skupaj	300	14 004	663	120	1 215 892	

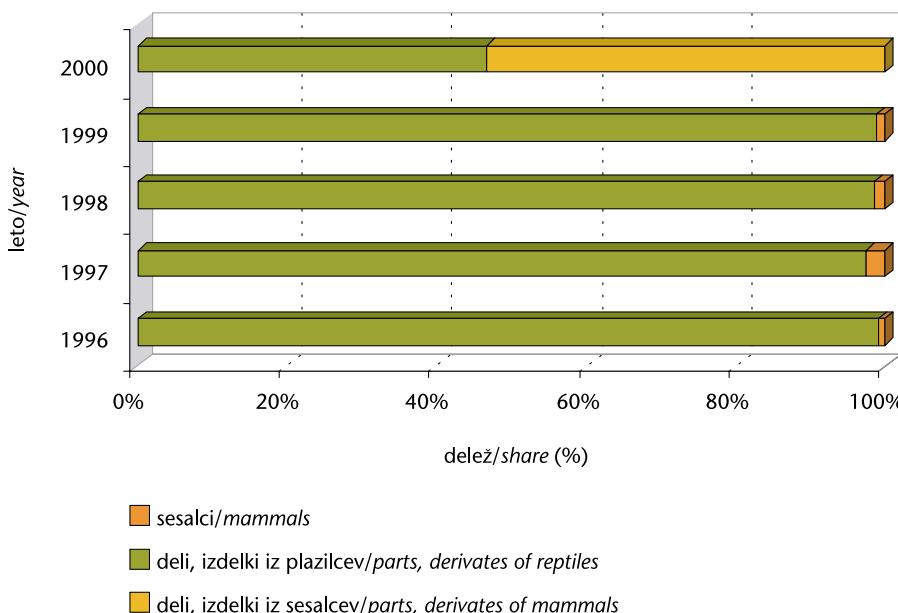
Graf 2: Uvoz živih živali v Slovenijo (opomba: iz analize so izvzete akvarijске tropске morske in sladkovodne ribice)

Graph 2: The share of particular taxons (reptiles, birds, amphibians, mammals) imported into Slovenia by individuals (Note: aquarium tropical marine and freshwater fish have not been included in the analysis)

Graf 3: Izvoz živih živali, njihovih delov ali izdelkov, navedenih v dodatkih konvencije CITES (1996 – 2000).

Graph 3: Export of live animals and parts and derivatives of animals included in CITES Appendices (1996 – 2000).

Graf 4: Ponovni izvoz živih živali, njihovih delov ali izdelkov, navedenih na dodatkih konvencije CITES (1996 – 2000).

Graph 4: Re-export of live animals and parts and derivatives of animals included in CITES Appendices (1996 – 2000).

4.2.2 Najpogostejše države, iz katerih je Slovenija uvozila živali, rastline ter njihove dele in izdelke

Od leta 1992 do 2001 so posamezniki ali podjetja zakonito uvozili v Slovenijo žive živali, rastline ter njihove dele ali izdelke iz 40 držav. Največ vrst, navedenih v dodatkih konvencije CITES je bilo uvoženo iz Nizozemske, Francije, Madžarske in Turčije (tab. 17).

Trgovci so največ živali, med katerimi prevladujejo tropске akvarijske ribice, uvozili neposredno iz držav njihovega izvora, na primer iz azijskih in južnoameriških (Singapur, Šrilanka, Kolumbija). Veliko število tropskih vrst rib uvažajo tudi prek posrednikov v Evropi, na primer iz Avstrije in Češke. Podobno je tudi pri uvozu dvoživk, katerih države izvoza so bile ZDA, Makedonija, Češka in Madagaskar. V zadnjih letih izrazito narašča uvoz živali številnih vrst plazilcev, zlasti iz držav, kakor so Salomonovi otoki, Madagaskar, Indonezija, Pakistan. Posamezni osebki vrst iz dodatkov CITES so bili uvoženi tudi iz nekaterih evropskih držav (Nemčija, Hrvaška).

V zadnjih letih je bilo v Slovenijo uvoženih največ v ujetništvu gojenih ptic iz Nizozemske, Madžarske in Češke. Vrste, ki so navedene na dodatu II Konvencije, so bile uvožene npr. iz Liberije, Argentine, Nizozemske, nekaj v ujetništvu gojenih osebkov ptic iz dodatka I Konvencije pa iz Velike Britanije, Nizozemske in Avstrije.

Živilih sesalcev se v Slovenijo v primerjavi z drugimi skupinami živali uvozi razmeroma malo. Izvoznice so zlasti evropske države: Avstrija, Češka, Nemčija, Švedska in Italija. Pri uvozu mrtvih sesalcev, njihovih delov ali izdelkov iz njih (zlasti trofej) prednjači trgovina z afriškimi državami, predvsem Namibijo, Zimbabvejem in Južnoafriško republiko. Pogoste izvoznice so tudi Kanada, Švedska in ZDA.

Nizozemska je država, iz katere je bilo v Slovenijo v zadnjih letih uvoženo največ, večinoma umetno razmnoženih osebkov rastlinskih vrst, ki so navedene na dodatkih konvencije CITES. Z Madagaskarja pa je potekal uvoz ekstrakta vrste *Prunus africana*.

Tab. 17: Države, iz katerih je Slovenija v obdobju 1998 – 2000 uvozila žive živali.
Table 17: Countries from which live animals were imported into Slovenia in 1998–2000.

Afrika / Africa	90 (kg ekstrakta) / 90 (kg of extract)
Kolumbija / Columbia	859 (polovic kož) / 859 (skin halves)
Madagaskar / Madagascar	10 (kg lubja) / 10 (kg of bark)
Madagaskar / Madagascar	1 564 (kg ekstrakta) / 1 564 (kg of extract)

4.2.2 Countries from which Slovenia most frequently imports animals, plants and their parts or derivatives

From 1992 to 2001, individuals or companies legally imported into Slovenia live animals, plants and their parts and derivatives from 40 countries of the world. The largest number of species listed in CITES Appendices was imported from the Netherlands, France, Hungary and Turkey (Table 17).

The majority of animals – mostly aquarium fish – were imported directly from the countries of origin, e.g. Asian and South American countries (Singapore, Sri Lanka, Columbia). Many tropical fish species are imported through dealers in Europe, for example from Austria and the Czech Republic. Similar is the situation with regard to the import of amphibians, which were exported from the USA, Former Yugoslav Republic of Macedonia, the Czech Republic and Madagascar. In recent years the import of live reptiles has increased significantly, especially from countries like Solomon Islands, Madagascar, Indonesia and Pakistan. Individual specimens of CITES species have been exported from some European countries (Germany, Croatia).

In the last few years, most captive-bred birds have been imported into Slovenia from the Netherlands, Hungary and the Czech Republic. The species included in CITES Appendix II have been exported from Liberia, Argentina and the Netherlands. A few captive-bred specimens of bird species from Appendix I have been imported from Great Britain, the Netherlands and Austria.

Not many live mammals are imported into Slovenia in comparison with other animal taxons. Exporting countries are mostly European countries: Austria, the Czech Republic, Germany, Sweden and Italy. Trade with African countries, in particular Namibia, Zimbabwe and South Africa, is the leading source of imported dead mammals, and their parts and derivatives (especially trophies), although Canada, Sweden and the USA are also frequent exporters.

In recent years the largest quantity of specimens of plant species included in CITES Appendices, which have mostly been artificially propagated, has been imported from the Netherlands. From Madagascar the extract of *Prunus africana* has been imported.

država Country	št. živali No of animals	delež % Percent
Singapur / Singapore	416 599	84,09
Češka / Czech Republic	214 134	43,22
Avstrija / Austria	192 192	38,79
Šrilanka / Sri Lanka	72 353	14,60
Slovaška / Slovakia	68 108	13,75
Italija / Italy	56 470	11,40
Nemčija / Germany	38 413	7,75
Indonezija / Indonesia	17 301	3,49
Kolumbija / Columbia	14 670	2,96
druge države / Other countries	21 544	4,35

4.2.3 Viri podatkov in evidenca

V analizi mednarodne trgovine s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, njihovimi deli in izdelki iz njih v Sloveniji so bili upoštevani:

- izdane odločbe za uvoz tujerodnih vrst živali od leta 1996 do 2000 (vir: arhiv Ministrstva za okolje in prostor, Uprava RS za varstvo narave, sedaj Agencija RS za okolje);
- v Republiki Sloveniji izdana dovoljenja CITES od leta 1993 do 2001 (vir: arhiv Ministrstva za okolje in prostor, Uprava RS za varstvo narave, sedaj Agencija RS za okolje);
- uradni podatki o trgovanju z vrstami CITES v Sloveniji od leta 1992 do 1999 (vir: »Annual Report«, Svetovni center za spremeljanje ohranitvenega stanja vrst WCMC – UNEP);
- podatki o dejanskem uvozu živali od leta 1998 do 2000 (vir: podatki Mejnih inšpekcijskih izpostav Veterinarske uprave RS).

Pričajoča analiza daje vpogled v količino, raznolikost, dinamiko in časovni potek mednarodnega trgovanja z živalskimi in rastlinskimi vrstami, njihovimi deli ali izdelki iz njih v Sloveniji.

Nomenklatura in taksonomija v tem prispevku sledi poimenovanju v *Checklist of CITES Species*, ki so jo sprejele pogodbenice konvencije CITES.

4.2.3.1 Dovoljenja za uvoz, izvoz in potrdila za ponovni izvoz

Konvencija CITES ureja trgovanje z ogroženimi vrstami s sistemom dovoljenj in potrdil, ki jih izdajajo upravni organi držav uvoznic in izvoznic. Vsaka država pogodbenica Konvencije, je dolžna voditi evidenco izdanih dokumentov CITES.

Od leta 1997 vsa dovoljenja CITES izdaja Ministrstvo za okolje in prostor. Njihovo število se vsako leto povečuje. V 2000 je bilo izdanih 57 dovoljenj CITES, v 2001 je bilo obravnavanih 170 vlog, od tega je bilo izdanih 95 dovoljenj in potrdil CITES. Prav tako v zadnjih letih narašča število izdanih odločb o uvozu tujerodnih vrst živali (tab. 18).

4.2.3 Data sources and records

The following were considered in the analysis of international trade in wild animal and plant species, and their parts and derivatives in Slovenia:

- decisions on the import of non-indigenous animal species issued from 1996 to 2000 (source: archives of the Ministry of the Environment and Spatial Planning, the Nature Protection Administration of the Republic of Slovenia (now the Environmental Agency of the Republic of Slovenia)),
- CITES permits issued in Slovenia from 1993 to 2001 (source: archives of the Ministry of the Environment and Spatial Planning, the Nature Protection Administration of the Republic of Slovenia (now the Environmental Agency of the Republic of Slovenia)),
- the official data on trade in CITES species in Slovenia from 1992 to 1999 (source: »Annual Report«, World Conservation Monitoring Centre (WCMC-UNEP)),
- data on the actual imports of animals from 1998 to 2000 (source: border inspection posts of the Veterinary Administration of the Republic of Slovenia).

The present analysis gives an overview of the quantity, diversity, dynamics and timescale of international trade in animal and plant species, and their parts and derivatives in Slovenia.

Nomenclature and taxonomy used in this analysis follow the nomenclature of the *Checklist of CITES Species*, adopted by the Parties to CITES.

4.2.3.1 Import and export permits and re-export certificates

CITES regulates trade in endangered species through a system of permits and certificates issued by the Management Authorities of the importing and exporting countries. Each Party to the Convention is required to keep a record of issued CITES documents.

The Convention entered into force in Slovenia as late as in April 2000, although permits had been issued long before the ratification. From 1993 to 1997, permits were issued by the Ministry of Agriculture, Forestry and Food for game species, and by the Ministry of the Environment and Spatial Planning for all other species.

From 1997 on, all CITES permits have been issued by the Ministry of the Environment and Spatial Planning. The number of issued permits is rising every year. In 2000 the Ministry issued 57 CITES permits. In 2001 it processed 170 applications and consequently issued 95 CITES permits and certificates. The number of issued decisions authorising the import of non-indigenous animal species is also rising (Table 18).

Tab. 18: Število izdanih odločb za uvoz/izvoz/ponovni izvoz živali (opomba: * = ni podatkov)

Table 18. The number of issued decisions on the import/export/re-export of animals (Note: * = no data available)

leto Year	odločba / Decision		
	CITES	Poprejšnje soglasje ¹ Prior consent ²	Dovoljenje ² Permit ²
1994	3	*	*
1995	17	*	*
1996	34	*	*
1997	26	*	*
1998	25	20	*
1999	28	39	5
2000	57	28	8
2001	108	55	20

¹ Zakon o veterinarstvu / Veterinary Practice Act (Uradni list RS, 33/01)

² Uredba o določitvi režima uvoza in izvoza določenega blaga / Decree on the regime of the export and import of certain goods (Uradni list RS, št. 111/01, 20/02).

4.2.3.2 Zbirka podatkov Agencije RS za okolje

Agencija RS za okolje je v letu 2001 pridobila novo podatkovno zbirko, ki je izdelana s pomočjo računalniškega programa Microsoft®Access 1997. Program omogoča izpis dokumentov CITES, pripravo letnega poročila o trgovjanju z vrstami CITES ter celovit pregled nad prometom z živalskimi in rastlinskimi vrstami v Sloveniji (sl. 58). V zbirki se bodo začeli sistematično zbirati podatki o:

- ❖ dovoljenjih in potrdilih za uvoz, izvoz in ponovni izvoz vrst, navedenih v dodatkih konvencije CITES, izdanih v Sloveniji;
- ❖ dovoljenjih in potrdilih za izvoz (uvoz v Slovenijo) vrst, navedenih v dodatkih konvencije CITES, ki so jih izdali upravni organi drugih pogodbenic Konvencije;
- ❖ izdanih odločbah za uvoz in izvoz živih živali ter njihovih delov, ki niso navedene v dodatkih konvencije CITES, promet z njimi pa je urejen z drugimi predpisi (npr. Zakon o veterinarstvu, Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst, Uredba o določitvi režima uvoza in izvoza določenega blaga, Odločbe o karanteni).

Podatkovna zbirka zajema naslednje podatke:

- ❖ znanstveno in domače ime vrste;
- ❖ dodatek CITES, oznaka priloge EU;
- ❖ izvor osebka;
- ❖ državo porekla, izvoza ter državo zadnjega ponovnega izvoza pri ponovnem izvozu;
- ❖ namen transakcije (uvoz, izvoz, ponovni izvoz);
- ❖ število osebkov, količina;
- ❖ opis osebka, tudi razpoznavne znake ali številke (starost, spol pri živih osebkih);
- ❖ kontrola števila osebkov ob izvozu.

4.2.3.2 Database of the Environmental Agency of the Republic of Slovenia

In 2001, the Environmental Agency of the Republic of Slovenia acquired a new database developed on the basis of Microsoft®Access 1997. It facilitates the printing of CITES documents, the drawing-up of annual reports on trade in CITES species and the overview of trade in plant and animal species in Slovenia (Picture 58). The database will be systematically completed with information on the following:

- ❖ permits and certificates issued in Slovenia for the import, export and re-export of species included in CITES Appendices,
- ❖ permits and certificates issued by the Management Authorities of other Parties to the Convention for the export (import into Slovenia) of species listed in CITES Appendices,
- ❖ issued decisions authorising the import and export of animals and parts of animals not listed in CITES Appendices, the trade of which is governed by other regulations (e.g. the Veterinary Practice Act, the Decree on the protection of endangered animal species, the Decree on the regime of the export and import of certain goods, and decisions on quarantine).

The database includes the following data on plants and animals:

- ❖ scientific and common name of the species,
- ❖ numbers of CITES Appendix and EU Annex,
- ❖ source of the specimen,
- ❖ country of origin, country of export and country of the last re-export in the case of re-export,
- ❖ purpose of transaction (import, export, re-export),
- ❖ number of specimens, quantity,
- ❖ description of the specimen including identifying marks or numbers (age, sex in live specimens),
- ❖ control of the number of specimens upon import

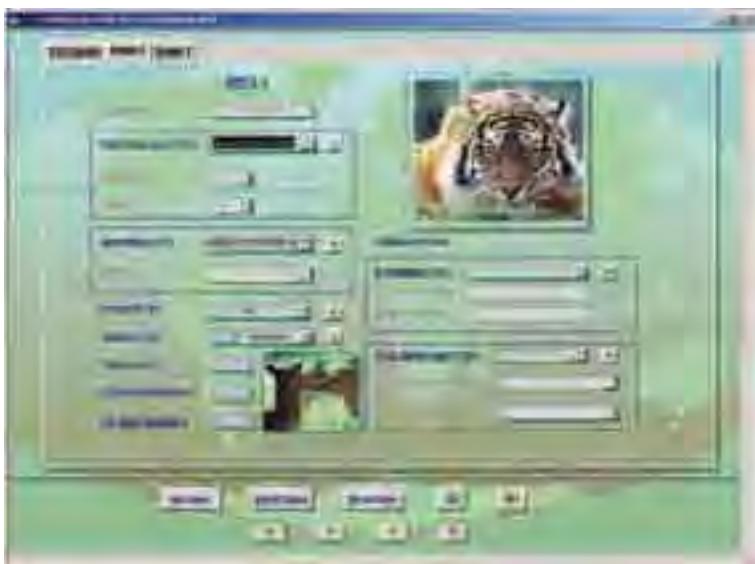
The database is directly connected to another database, which includes information on the plant and animal species of European importance and on their protection status, which can be based on the following regulations:

- ❖ Decree on the protection of endangered species,
- ❖ EC Bird Directive,
- ❖ EC Directive on the Conservation of Natural Habitats and of Wild Fauna and Flora,
- ❖ Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats (Bern Convention),
- ❖ Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals (Bonn Convention).

Podatkovna zbirka je povezana z zbirko, ki zajema podatke o evropsko pomembnih vrstah rastlin in živali in njihov status zavarovanja, ki je določen z:

- ❖ Uredbo o zavarovanju ogroženih živalskih vrst;
- ❖ Direktivo o varstvu ptic;
- ❖ Direktivo o ohranjanju naravnih habitatov in prosto živečega živalstva in rastlinstva;
- ❖ Konvencijo o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (Bernska konvencija);
- ❖ Konvencijo o varstvu selitvenih vrst prosto živečih živali (Bonska konvencija).

Sl. 58: Podatkovna zbirka o prometu z ogroženimi vrstami ARSO (vnosne maske)
Picture 58: The Environmental Agency database on trade in endangered species

4.2.4 Uvoz

4.2.4.1 Žive živali - CITES

Od leta 1996 do 2000 je bilo na podlagi izdanih uvoznih dovoljenj v Slovenijo uvoženih 61 živih sesalcev, 3021 ptic, 492 plazilcev, 10000 rib, 70 koral in 3 škorpijoni; skupaj 96 vrst živali, navedenih v dodatkih konvencije CITES. Največ vrst, ki so jih uvozili posamezniki je navedenih v dodatku II, med njimi kar 56 vrst ptic, 18 vrst plazilcev, 9 vrst nevretenčarjev, 6 vrst sesalcev in ena vrsta rib. Ena vrsta plazilcev, tri vrste ptic in sedem vrst sesalcev so navedene v dodatku I ter dve vrsti ptic v dodatku III (tab. 19).

Za uvozna dovoljenja CITES so najpogosteje zaprosili:

- ☞ ustanove za uvoz vrst iz dodatkov I in II z namenom gojitve in prikazovanja javnosti;
- ☞ trgovci za uvoz živih živali vrst iz dodatka II;
- ☞ znanstvene ustanove za raziskovalne namene;
- ☞ posamezniki za uvoz živali kot hišnih ljubljenčkov;
- ☞ lovci za uvoz lovskih trofej.

4.2.4 Import

4.2.4.1 Live animals – CITES

From 1996 to 2000, altogether 61 live mammals, 3,021 birds, 492 reptiles, 10,000 fish, 70 corals, 3 scorpions – in total 96 animal species included in CITES Appendices – were imported into Slovenia on the basis of the issued import permits. The majority of species imported by individuals was from CITES Appendix II. Among them were 56 bird species, 18 reptile species, 8 invertebrate species, 6 mammal species and 1 fish species. One reptile species, three bird species and seven mammal species were from Appendix I and two bird species from Appendix III (Table 19).

The applications for CITES import permits were most often submitted by:

- ☞ institutions wishing to import species included in Appendices I and II for the purpose of breeding and public exhibition,
- ☞ dealers wishing to import live animals of species included in Appendix II,
- ☞ scientific institutions wishing to import specimens for research,
- ☞ individuals wishing to import pet animals,
- ☞ hunters wishing to import hunting trophies.

skupina <i>Taxon</i>	št. osebkov <i>No of specimens</i>	št. vrst <i>No of species</i>	št. vrst iz dodatka <i>No of species included in Appendices</i>		
			I	II	III
Nevretenčarji <i>Invertebrates</i>	79	9		9	
Ribe <i>Fish</i>	10 000	1		1	
Plazilci <i>Reptiles</i>	492	19	1	18	
Ptiči <i>Birds</i>	3 021	61	3	56	2
Sesalci <i>Mammals</i>	61	13	7	6	

Tab. 19: Število vrst in število živih živali posameznih taksonomskih skupin, ki so bile uvožene v Slovenijo od leta 1996 do 2000.

Table 19: Number of species and number of live animals of certain taxons imported into Slovenia from 1996 to 2000.

4.2.4.1.1 Plazilci

Vrste CITES: Od 1992 do 1995 ter v letu 1997 Ministrstvo za okolje in prostor ni izdalo nobenega dovoljenja za uvoz plazilcev. Od 1996 do 2000 pa je bilo v Slovenijo skupno uvoženih 492 plazilcev, ki so navedeni v dodatkih konvencije CITES. Za komercialne namene je bilo leta 2000 uvoženih 300 farmsko vzgojenih mladih legvanov (*Iguana iguana*) iz dodatka II. Trgovci so uvažali manjše število različnih vrst plazilcev (skupaj 19 vrst), od tega 10 z namenom izobraževanja in prikazo-vanja javnosti.

4.2.4.1.1 Reptiles

CITES species: From 1992 to 1995, and in 1997, the Ministry of the Environment and Spatial Planning issued no permits for the import of reptiles. From 1996 to 2000, a total of 492 reptiles included in CITES Appendices were imported into Slovenia. In 2000 there were 300 young farm-bred iguanas (*Iguana iguana*) (an Appendix II species) imported for commercial purposes. Dealers imported several small shipments of various reptile species (in total 19 species). Ten of these species were imported for the purpose of education and public exhibition (Graph 5).

Ostale vrste: Leta 1996 so trgovci zaprosili za uvoz več tisoč želv (*Graptemys kohni*, *Pseudemys scripta elegans*, *Trachemys scripta elegans*, *Pseudemys concinna hieroglyphica*), nato pa se je zanimanje za uvoz plazilcev močno zmanjšalo. V letu 1997 ni bilo nobenega uvoza plazilcev – vzrok je bila verjetno tudi prepoved uvoza želv rdečevratk (*Pseudemys scripta elegans*) v Slovenijo, ki velja od 1996.

Po 1998 se obseg uvoza plazilcev v Slovenijo iz leta v leto povečuje. Tako so 1999. slovenski uvozniki zaprosili za uvoz 29 vrst, v letu 2000 pa že za okoli 6000 osebkov 125 vrst plazilcev, zlasti kuščarjev iz rodov *Iguana*, *Agama* in *Gekko*, želv iz družine Testudinidae ter raznih vrst kač. Namen uvoza so predvsem nadaljnja prodaja živali na domačem in tujem trgu ter gojitev in prodaja mladičev (graf 5). Živali so pogosto vzete neposredno iz narave (Madagascar, Salomonovi otoki, Egipt), kljub temu, da so zaradi ogroženosti na mednarodnih rdečih seznamih vrst.

Other species: In 1996, dealers applied for the import of several thousand turtles (*Graptemys kohni*, *Pseudemys scripta elegans*, *Trachemys scripta elegans*, *Pseudemys concinna hieroglyphica*). Since then, the interest in the import of reptiles has declined substantially. In 1997 no imports of reptiles were recorded, probably on account of the ban on the import of red-eared turtle (*Pseudemys scripta elegans*) into Slovenia, which has been in force since 1996.

Since 1998 the volume of the import of reptiles into Slovenia has been steadily increasing. In 1999, Slovene importers applied for permits for the import of 29 species, and in 2000 for the import of about 6,000 specimens of 125 reptile species, primarily lizards of the genera *Iguana*, *Agama* and *Gekko*, turtles of the family Testudinidae and various snake species. They imported those animals mostly in order to resell them on the domestic or foreign market and to breed them and sell the offspring (Graph 5). Animals are often taken directly from the wild (Madagascar, Solomon Islands, Egypt), even though they are included in international Red Lists of endangered species.

59

60

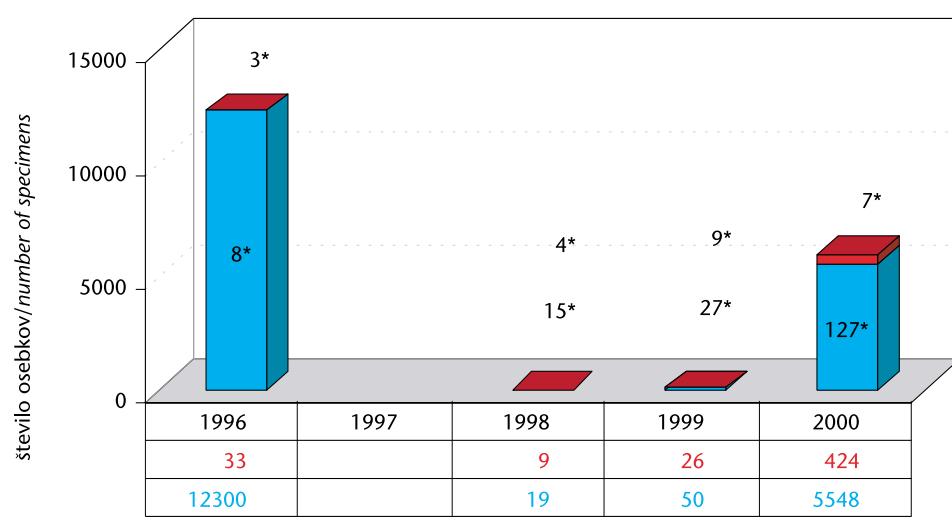
Sl./ Picture 59: Foto/Photo:
Robert Bolješič

Sl. 60: Pošiljka tristotih agam vrste *Uromastix maliensis* na brniškem letališču.

Picture 60: A shipment of three hundred specimens of *Uromastix maliensis* at Ljubljana Airport.
Foto/Photo: Robert Bolješič

Graf 5: Število vrst (*) in osebkov plazilcev, uvoženih v Slovenijo med letoma 1996 – 2000.

Graph 5: The number of species (*) and the number of specimens of reptiles imported into Slovenia in 1996–2000.

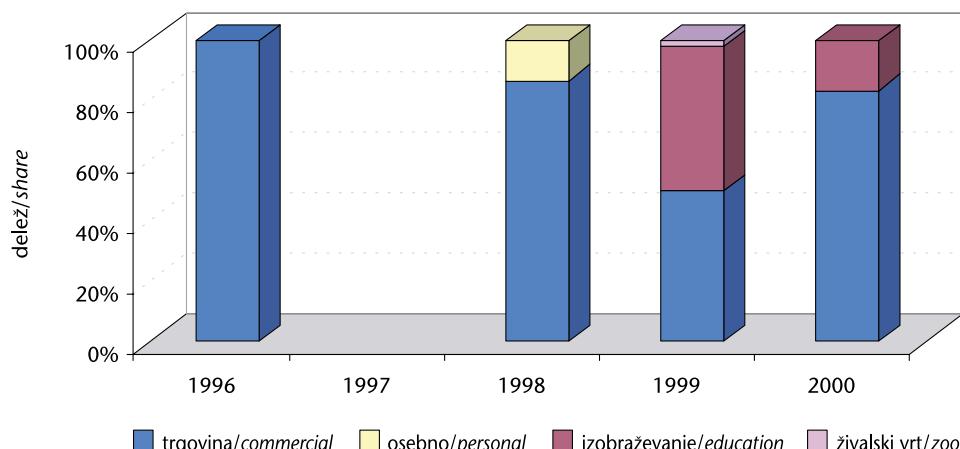

■ Št. osebkov in št. vrst CITES/Number of specimens and the number of CITES species

■ Št. osebkov in št. ne-CITES vrst /Number of specimens and the number of non-CITES species

Graf 6: Namen uvoza plazilcev med letoma 1996 – 2000.
Graph 6: The purpose of the import of reptiles in 1996–2000.

4.2.4.1.2 Ptice

Vrste CITES: V letih 1996 in 1997 so veliko ptic uvažali le večji trgovci. Domače trgovine z malimi živalmi so zalagali s papigami iz rodov *Agapornis*, *Psittacus*, *Platycerus*, *Poicephalus*, *Ara* (dodatek II), iz dodatka III pa z vrsto *Psittacula krameri*. Večina teh ptic je bila vzrejenih v ujetništvu, razen vrst, kakor so *Amazona amazonica*, *Amazona farinosa*, *Amazona albifrons*, *Psittacus erithacus*, ki so bile vzete iz narave.

Leta 1998 in 1999 se je stalnim velikim uvoznikom pridružilo kar nekaj posameznikov, ki so uvozili manjše število raznih vrst papig in drugih ptic. Zoološki vrt mesta Ljubljana je uvozil noje in različne papige (*Ara chloropterus*, *Ara ararauna*, *Cacatua galerita*, *Cacatua goffini*, *Cacatua moluccensis*) ter črno štokljo (*Ciconia nigra*). Druge države (Avstrija, Kanada) so izdale izvozna dovoljenja CITES za 9 sokolov (*Falco biarmicus*, *Falco hybrid*, *Falco peregrinus peregrinus*, *Falco rusticolus*), namenjenih v Slovenijo. Vsi skupaj so uvozili 674 osebkov vrst ptic CITES. Leta 2000 je bilo uvoženih prav toliko vrst ptic (35), ki so navedene v dodatkih Konvencije, kakor leto poprej, število uvoženih živali (1642 ptic) pa se je povečalo za več kot 100 %. Do leta 1999 je bila večina uvoženih ptic gojena v ujetništvu, na farmah na Nizozemskem in Madžarskem. V zadnjih dveh letih pa je bilo veliko uvoza tudi iz drugih držav kakor so npr. Liberija, Pakistan, Salomonovi otoki itd., kjer so ptice največkrat odvzete neposredno iz narave (graf 7,8).

Sl. 61: Čeprav sokolarjenje v Sloveniji ni dovoljeno, posamezniki zadržujejo različne vrste ujed v ujetništvu.
Picture 61: Even though falconry is not permitted in Slovenia, people still keep various species of birds of prey in captivity.

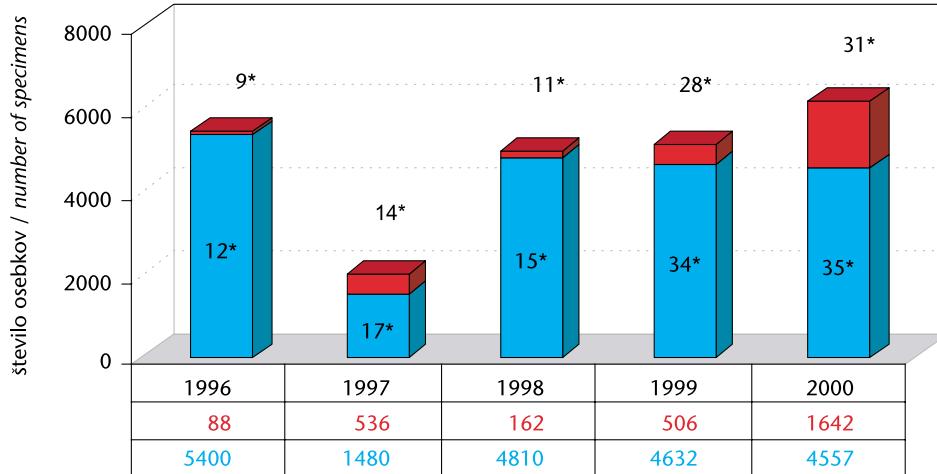
Foto/Photo: Robert Bolješič

4.2.4.1.2 Birds

CITES species: In 1996 and 1997 large quantities of birds were only imported by big traders. They supplied domestic pet shops with parrots of the genera *Agapornis*, *Psittacus*, *Platycerus*, *Poicephalus*, *Ara* (Appendix II), and species *Psittacula krameri* (Appendix III). Most of those birds had been bred in captivity, except species such as *Amazona amazonica*, *Amazona farinosa*, *Amazona albifrons*, *Psittacus erithacus*, which had been taken from the wild.

In 1998 and 1999, the regular big importers were joined by several individuals, who imported small quantities of various parrots and other bird species. The Ljubljana Zoo imported a few ostriches (*Struthio camelus*), several parrots (*Ara chloropterus*, *Ara ararauna*, *Cacatua galerita*, *Cacatua goffini*, *Cacatua moluccensis*) and a black stork (*Ciconia nigra*). Other countries (Austria, Canada) issued CITES export permits for 9 hawks (*Falco biarmicus*, *Falco hybrid*, *Falco peregrinus peregrinus*, *Falco rusticolus*) destined for Slovenia. In total, 674 specimens of CITES bird species were imported. In 2000, an equal number of bird species (35) included in CITES Appendices were imported as in the year before, although the number of animals (1642) rose by more than 100 %. Until 1999, the majority of imported birds had been captive-bred, at the farms in the Netherlands and Hungary. In the last two years many imports have been carried out from other countries, e.g. Liberia, Pakistan, Solomon Islands, where animals are most often taken from the wild (Graphs 7, 8).

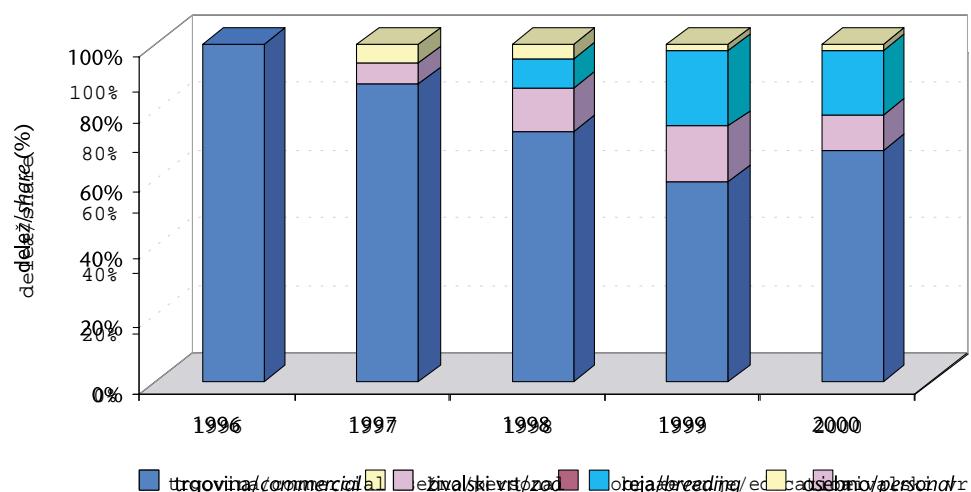
■ Št. osebkov in št. vrst CITES / Number of specimens and number of CITES species
 ■ Št. osebkov in št. ne-CITES vrst / Number of specimens and number of non-CITES species

Graf 7: Število vrst (*) in osebkov ptic, uvoženih v Slovenijo med letoma 1996 – 2000.

Graph 7: The number of species (*) and the number of specimens of birds imported into Slovenia in 1996–2000.

Graf 8: Namen uvoza ptic med letoma 1996 – 2000.

Graph 8: The purpose of the import of birds

Druge vrste: Število ptic, ki jih trgovci in posamezniki uvozijo v Slovenijo, je zadnjih nekaj let dokaj stalno okrog 5000 osebkov na leto. V prejšnjih petih letih so trgovci uvozili na tisoče papig, ki niso navedene v dodatkih konvencijach CITES in ki jih kot hišne ljubljenčke ponujajo trgovine z malimi živalmi (npr. *Melopsittacus undulatus*, *Nymphicus hollandicus*, *Taeniopygia castanotis*).

Other species: The number of birds imported into Slovenia by traders and individuals has been quite stable for the last few years and has amounted to about 5000 birds a year. In the last five years, traders have imported thousands of parrots not included in CITES Appendices, which were then offered on sale in pet shops (e.g. *Melopsittacus undulatus*, *Nymphicus hollandicus*, *Taeniopygia castanotis*).

4.2.4.1.3 Sesalci

Vrste CITES: Od leta 1996 do 1998 so na voljo samo podatki o uvozu vrst, navedenih v dodatkih konvencije CITES. V zadnjih letih se v Slovenijo glede na izdana dovoljenja na leto uvozi nekaj sto živih osebkov sesalcev, ki jih večina ni predmet konvencije CITES (graf 9).

Razen v treh primerih je žive sesalce v Slovenijo uvažal izključno Zoološki vrt mesta Ljubljana, ki je iz drugih evropskih živalskih vrtov uvozil šest vrst iz dodatka II (*Callithrix penicillata*, *Capra falconeri*, *Dolichotis patagonum*, *Kubus leche*, *Panthera leo*, *Puma concolor*) in dve iz dodatka I (*Hylobates concolor*, *Panthera pardus*). Živali vrsti *Lama pacos* in *Ovis ammon musimon* sta bili uvoženi z namenom trgovanja, vidra (*Lutra lutra*) v izobraževalne namene in gepard (*Acinonyx jubatus*) kot hišni ljubljenček.

4.2.4.1.3 Mammals

CITES species: Only the data on the import of species included in CITES are available for the period from 1996 to 1998. According to the issued permits, several hundred live mammals a year have been imported into Slovenia in the last two years. The majority of them is not subject to CITES (Graph 9).

Except in three cases, all imports of live mammals have been carried out by the Ljubljana Zoo. The Ljubljana Zoo has imported from other European zoos six Appendix II species (*Callithrix penicillata*, *Capra falconeri*, *Dolichotis patagonum*, *Kubus leche*, *Panthera leo*, *Puma concolor*) and two Appendix I species (*Hylobates concolor*, *Panthera pardus*). A few specimens of llama (*Lama pacos*) and mouflon (*Ovis ammon musimon*) have been imported for commercial purposes, an otter (*Lutra lutra*) for educational purposes, and a cheetah (*Acinonyx jubatus*) as a pet.

Sl. 63: Afriški lev (*Panthera leo*).

Picture 63: African lion (*Panthera leo*).

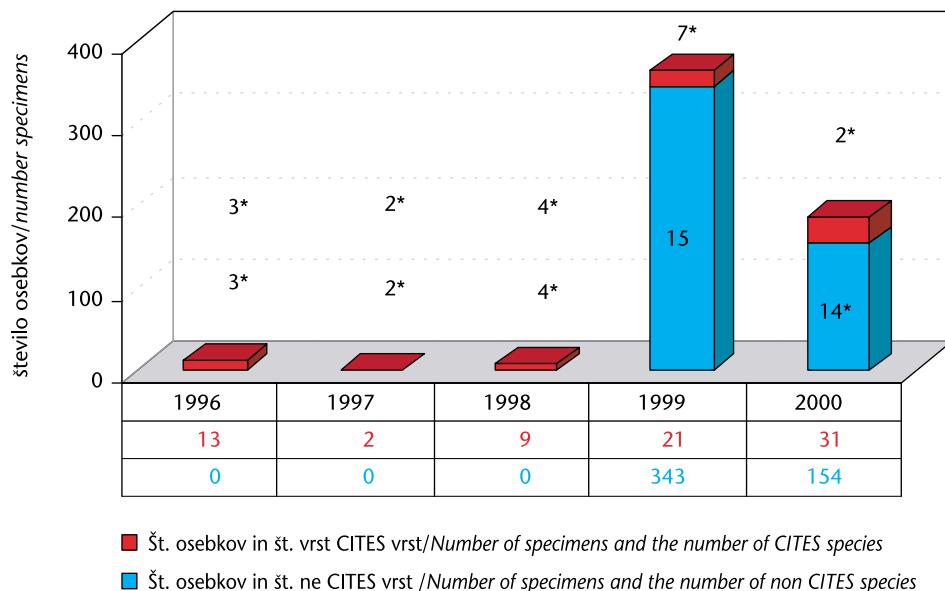
Foto/Photo: Robert Bolješič

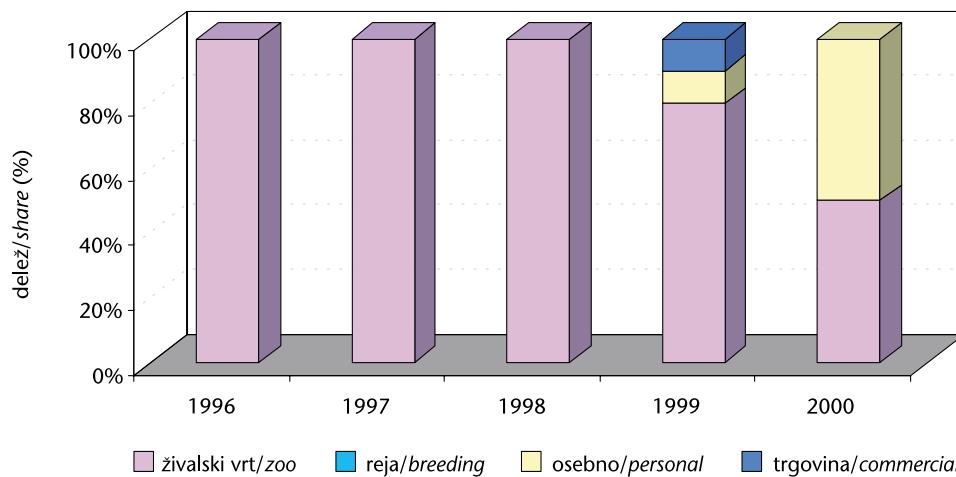
Druge vrste: Prevladuje uvoz srnjadi in jelenjadi z namenom nadaljnje gojitve, (npr. *Cervus elaphus*, *Dama dama*, *Rangifer tarandus*). Številne živali so uvozili živalski vrt ter turistične kmetije (npr. vrste *Camelus bactrianus*, *Equus burchelli*, *Lama glama*) z namenom prikazovati javnosti. Uvoz sesalcev za nadaljnjo prodajo je manj pogost kakor pri drugih živalskih skupinah (graf 10).

Other species: According to the issued permits, a few hundred live specimens of mammals were imported into Slovenia in each of the last two years. The majority of these species are not subject to CITES. The imports of deer (e.g. *Cervus elaphus*, *Dama dama*, *Rangifer tarandus*) for the purpose of further breeding predominated. A number of animals have been imported by the Ljubljana Zoo and tourist farms (e.g. *Camelus bactrianus*, *Equus burchelli*, *Lama glama*) in order to exhibit them to the public. Imports of mammals for the purpose of re-selling have not been so common as in the case of other animal taxons (Graph 10).

Graf 9: Število vrst (*) in osebkov sesalcev, uvoženih v Slovenijo med letoma 1996 – 2000.

Graph 9: The number of species (*) and the number of specimens of mammals imported into Slovenia in 1996–2000.

Graf 10: Namen uvoza sesalcev med letoma 1996 – 2000.

Graph 10: The purpose of the import of mammals in 1996–2000.

4.2.4.1.4 Druge živali

Vrste CITES: V komercialne namene je bilo leta 1998 uvoženih iz Madžarske v Slovenijo 10000 v ujetništvu gojenih jesetrov vrste *Acipenser ruthenus* (kečiga), 1996. in 1998. trije osebkov škorpijonov vrste *Pandinus imperator*, 1999. šest pajkov vrste *Brachypelma smithi*, iz Indonezije pa so trgovci leta 2000 za popestritev akvaristične ponudbe uvozili tudi sedem vrst koral. Vse živali so bile navedene v dodatku II konvencije CITES.

Ostale vrste: V letu 2000 so bila izdana dovoljenja za uvoz več kot 1000 osebkov dvoživk 14 vrst (npr. *Xenopus laevis*, *Boophis* spp., *Mantidactylus* spp.) in nekaj 100 nevretenčarjev, med katerimi prednjačijo pajki (npr. *Gramostola spaculata*).

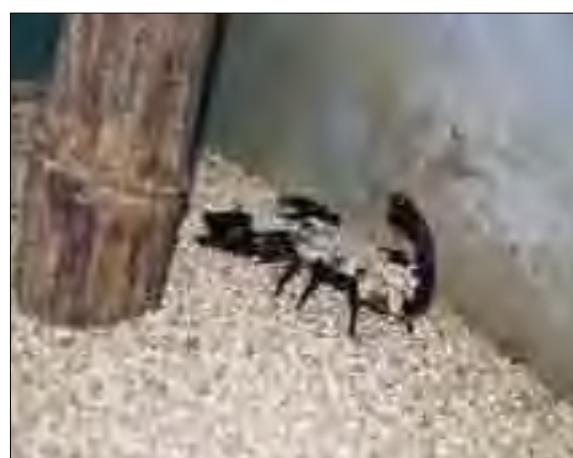
Število akvarijskih sladkovodnih in morskih rib, ki se na leto uvozijo v Slovenijo, se giblje okoli pol milijona. Med njimi ni bilo nobene vrste, ki bi bila navedena v dodatkih konvencije CITES. Večina živali je bila izlovljena iz narave.

4.2.3.1.4 Other animals

CITES species: For commercial purposes, 10,000 captive-bred sturgeons of the species *Acipenser ruthenus* (sterlet) were imported from Hungary in 1998, three scorpions of the species *Pandinus imperator* in 1996 and 1998, and six spiders of the species *Brachypelma smithi* in 1999. In 2000 traders imported seven coral species from Indonesia in order to increase the variety in the supply of aquarium shops. All the above mentioned animals were of the species included in CITES Appendix II.

Other species: In 2000, import permits were issued for more than 1000 specimens of 14 amphibian species (e.g. *Xenopus laevis*, *Boophis* spp., *Mantidactylus* spp.) and a few hundred specimens of invertebrates, among which spiders (e.g. *Gramostola spaculata*) were the most common.

The number of freshwater and marine aquarium fish imported into Slovenia fluctuates at around half a million a year. None of the recorded species have been from CITES Appendices. The majority of these animals have been taken from the wild.

Sl. 64: Škorpijoni in ptičji pajki so priljubljene terarijske živali.

Picture 64: Scorpions and tarantulas are popular terrarium animals.

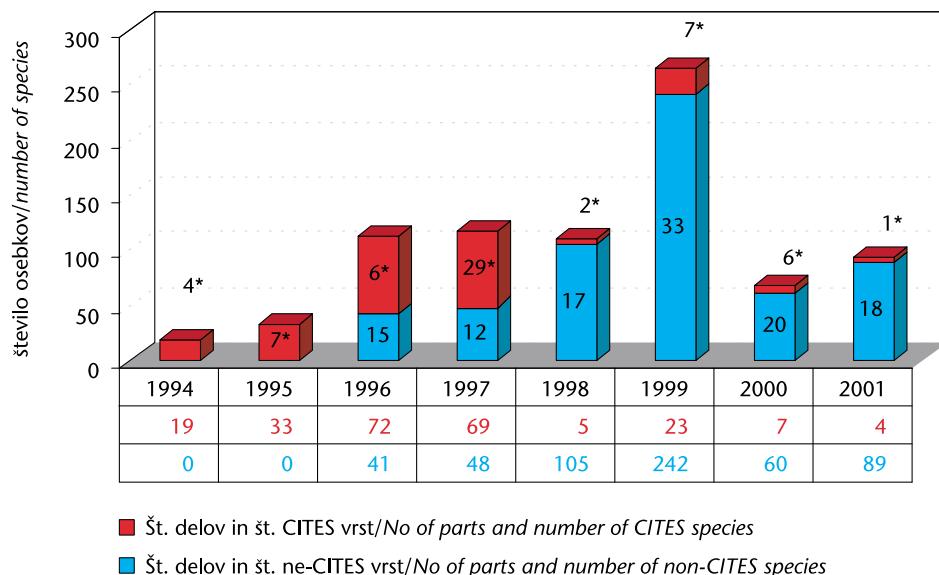
Foto/Photo: Urška Mavri

4.2.4.2 Uvoz delov živali in izdelkov iz njih

Zelo pogost je uvoz lovskih trofej številnih vrst sesalcev, ki so jih slovenski lovci uplenili v tujini. Poleg obeljenih lobanj in prepariranih glav živali so uvažali tudi druge njihove dele kakor npr. kože, repe, okle, čekane, ušesa itd. ter izdelke iz njih (npr. noge, izdelane za podstavke za mize, rezbarije iz slonovine). Na grafu 11 je prikazano število delov ali izdelkov in število vrst od leta 1994 do prve polovice 2001 v tujini uplenjenih sesalcev. Do 1997. je večina uplenjenih živali pripadala vrstam, navedenim v dodatkih konvencije CITES. Po letu 1997 se je uvoz lovskih trofej vrst CITES zmanjšal, medtem ko se je povečal uvoz živalskih vrst, ki jih Konvencija ne obravnava.

4.2.4.2 Import of animal parts and derivatives

Imports of trophies of numerous mammal species hunted abroad by Slovene hunters are very common. In addition to bleached skulls and preserved animal heads, hunters have imported other parts, such as skins, tails, tusks and canines, and ears, as well as products made from them (e.g. legs converted into table legs or ivory carvings). Graph 11 shows the number of parts or derivatives and the number of species of mammals hunted abroad from 1994 to the first half of 2001. Up to 1997, the majority of hunted animals had belonged to the species included in CITES Appendices. Since 1997 the import of hunting trophies of CITES species has decreased, while the import of other species has increased.

Graf 11: Število uvoženih lovskih trofej in število vrst uplenjenih sesalcev od leta 1994 do 2001.

Graph 11: The number of trophies and hunted mammal species imported from 1994 to 2001.

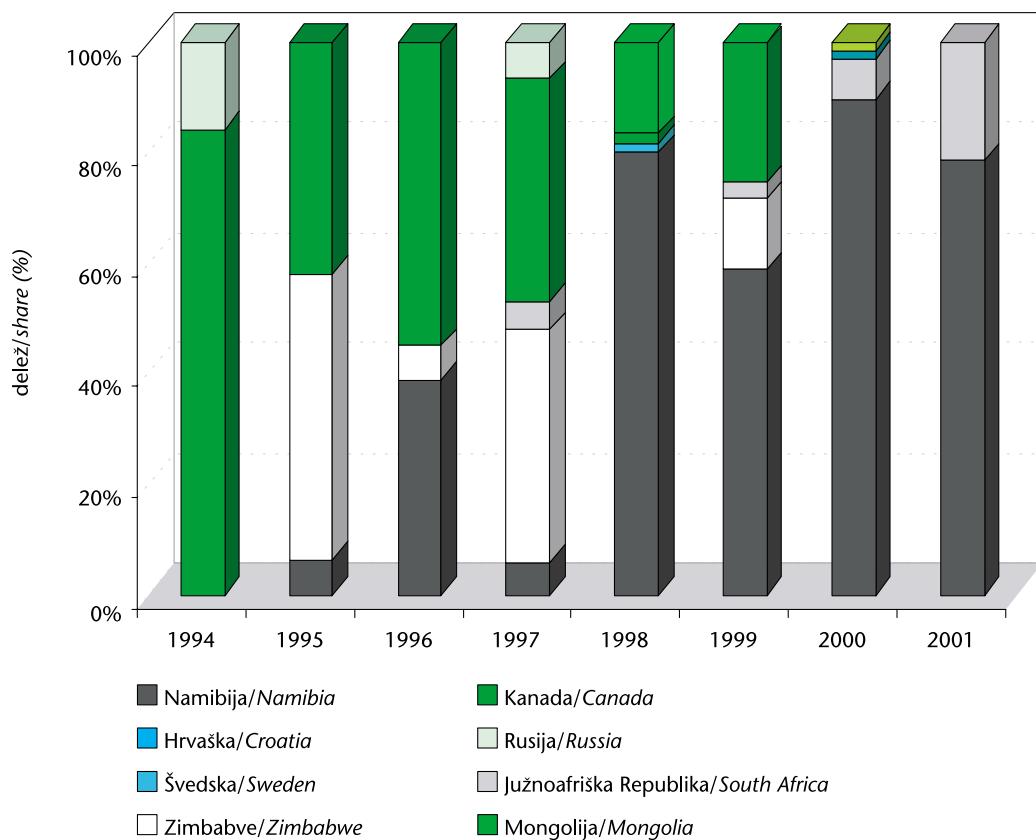
Leta 1994 so lovci najpogosteje obiskovali Kanado, kjer so lovili predvsem črnega in severnega medveda. Iz Mongolije in Rusije je bilo uvoženih nekaj medvedov, volka ter nekaj vrst jelenjadi. V zadnjih letih se je lovski turizem preusmeril v Afriko. V obdobju 1995 – 1999 je bilo iz Zimbabveja uvoženih 6 slonovih oklov, dve rezbariji iz slonovine ter več drugih delov in izdelkov iz njih. Med trofejami so bile tudi velike mačke, kakor so gepard, leopard in lev, ter kopitarji kakor npr. hartmanova zebra. Od 1998. je bilo največ lovskih trofej uvoženih iz Namibije (graf 12). Prednjačijo svinja bradavičarka, različne vrste antilop in gazel, gnuji, vodni bivol, zebra in druge vrste, ki jih CITES ne obravnava.

In 1994 hunters most often visited Canada, were they hunted particularly the black bear (*Ursus americanus*) and the polar bear (*Ursus maritimus*). From Mongolia and Russia a few bears (*Ursus arctos*), a wolf (*Canis lupus*) and some deer species were imported. In recent years hunting tourism has reoriented to Africa. From 1995 to 1999, six elephant tusks, two ivory carvings and several other elephant parts and derivatives were imported from Zimbabwe. Among trophies were also big cats, such as cheetah (*Acinonyx jubatus*), leopard (*Panthera pardus*) and lion (*Panthera leo*), and some ungulates, like the Hartmann's mountain zebra (*Equus zebra hartmannae*). From 1998 on, the majority of hunting trophies have been imported from Namibia (Graph 12). The most common species have been warthog, various antelopes and gazelles, wildebeest, buffalo, zebra, and other species not governed by CITES.

Sl. 66: Obvodna antilopa (*Kobus ellipsiprymnus*).
Picture 66: Waterbuck (*Kobus ellipsiprymnus*).

Foto/Photo: Robert Bolješič

Graf 12: Države, iz katerih so bile v Slovenijo v letih 1992 – 2001 uvožene lovskie trofeje sesalcev.
Graph 12: Countries from which hunting trophies were imported into Slovenia in 1992–2001.

Sl. 65: Kaferski bivoli (*Syncerus caffer*).
Picture 65: African buffalo (*Syncerus caffer*).
Foto/Photo: Robert Bolješič

4.2.4.3 Rastline CITES – žive ter deli in izdelki iz njih

O trgovanju z rastlinami, ki so navedene v dodatkih konvencije CITES, imamo v Sloveniji le posredne podatke drugih držav pogodbenic Konvencije, ki so v svojih letnih poročilih o uvozu in izvozu vrst iz dodatkov konvencije CITES navajale tudi Slovenijo.

Ker doslej na naših mejnih prehodih ni bilo ustrezno usposobljenih služb za nadzor prometa z ogroženimi rastlinskimi vrstami ter njihovimi deli in izdelki, tovrstnih podatkov nimamo. Upravni organ Republike Slovenije ni izdal še nobenega dokumenta CITES za uvoz, izvoz ali ponovni izvoz za katero koli vrsto rastlin, navedeno v dodatkih Konvencije. To ne pomeni, da v Sloveniji ne poteka trgovanje z redkimi in ogroženimi rastlinami. Nasprotno, skoraj v vsaki cvetličarni lahko kupimo rastline, ki jih obravnavata CITES, kakor so npr. razne orhideje, mlečki, cikasi, nepentes in kakteje. Večina teh rastlin, ki so naprodaj v cvetličarnah, ni bila nabранa v naravi, temveč je bila umetno razmnožena v rastlinjakih in v Slovenijo zelo verjetno tudi zakonito uvožena.

Iz posrednih podatkov o izvozu je mogoče razbrati, da je bilo v letih 1992 do 1994 in leta 1999 iz Turčije z namenom trgovanja uvoženih 17.116 v naravi nabranih rastlin. Največ (67%) je bilo zvončkov (*Galanthus spp.*) in ciklam (*Cyclamen hederifolium var. hederifolium fa. hed.*) (tab. 20).

Prav tako z namenom trgovanja je bilo od 1996. do 1998. v Slovenijo uvoženih 1664 kg rastlinskega izvlečka iz v naravi rastočih rastlin vrste *Prunus africana*. Vse so izvirale iz Afrike in z Madagaskarja (95 %).

4.2.4.3 CITES plants - live and their parts and derivatives

With regard to trade in plants included in CITES Appendices, Slovenia only has the data of other Parties to the Convention which have included Slovenia in their annual reports on imports and exports of CITES species.

Until now, there have been no adequately qualified services at Slovenia's border crossings to control the trade in endangered plant species, and their parts and derivatives, therefore no relevant data are available. Slovenia's Management Authority has not yet issued any CITES document for the import, export or re-export of any species included in Appendices to the Convention. This does not necessarily mean, however, that there is no trade in rare and endangered plants in Slovenia. On the contrary, almost every flower shop sells plants covered by CITES, such as various orchids, euphorbias, cycads, pitcher plants and cactuses. The majority of these plants have not been taken from the wild but have been artificially propagated in nurseries, and most probably legally imported into Slovenia.

On the basis of indirect data on the export it can be concluded that 17,116 plants taken from the wild were imported from Turkey for commercial purposes in 1992–1994 and in 1999. The majority (67%) were snowdrops (*Galanthus spp.*) and cyclamens (*Cyclamen hederifolium var. hederifolium fa. hed.*).

Also for commercial purposes, 1,664 kg of the extract of wild growing *Prunus africana* were imported in the period from 1996 to 1998. All plants originated from Africa and Madagascar (95 %).

Sl. 68: Zvonček (*Galanthus spp.*).
Picture 68: Snowdrop (*Galanthus spp.*)

Sl./Picture 67, 68:
Foto/Photo: Sekretariat CITES/CITES Secretariat

67

68

Mednarodna trgovina z zdravilnimi in aromatičnimi rastlinami v Evropi

Tradicionalna raba rastlin, živali in mineralov v združilstvu se je ohranjala skozi stoletja in se v vsakdanjem življenju marsikje obdržala še danes. V industrijsko razvitih družbah kljub sodobni medicini in farmaciji vedno več ljudi posega po »ponovno odkritih« tradicionalnih zdravilih naravnega izvora.

Največji uvoznik zdravilnih rastlin na svetu je Hongkong, sledijo mu Japonska, Združene države Amerike, Nemčija itd. V Evropi se trguje z več kot 2000 vrstami zdravilnih in aromatičnih rastlin. Od tega jih dve tretjini (1200–1300 vrst) raste v Evropi. Sedem inštirideset vrst, ki rastejo samo v Evropi, je navedenih v dodatku II konvencije CITES. Okrog 140 zdravilnih in aromatičnih rastlin v Evropi gojijo. Kljub temu je 30–50 % rastlin odvzetih iz narave, kar je 20.000–30.000 ton rastlin na leto.

Na tržišču se pojavljajo cele rastline ali njihovi deli, polizdelki, kakor so npr. olja, izvlečki, praški, in končni izdelki, kakor so npr. zdravila. Največ se trguje s celimi posušenimi rastlinami, manj pa z razrezanimi ali zmletimi v prah, s svežimi ali konzerviranimi v alkoholu. Zdravilne in aromatične rastline se uporabljam npr. v medicini, kozmetiki, za pripravo zeliščnih čajev, kot začimbe, za likerje, grenčice, za izdelavo pesticidov ter sredstev za barvanje in čiščenje.

Zdravilne in aromatične rastline so ogrožene predvsem zaradi nenadzorovane trgovine, prekomernega izkoriščanja, uničujočih načinov nabiranja, kakor tudi izgube in spremembe življenjskega prostora. Za 150 vrst zdravilnih in aromatičnih rastlin vsaj ena od evropskih držav navaja, da je glavni vzrok za ogrožanje vrste preveliko nabiranje v naravi.

(povzeto po: LANGE, poročilo TRAFFIC, 1998)

International trade in medicinal and aromatic plants in Europe

Plants, animals and minerals have traditionally been used in medicine through the centuries and in many parts of the world are still used in everyday life. Despite the advances of modern medicine and pharmacy, more and more people in industrial societies are turning to the "re-discovered" traditional medicines of natural origin.

The world's largest importer of medicinal plants is Hong Kong, followed by Japan, the United States of America, Germany, etc. More than 2,000 species of medicinal and aromatic plants are traded on the European markets. Two thirds of those (1,200–1,300 species) naturally grow in Europe. Appendix II to CITES includes 47 species that can only be found in Europe. Around 140 species of medicinal and aromatic plants are artificially grown in Europe. Nevertheless, 30–50 % of plants are still taken from the wild, which amounts to 20,000–30,000 tonnes a year.

On the market are whole plants or plant parts, intermediate products such as oils, extracts and powder, and final products such as medicines. Most traded are whole dried plants, while cut or ground plants, fresh plants or plants preserved in alcohol are much less common. Medicinal and aromatic plants are used in medicine and in the cosmetic industry, in the production of herbal teas, spices, liqueurs and bitters, pesticides, and colouring and cleansing agents.

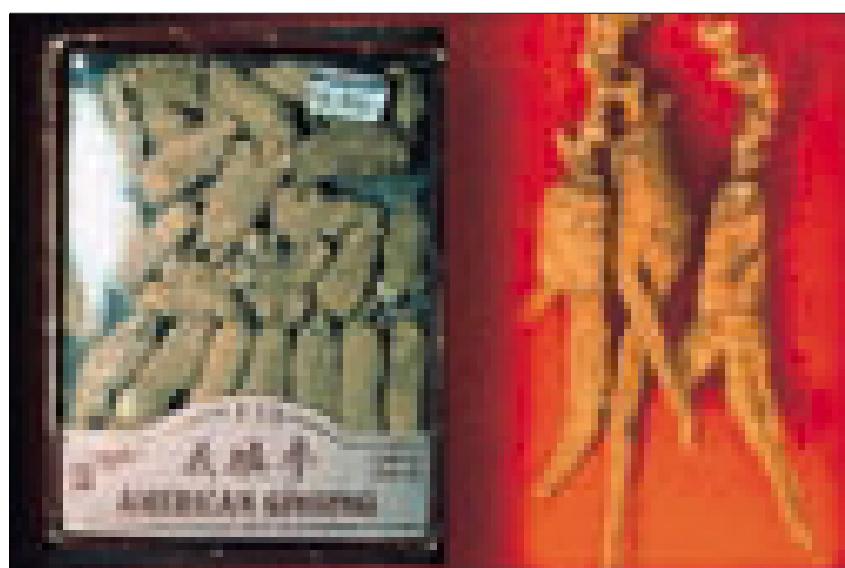
Medicinal and aromatic plants are endangered mostly because of the uncontrolled trade, over-exploitation, and destructive gathering methods, as well as the loss of and changes in habitat. At least one European country states that the main reason for endangerment of 150 species of medicinal and aromatic plants is over-collection from the wild.

(Source: LANGE, TRAFFIC Report, 1998)

Sl. 68a: Korenine ameriškega ginsenga (*Panax quinquefolius*) se uporabljajo v homeopatski in tradicionalni vzhodnjaški medicini.

CITES obravnava samo surove korenine te rastline in ne izdelkov iz njih. Druge vrste iz rodu *Panax* niso na dodatkih konvencije, kar močno otežuje nadzor.

Picture 68a: Roots of American ginseng (*Panax quinquefolius*) are used in homeopathic and traditional Asian medicine. Only the unprocessed roots are subject to CITES control. All other species of genus *Panax* are not included in convention's appendices which causes enforcement problems.
Foto/Photo: Sekretariat CITES

Tab. 20: Uvoz rastlin, navedenih v dodatkih konvencije CITES (od 1992 do 1999 po podatkih WCMC-UNEP).

Table 20: The import of plants included in CITES Appendices (from 1992 to 1999 according to WCMC-UNEP).

Leto Year	Vrsta <i>Species</i>	Količina (žive rastline) Quantity (live plants)	Država izvoza Country of export	Država porekla Country of origin	Namen Purpose	Izvor Source
1992	<i>Alocasia sanderiana</i>	415	NL	NL	T	A
1992	<i>Araucaria araucana</i>	30	NL	NL	T	A
1994	<i>Araucaria araucana</i>	4	CL	CL	T	A
1994	<i>Bletilla striata</i>	225	NL	JP	T	A
1992	<i>Cactaceae spp.</i>	1451	NL	NL	T	A
1997	<i>Ceropegia woodii</i>	32	DK	DK		A
1992	<i>Ceropegia woodii</i>	100	NL	NL	T	A
1998	<i>Cycas revoluta</i>	100	IT	TW	T	A
1992	<i>Cycas revoluta</i>	528	NL	NL	T	A
1994	<i>Cyclamen hederifolium var. hederifolium fa. hed.</i>	1715	NL	TR	T	W
1992	<i>Cymbidium spp.</i>	260	NL	NL	T	A
1992	<i>Galanthus elwesii</i>	100	NL	TR	T	W
1993	<i>Galanthus elwesii</i>	200	NL	TR	T	W
1994	<i>Galanthus elwesii</i>	400	NL	TR	T	A
1999	<i>Galanthus elwesii</i>	2075	NL	TR	T	W
1992	<i>Galanthus nivalis</i>	9000	NL	FR	T	A
1994	<i>Galanthus nivalis</i>	1440	NL	FR	T	A
1999	<i>Galanthus nivalis</i>	2700	NL	FR	T	A
1993	<i>Galanthus nivalis</i>	3000	NL	NL	T	A
1994	<i>Galanthus nivalis</i>	8390	NL	NL	T	A
1994	<i>Galanthus nivalis</i>	600	NL	TR	T	W
1992	<i>Galanthus woronowii</i>	450	NL	TR	T	W
1994	<i>Galanthus spp.</i>	1500	NL	NL	T	A
1992	<i>Nepenthes spp.</i>	30	NL	NL	T	A
1992	<i>Pachypodium lamerei</i>	855	NL	NL	T	A
1992	<i>Sarracenia spp.</i>	56	NL	NL	T	A
1997	<i>Schlumbergera spp.</i>	396	DK	DK		A
		deli, izdelki ekstrakt (kg) parts, derivates extract (kg)				
1998	<i>Prunus africana</i>	10	MG	MG	P	W
1996	<i>Prunus africana</i>	220	FR	MG		W
1997	<i>Prunus africana</i>	420	FR	MG	T	W
1997	<i>Prunus africana</i>	500	IT	MG	T	W
1998	<i>Prunus africana</i>	424	IT	MG	T	W
1996	<i>Prunus africana</i>	90	FR	MG		W

Legenda/Legend:

NL – Nizozemska/ Netherlands,

CL – Čile/Chile,

DK – Danska/Denmark,

TR – Turčija/Turkey,

FR – Francija/France,

MG – Madagaskar/Madagascar,

JP – Japonska/Japan,

TW – Taivan/Taiwan,

T – za komercialne namene/for commercial purposes,

P – osebno/personal,

A – umetno razmnožene/artificially propagated,

W – osebki vzeti iz narave/specimens taken from the wild.

Trgovanje z vrsto *Prunus africana*

Prunus africana je drevesna vrsta, ki raste na 1500–2000 m n.v. v gorskih gozdovih Afrike in Madagaskarja. Domačini uporabljajo lubje tega drevesa v tradicionalni medicini, les pa za gradnjo, kurjavo in izdelavo ročajev za orodje. Drugje v svetu se izvleček iz lubja uporablja v medicini za zdravljenje hiperfrofije prostate in benigne hiperplazije prostate.

Iz gozdov Kameruna (80 %) in Madagaskarja (18 %) se na leto odvzame 3200 – 4900 ton posušenega lubja ali izvlečka iz vrste *P. africana*. Največja uvoznica je Francija, sledijo ji Italija, Belgija in Španija. V Evropi dvajset podjetij izdeluje zeliščne preparate, tablete in kapsule pod različnimi blagovnimi znamkami, ki vsebujejo izvleček iz *P. africana*, ki jih nato prodajajo v evropske države, Združene države Amerike, Argentino, Brazilijo, Venezuela in Avstralijo (slika).

Iz dveh ton svežega lubja *P. africana* pridobijo 5 kg izvlečka. V Franciji je cena za 1 kg izvlečka 966 US\$. Tržna cena zeliščnih pripravkov, ki vsebujejo ta izvleček, je zelo visoka, po ocenah ga prodajo za 220 milijonov US\$ na leto.

Posledice prevelikega izkoriščanja *P. africana* v zadnjih 20 letih se v Kamerunu jasno kažejo, saj se je pridobivanje v zadnjih letih zmanjšalo s 500–1300 ton svežega lubja na leto, na okrog 200 ton na leto. Ocenjujejo, da je v Kamerunu še 27.000 živih dreves *P. africana*, kar je pri sedanjem izkoriščanju vir le še za nekaj naslednjih let.

(povzeto po CUNNINGHAM, 1998)

Trade in *Prunus africana*

Prunus africana is a tree species growing in mountain forests of Africa and Madagascar at 1500–2000 metres above sea level. Native people use the bark of that tree in traditional medicine and its wood in construction, as fuel and for tool handles. Elsewhere in the world, the bark extract is used in medicine for treating prostate hypertrophy and benign hyperplasia.

Every year 3,200–4,900 tonnes of dried bark of *P. africana* are taken from the forests of Cameroon (80%) and Madagascar (18%). The largest importer is France, followed by Italy, Belgium and Spain. Twenty companies in Europe manufacture various brands of herbal preparations, pellets and capsules containing *P. africana* extract. These products are then sold in Europe, the United States of America, Argentina, Brazil, Venezuela and Australia (Picture).

Five kg of extract is obtained from two tonnes of fresh bark of *P. africana*. In France the price of 1 kg of extract is US\$ 966. The market price of herbal preparations containing the extract of this plant is very high, estimated at US\$ 220 million a year.

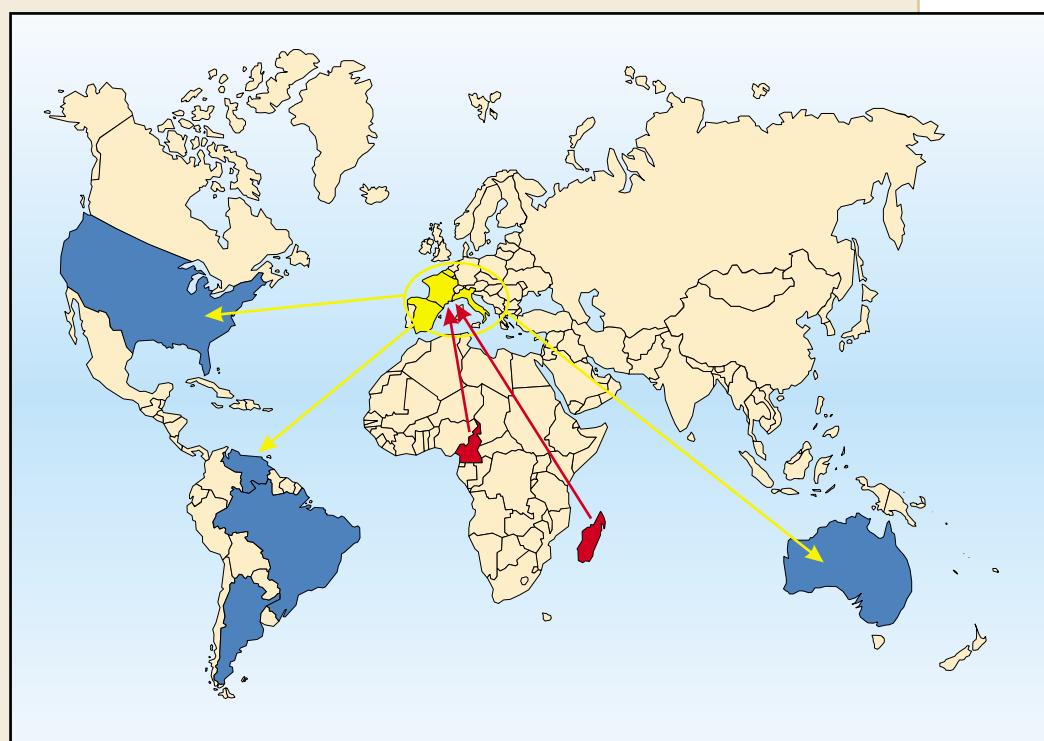
In Cameroon the consequences of over-exploitation of *P. africana* in the last 20 years are very clear. The amount of gathered fresh bark has decreased from 500–1,300 tonnes to about 200 tonnes a year. It is estimated that there are 27,000 live trees of *P. africana* now in Cameroon, which at the current rate of exploitation will only be enough for a few years.

(Source: CUNNINGHAM, 1998)

Prunus Africana

izvoz
(export)

ponovni izvoz
(re-export)

4.2.5 Izvoz

4.2.5.1 Žive živali - CITES

Največ izvoznih dovoljenj CITES se v Sloveniji izda za izvoz neavtohtonih vrst kopenskih želv gojenih v ujetništvu. Na podlagi potrdil o poreklu so gojitelji izvozili več tisoč činčil, v okviru gojitev projektov za različne ogrožene vrste je pet domorodnih vrst ptic in mladiča črnega gibona izvozil zoološki vrt, nekaj eksotičnih vrst ptic pa so na mednarodne razstave izvozili ljubiteljski rejci. Rjavi medvedi so bili izvoženi za ponovno naselitev ali doselitev te vrste v naravo, izvozilo se je nekaj trofej in mesa, v znanstvene namene pa tudi zobje. Vse omenjene živalske vrste so navedene v dodatku II konvencije CITES, razen orla belorepca (*Haliaeetus albicilla*), ki je v dodatku I (tab. 21).

Za izvozna dovoljenja CITES in dovoljenja za ponovni izvoz zaprosijo predvsem:

- 👉 rejci plazilcev za izvoz živali z namenom prodaje;
- 👉 ustanove za izvoz vrst iz dodatkov I in II z namenom gojiti živali, jih prikazovati javnosti ter vnovič naseliti ali doseliti v naravo;
- 👉 trgovci, za ponovni izvoz živali in izdelkov iz delov živali vrst iz dodatka II;
- 👉 ustanove v raziskovalne namene ter
- 👉 lovci za izvoz lovskih trofej.

4.2.5 Export

4.2.5.1 Live animals - CITES

Most of the export permits issued in Slovenia are for non-indigenous tortoises bred in captivity. According to the issued certificates of origin, breeders have exported several thousands chinchillas. Within the framework of breeding programmes for endangered species the Ljubljana Zoo has exported five indigenous bird species and one young black gibbon. Amateur breeders have exported a few exotic bird species to compete on international shows. Brown bears have been exported for the purpose of reintroduction or repopulation in the wild. Some bear trophies and meat, and a few teeth for scientific purposes have also been exported. All the above mentioned species are included in Appendix II, except white-tailed eagle (*Haliaeetus albicilla*), which is listed in Appendix I (Table 21).

Applicants for CITES export permits and re-export certificates are primarily submitted by:

- 👉 reptile breeders wishing to export animals in order to sell them,
- 👉 institutions wishing to export species included in Appendices I and II for the purpose of breeding, public exhibition, and reintroduction or repopulation into the wild,
- 👉 traders wishing to re-export parts and derivatives of species listed in Appendix II,
- 👉 institutions, for research purposes, and
- 👉 hunters wishing to export hunting trophies.

Dodatak CITES Appendix	Vrsta Species	Skupaj (št.čeli, izdelki) Total (number*-parts, derivats)	Namen Purpose	Izvor Source	Država porekla Country of origin
Sesalci/Mammals					
-	<i>Chinchilla spp.</i> (žive/live)	1128*	T	C	SI
-	<i>Chinchilla spp.</i> (kože/skins)	11178	T	C	SI
II	<i>Hylobates concolor gabriele</i>	2	Z	C	SI
II	<i>Lynx lynx</i>	1	S	W	SI
II	<i>Ursus arctos</i> (živi/live)	19*	N	W	SI
II	<i>Ursus arctos</i> (zobje/teeth)	198	S	W	SI
II	<i>Ursus arctos</i> (drugo/other)	27	T,H	W	SI
Ptice/Birds					
II	<i>Agapornis roseicollis</i>	6	P	C	
II	<i>Aquila nipalensis</i>	1	Z	U	
II	<i>Ciconia nigra</i>	2	Z	W	SI
II	<i>Gyps fulvus</i>	4	N,Z	W	SI
I	<i>Haliaeetus albicilla</i>	1	Z		
II	<i>Neophema bourki</i>	1	P	C	
II	<i>Pernis apivorus</i>	1	Z	W	SI
II	<i>Strix uralensis</i>	1	N	W	SI
Plazilci/Reptiles					
II	<i>Testudinidae spp.</i> (žive/live)	7444*	T	C	SI
II	<i>Iguana iguana</i>	1	P	C	

Tab. 21: Izvoz živilih živali in njihovih delov, vzetih iz narave ali gojenih v ujetništvu (1993–2000)

Table 21: Export of live animals and parts of animals taken from the wild or bred in captivity (1993–2000)

Legenda/Legend:

- * – število osebkov/ number of specimens,
- W – osebki vzeti iz narave/ taken from the wild
- C – gojeni v ujetništvu/ bred in captivity
- T – za komercialne namene/ commercial purposes
- S – za znanstvene namene/ scientific purposes
- H – lovski trofeje/ hunting trophy
- N – za ponovno naselitev/ reintroduction
- Z – za živalske vrtove/ zoo
- P – za osebne predmete/ personal

4.2.5.1.1 Želve

V Sloveniji je nekaj farm, ki se ukvarjajo z gojenjem želv, predvsem z namenom prodati mlade živali na tujem in domačem tržišču. Vse vrste želv, ki jih slovenski rejci izvažajo, so navedene v dodatku II konvencije CITES. Količina in število vrst izvoženih želv se iz leta v leto večata. Leta 1998 je bilo izvoženih nekaj sto osebkov grških želv (*Testudo hermanni*), danes gojitelji izvažajo štiri vrste želv (*T. hermanni*, *T. graeca*, *T. horsfieldii* in *Geochelone elegans*). V letu 2000 je bilo izdanih 31 izvoznih dovoljenj CITES za 4350 želvic, v prvi polovici 2001 pa prav toliko za več kot 3000 v ujetništvu gojenih želvic (Graf 13). Žive želve se iz Slovenije izvažajo poteka v države Evropske unije, Združene države Amerike in v Azijo (sl. 72).

V skladu s konvencijo CITES si rejci lahko pridobijo dovoljenja CITES za izvoz mladih želvic šele potem, ko se ugotovi izvor matične skupine in z ogledom potrdi, da so bili mladiči gojeni v ujetništvu skladno z Resolucijo Konference pog. št. 10.16.

4.2.5.1.1 Tortoises

There are several farms in Slovenia breeding tortoises, primarily in order to sell young animals on the foreign and domestic markets. All tortoise species exported by Slovene breeders are included in CITES Appendix II. The quantity and the number of species are increasing every year. In 1998 a few hundred specimens of the Hermann's tortoises (*Testudo hermanni*) were exported. At present, the breeders export four tortoise species (*T. hermanni*, *T. graeca*, *T. horsfieldii* and *Geochelone elegans*). Thirty-one CITES export permits for 4,350 young tortoises were issued in 2000, and the same number of permits for more than 3,000 captive-bred young tortoises in the first half of 2001 (Graph 13). Live tortoises from Slovenia are exported to EU Member States, the United States of America and Asia (Picture 72).

In accordance with CITES the breeders can only obtain CITES permits for the export of young tortoises after the origin of their breeding stock has been determined and the inspection of the breeding operation has confirmed that the offspring had been bred in captivity in accordance with the Resolution Conf. 10.16.

71

Sl. 69: Grške želve (*Testudo hermanni*).Picture 69: Hermann's tortoises (*Testudo hermanni*)

Foto/Photo: Urška Mavri

Sl./Picture 70: Foto/Photo: Urška Mavri

Sl. 71: Slovenski gojitelji vsako leto pridobijo veliko mladih grških želvic (*Testudo hermanni*)

Picture 71: Each year Slovene breeders produce a large quantity of young Hermann's tortoises (*Testudo hermanni*)

Foto/Photo: Robert Bolješič

70

69

Svetovna gibanja trgovanja z želvami iz družine Testudinidae

Od leta 1977 so vse vrste želv iz družine Testudinidae (40) uvrščene na dodatke konvencije CITES. Šest vrst je navedenih v dodatku I, vse druge pa v dodatku II. Od tega je 30 vrst na IUCN 2000 rdečem seznamu ogroženih vrst (kar 23 vrst pod kategorijo skrajno prizadete (CR), prizadete (EN) ali ranljive (VU)).

V mednarodni trgovini se je v zadnjih dveh desetletjih let pojavljalo 39 od 40 vrst želv iz družine Testudinidae. Do začetka 80-ih, je več kot 95 % želv iz družine Testudinidae v mednarodni trgovini predstavljal rod *Testudo* z najpogostejšimi vrstami *T. horsfieldii*, *T. graeca* in *T. hermanni*. V kasnih 90-ih, se je zaradi prepovedi uvoza nekaterih vrst v EU pogostost tega rodu zmanjšala na okrog 50%, tržno nišo pa so zapolnile druge vrste, predvsem iz rodov *Geochelone* in *Kinixys*.

Konec 70-ih je bilo v mednarodno trgovino letno vključenih od 150.000 do 330.000 živih želv. Po letu 1980, ko je Evropska skupnost, ki je bila takrat največja uvoznica želv, omejila trgovanje za štiri vrste, se je število želv na trgu močno zmanjšalo (najmanj leta 1986, 25.000 želv). V istem obdobju se je uvoz želv v Združenih državah Amerike v primerjavi s preteklim desetletjem podvojil, uvoz na Japonsko pa se je povečal za 16-krat. Konec 90-ih je število želv tudi na evropskem tržišču ponovno naraslo in se ustalilo pri številu okrog 100.000 živih želv letno.

V 70-ih in 80-ih je bilo v mednarodni trgovini 99% želv, ki so bile odvzete iz narave, sedaj pa na trgi narašča delež želv, ki so gojene v ujetništvu (konec 90-ih je bilo na mednarodnih trgih 17% želv s poreklom "C"). Največji izvozniki vrst iz družine Testudinidae so države nekdanje Sovjetske Zveze, srednje in vzhodno evropske države ter afriške države.

(Povzeto po THEILE, 2001).

World trends in trade in tortoises of the family Testudinidae

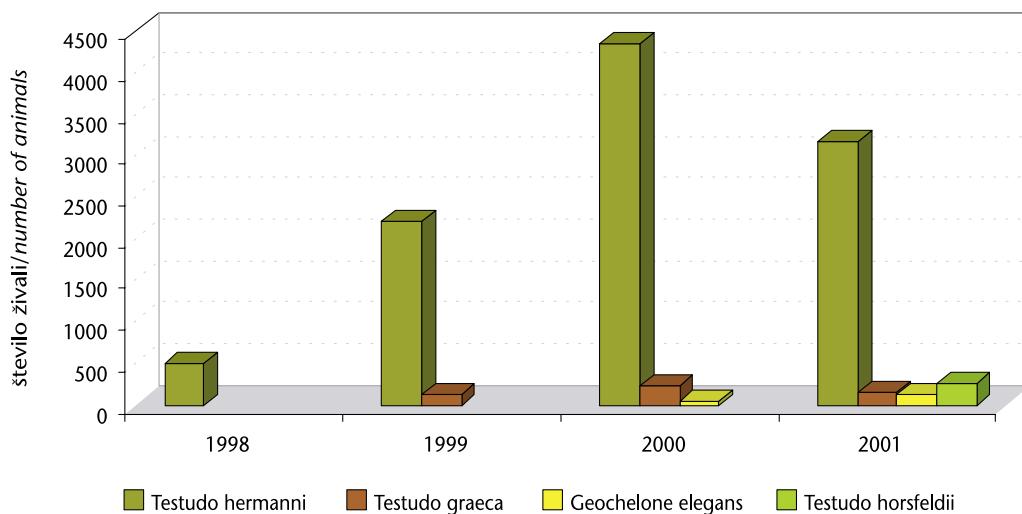
All turtle species of the family Testudinidae (40 species) have been included in CITES Appendices since 1977. Six species are listed in Appendix I, the rest are in Appendix II. Thirty Testudinidae species are also listed in 2000 IUCN Red List of Threatened Species (as many as 23 species under categories critically endangered (CR), endangered (EN) or vulnerable (VU)).

In the last 20 years, 39 of 40 tortoise species of the family Testudinidae have been present in the international trade. Until the beginning of the eighties, more than 95% of the tortoises of the family Testudinidae present in the international trade had been of the genus *Testudo*. Most common had been *T. horsfieldii*, *T. graeca* and *T. hermanni*. In the late nineties the share of the genus was reduced to about 50 %, owing to the ban on the import of some species into EU. The market niche was filled by other species, mostly of the genera *Geochelone* and *Kinixys*.

At the end of the seventies, 150,000 to 330,000 live tortoises a year were traded at the international level. After 1980, when the European Community – then the largest importer of tortoises – restricted trade in four species, the number of tortoises on the market declined substantially (the lowest being 25,000 in 1986). In the same period the import of tortoises into the United States of America doubled in comparison to the previous decade and the import into Japan increased 16-fold. At the end of the nineties the number of tortoises on the European market rose again and stabilised at about 100,000 live animals a year.

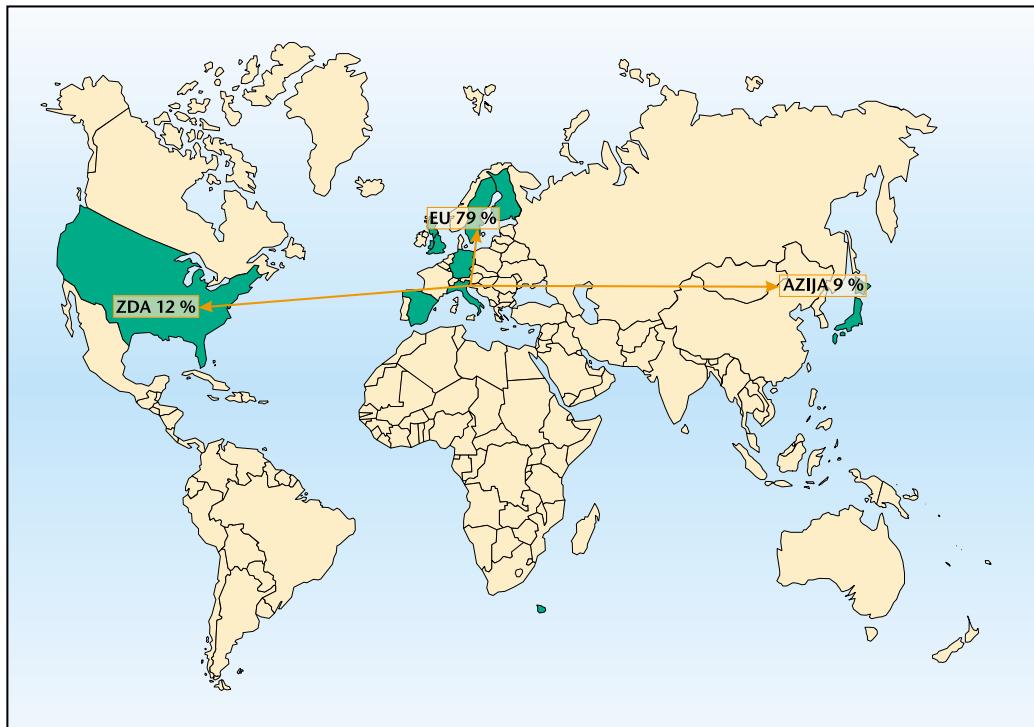
In the seventies and eighties 99 % of the tortoises in international trade were taken from the wild. Today the share of captive-bred tortoises on the market is increasing (at the end of the nineties 17 % of tortoises on international markets were of "C" origin). The largest exporters of the species of the family Testudinidae are the countries of the former Soviet Union, Central and East European countries and African countries.

(Source: THEILE, 2001).

Graf 13: Število osebkov in število vrst v ujetništvu gojenih kopenskih želv, ki so bile od 1998 do prve polovice 2001 izvožene iz Slovenije.

Graph 13: Number of specimens and number of species of captive-bred tortoises, exported from Slovenia from 1998 to the first half of 2001.

Sl. 72: Države v katere gojitelji izvažajo v Sloveniji gojene želve (1998-2000).

Picture 72: Countries into which breeders export tortoises bred in Slovenia (1998-2000).

4.2.5.1.2 Činčile

Rod činčil *Chinchilla* je naveden v dodatku I konvencije CITES, vendar stroga določila o trgovaju ne veljajo za osebke, ki so gojeni v ujetništvu. Ti so v celoti izvzeti iz dodatkov Konvencije. Ob prehodu državne meje mora vsako pošiljko živih činčil, njihovih delov ali izdelkov iz njih spremljati dokument upravnega organa, ki potrjuje, da so bile živali vzrejene v ujetništvu. Slovenski gojitelji činčil izvažajo posušene kože predvsem na Dansko in v Nemčijo. V letu 1999 je bilo izvoženih 3940, v letu 2000 5404 surovih kož činčil in v prvi polovici leta 2001 1600 kož. V letu 2001 so rejci izvažali tudi mlade živali (tab. 21).

4.2.5.1.2 Chinchillas

The entire genus of chinchillas (*Chinchilla spp.*) is included in CITES Appendix I. Nevertheless, the strict provisions on trade do not apply to the specimens bred in captivity. They are completely excluded from CITES Appendices. Every shipment of live chinchillas or chinchilla parts or derivatives crossing a border has to be accompanied by a certificate of the Management Authority, certifying that the animals have been bred in captivity. Slovene chinchilla breeders export dry skins primarily to Denmark and Germany. There were 3,940 raw chinchilla skins exported in 1999, 5,404 in 2000 and 1,600 in the first half of 2001. In 2001 the breeders also exported live chinchilla kits (Table 21).

73

74

Sl./Picture 73, 74:
Foto/Photo: Alenka Smuk

4.2.5.1.3 Rjavi medved

Od leta 1993 do vključno 2001 je bilo v Sloveniji za izvoz rjavega medveda izdanih 21 dovoljenj CITES. Vsi osebki so izvirali iz populacije prosto živečih rjavih medvedov v Sloveniji. V okviru mednarodnih projektov je bilo za ponovne naselitev te vrste v Italiji in Franciji odlovljenih 19 medvedov. V znanstvene namene se v Združene države Amerike redno pošiljajo vzorci zob vseh medvedov, ki so bili kakor koli odvzeti iz narave v Sloveniji. Leta 1999 je bilo zaradi trgovanja v Švico izvoženo meso rjavih medvedov. V letih 1993, 1996, 1999 in 2001 so tuji gostje uplenili 6 medvedov, medveda pa je 1995. v Avstrijo izvozil ljubljanski živalski vrt (graf 14).

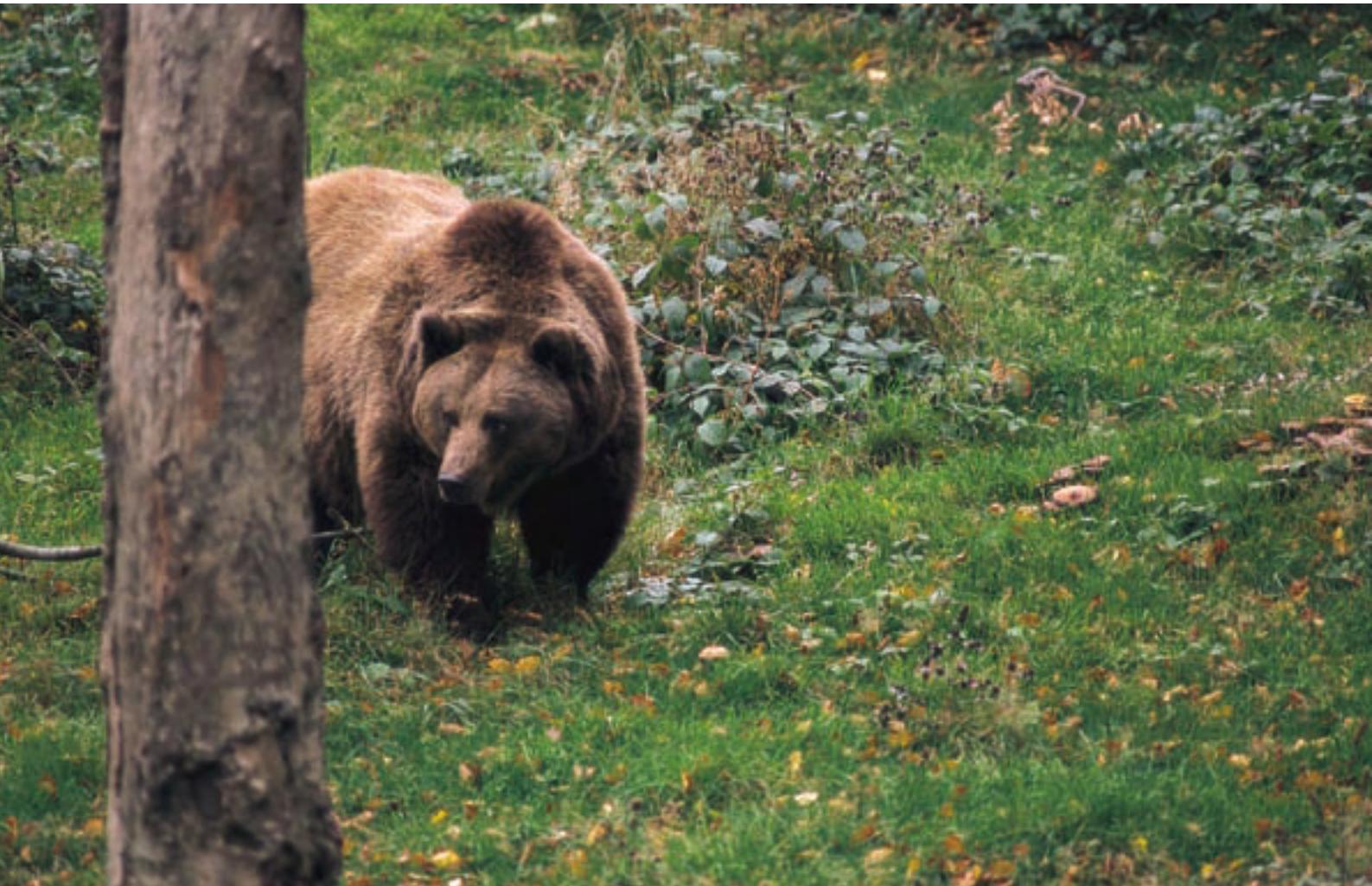
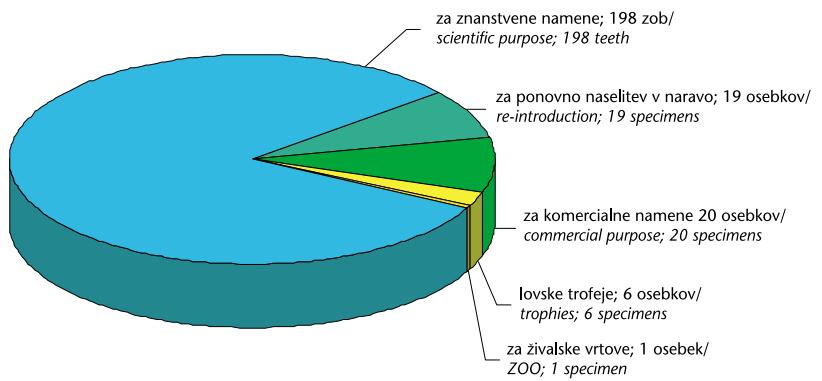
4.2.5.1.3 Brown bear

From 1993 to 2001 Slovenia issued 21 CITES export permits for brown bear (*Ursus arctos*). All specimens originated from the wild population living in Slovenia. Nineteen bears were captured within the framework of international projects with the view to reintroducing the species in Italy and France. Teeth samples of all bears taken from the wild in Slovenia for any purpose are regularly sent to the United States of America for scientific research. In 1999 brown bear meat was exported to Switzerland for commercial purposes. In 1993, 1996, 1999 and 2001 foreign hunters killed 6 bears, and in 1995 one bear was exported to Austria by the Ljubljana Zoo (Graph 14).

Graf 14: Število izvoženih rjavih medvedov (*Ursus arctos*) in njihovih delov ter namen izvoza od leta 1993 do 2001.

Graph 14: The number of exported brown bears (*Ursus arctos*) and their parts, and the purpose of export, from 1993 to 2001.

Sl. 75: Rjavi medved (*Ursus arctos*).
Picture 75: Brown bear (*Ursus arctos*).
Foto/Photo: Andrej Hudoklin

Status medvedov v Evropi

Danes je v Evropi veliko manj medvedov, kakor je bilo pred nekaj stoletji. Mnoga azijska ljudstva uporabljajo dele teh živali, npr. kosti, šape, meso, maščobo, kri, žolč in žolčnik v tradicionalni medicini že tisočletja. Severna ljudstva jih častijo kot vir zdravilstva in verjamejo, da jim prinašajo srečo pri lovu. V 18. in 19. stoletju so jih v Evropi in Severni Ameriki množično iztrebljali, ker so ogrožali ljudi in njihovo živino. Neusmiljeno so jih pobijali, kar so vlade ponekod podpirale z denarnimi nagradami. V 20. stoletju so se ljudje vse bolj začeli zavedati, da so potrebni nujni ukrepi za ohranitev medvedov. Mnoge države so zakonsko uredile lov nanje in ravnanje z njimi, vedno več je tudi programov za njihovo ohranitev.

Rjavi medved je v zahodni Evropi ogrožen predvsem zaradi izgube in drobljenja življenjskega prostora ter zaradi pozidav in človekove navzočnosti. V vzhodni Evropi in Rusiji so najbolj ogroženi zaradi divjega lova. Severne medvede ogrožajo čezmeren lov, iskanje in izkoriščanje nafte ter onesnaževanje okolja s PCB-ji.

V 90-ih so v Evropi z medvedi najpogosteje trgovale Danska, Grenlandija in Rusija, sledijo Avstrija, Češka, Finska, Nemčija idr. V mednarodno trgovino z živimi živalmi, kožami in trofejami so bili najpogosteje vključeni cirkusi, živalski vrtovi in lovci na trofeje. Rusija je edina evropska država, ki zakonito izvaža medvedje žolč. Največ zaplenjenih pošiljk je v 90-ih izviral iz Rusije, namenjene pa so bile predvsem v Združene države Amerike.

(Povzeto po BERKHOUDT, 1999)

Bear status in Europe

The number of bears in Europe today is much smaller than a few centuries ago. Many Asian peoples have been using bear parts, such as blood, bones, paws, meat, fat, gall and gall bladder in traditional medicine for thousands of years. Northern peoples worship bear as a healing source and believe that it brings luck in hunting. In the 18th and 19th centuries bears in Europe and North America were being exterminated because they were threatening human lives and livestock. They were mercilessly killed, which in some parts was supported and rewarded by the governments. In the 20th century people became increasingly aware that urgent measures were needed to protect the bear. Many countries have regulated the hunting and management of bears by law, and more and more programmes for their conservation are being established.

In Western Europe the brown bear is endangered mostly because of the loss and fragmentation of its habitat and because of the spreading built-up areas and human presence. The main threat to bears in Eastern Europe and Russia bears is poaching. The polar bear is threatened by over-hunting, by the exploration and extraction of oil and by PCB pollution.

In the nineties bears were most frequently traded by Denmark, Greenland and Russia, followed by Austria, Czech Republic, Finland, Germany, etc. Circuses, zoos and trophy hunters were most often involved in international trade in live animals, skins and trophies. Russia is the only European country legally exporting bear gall. The largest number of shipments confiscated in the nineties originated from Russia. They were destined primarily for the United States of America.

(Source: BERKHOUDT, 1999)

4.2.5.1.4 Druge žive živali

Dva črna gibona (*Hylobates concolor gabriele*), rojena v ljubljanskem živalskem vrtu, ter vrste ptic iz dodatka II *Pernis apivorus*, *Aquila nipalensis*, *Ciconia nigra* in *Gyps fulvus* je v druge živalske vrtove v Evropi izvozil ZOO mesta Ljubljana. *Strix uralensis* je bila prepeljana v Avstrijo za ponovno naselitev v naravo. Več papig vrste *Agapornis roseicollis* in *Neophema bourkii* ter kuščarja *Iguana iguana* pa so izvozili posamezniki kot svoje hišne ljubljenčke (tab. 21).

4.2.5.1.4 Other live animals

The Ljubljana Zoo has exported to other European zoos two black gibbons (*Hylobates concolor gabriele*) born in the zoo, and some Appendix II species of birds (*Pernis apivorus*, *Aquila nipalensis*, *Ciconia nigra* and *Gyps fulvus*). One owl (*Strix uralensis*) has been transported to Austria for the purposes of the reintroduction of the species into the wild. Several parrots of the species *Agapornis roseicollis* and *Neophema bourkii* and one iguana (*Iguana iguana*) have been exported as pets by individuals (Table 21).

4.2.6 Ponovni izvoz

4.2.6.1 Izdelki iz plazilcev in sesalcev

Zadnjih nekaj let se v Slovenijo nenehno uvažajo kože devetih vrst plazilcev (*Alligator mississippiensis*, *Caiman crocodilus fuscus*, *Caiman crocodilus crocodilus*, *Crocodylus niloticus*, *Python reticulatus*, *Tupinambis teguixin*, *Tupinambis rufescens*, *Varanus niloticus*, *Varanus salvator*) in spet izvažajo predelane v manjše usnjene izdelke. Tudi nekatera tekstilna podjetja začasno uvozijo razmeroma veliko kož (npr. vrste *Python reticulatus* in *Mustela sibirica*), ki po krajšem času predelane in všite v različna oblačila znova zapustijo Slovenijo (tab. 22). V letu 2000 je bilo v Sloveniji za ponovni izvoz takšnih izdelkov izdanih 40 dovoljenj CITES.

4.2.6 Re-export

4.2.6.1 Derivatives of reptiles and mammals

In the last few years the skins of approximately nine reptile species (*Alligator mississippiensis*, *Caiman crocodilus fuscus*, *Caiman crocodilus crocodilus*, *Crocodylus niloticus*, *Python reticulatus*, *Tupinambis teguixin*, *Tupinambis rufescens*, *Varanus niloticus*, *Varanus salvator*) have regularly been imported into Slovenia. They have been converted into small leather products and then re-exported. Some textile companies also temporarily import large quantities of skins (e.g. of *Python reticulatus* and *Mustela sibirica*), which again leave Slovenia after being processed and sewn onto different clothes (Table 22). In 2000 as many as 40 CITES permits were issued in Slovenia for the re-export of such products.

Trgovanje s kožami plazilcev

V svetu mode je oblačil iz kož velikih mačk in plazilcev resda čedalje manj, vendar mnogi ljudje še vedno prizegajo na plašče, škornje in modne dodatke iz naravnega krvna in kož plazilcev. Tako je bilo v 90-ih predvsem iz Italije v Slovenijo uvoženih več kot tisoč petsto parov čevljev, izdelanih iz kož plazilcev (npr. *Python molurus bivittatus*, *Ptyas mucosus* in *Eunectes notaeus*) ter številni drugi izdelki, kakor so pasovi, torbice ipd. Večina teh živali je bila vzeta iz narave.

V Združenih državah Amerike, Kolumbiji, Avstraliji in še nekaterih drugih državah za prodajo mesa in kož farmsko gojijo različne vrste plazilcev (kajmani, krokodili...). V mnogih državah pa živali z istim namenom odvzamejo ali lovijo v naravi (Sudan, Mali, Togo, Indonezija, Vietnam, Malezija...). Največje uvoznice kož plazilcev v Evropi so Francija, Italija in Švica. Od tod potujejo kože k izdelovalcem usnjeneih izdelkov v številne države, tudi v Slovenijo.

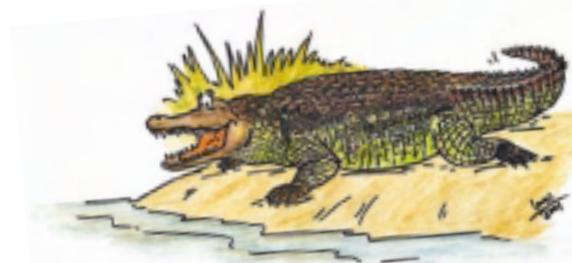
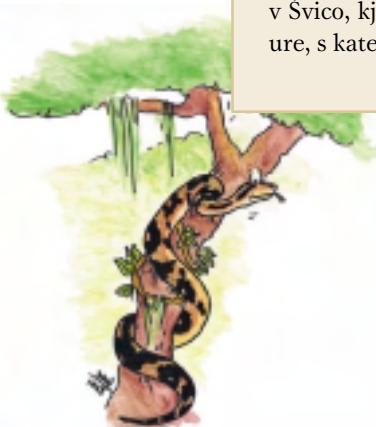
V Sloveniji iz kož plazilcev izdelujejo predvsem pasove za ure, ki jih kot končne izdelke nato izvozijo v številne države sveta ali pa se kot polizdelki vrnejo v Švico, kjer z njimi opremijo znamenite švicarske ure, s katerimi oskrbujejo svetovno tržišče.

Trade in reptile skins

In the world of fashion the popularity of the clothes made from big cat fur and reptile skin is decreasing, nevertheless many people still swear by coats, boots and accessories made of natural fur and reptile skin. In the nineties more than 1,500 pairs of shoes made from reptile skin (e.g. *Python molurus bivittatus*, *Ptyas mucosus* and *Eunectes notaeus*) and numerous other products such as belts and handbags were imported into Slovenia, mostly from Italy. The majority of these animals were taken from the wild.

In the United States of America, Columbia, Australia and some other countries various reptile species (caimans, crocodiles ...) are bred on farms for the meat and skins. In many countries animals are taken from the wild for the same purpose (Sudan, Mali, Togo, Indonesia, Vietnam, Malaysia ...). The largest importers of reptile skins in Europe are France, Italy and Switzerland. These skins are distributed to the manufacturers of leather products in various countries, also in Slovenia.

In Slovenia reptile skins are used in particular for the production of watch straps. They are then exported as finished products into numerous countries of the world or re-exported as intermediate products to Switzerland, where they are fitted on the famous Swiss watches.

Tab. 22: Uvoz in ponovni izvoz delov in izdelkov posameznih vrst živali v letih od 1995 do 2000.

Table 22: The import and re-export of parts and derivatives of particular animal species in 1995–2000.

Vrsta živali Animal species	Dodatek CITES Appendix	Vrsta izdelka Type of product	UVOZ Skupaj (število, kg*) IMPORT Total (number, kg*)	PONOVNI IZVOZ Skupaj (število) RE-EXPORT Total (number)
Plazilci/Reptiles				
<i>Alligator mississippiensis</i>	II	kože, polizdelki/ skin, intermediate product	64	99
<i>Caiman crocodilus crocodilus</i>	II	pasovi/belt kože, polizdelki/skin, intermediate product	4 58	358
<i>Caiman crocodilus fuscus</i>	II	pasovi/belt torbice/handbags kože, polizdelki/skin, intermediate product	28 5 1893	473
<i>Crocodylus niloticus</i>	I/II	kože, polizdelki/skin, intermediate product	752	3340
<i>Crocodylus porosus</i>	I/II	meso* (kg)/meat*(kg)	158*	
<i>Eunectes notaeus</i>	II	čevlji/shoes	10	
<i>Ptyas mucosus</i>	II	torbica/handbag čevlji/shoes kože, polizdelki/skin, intermediate product	1 1276	10
<i>Python molurus bivittatus</i>	II	čevlji/shoes	9	
<i>Python reticulatus</i>	II	torbica/handbag čevlji/shoes kože polizdelki/skin, intermediate product	1 293	976
<i>Tupinambis teguixin</i>	II	pasovi/belt kože, polizdelki/skin, intermediate product	16 258	815
<i>Tupinambis rufescens</i>	II	kože, polizdelki/skin, intermediate product	253	145
<i>Varanus niloticus</i>	II	kože, polizdelki/skin, intermediate product	2014	3340
<i>Varanus salvator</i>	II	kože, polizdelki/skin, intermediate product	32	61
Sesalci/Mammals				
<i>Mustela sibirica</i>	III	kože, polizdelki	431	3194
skupaj			5937	12811

4.2.6.2 Cirkuške živali

Skoraj vsako leto Slovenijo obišče večji cirkus, ki si ga brez slonov in tigrov skorajda ne moremo predstavljeni. Vse » cirkuške živali CITES « morajo imeti ob prestopu meje veljavjen dokument CITES, večina živali pa je tudi označena z mikročipom ali kako drugače. Največ živali CITES (11 različnih vrst, 43 živali) je imel cirkus, ki je v Sloveniji gostoval leta 1997, med njimi so bili ptice, plazilci in sesalci. Sicer pa se med cirkuškimi živalmi najpogosteje pojavljajo vrste CITES, kakor so tiger, afriški in indijski slon ter nosorog (tab. 23).

4.2.6.2 Circus animals

Almost every year Slovenia is visited by a large circus, unimaginable without elephants and tigers. When crossing borders, all "CITES circus animals" must have a valid CITES document. Most of such animals are marked by microchips or rings. The circus that came to Slovenia in 1997 had the largest number of CITES animals (11 different species, 43 animals). Among them were birds, reptiles and mammals. Most frequent CITES species among circus animals are tiger, the African elephant, the Indian elephant and rhinoceros (Table 23).

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
št. vrst No of species	5	-	4	11	6	8	1	4
št.živali skupaj No of animals-total	21	-	14	43	16	16	3	13

Tab. 23: Število vrst in število cirkuških živali CITES, ki so obiskale Slovenijo (uvoz oziroma in ponovni izvoz).

Table 23: The number of species and the number of animals in circuses visiting Slovenia (import or re-export).

Sl./Picture 76:
Foto/Photo: Robert Bolješič

4.2.7 Nezakonita trgovina

4.2.7.1 »Ponudba v malih oglasih«

Eden izmed načinov vpogleda v obseg nedovoljene trgovine z ogroženimi vrstami je pregled njihove »ponudbe« v malih oglasih, objavljenih v različnih medijih. V Salomonovem oglasniku jih je bilo na primer leta 2000 okoli 2500. Število objav se je gibalo med 150 v juniju do skoraj 300 v avgustu (graf 15).

V oglasih najpogosteje prodajajo ptice – takih je več kot 100 na mesec, precej manjša je ponudba plazilcev in rib, najmanjši pa sta ponudba sesalcev in nevretenčarjev.

Pri trgovjanju z ogroženimi vrstami, navedenimi v dodatkih konvencije CITES, je največ oglasov, ki ponujajo plazilce in ptice. Predvsem za prodajo plazilcev je značilno, da je ponudbe ogroženih vrst več kakor ponudbe tistih, ki trenutno še niso ogrožene. Izmed vrst CITES v oglasih najpogosteje najdemo kače iz rodu *Python* ter kuščarje iz rodu *Iguana* (graf 16). Razmerje med ogroženimi in neogroženimi vrstami pri pticah je nekoliko nižje, predvsem zaradi številnih oglasov za prodajo kanarčkov in nimf, med vrstami CITES pa je največja ponudba osebkov iz rodov *Ara*, *Cacatua*, *Psittacus* in *Agapornis* (graf 17). V oglasih, ki ponujajo sesalce, se med vrstami, katerih trgovanje nadzira konvencija CITES, pojavljajo opice in čincile (graf 18), med nevretenčarji pa izključno pajki iz rodu *Tarentola*. V skupini rib ni bilo zaslediti nikakršne ponudbe ogroženih vrst, pestra pa je ponudba številnih med akvaristi priljubljenih vrst akvarijskih ribic.

ZLATI prinašalec, mladiči, odličnih staršev, zelo ugodno. #01/54-29-520	KONJ, kastrat, lep, kobila ter dva žrebička, stara 7 mesecev, za terensko jahanje. #03/71-03-720; 04/15/50-65
ZLATI prinašalec, mladiči, čistokrvni, brez dokumentov (plansko parjenje), za oddajo godniv začetku novembra. Cena: 50.000 SIT. #03/13/9-74-81, Marko vrembra.	KONJ, kastrat, pony, voz in oprema. #04/15/6-31-20
ZLATI prinašalec, mladiči, z rodovnikom, možno videti očeta in mamo, cena po dog. #03/1/60-55-16	KONJ, Islandski, kastrat, star 4 leta, ujahan, ogled možen na ljubljanskem hipodromu - 770.000 SIT ter kobala, stara 3,5 leta, neujhana - 600.000 SIT. #01/58-80-430 (#5M10017)
25.01.02 Matke,	KONJ, Islandski, 3 kom., stari od pol in dve leti starosti. #05/64-53-37; #03/57-30-597
MŠANKA, bele v rjava barve, igrive, navajene čistocene. Cena: 6.000 SIT. #04/1/44-46-41	KONJ, kastrat, dve kobili in dva žrebička, stara 7 mesecev. #03/71-03-720; 04/15/52-50-65
MŠANKE, dolgorlake, brez rodovnika, različnih barv. #03/6-35-724; 04/1/27-01-01	KOZE, srnsaste, 4 živali, zaradi moje bolezni, dve mladi, stari 7 mesecev, za opilemenitev in dve, star 3 leta. #02/7-55-141 (103J0019)
PERZLJSKA, mladič, čistokrvni, cepljeni in testirani. #03/1/81-17-00	KROKODIL, par rjavih gladičelih kalmanov. #04/1/84-42-65
PERZLJSKA, mlade, srebrni osenečeni in činčila perzlike, z zelenimi očmi, zelo neženga in milega znaka, stanovanjske, različne kvalitete. #04/0/51-32-92	MİŞKE, plesote. Cena: 300 SIT. #01/28-32-787
PERZLJSKA, samički in samičke, crne barve, veterinarsko preglejani, cepljeni, z rodovnikom, valje v živiljenju v stanovanju, stari 3 meseca. #03/1/52-42-49	PAPAGAJ, skobčevke, mlade (samci in samice). #04/1/71-20
PERZLJSKE, sprejemam rezervacije, za oddajo v sredini novembra, možen ogled konec tedna. #04/1/57-05-67	PAPAGAJ, veliki, udomačen, spuščen, na roko hranjen. Cena: 95.000 SIT. #01/5-6-27-150
I PERZLJSKE, sprejemam rezervacije. Veterinarsko preglejani, cepljeni z rodovnikom, oddaja sredji novembra. #03/1/23-93-38	PAPIGA, sivi žako, samec, star 2 leti, s kletko, zaradi selitve. Cena: 130.000 SIT. #03/16-05-55, po 17. uru
PERZLJSKE, samice, bele barve, stare 2 meseca, navajene čistocene. #04/1/43-88-87	PAPIGA, nima, staro dva meseca, rumene barve, valje na ljudi. Cena: 3.000 SIT. #04/1/37-02-49
SIAMSKIE, obej spolov, 2 in 5 mesecov stare. Cena: 25.000 SIT. #03/1/57-79-07	PAPIGA, skobčevka, prijazni, belo modre barve, z okroglo kletko in podstavkom za kletko. Cena: 6.000 SIT. #04/1/98-15-22
25.01.03 Ostale živali	PAPIGA, sivi žako, dve leti in pol star, zdrav, z zdravinskim spricelavom. Začenja govoriti, je že iz roke. Cena: 90.000 SIT. #04/1/33-61-64
FAZANI, glanz sreb, zlat, lovni, francoz, pav, kokoski, slajterje, leginske, volkinina, prtilikave. #04/1/56-47-49; 05/78-35-34-9	PAPIGA, agapornis. #04/1/72-08-92
GEPAČI, mladiči, stari 6 tednov, za ljubitelje eksotičnih živali, na voljo so trije mladiči, vsi dokumenti urejeni, pogoj je za ljubitelje, ki imajo možnost oskrbe tovornih livali. #03/1/47-90-17	PAPIGA, skobčevka, bele barve, mlada, v ovalni zlati kletki s stojalom. Cena: 6.000 SIT. #04/1/98-15-22
HISNI zajek, prtilikav, par, novejša kletka, cena po dog. #03/1/87-73-82	PAPIGA, nima, 2.000. #03/17/5-44-33 (071A0330)
JUŽNOAMERIŠKA činčila, je prijazna domača živalica, zelo primerno za mladino, dostava Ljubljana - okoli-	PAPIGA, ara, modro-rumena, lep par rdeče kijunih telov, opica javanski makak, mladi rakan, primični hibitki ljubljence, ugodon. #04/1/53-87-75 (04BT0040) #04/1/98-15-22
	PAPIGE, nime - 1.000 SIT/kom, kanarčki - 1.000 SIT/kom, in papige agapornis - 2.000 SIT/kom. #04/23-24-194; #03/1/34-90-49
	PAPIGE, rozele, par, ugodon. #04/1/23-39-51
	PAPIGE, agapornis, mlade. Cena: 2.500 SIT. #04/51-32-720 (09BA0199)

4.2.7 Illegal trade

4.2.7.1 "Offer in the classifieds"

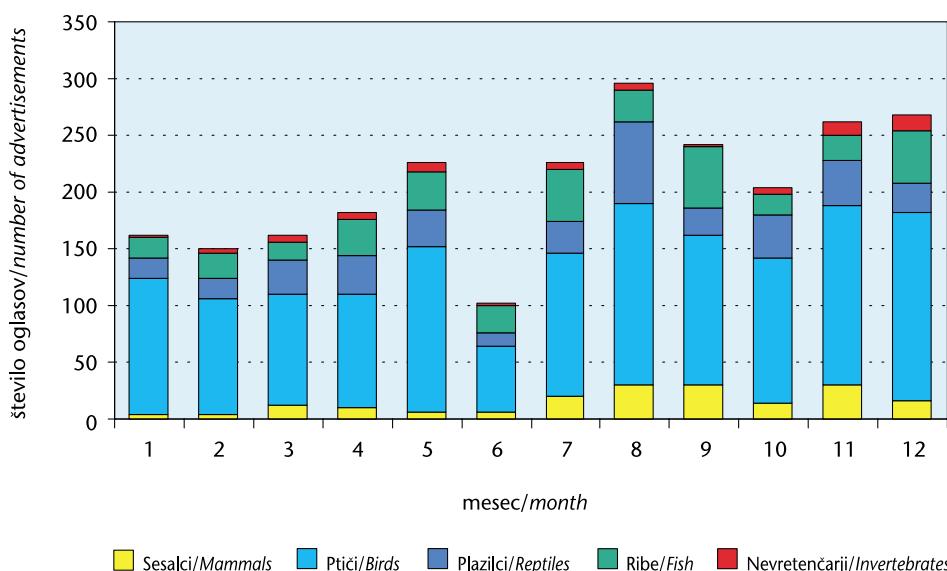
One of the ways to assess the extent of illegal trade in endangered species is to analyse the "offer" of such species in classifieds published in various media. In the advertising magazine *Salomonov oglasnik*, for example, about 2,500 such advertisements were published in 2000. The number of advertisements per month varied from 150 in June to almost 300 in August.

Most often occurring in the classifieds are birds with more than 100 advertisements a month. The offer of reptiles and fish is well behind, and the lowest is the offer of mammals and invertebrates.

Of the endangered species included in CITES Appendices, reptiles and birds prevail in such advertisements. Particularly in the case of reptiles the offer of endangered species is much higher than that of the not yet endangered ones. Most common CITES species in advertisements are snakes of the genus *Python* and lizards of the genus *Iguana* (Graph 16). The ratio between endangered and not endangered species is a little lower in the case of birds, mostly on the account of numerous advertisements offering canaries and cockatiels. Most frequently offered CITES species are those of the genera *Ara*, *Cacatua*, *Psittacus* and *Agapornis* (Graph 17). In advertisements selling mammals, monkeys and chin-chillas are the most common of the species whose trade is controlled by CITES (Graph 18). Spiders of the genus *Tarentola* are the only CITES invertebrates offered in classifieds. Among fish no endangered species were noted, although the offer of numerous popular aquarium fish is very diverse.

Sl. 77: Pestra ponudba vrst CITES v slovenskih malih oglasih.

Picture 77: The diverse offer of CITES species in classifieds published in the Slovene media.

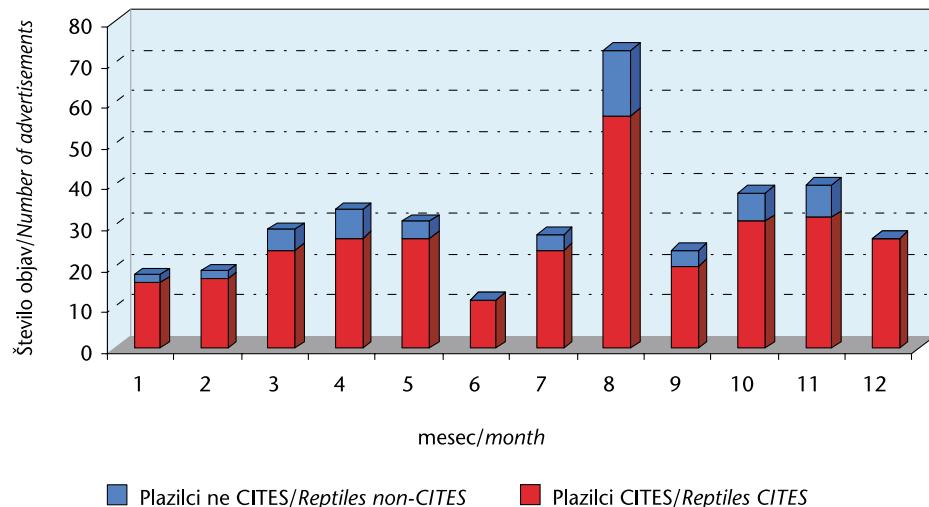

Graf 15: Število oglasov za prodajo posameznih živalskih skupin v Salomonovem oglašniku leta 2000.

Graph 15: The number of advertisements in the Salomonov oglašnik in 2000 by animal taxons

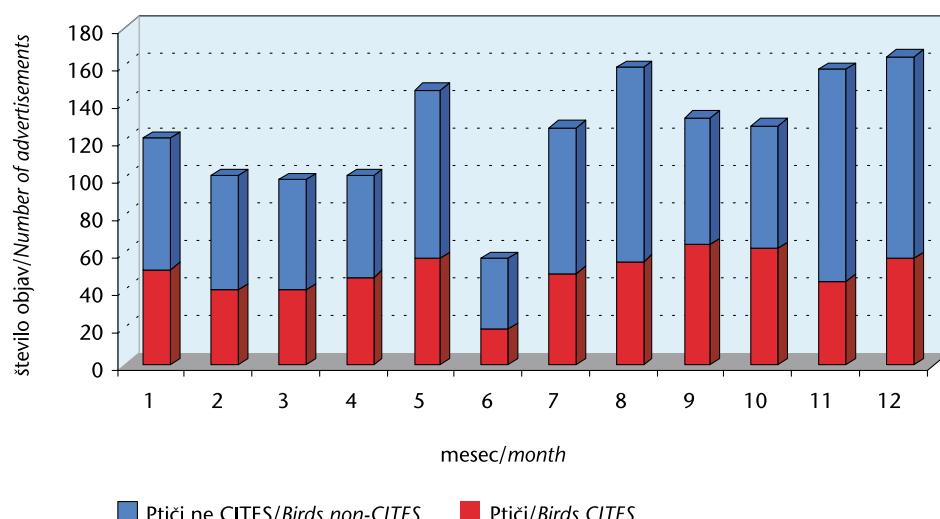
Graf 16: Število objavljenih oglasov za prodajo plazilcev v Salomonovem oglašniku v letu 2000.

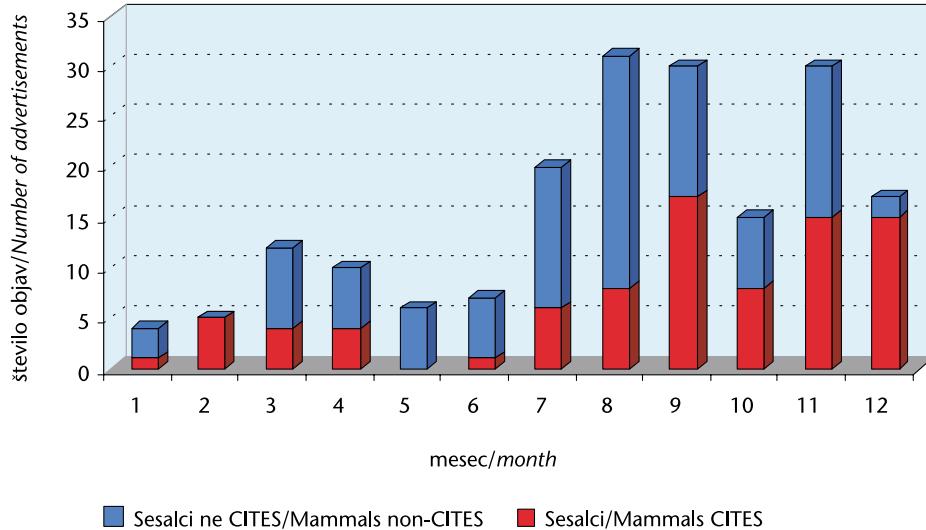
Graph 16: The number of advertisements selling reptiles in the Salomonov oglašnik in 2000.

Graf 17: Število objavljenih oglasov za prodajo ptičev v Salomonovem oglašniku v letu 2000.

Graph 17: The number of advertisements selling birds in the Salomonov oglašnik in 2000

Graph 18: The number of advertisements selling mammals in the *Salomonov oglasnik* in 2000.

Graph 18: The number of advertisements selling mammals in the *Salomonov oglasnik* in 2000.

4.2.7.2. Zasegi in zaplembe živali na podlagi konvencije CITES

Od leta 1991 ko je Slovenija postala samostojna, je bila kot država izvoza ali uvoza vpletena v več kot deset primerov nezakonitega trgovanja z vrstami iz dodatkov konvencije CITES. Skupno je bilo na mejnih prehodih v državah uvoza (Velika Britanija, Avstrija, Nemčija) zaplenjenih več kot 400 živih živali in okrog 250 njihovih delov ali izdelkov slovenskega porekla (tabela 24).

Po podatkih Sekretariata CITES, je bila od leta 1997. vsako leto zasežena vsaj ena pošiljka želv, ki so prihajale iz Slovenije (tabela 25). Nazadnje so poleti 2001 v Veliki Britaniji zaplenili 200 grških želv, zaradi domnevno nepravilno izpolnjenega dovoljenja CITES. Prav tako v Veliki Britaniji je bila na letališču Heathrow zasežena pošiljka iz Južnoafriške republike, namenjena v Slovenijo. Vsebovala je kožo in lobanjo leoparda ter kožo hartmanove zebre. Ker je niso spremljala ustrezna dovoljenja CITES, so jo cariniki zasegli. Na frankfurtskem letališču pa je bila zaplenjena pošiljka z mlado rhesus opico (*Macaca mulata*), ki je brez dovoljenja CITES z letalom iz Azerbajdzana potovala v Slovenijo.

Slovenski kriminalisti so sodniku za prekrške ovadili več ljudi, ki jih sumijo kaznivih dejanj povezanih z nelegalno trgovino z ogroženimi vrstami. Dva izmed njih sta v malih oglasih ponujala živali, zavarovane s konvencijo CITES (mladiče geparda, krokodile in kajmane), z vsemi potrebnimi dokumenti. V tretjem primeru je policija ob hišni preiskavi državljanu Slovenije zasegla več predmetov, za katere ni imel ustreznih dokumentov CITES.

4.2.7.2 Seizures and confiscations of animals on the basis of CITES

Since 1991, when it became an independent country, Slovenia has been involved in more than 10 cases of illegal trade in species included in CITES as the exporting or importing country. All together, more than 400 live animals and about 250 animal parts or derivatives of Slovene origin have been seized in the countries of import (Great Britain, Austria, Germany) (Table 24).

According to CITES Secretariat, at least one shipment of tortoises coming from Slovenia has been seized every year since 1997. The last case was in Great Britain in 2001, when 200 spur-thighed tortoises originating from Slovenia were seized owing to a presumably incorrectly filled CITES permit. Also in Great Britain, at Heathrow, a shipment from South Africa destined for Slovenia was seized. The shipment contained the skin and the skull of leopard and the skin of Hartmann's mountain zebra. The customs authorities seized the shipment because it was not accompanied by appropriate CITES permits. At Frankfurt Airport the customs authorities seized and later confiscated a shipment containing a young rhesus monkey (*Macaca mulata*), which was being transported by plane from Azerbaijan to Slovenia without a CITES permit.

Slovene Criminal Police has informed a misdemeanours judge of several persons suspected of criminal offences related to illegal trade in endangered species. Two cases involved persons offering through classifieds animals protected by CITES (cheetah kittens, crocodiles and caimans) with all the necessary documents. In the third case, the police searched the house of one Slovene citizen and seized several items for which he had no appropriate CITES documents.

KRIMINAL**Izginil Alpetourov vlačilec**

Kranj - Med petkom in soboto je sezancar z dvorišča podjetja Alpetour v Kranju odpeljal sedmstega vlačilca scana-ML belo kavne, registrirke številke LJ TB-785, na katerega je bil prijet priklopnik. Vlačilec je zapeljal predenec mestov izmej, odpel priklopnik, z vlačilcem, vedno 20 milijonov tolarjev, pa izginil. • H. J.

"Afriko" zasegli angleški cariniki

Kranj - Zaradi sume poskusa storitve kazenskega dejstva nadzavojnega urava stvari, ki so načrtno izmenjane, so kranjski policijski 18 okloba kazensko izvadili 35-letrega S. M. iz Tržiča in njegovo podjetje S. M. je na jasnoznamen slalomevan potovanja v Južnoafriški republiki kajdi lobanje in glavo leoparda ter kožo gorske zebre.

Tigrajevale je po konvenciji o mednarodni trgovini s prostozivočimi živalskimi vrstami (CITES), ki jo je v začetku leta 2000 ratificirala tudi Slovenija, straga omogočena. Ker poljška, nadzavojna na podjetje S. M. ni bila opredeljena s potrebnim dovoljenjem, skladno z naslednjim konvencijo CITES, so jo cariniki Velike Britanije na letališču Heathrow zasegli. O tem se obvestili tudi organi, ki so v Sloveniji postavljeni za utreševanje konvencije.

Policisti so na podlagi obvestil in opravljenih hitnih preiskav ugotovili, da S. M. ni zaprosil za posamezno avtozno dovoljenje, čeprav naj bi ga prodajale, opozoril na to. Poletje nuj bi torej skratil svetni nezakonito. • H. J.

Mobigun - Marjan Erhartič je opozoril, da v Sloveniji opažajo vse večjo ponudbo v orozje predelanih predmetov kot so mobiteli (na fotografiji), daljnici, obeski za ključe ... Stanje med 300 in 700 nemških mark, čeprav so kot orozje za uporabo na blizu učinkoviti, pa so za uporabnika zelo nevarni, saj se radi sami sprožijo. Doslej so v Sloveniji zasegli 12 kosov takšnega prikrtega orozja, izmed njih eno izvira iz območja nekdanje Sovjetske zveze, Daljnega in Blížnjega vzhoda.

**in ponarejeni
nti**

Kranj - Na območju krške prave so med petek edeljkom policisti šest ilegalcev. Tačku, ki je s Hrvatskej mejni prehod Dobru vagona odkrili žravljanki, blizu prijeli državljana ustavljala vozila, prevoz. Prijeli so BiH, ki sta ilegalno.

na mejinem presti v Švicarskem Švajcariji je imel država ponarejeni slovenski državljani. Dva državljana BiH so pozavljani s potrebnimi licenčami.

na mejinem presti v Švicarskem Švajcariji je imel država ponarejeni slovenski državljani. Dva državljana BiH so pozavljani s potrebnimi licenčami.

**Tihotapil leoparda
in zebro**

Kranj - Zaradi poskusa nelegalnega trgovanja s kožami in drugimi deli eksotičnih živali, so kranjski kriminalisti ovdili 35-letrega S. M. iz Tržiča. Ta je na službenem potovanju v Južnoafriški republiki, kjer je bil letos januarja, kupil več

kož in drugih delov eksotičnih živali. Tovrstno trgovanje pa je po konvenciji o mednarodni trgovini s prostozivočimi živalskimi vrstami (CITES) strogo omejeno, konvencija pa je leta 2000 ratificirala tudi Slovenija.

Tržičan je v pošiljko zapakiral lobanje in glavo leoparda

ter kožo gorske zebre, vendar je ni opremil z ustrezнимi dovoljenji. Cariniki na letališču Heathrow so pošiljko naslovaljeno na družbo podjetnika S. M., zasegli in o tem obvestili naše organe.

Policisti so na podlagi zbranih obvestil in opravljenih hitnih preiskav ugotovili, da S. M. ni prosil za ustrezna dovoljenja, čeprav ga je prodajalec na to opozoril, ampak je raje poskušal posiljko uvoziti nezakonito. Ma. R.

Sl. 78: Odziv slovenskih občil na akcijo kriminalistov.

Picture 78: Reaction of the Slovene media to the Criminal Police action.

Tab. 24: Zasegi in zaplembe na mejnih prehodih, v katere je Slovenija vpletena kot država izvoza ali uvoza blaga (vir: letna poročila CITES, UNEP-WCMC, 2001 in ARSO).

Table 24: Seizures and confiscations at border-crossings, in which Slovenia was involved as a country of export or import (source: CITES annual reports, UNEP-WCMC, 2001 and the Environmental Agency of the Republic of Slovenia).

Leto Year	Dodatek Appendix	Skupina Taxon	Vrsta Species	Poreklo Origin	Zaseg v državi Country of seizure	Število Number	Opis Description
1997	II	Plazilci/Reptiles	<i>Testudo hermanni</i>	SI	GB	169	žive/live
1998	II	Ptiči/Birds	<i>Ectlectus roratus</i>	SI	AT	1	žive/live
1998	I	Sesalci/Mammals	<i>Chinchilla spp.</i>	SI	AT	45	žive/live
1998	I	Sesalci/Mammals	<i>Chinchilla spp.</i>	SI	AT	234	kože/skins
2001	II	Plazilci/Reptiles	<i>Testudo hermanni</i>	SI	GB	200	žive/live
2001	II	Sesalci/Mammals	<i>Macaca mulatta</i>	AZ	DE	1	žive/live
2001	I	Sesalci/Mammals	<i>Panthera pardus</i>	AF	GB	1	lobanja/skull
2001	I	Sesalci/Mammals	<i>Panthera pardus</i>	AF	GB	1	koža/skin
2001	II	Sesalci/Mammals	<i>Equus zebra hartmannae</i>	AF	GB	1	koža/skin

Legenda/Legend:

SI - Slovenija/Slovenia

AZ - Azerbajdžan/Azerbaijan

AF - Južnoafriška republika/South Africa

GB - Velika Britanija/Great Britain

DE - Nemčija/Germany

Tabela 25: Podatki o nezakoniti trgovini, v katero je bila vpletena Slovenija (vir: Sekretariat CITES, TIGER zbirka podatkov, 2001).

Table 25: Data on illegal trade in which Slovenia was involved (source: CITES Secretariat, TIGER database, 2001).

Datum/Date	Ime primera/Case
24.01.1998	Zaseg činčil v Avstriji/Seizure of chinchillas in Austria
11.07.1998	Zaseg "owl body" v Avstriji/Seizure of owl body in Austria
25.07.1998	Zaseg slonovine v Avstriji/Seizure of ivory in Austria
28.10.1998	Zaseg želv v Avstriji/Seizure of turtles in Austria
19.11.1998	Činčile, zasežene na avstrijski meji/Chinchillas seized at the Austrian border
11.07.1999	Zaseg koral/Seizure of corals
26.08.1999	Zaseg koral/Seizure of corals
08.09.1999	Zaseg želv/Seizure of turtles
14.05.2000	Zaseg koral v Avstriji/Seizure of corals in Austria
14.08.2000	Zaseg koral/Seizure of corals
04.09.2000	Zaseg želv/Seizure of turtles

Viri/Bibliography:

1. BERKHOUDT, K., 1999. The status of bears in Europe and Russia. Number of Report NW&S-99072. TRAFFIC International, Cambridge, United Kingdom.
2. BOLJEŠIČ, R. in MAVRI, U., 2001. Letno poročilo Republike Slovenije za leto 2000. Ministrstvo za okolje in prostor, Uprava RS za varstvo narave, Ljubljana.
3. Checklist of CITES species. 2001. CITES Secretariat, UNEP-World Conservation Monitoring Centre.
4. CUNNINGHAM, A.B., 1998. *Prunus africana* (Rosaceae) Bark: Trade, Conservation and the Industrial »Footprints« of Europe on a Forest Tree species in Africa and Madagascar. V: Medicinal Plant trade in Europe: Conservation and Supply. Proceedings of the First international symposium on the conservation of medicinal plants in trade in Europe. Royal Botanic Gardens, Kew, United Kingdom
5. HILTON-TAYLOR, C., 2000. 2000 IUCN Red List of Threatened Species. IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK.
6. LANGE, D., 1998. Europe's medicinal and aromatic plants: their use, trade and conservation. A TRAFFIC Network Report. TRAFFIC International, Cambridge, United Kingdom.
7. LANGE, D., 1998. Status and Trends of medicinal and Aromatic Plant Trade in Europe: an Overview. V: Medicinal Plant trade in Europe: Conservation and Supply. Proceedings of the First international symposium on the conservation of medicinal plants in trade in Europe. Royal Botanic Gardens, Kew, United Kingdom.
8. THEILE, S., 2001. International trade in live Testudinidae: Review of trade levels and trends over two decades. *Prispevek na: prvem mednarodnem kongresu o rodu Testudo*, Hyeres, Francija.
9. WIJNSTEKERS, W. The Evolution of CITES, A reference to the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, CITES Secretariat, 1998-2000

Sl./Picture 78a: Burnica (*Fregatta sp.*)
Foto/Photo: Robert Bolješič

4.3 Inšpeksijski nadzor

4.3.1 Nadzor carinskih organov

Konštantin Krebs

Naloge na področju varstva narave so med dodatnimi, vendar zelo pomembnimi dolžnostmi, ki jih imajo carinski organi in bodo še zlasti pomembne po vstopu Slovenije v EU. V skladu s 44. členom Carinskega zakona (Uradni list RS, št. 1/95, 28/95, 32/99) se namreč lahko v zvezi z vnosom in iznosom blaga s carinskega območja, predvsem zaradi interesov javne morale, varnosti, varovanja zdravja in življenja ljudi, živali in rastlin, varstva okolja, varstva nacionalnih vrednot umetniške, zgodovinske ali arheološke vrednosti ali zaradi varstva pravic intelektualne lastnine uvedejo prepovedi in omejitve. Te niso zajete v Carinskem zakonu, ampak so navedene v drugih predpisih.

Na splošno carinski organi na mejnih prehodih nadzirajo potniški promet, v notranjosti države pa blagovnega. Več o organizaciji in nalogah carinske službe si je možno ogledati na spletni strani:

<http://www.sigov.si/mf/slov/curs/curs2.htm>

Sl. 79: Plod sodelovanja med Svetovno carinsko organizacijo in Sekretariatom CITES so med drugim skupni projekti usposabljanja carinikov.

Picture 79: Co-operation between the World Customs Organisation and CITES Secretariat has resulted in joint training projects for customs officers.

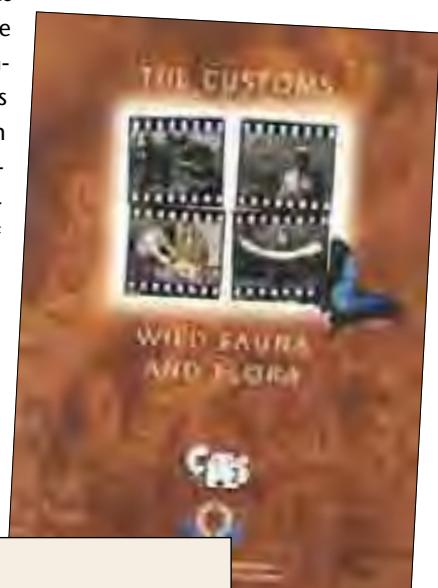
4.3 Inspection

4.3.1 Customs control

Tasks related to nature protection are an additional but very important responsibility of the customs authorities. Their importance will be even greater after Slovenia's accession to the European Union. According to Article 44 of the Customs Act (Carinski zakon, Uradni list RS 1/95, 28/95, 32/99) prohibitions and restrictions can be imposed in relation to an introduction into and export from customs territory, primarily in the interest of public morale; safety; protection of life and health of humans, animals and plants; environment protection; protection of national assets of artistic, historical or archaeological value; or protection of intellectual property. The prohibitions and restrictions are not defined by the Customs Act but are laid down in other regulations.

In general, the customs offices at border-crossings are responsible for passenger traffic and the inland customs offices for goods traffic. Detailed information about the organisation and responsibilities of the Customs Administration of the Republic of Slovenia can be found on its homepage:

<http://www.gov.si/mf/angl/curs/welcome.htm>

Naloge carinskih organov na področju varstva prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst so zajete v naslednjih predpisih / The tasks of the customs authorities concerning the protection of wild animal and plant species are covered by the following regulations:

- ▢ Zakon o ohranjanju narave / *Nature Conservation Act* (Uradni list RS, št. 56/99);
- ▢ Zakon o varstvu okolja / *Environment Protection Act* (Uradni list RS, št. 32/93, 44/95 – odl. US, 1/96, 9/99 – odl. US, 56/99, 22/00);
- ▢ Uredba o varstvu samoniklih gliv / *Decree on the protection of wild fungi* (Uradni list RS, št. 57/98);
- ▢ Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskih vrstami / *Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora* (Uradni list RS, št. 110/99 – Mednarodne pogodbе, št. 31/99);
- ▢ Odredba o izvajanju resolucije št. 10.2 Konference pogodbenic Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskih vrstami / *Decree on the implementation of the Resolution Conf. 10.2 of the Conference of the Parties to the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora* (Uradni list RS, št. 73/00);
- ▢ Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst / *Decree on the protection of endangered animal species* (Uradni list RS, št. 57/93, 61/93, 69/00);
- ▢ Zakon o veterinarstvu / *Veterinary Practice Act* (Uradni list RS, št. 33/01);
- ▢ Zakon o zaščiti živali / *Animal Protection Act* (Uradni list RS, št. 98/99);
- ▢ Pravilnik o pogojih in načinu prevoza živali / *Rules on the conditions and methods of transporting animals* (Uradni list RS, št. 86/00, 108/00, 64/01);
- ▢ Odredba o bivalnih razmerah in oskrbi živali prosto živečih vrst v ujetništvu /

4.3.1.1 Nadzor pošiljk živih živali in izdelkov živalskega izvora

V skladu s 24. členom Zakona o veterinarstvu se lahko vse žive živali, surovine živalskega izvora, vse vrste kož divjadi, lovske trofeje in druge vrste pošiljk, s katerimi je mogoče razširiti v našo državo kužno bolezen, vnesejo v Slovenijo oziroma iznesejo iz nje samo na določenih mejnih prehodih, kjer veterinarni inšpektor opravi dokumentacijsko in identifikacijsko kontrolo ter fizični pregled blaga, in sicer:

1. za železniški promet: Dobova, Jesenice, Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Ilirska Bistrica, Rakitovec, Pragersko in Sežana;
2. za cestni promet: Dolga vas, Dragonja, Fernetiči, Gruškovje, Jelšane, predor Karavanke, Obrežje, Središče ob Dravi, Šentilj, Škofije in Vrtojba;
3. za pomorski promet: Luka Koper;
4. za zračni promet: Letališče Ljubljana (Brnik).

Mejni carinski organi ne morejo odobriti carinsko dovoljene rabe blaga, dokler ne dobijo od pristojnega inšpektorja potrdila, da je uvoz dovoljen. V skladu s svojimi pristojnostmi preprečujejo tudi nedovoljen prehod oziroma prevoz pošiljk zunaj določenih mejnih prehodov. Pošiljke, ki so uvožene na ozemlje Republike Slovenije zunaj določenega mejnega prehoda, zadržijo in o tem obvestijo uradnega veterinarja za inšpekcijski nadzor ali pa jo napotijo na pristojni mejni prehod, če je prevoznik zaradi nevednosti ali drugega opravičljivega razloga prišel na napačni prehod.

V blagovnem prometu se še preveri, ali je za blago morebiti potrebno soglasje ali dovoljenje oziroma preveri obstoj prepovedi in omejitve, navedenih v drugih predpisih (npr. v skladu s šestim odstavkom 24. člena Zakona o veterinarstvu mora uvoznik za uvoz tujerodnih prostozivečih živalskih vrst predhodno pridobiti soglasje Ministrstva za okolje in prostor).

Uvoz živali je dovoljen samo, če so izpolnjeni predpisani pogoji glede njihovega zdravstvenega varstva in zaščite pred mučenjem. Na podlagi 44. člena Zakona o zaščiti živali morajo namreč pooblašcene osebe carinske službe v primeru mučenja živali zadržati živali, osebe in prevozno sredstvo ter o tem takoj obvestiti pristojnega inšpektorja. Zadržanje oziroma omejitve gibanja lahko traja največ dve uri.

4.3.1.1 Control of shipments of live animals and products of animal origin

In accordance with Article 24 of the Veterinary Practice Act, shipments of live animals, raw materials of animal origin, all kinds of animal skins, hunting trophies and any other kind of shipment that could be a source of infectious disease, can only be imported into or exported from Slovenia at specific border-crossings, where a veterinary inspector checks the documents and identifies and inspects the goods. These border-crossings are:

1. for railway transport: Dobova, Jesenice, Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Ilirska Bistrica, Rakitovec, Pragersko and Sežana;
2. for road transport: Dolga vas, Dragonja, Fernetiči, Gruškovje, Jelšane, Karavanke tunnel, Obrežje, Središče ob Dravi, Šentilj, Škofije and Vrtojba;
3. for maritime transport: Koper Port;
4. for air transport: Ljubljana Airport (Brnik).

Border customs authorities cannot assign a customs-approved treatment or use until they receive from the competent inspector a certificate authorising the import. In accordance with their powers, customs authorities prevent unauthorised crossings or transport of shipments outside specified border crossings. They detain any shipment entering Slovenia outside specified border crossings and inform the veterinarian responsible for inspection. Such shipments can also be redirected to a competent border crossing if the carrier arrives at the wrong border crossing because of being uninformed or owing to some other justifiable reason.

In the case of goods transport it should also be checked if approval or authorisation is needed and if any prohibitions or restrictions apply which are laid down in other regulations (e.g. according to the sixth paragraph of Article 24 of the Veterinary Practice Act, the importer has to obtain prior consent of the Ministry of the Environment and Spatial Planning for any import of non-indigenous wild animal species).

An import of animals is only permitted if the required conditions concerning animal health and protection against torture are met. Pursuant to Article 44 of the Animal Protection Act, in the case of animal torture, the authorised customs officers have to detain the animals, persons and vehicles concerned and immediately inform the competent inspector thereof. A detainment or restriction of movement must not exceed two hours.

4.3.1.2 Nadzor pošiljk živih rastlin in izdelkov rastlinskega izvora

Za pošiljke rastlin, dele rastlin in rastlinske proizvode, s katerimi se lahko prenesejo škodljivi organizmi, velja podobno kakor za živali in izdelke živalskega izvora. Tudi ti se lahko vnesajo v Slovenijo oziroma iznesejo iz nje samo na določenih mejnih prehodih, kjer fitosanitarni inšpektor opravi dokumentacijsko in identifikacijsko kontrolo ter fizični pregled blaga, in sicer:

1. za železniški promet: Dobova, Hodoš, Jesenice, Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Pragersko in Sežana;
2. za cestni promet: Dolga vas, Dragonja, Fernetiči, Gruškovje, Holmec, Jelšane, predor Karavanke, Ljubljana, Obrežje, Središče ob Dravi, Šentilj, Škofije in Vrtojba;
3. za pomorski promet: Luka Koper;
4. za zračni promet: Letališče Ljubljana (Brnik);
5. za poštni promet: Ljubljana.

4.3.1.3 Pooblastila carinskih organov pri nadzoru prometa z ogroženimi vrstami

V skladu s 152. členom Zakon o ohranjanju narave imajo carinski organi pri nadzoru uvoza, izvoza in tranzita ogroženih prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst ter izdelkov iz njih naslednja pooblastila:

1. odrediti zaseg živali, če se z njimi ravna v nasprotju z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, in njihovo izročitev zatočišču;
2. odrediti zaseg rastlin, če se z njimi ravna v nasprotju z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, in njihovo izročitev ali prodajo;
3. odrediti zaseg drugega blaga, če se z njim ravna v nasprotju z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, obvestiti pristojnega inšpektorja in hraniti blago;
4. predlagati uvedbo postopka zaradi prekrška oziroma izreči mandatno kazen.

Do sedaj so carinski organi že ugotovili primere, vezane na področje varstva prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, predvsem v zvezi z nezakonito trgovino z ogroženimi pticami. Ker nezakonita trgovina z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinski vrstami v svetu narašča in zaradi sprejetja zakonodaje na tem

4.3.1.2 Control of shipments of live plants and products of plant origin

A similar regime as for animals and products of animal origin also applies to shipments of plants, as well as plant parts and products that could be a source of harmful organisms. These can also be imported or exported only at specific border crossings, where a phytosanitary inspector checks the documents and carries out the identification and inspection of goods. Such border crossings are:

1. for railway transport: Dobova, Hodoš, Jesenice, Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Pragersko and Sežana;
2. for road transport: Dolga vas, Dragonja, Fernetiči, Gruškovje, Holmec, Jelšane, Karavanke tunnel, Ljubljana, Obrežje, Središče ob Dravi, Šentilj, Škofije and Vrtojba;
3. for maritime transport: Koper Port;
4. for air transport: Ljubljana Airport (Brnik);
5. for mail transport: Ljubljana.

4.3.1.3 Powers of customs authorities in the control of trade in endangered species

According to Article 152 of the Nature Conservation Act the customs authorities have the following powers in relation to the import, export and transit of endangered wild animal and plant species and derivatives thereof:

1. to order the seizure of animals when they are treated contrary to the provisions of the said Act and contrary to the regulations issued pursuant to it, and the handing-over of these animals to a shelter;
2. to order the seizure of plants when they are treated contrary to the provisions of the said Act and contrary to the regulations issued pursuant to it, and the handing-over of these plants or their sale;
3. to order the seizure of other goods when they are treated contrary to the provisions of the said Act and contrary to the regulations issued pursuant to it, to inform the competent inspector and to store the goods;
4. to propose the institution of proceedings due to offence or to impose a mandated penalty.

To date, cases dealt with by the customs authorities in relation to the protection of wild plant and animal species have mostly involved illegal trade in endangered birds. As illegal trade in endangered plant and animal species is increasing all over the world, and owing to the adoption of new legislation in this field, the Customs Administration participated at several meetings and seminars on this subject in 2000 and 2001. It co-

področju, smo imeli v letih 2000 in 2001 več sestankov in izobraževanj na to temo, in sicer z Agencijo RS za okolje glede izvajanja konvencije CITES in z Društvom za opazovanje in proučevanje ptic glede boja proti nezakoniti trgovini z ogroženimi pticami. Vendar pozornost ne bo usmerjena samo na trgovino z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, ampak tudi na izdelke iz njih (kot so npr. kipci iz slonovine, medicinski preparati, ki vsebujejo sestavine iz delov ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst ipd.). Pri izvajanju potrebnih formalnosti carinski organi preverjajo dokumente, ki morajo spremljati pošiljko in so navedeni v preglednici *Struktura sistema dovoljenj in potrdil CITES* v poglavju 2.5.2 (tab. 12).

Z dnem pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji se bo začela uporabljati Uredba Sveta Evropske unije (ES) št. 338/97, z dne 9. decembra 1996 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi. Na njeni podlagi bo treba določiti mejne prehode (s sporazumom o članstvu Republike Slovenije v Evropski uniji) oziroma carinske organe, ki bodo usposobljeni za zagotavljanje učinkovitega nadzora, izvajanje potrebnih formalnosti in ustreznega preverjanja na kraju, kjer se bodo osebki vrst in izdelki iz njih vnašali v Unijo oziroma iznašali iz nje. Poleg tega bodo na mejnih prehodih objekti in naprave, ki zagotavljajo ustrezno začasno bivališče in oskrbo za žive osebke.

operated with the Environmental Agency of the Republic of Slovenia with regard to the implementation of CITES and with the Bird Watching and Bird Study Association of Slovenia (DOPPS) with regard to the combat against illegal trade in endangered bird species. However, the Customs Administration will not focus its attention solely on the trade in endangered wild plant and animal species but also on the products made from them (such as ivory carvings, medicinal preparations containing parts of endangered animal species, etc.). The necessary formalities carried out by the customs authorities include the inspection of documents, which have to accompany each shipment and are listed in the Table: Structure of CITES permit and certificate system in Chapter 2.5.2 (Table 12).

Upon Slovenia's accession to the European Union, the Council Regulation (EC) No 338/97 of 9 December 1996 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein will start to apply in Slovenia. Pursuant to the Regulation, Slovenia will have to designate border crossings (in the agreement on the Slovenia's membership of the EU) or customs authorities qualified to provide efficient control and carry out the necessary formalities and relevant inspections at the points where specimens will be imported into or exported from the Community. In addition to that, the border crossing will be required to have appropriate facilities for temporary housing and care of live specimens.

Sl. 80 : Slovenski cariniki in uslužbenca Agencije RS za okolje na skupnem usposabljanju v Nemčiji novembra 2001.

Picture 80: Slovene customs officers and officials of the Environmental Agency of the Republic of Slovenia at the joint training course in Germany in November 2001.

4.3.2 Veterinarski nadzor pri uvozu tujerodnih prosto živečih živalskih vrst

Matjaž Klemenčič, Jedrt Maurer Wernig

4.3.2.1 Postopek za pridobitev Odločbe o veterinarskosanitarnih pogojih za uvoz živali

V upravnem postopku, ki se začne na zahtevo stranke – Zakon o splošnem upravnem postopku – ZUP (Ur. list RS, št. 8/00), Veterinarska uprava RS (v nadaljevanju VURS) izda **Odločbo o veterinarskosanitarnih pogojih za uvoz živali** na podlagi 2. odstavka 99. člena Zakona o veterinarstvu – Zvet (Ur. list RS št. 33/01). V postopku njene izdaje se zahteva predložitev **Odločbe o dovolitvi karantene**, ki jo izda krajevno pristojni območni urad veterinarske inšpekcijske VURS v skladu s 25. členom Zvet in Pravilnikom o pogojih in trajanju karantene za uvožene živali, valilna jajca, živalsko seme, jajčne celice in zarodke (Ur. list RS, št. 55/99, 95/00) ter soglasjem Ministrstva za okolje in prostor – Agencije RS za okolje, ki se izda v skladu s 6. odstavkom 24. člena Zvet.

Izjeme glede uvoza predpisuje Pravilnik o vrstah pošiljk živali in izdelkov živalskega izvora, za katere ni potrebna odločba o veterinarskosanitarnih pogojih, ki jih morajo te pošiljke izpolnjevati pri uvozu (Ur. list RS, št. 20/92), ki določa, da pri uvozu hišnih živali za lastno uporabo ni potrebna odločba VURS. To je treba imeti pri uvozu za nadaljnjo prodajo ali če gre za živali, ki jih obravnava konvencija CITES.

4.3.2.2 Postopek na mejnem veterinarskem prehodu

Veterinarskosanitarni pregled pošiljk živih živali opravljajo uradni veterinarji za inšpekcijski nadzor (v nadaljevanju MVI) na mejnem veterinarskem prehodu (v nadaljevanju MVP), ki jih je določila Vlada RS z Odredbo o določitvi mejnih prehodov za izvoz, uvoz in prevoz pošiljk živali, proizvodov, surovin in odpadkov živalskega izvora, krme, živalskega semena, jajčnih celic in zarodkov ter drugih predmetov, s katerimi se lahko prenese kužna bolezen živali (Ur. list RS, št. 28/99) – glej sliko 82. Če pride pošiljka živali na mejni prehod, kjer ni veterinarske inšpekcijske, jo morajo delavci carinske uprave RS preusmeriti na ustrezni mejni prehod.

Poudariti je treba da 42. člen Pravilnika o pogojih in načinu prevoza živali (Ur. list RS, št. 86/00, 108/00 in 64/01) določa, da mora prevoz živali, ki jih obravnava konvencija CITES, z letali

4.3.2 Veterinary control of the import of non-indigenous wild animal species

4.3.2.1 Procedure for acquiring a decision on the veterinary and sanitary conditions for the import of animals

In the administrative procedure, which is initiated in accordance with the General Administrative Procedure Act (Ur. list RS št. 8/00) upon the request of a party, the Veterinary Administration of the Republic of Slovenia (hereinafter referred to as VARS) issues a **decision on the veterinary and sanitary conditions for the import of animals** pursuant to the second paragraph of Article 99 of the Veterinary Practice Act (Ur. list RS št. 33/01). For this decision to be issued, a **decision permitting the quarantine** is required. The latter is issued by the relevant regional office of VARS in accordance with Article 25 of the Veterinary Practice Act and the Rules on the conditions and duration of quarantine for imported animals, hatching eggs, animal semen, egg cells and embryos (Ur. list RS št. 55/99, 95/00), and with the **consent** of the Ministry of the Environment and Spatial Planning – Environmental Agency of the Republic of Slovenia. The consent is granted in accordance with the sixth paragraph of Article 24 of the Veterinary Practice Act.

Exceptions regarding the import are laid down in the Rules on the types of shipments of animals and products of animal origin, which do not require a decision on the veterinary and sanitary conditions that such shipments are required to meet when being imported (Ur. list RS št. 20/92). The Rules stipulate that the decision of VARS is not necessary for the import of personal pet animals. Such a decision is only required when the purpose of the import is to resell the goods or when the animals concerned are covered by CITES.

4.3.2.2 Procedure at a veterinary border crossing

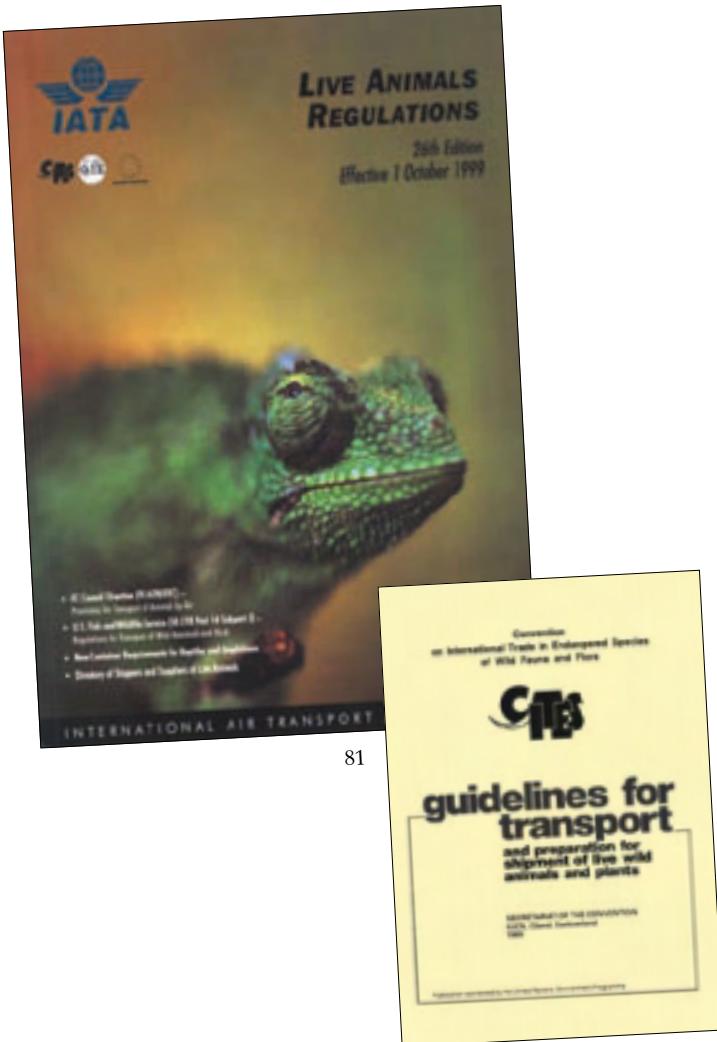
Veterinary inspections of shipments of live animals are carried out by official veterinarians responsible for inspection and control at veterinary border crossings (hereinafter referred to as VBCs) designated by the Government by the Order on the designation of border crossings for the export, import and transport of animals, products, raw materials and waste of animal origin, feedstuffs, animal semen, egg cells and embryos, and other items that could serve as vectors of an infectious animal disease (Ur. list RS št. 28/99) – see Picture 82. If a shipment arrives at a border crossing where there is no border veterinary inspection post, customs authorities have to redirect the shipment to the appropriate border crossing.

se potekati najmanj v skladu z najnovejšimi pravili Mednarodnega združenja letalskih prevoznikov (International Airtransport Association - IATA) za prevoz živih živali.

Ko pošiljka prispe na mejni prehod, jo mora uvoznik ali špediter na posebnem obrazcu z vso dokumentacijo prijaviti. MVI opravi pregled vseake pošiljke živih živali, pri čemer preveri njihovo zdravstveno stanje in identifikacijske oznake na njih, ki se morajo ujemati s priloženo dokumentacijo. Ta sestoji iz veterinarskega spričevala, ki ga izda pristojni organ in potrdi pristojni veterinar države izvoznice. V takem mednarodnem spričevalu morajo biti potrjene vse zahteve, ki so določene v Odločbi o veterinarskosanitarnih pogojih za uvoz živali. Oblika in vsebina za vsako vrsto pošiljke sta posebej določena. Prav tako mora pošiljke živali ki, jih obravnava konvencija CITES spremljati izvirni dokument CITES. Enako velja za lovske trofeje in preparate živali.

Po veterinarskosanitarnem pregledu MVI dovoli uvoz pošiljke živih živali, če izpolnjuje predpisane pogoje, ali določi rok, v katerem je treba odpraviti manjše nepravilnosti, če pa pogoji niso izpolnjeni zavrne uvoz.

81

It needs to be emphasised that Article 42 of the Rules on the conditions and methods of transporting animals (Ur. list RS št. 86/00, 108/00, 64/01) stipulates that any air transport of animals included in CITES has to comply at least with the latest rules on the transport of live animals issued by the International Air Transport Association (IATA).

When a shipment arrives at a border crossing, the importer or agent has to notify the arrival of the shipment by submitting a special form and all the necessary documents. The official veterinarian inspects every shipment of live animals by examining the health of animals and checking their identification marks, which have to correspond to the accompanying documents. These documents include a veterinary certificate issued by the competent authority and verified by the competent veterinarian of the exporting country. Such international veterinary certificate has to confirm compliance with all the requirements laid down in the decision on veterinary and sanitary conditions for the import of animals. The form and content of the certificate are laid down specifically for each type of shipment. Every shipment of animals included in CITES has to be accompanied by the original CITES document. The same applies to hunting trophies and all other types of preserved animal specimens.

After veterinary inspection, the official veterinarian permits the import of the shipment of live animals if the shipment meets the required conditions, lays down a deadline for correcting minor irregularities or refuses the import of the shipment if the conditions are not met.

Sl. 81: Standardi IATA in CITES za prevoz živih živali.

Picture 81: IATA and CITES standards for the transport of live animals.

Sl. 82: Ob uvozu mora vsako pošiljko živih živali spremljati veterinarska dokumentacija ter ustrezni dokument CITES če gre za vrste, ki jih obravnava Konvencija.

Picture 82: Upon import, every imported shipment of live animals has to be accompanied by veterinary documentation and, in the case of CITES species, also an appropriate CITES document.

Foto/Photo: Robert Bolješič

4.3.2.3 Karantena

Po dovolitvi uvoza se živali napoti v karantenski objekt. Karantena za vse vrste uvoženih prostozivečih živali traja 60 dni, za plazilce 21 dni, za pernate živali 45 dni, za vodne živali pa do končanja predpisanih preiskav. Ko preteče predpisana karantena in so rezultati preiskav negativni ter ni ugotovljena nevarnost za širjenje bolezni, uradni veterinar za inšpekcijski nadzor z odločbo odpravi karanteno in sprosti promet z živalmi.

Pomembno področje dela VURS je vodenje evidenc.

Opomba:

V pripravi je pravilnik, ki bo določil nove pogoje uvoza živil. Predvidevamo odpravo izdaje odločb o veterinarskosanitarnih pogojih za uvoz živali. Uvoz bo dovolil MVI neposredno na MVP. Bistveno se bo povečala odgovornost uvoznikov, saj bodo morali poskrbeti za vso predpisano dokumentacijo, sicer bo uvoz pošiljke zavrnjen.

4.3.2.3 Quarantine

As soon as the import is permitted, the animal is directed to the quarantine facility. The quarantine period for all species of imported wild animals is 60 days, for reptiles 21 days and for birds 45 days. Water animals have to be kept in quarantine until all required examinations are completed. When the stipulated quarantine period is over, and if the examination results are negative and there is no danger of a disease being spread, the official veterinarian responsible for inspection and control issues a decision ending the quarantine and allowing the free circulation of animals.

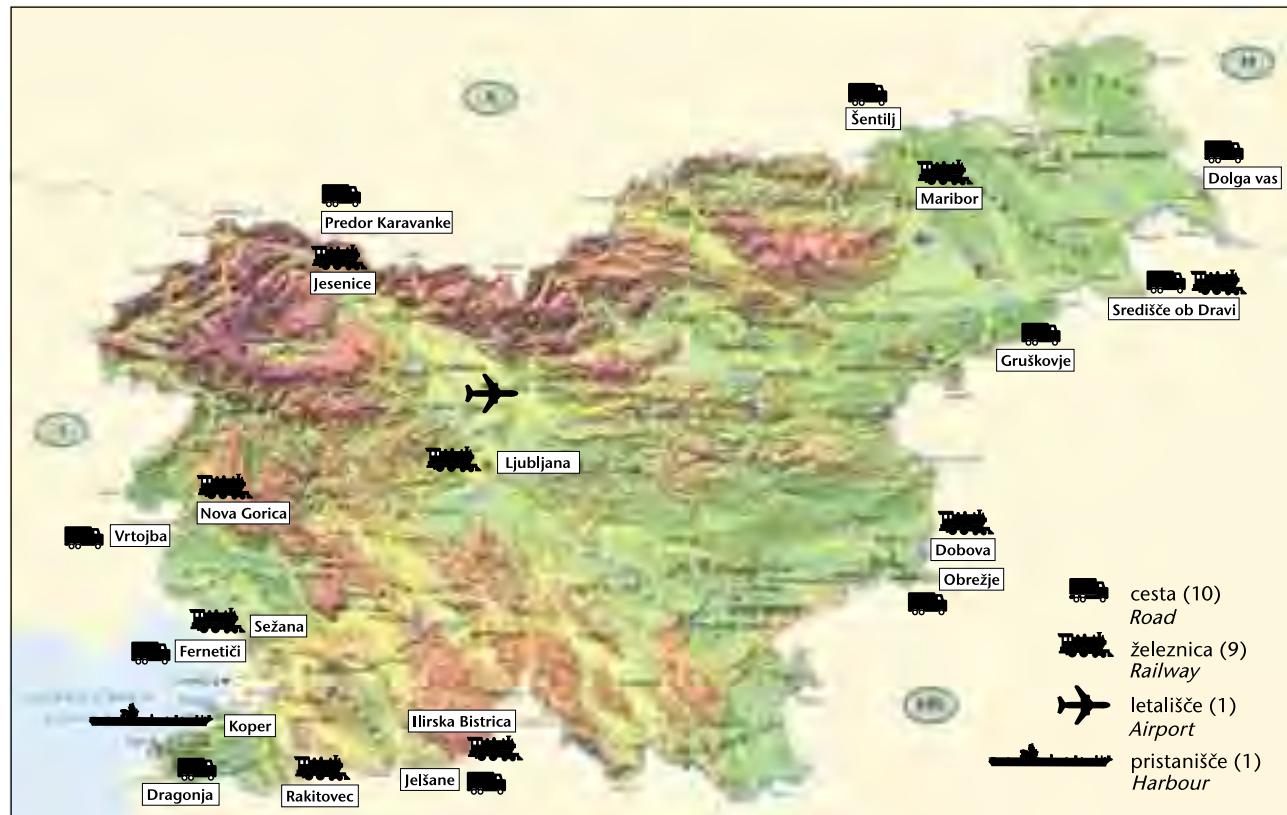
Another important area of VARS' work is record-keeping.

Note:

Rules are being drawn up to lay down new conditions for the import of live animals. It is foreseen that decisions on veterinary and sanitary conditions for the import of animals will be abolished. Imports will be authorised on the spot, by official veterinarians at VBCs. The liability of importers will increase substantially, since they will have to provide all the required documents, otherwise the import of the shipment will be refused.

Sl. 83: Mejni prehodi za izvoz, uvoz in prevoz pošiljk živali, proizvodov, surovin in odpadkov živalskega izvora, krme, živalskega semena, jajčnih celic in zarodkov ter drugih predmetov, s katerimi se lahko prenese kužna bolezni živali.

Picture 83: Border crossings designated for the export, import and transport of shipments of animals, products, raw materials and animal waste, feedstuffs, animal semen, egg cells and embryos, and other items that could serve as vectors of an infectious animal disease.

4.4 Interpol in mednarodno policijsko sodelovanje na področju mednarodne trgovine z ogroženimi prostozivečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami

Darin Hvalec

Interpol je mednarodna organizacija kriminalistične policije, ki je bila ustanovljena leta 1923 na Dunaju kot Mednarodno policijsko združenje. Leta 1956 je dobila današnje ime Mednarodna organizacija kriminalistične policije – Interpol in ima sedež v Lyonu v Franciji. Po statutu opravlja naslednje naloge:

1. zagotoviti najširšo vzajemno pomoč med vsemi ustanovami kriminalistične policije v mejah zakonov posameznih držav in v duhu Splošne deklaracije o človekovih pravicah;
2. ustanavljati in razvijati vse institucije, ki lahko uspešno delujejo pri preprečevanju in pregonu kršitev zakonov;
3. Interpolu je najstrožje prepovedana vsaka dejavnost ali ukrepanje v zvezi z vprašanji ali dejanjih ki imajo politični, vojaški, verski ali rasni značaj.

Slovenija je bila sprejeta v Interpol na 61. zasedanju njegove generalne skupščine leta 1992. Po njegovem statutu vsaka država članica ustanovi v okviru svoje policije nacionalni biro Interpola, ki navezuje stike z nacionalnimi biroji drugih držav, zagotavlja ali prosi za policijsko sodelovanje in sodeluje z Generalnim sekretariatom Interpola v Lyonu. Pri nas se nacionalni biro imenuje Sektor za mednarodno policijsko sodelovanje – Interpol Ljubljana in je v okviru Uprave kriminalistične policije, Generalne policijske uprave pri Ministrstvu za notranje zadeve.

4.4.1 Interpol in okoljevarstvena kriminaliteta

Okoljevarstvena kriminaliteta je za večino policij v svetu in tako tudi za Interpol dokaj nov pojav. Pri tej vrsti kriminalitete gre za raznolike primere, ki so zajeti v specifični, splošni ali civilnopravni zakonodaji. Interpol se ukvarja le s primeri, ko gre za preiskovanje kaznivih dejanj.

Leta 1976 je bila na mednarodnem zasedanju

4.4 Interpol and international police co-operation in the field of international trade in endangered species of wild fauna and flora

Interpol is an international criminal police organisation, which was established in 1923 in Vienna as the International Criminal Police Commission (ICPC). In 1956 the organisation acquired its present name, the International Criminal Police Organisation, or shorter – Interpol. The Headquarters of Interpol are in Lyons, France. Under its Constitution, Interpol has the following responsibilities:

1. To ensure and promote the widest possible mutual assistance between all criminal police authorities, within the limits of the laws existing in the different countries and in the spirit of the Universal Declaration of Human Rights.
2. To establish and develop all institutions likely to contribute effectively to the prevention and suppression of ordinary law crimes.
3. It is strictly forbidden for Interpol to undertake any intervention or activities of a political, military, religious or racial character.

Slovenia was accepted as a Member State of Interpol at the 61st Session of the Interpol General Assembly in 1992. Pursuant to the Interpol Constitution, each Member State should set up within its police authorities a National Central Bureau to serve as a contact point for the National Central Bureaus of other Member States and to offer or request police co-operation and collaborate with the General Secretariat of Interpol in Lyons. Slovenia's National Central Bureau is the International Police Co-operation Department - Interpol Ljubljana within the Criminal Investigation Police under the General Police Directorate, a body within the Ministry of the Interior.

4.4.1 Interpol and environmental crime

For most police forces and also for Interpol environmental crime is a relatively new phenomenon. Offences in this type of crime are diverse and can be covered by specific, general or civil legislation. Interpol only deals with cases involving the investigation of criminal offences.

In 1976 the Interpol General Assembly in Accra adopted a resolution providing a basis for co-operation between Interpol and CITES. The main objective of CITES is to protect wild plant and animal species threatened with extinction by international trade.

Interpol v Akri sprejeta resolucija, ki opredeljuje sodelovanje med Interpolom in CITES-om. Naloga CITES-a je zaščititi prosto živeče živalske in rastlinske vrste, ki jim grozi izumrtje zaradi mednarodne trgovine.

Leta 1992 je bilo v Dakarju ustanovljeno delovno telo za okoljevarstveno kriminaliteto. Na svojem prvem zasedanju leta 1993 se je razdelilo na tri podskupine. Tretja podskupina se ukvarja s prepovedanim prenašanjem živalskih in rastlinskih vrst čez državne meje (Wildlife Crime Group). V letu 1998 se je preimenovala v Interpolovo delovno skupino za boj proti nezakoniti mednarodni trgovini z živalskimi in rastlinski vrstami (Interpol Working Group on Wildlife Crime), katere člani so predstavniki posameznih držav, opazovalci Sekretariata CITES in svetovne carinske organizacije.

4.4.2 Interpolova delovna skupina za boj proti nezakoniti mednarodni trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami

Kazniva dejanja zoper ogrožene rastlinske in živalske vrste sodijo med najbolj prikrite oblike kriminalitete, ker se ne dogajajo na javnih krajih in ker storilci niso oboroženi, vendar zato niso nič manj nevarni.

Vse več trgovcev z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami se na mednarodni ravni ukvarja s prenašanjem, izvozom in uvozom ogroženih živalskih in rastlinskih vrst. Ta oblika kriminalitete ime že vse značilnosti organiziranega kriminala. Sumljiva podjetja in ustavove pogosto spreminja imena, ljudje, ki se ukvarjajo s trgovino z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, pa so isti.

Na podlagi dosedanjih izkušenj Interpol za uspešen boj proti tej obliki kriminalitete ukrepa na razne načine in pri tem uporablja sodoben telekomunikacijski in informacijski sistem za:

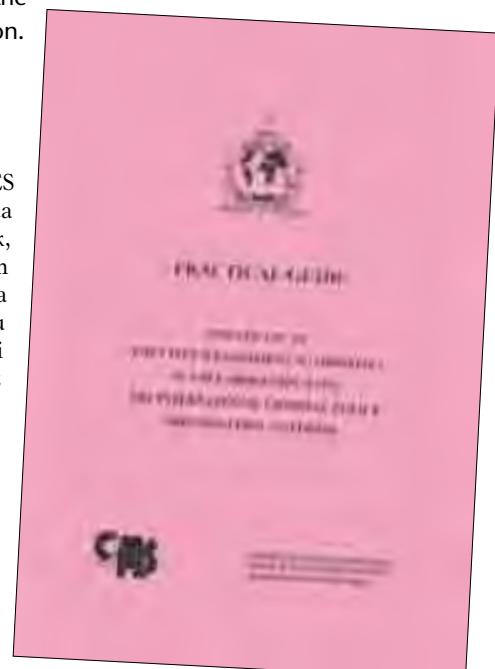
1. boljšo izmenjavo operativnih, statističnih, dovoljenih in drugih informacij o poteh in načinu storitve kaznivih dejanj (modus operandi) in
2. analizo informacij na mednarodni ravni.

Zbiranje in izmenjava informacij sta dokaj težavna, saj ima vsaka država svojo definicijo kriminalitete pri prepovedanem prenašanju živalskih in rastlinskih vrst. Delovna skupina tako izvaja ukrepe za boljšo izmenjavo informacij o:

In 1992 in Dakar, the Working Party on Environmental Crime was established. At its first meeting the Working Party was divided into three Sub-Groups. The third Sub-Group deals with the illegal transboundary movement of plant and animal species (wildlife crime). In 1998 this Sub-Group was renamed the Interpol Working Group on Wildlife Crime. It consists of the representatives of individual countries, and observers from the CITES Secretariat and the World Customs Organisation.

SI. 84: Sekretariat CITES in INTERPOL sta pripravila priročnik, namenjen policijskim in upravnim organom za skupno delovanje v boju proti nezakoniti mednarodni trgovini z ogroženimi vrstami.

Picture 84: CITES Secretariat and INTERPOL have compiled a guide for police and management authorities to facilitate joint action in the combat against illegal international trade in endangered species.

4.4.2 The Working Group for combating illegal trade in animal and plant species (wildlife crime)

Criminal offences against endangered plant and animal species are among the most concealed forms of crime. They do not occur in public places and the perpetrators are not armed, although this does not mean they are any less dangerous.

More and more traders in endangered plant and animal species are involved in the movement, export and import of those species at international level. This form of crime has all the characteristics of organised crime. Suspect enterprises and organisations often change their names, while the people trafficking in endangered species remain the same.

Interpol combats this type of crime in various ways on the basis of past experience. In doing this, it uses modern telecommunication and information systems:

1. to improve the exchange of operational, statistical, legal and other information on traffic routes and methods used for criminal offences (modus operandi), and
2. to analyse information at international level.

- ❖ ljudeh in /ali podjetjih, ki se ukvarjajo s trgovino z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami;
- ❖ organizacijah, ki se ukvarjajo s trgovino, in metodah nedovoljene trgovine z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, tudi s ponarejanjem in prenarejanjem dokumentov CITES. Delovna skupina ukrepa še pri drugih oblikah mednarodnega organiziranega kriminala (pranje denarja, prepovedan promet z mamili itd.), povezanih s trgovino z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami.

Interpol je na podlagi najnovejšega razvoja telekomunikacijske tehnologije oblikoval zbirkovo podatkov in zbirkovo analiz informacij. Njegov Generalni sekretariat zahteva, da vse države članice redno in takoj pošiljajo informacije o okoljevarstveni kriminaliteti. Obrazec za to (Eco-message) je enoten in ga uporabljajo nacionalni biroji Interpola pri poročanju o primerih okoljevarstvene kriminalitete oziroma o nedovoljenem prenašanju ogroženih živalskih in rastlinskih vrst. Obrazec Eco-message je v prilogi 5.3.4.

4.4.3 Kazniva dejanja zoper ogrožene živalske in rastlinske vrste v Republiki Sloveniji

Število kaznivih dejanj okoljevarstvene kriminalitete (ECO CRIME) v naši državi po statističnih podatkih o gibanju kriminalitete še ni pereč problem, saj je delež tovrstnih kaznivih dejanj v vseh kaznivih dejanjih dokaj neznaten. V Upravi kriminalistične policije ugotavljamo, da so možnosti policije za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje okoljevarstvene kriminalitete omejene, saj nima ustreznih specialističnih znanj s področja posebne zakonodaje, okoljevarstvenih zahtev, poznavanja objektov kazenskopravnega varstva itd. V policiji se bo treba čim hitreje posvetiti usposabljanju za preprečevanje okoljevarstvene kriminalitete ter preiskovanje in onemogočanje tovrstnih kaznivih dejanj, kar je temelj varstva človekovega okolja in naravnih dobrin.

It is not easy to collect and exchange information, as the definition of wildlife crime is different in every country. Therefore, the Working Group takes all the necessary measures to improve the exchange of information on:

- ❖ persons and/or companies involved in the trade in endangered plant and animal species,
- ❖ organisations involved in such trade, and
- ❖ the methods of illegal trade in endangered plant and animal species, including the falsification and alteration of CITES documents. The Working Group also takes action in connection with other forms of international organised crime (money laundering, illegal drugs trafficking, etc.) related to trade in endangered plant and animal species.

On the basis of the latest developments in telecommunication technology Interpol has set up a data base of collected information and information analyses. The General Secretariat of Interpol requires all Member States regularly and punctually to send all the information regarding environmental crime. National Central Bureaus use a uniform Eco-message form when reporting on environmental crime cases or illegal movement of endangered plant and animal species. An example of Eco-message is in Annex 5.3.4.

4.4.3 Criminal offences against endangered plant and animal species in the Republic of Slovenia

According to the crime statistics, the number of cases of environmental crime (ECO CRIME) in our country does not yet present a serious problem. Such offences represent a negligible share in the total number of criminal offences. The Criminal Investigation Police has noted that the police has limited resources for preventing, detecting and investigating environmental crime. Police authorities have no specialist knowledge in special legislation, environmental protection requirements, entities protected under criminal law, etc. As soon as possible, the police will have to devote its efforts to training in the area of environ-

Sl. 85: Inšpektorji Uprave kriminalistične policije so na seminarju CITES septembra 2000 predstavili problematiko okoljske kriminalitete in vlogo Interpola

Picture 85: At the seminar on CITES in September 2000, the inspectors of the Criminal Investigation Police delivered a presentation on environmental crime and the role of INTERPOL.

Da bi povečali učinkovitost dela na tem področju, smo v Ministrstvu za notranje zadeve in policiji leta 1999 pripravili osnutek mednarodnega projekta za implementacijo evropskih standardov varstva okolja v učne programe policije pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj, povezanih z okoljem. Gre za osnutek, ki je bil sprejet v okviru evropskega akcijskega programa Leonardo da Vinci, sicer pa slovenska policija sodeluje tudi z drugimi zahodnoevropskimi policijami.

Resolucija Interpola omogoča nacionalnim birojem Interpola in policijam posameznih držav, da za zatiranje mednarodne trgovine s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami lahko delujejo na različne načine in da od posameznih strokovnih služb zahtevajo določene ukrepe. Sodelovanje med Interpolom in CITES-om je ključnega pomena za uspešen boj proti nezakoniti mednarodni trgovini s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami.

mental crime, in particular in the investigation and prevention of such crime, which is essential for the protection of the environment and natural resources.

In 1999, the Ministry of the Interior and the Police drafted an international project for integrating European environmental standards into police academies' curricula on prevention, detection and investigation of crime related to the environment, with a view to improving the effectiveness of the police in this field. This draft has been adopted under the European Leonardo da Vinci action programme. The Slovene Police co-operates with other West European police authorities.

The Interpol Resolution enables National Central Bureaus and national police authorities to control international trade in wild fauna and flora in various ways and to request certain measures to be taken by particular technical services. Co-operation between Interpol and CITES is essential for successful combat against illegal international trade in wild plant and animal species.

Sl. 86: Slovenski kriminalisti so v eni izmed hišnih preiskav zasegli več predmetov, za katere lastnik ni imel ustreznih dokumentov CITES.

Picture 86: In a house search, Slovene Criminal Police seized several items for which the owner had no appropriate CITES documents.

Foto/Photo: Robert Bolješič

Tab. 26: Število kaznivih dejanj, povezanih z okoljem v Sloveniji

Table 26: Number of criminal offences related to the environment in Slovenia

Člen Kazenskega zakonika / Article of Penal Code	1995	1996	1997	1998	1999
222 – Nedovoljen izvoz in uvoz stvari, ki so posebnega kulturnega ali zgodovinskega pomena / <i>Illegal export or import of articles of special cultural or historical importance</i>	3	2	1	5	2
223 – Poškodovanje ali uničenje stvari, ki so posebnega kulturnega ali zgodovinskega pomena ali naravne znamenitosti / <i>Damage to or destruction of articles that are of cultural or historical importance or are natural monuments</i>	13	10	4	15	10
333 – Obremenjevanje ali uničenje okolja ali prostora / <i>Pollution or destruction of the environment</i>	7	5	15	17	15
343 – Nezakonit lov / <i>Poaching</i>	60	68	59	45	60

4.5 Zoonoze s poudarkom na nekaterih tujerodnih živalskih vrstah, ki se v Sloveniji pogosteje pojavljajo

Alenka Dovč

4.5.1 Splošna načela

Zoonoze so bolezni, ki so skupne ljudem in živalim; prenašajo se z ene ali več živalskih vrst, ki sodijo v poddebelo vretenčarjev – Vertebrata, na ljudi in nasprotno. Znanih je že več kot 200 zoonoz, odkrivajo pa se vedno novi povzročitelji, ki so nevarni tako za ljudi kot za živali.

Za lažje razumevanje prenosa bolezni na ljudi so v naslednjem sestavku podana nekatera osnovna načela in delitve zoonoz.

Ločimo antropozoonoze in zooantropozoonoze. Izraz izvira iz grščine in pomeni: antropos = človek, zoon = žival in nosos = bolezen. Pri antropozoonozah človek širi bolezen na živali. Otroci, oboleli za mumpsom, lahko prenesejo virusno okužbo na psa. Škrlatinka, katere povzročitelj je *Streptococcus pyogenes*, povzroča pri otrocih hudo vnetje žrela; pri molznicah ista bakterija povzroča vnetje vimena. Pri zooantropozah se bolezen prenese na človeka z okuženih živali. Osemdeset odstotkov zoonoz je zooantropoz. V skladu z OIE (Office International des Epizooties), FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations) in WHO (World Health Organization) se med najbolj pomembne zoonoze, ki se širijo med domačimi živalmi in ljudmi, uvrščajo antrax – vranični prisad, brucelzoza, cisticerkoza, ehinokokoza, leptospiroza, listerioza, mikrosporija, mrzlica doline Rift, mrzlica Q, okamenela zalega, psitakoza, rdečica, salmoneloza, smrkavost, steklina, toksoplazmoza, trihineliza, trihofitija, tuberkuloza in tularemija.

Nekatere zoonoze se prenašajo z živali na človeka in v nasprotni smeri, prav tako se bolezen pogosto širi znotraj iste vrste. Povzročitelj se lahko prenese z ugrizom (steklina), po zraku (klamidioza) ali z vnosom okužene hrane (salmoneloza). Pri steklini in klamidiozi se okužba redko oziroma skoraj nikoli ne širi med ljudmi. Po drugi strani so pri salmonelozzi pogosto opisani primeri širjenja okužbe med ljudmi. Ravno pri salmonelizi se srečujemo s pojavom klicenoscev in izločevalcev klic. To pomeni, da navidezno zdravi ljudje nosijo v sebi povzročitelja, ki ga lahko občasno izločajo v

4.5 Zoonoses with the emphasis on some non-indigenous animal species frequently occurring in Slovenia

4.5.1 General principles

Zoonoses are diseases that are common to humans and animals; they are transmitted from one or more vertebrate species (subphylum Vertebrata) to humans and vice versa. More than 200 zoonoses have been discovered so far and new pathogens dangerous to both humans and animals are constantly being added to the list.

Some general principles and the classification of zoonoses are offered below for an easier understanding of how such diseases are transmitted to humans.

Zoonoses are divided into anthropozoonoses and zooanthropozoonoses. The terms originate from the Greek: anthropos = human being, zooion = living being and nosos = disease. Anthropozoonoses are diseases that humans pass on to animals. A child with mumps can transmit the viral infection to a dog. *Streptococcus pyogenes*, the causative agent of scarlet fever, causes acute throat inflammation in children; in milk cows the same bacterium causes inflammation of the udder. Zooanthropozoonoses are diseases transmitted to humans from infected animals. Eighty percent of zoonoses are zooanthropozoonoses. According to the OIE (Office International des Epizooties), the FAO (Food and Agriculture Organisation of the United Nations) and the WHO (World Health Organisation), the most noteworthy zoonoses spread among domestic animals and humans are: anthrax, brucellosis, cysticercosis, echinococcosis, leptospirosis, listeriosis, microsporosis, Rift Valley fever, Q fever, stonebrood, psittacosis, erysipelas, salmonellosis, glanders, rabies, toxoplasmosis, trichinosis, trihophytosis, tuberculosis and tularemia.

Some zoonoses can be transmitted both ways, from humans to animals or from animals to humans. Often a disease is spread within the same species. Pathogenic organisms can be passed on by bite (rabies), by air (chlamydiosis) or by ingestion of infected food (salmonellosis). Rabies and chlamydiosis are rarely, almost never transmitted among humans. Salmonellosis, on the other hand, has often been reported to spread among humans. Salmonellosis is also one of diseases where the phenomenon of carriers and shedders can be observed. This means that a person who appears to be healthy, harbours a pathogen, which he or she occasionally discharges into the surroundings and thus spreads it around. Regular health examinations of work-

88

Sl. 88: Želve so prijetne domače živali, vendar so lahko občasne izločevalke salmonel. Kadar tako žival primemo, si potem vedno umijemo roke. Osnovna higiena je običajno dovolj, da se okužba ne prenese.

Picture 88: Tortoises are nice pets, however, they can occasionally shed salmonella. We always have to wash our hands after handling such animals. General hygiene measures are usually sufficient to prevent infection from being transmitted.

Foto/Photo: Alenka Dovč

87

Sl. 87: Nimfa z značilnimi znaki klamidioze oziroma psitakoze širi klamidije neposredno v okolico.

Picture 87: A cockatiel with characteristic signs of chlamydiosis or psittacosis discharges chlamydias directly into its surroundings.

Foto/Photo: Alenka Dovč

okolico in tako širijo. Z rednimi zdravstvenimi pregledi ljudi določenih poklicev se uspešno preprečujejo številne okužbe v šolstvu, zdravstvu in javni prehrani. Klicenosci so tudi pri živalih toliko pomembnejši, ker navidezno zdrave živali okužujejo okolico. Pri klamidiozi, na primer, so papige klicenoske po več let. Pomembno je, da kljub zdravljenju ne moremo odpraviti povzročitelja pri vseh živalih (na primer salmoneloza pri plazilcih).

Glede na različne povzročitelje zoonoze razdelimo na virusne (steklina, herpes virusna infekcija, hanta virusna infekcija), bakterijske (antraks – vranični prisad, tularemija, mrzlica Q, listerioza), glivične (mikrosporija, trihofitoza) in parazitarne (trihineloza, askaridoza).

Naslednja delitev ni nič manj pomembna, potrebna je za razumevanje širjenja povzročitelja med različnimi živalskimi vrstami. Če poznamo celoten razvoj in potek bolezni, jo lahko prekinemo kjer koli in preprečimo nadaljnje širjenje. Tako ločimo direktne zoonoze, ki se, kot pove ime prenašajo neposredno z živali na človeka (steklina, salmoneloza, klamidioza, brucelzoza, leptospiroza). Ciklične zoonoze potrebujejo tako imenovane vmesne gostitelje, v katerih se razvijejo do določene stopnje, šele nato v glavnem gostitelju lahko nastane spolno zrel osebek, sposoben razmnoževanja in širjenja obolenja na nove gostitelje. Ponavadi imajo povzročitelji cikličnih zoonoz enega ali dva vmesna gostitelja

ers in certain occupations successfully prevent numerous infections in schools, health centres and public food service. In the case of animals the carriers and occasional shedders are even more important because apparently healthy animals infect their surroundings. In chlamydiosis for example, the parrots remain carriers for several years. It is important to know that even by treatment it is impossible to eliminate the pathogen in every infected animal (e.g. salmonellosis in reptiles).

With regard to the pathogen concerned, zoonoses can be divided into viral (rabies, herpes infection, hantavirus infection), bacterial (anthrax, tularemia, Q fever, listeriosis), fungal (microsporosis, trichophytosis) and parasitic zoonoses (trichinosis, toxocariasis).

The following classification is equally important and necessary for an understanding of the transmission of the pathogen between different animal species. If the entire cycle and development of a disease is known, it can be interrupted at any stage and further spreading can be prevented. In this respect we know direct zoonoses, which, as the name tells us, are transmitted directly from animals to humans (rabies, salmonellosis, chlamydiosis, brucellosis, leptospirosis). Cyclozoanoses require intermediate hosts, in which the pathogen develops to a certain stage. Only then can it develop in the main host into a sexually mature individual capable of reproducing and spreading to other hosts. Pathogens of cyclozoanoses usually have one or two intermediate hosts (taeniasis, echinococcosis). Metazoonoses are diseases transmitted by arthropods (*Arthropoda*) such as ticks, mosquitoes and fleas. These animals only serve

(teniaza, ehnokokoza). Metazoonoze imenujemo tiste okužbe, ki jih prenašajo členonožci – Arthropoda kot so na primer klopi, komarji, bolhe. Te živali so samo prenašalci – vektorji. Tako bolhe širijo bubonsko kugo med podgannimi in jo zanesejo tudi med ljudi. Povzročitelj je bakterija *Yersinia pestis*. Za kugo, imenovano črna smrt, je v 14. stoletju umrlo več milijonov ljudi in na koncu 19. oziroma v začetku 20. stoletja samo v Indiji 10 milijonov ljudi. Danes v Evropi ni kuge, pojavlja pa se v Indiji, Ugandi, Zairu. V ZDA poročajo o okužbah prerijskih psov z bakterijo *Yersinia pestis*. Kot možne prenašalce poleg podgan omenjajo še veverice in miši. Okužb pri ljudeh niso potrdili. Med metazoonoze spadajo tudi okužbe z arbovirusi – arbovirose, šistomoniasa, rikecioza, klopni encefalitis in druge.

Bolezni, za katerimi zbolijo tako ljudje kot številne vrste živali, vendar se okužbe običajno ne prenašajo z enih na druge, imenujemo saprozooneze. Povzročitelji živijo v okolju saprofitsko in lahko okužijo oziroma invadirajo različne vrste gostiteljev (botulizem, listerioza, larve parazitov, mikoze).

Vsako od prej omenjenih zoonoz lahko hkrati ovrednotimo na različne načine. Tako je na primer steklina direktna virusna zooantropozoa ali pa infestacija s človeško trakuljo (*Tenia solium*) ciklična parazitarna zoonoza.

Omenimo naj tudi rezervoar bolezni, ki je trajnejši vir okužbe. To so največkrat prosto živeče živali, v katerih se povzročitelj lahko zadržuje in razmnožuje daljše obdobje; vektorji ga lahko kadar koli zanesejo na druge živalske vrste in ljudi. Tako so na primer pri tularemiji rezervoar divji glodalci, pri erlihiozi (povzročitelj je rikecija *Erlichia canis*) klopi ali pri encefalitisu (East Equine Encephalitis in West Equine Encephalitis), ki ga povzroča virus iz družine Togaviridae, prosto živeče ptice, glodalci, plazilci in celo dvoživke.

Distrikti so območja kjer se določena bolezen pojavlja daljše časovno obdobje. Miksomatoza, nevarna kužna bolezen kuncev, ki sicer ni zoonoza, se redno razvija v močvirnih predelih. Infekcije s sporami antraksa so možne še 25 do 30 let po zadnji ugotovljeni okužbi. Ta področja imenujemo distrikti antraksa. Za infekcijo je dovolj 40 spor.

Sl. 89: Nekatere vrste se uspešno razmnožujejo tudi med transportom. Jajca dnevnih gekonov vrste *Phelsuma laticaudata* so manjša kot centimeter.

Picture 89: Some species reproduce successfully even during transport. The eggs of the gold dust day gecko (*Phelsuma laticaudata*) measure less than one centimetre.

Foto/Photo: Alenka Dovč.

as vehicles of infection – vectors. In this manner, fleas spread bubonic plague among rats and occasionally among humans. The causative agent of plague is a bacterium, *Yersinia pestis*. Of the plague, also called "black death", several million people died in the 14th century and 10 million in India at the end of the 19th and the beginning of the 20th century. Today, there is no plague in Europe, although it still occurs in India, Uganda and Zaire. There have been reports on prairie dogs infected with *Yersinia pestis* in the USA. In addition to rats, squirrels and mice are listed as possible carriers. Infections of humans have not been confirmed. Metazoonoses also include infections with arboviruses – arboviroses, rickettsiases, tick-borne encephalitis and others.

Diseases by which both humans and various animals can be affected but are usually not transmitted between them, are called saprozooonoses. Organisms causing such diseases live saprophytically in the environment and can infect or invade different kinds of hosts (botulism, listeriosis, larvae of parasites, mycoses).

Each of the abovementioned zoonoses can be classified in various ways. Rabies for example is a direct viral zoonosis, and the infection with human tapeworm (*Tenia saginata*) is a parasitic cyclozoonosis.

Another important term should be mentioned in connection with zoonoses – a disease reservoir. A reservoir is a permanent source of infection. Most often reservoirs are wild animals in which the pathogen can live and reproduce over a long period of time; at any time, vectors can transmit the pathogen to other animal species and to humans. Such reservoirs are, e.g., wild rodents for tularemia, ticks for erlichiosis (the causative agent is rickettsia *Erlichia canis*), and wild birds, rodents, reptiles and even amphibians for east equine encephalitis and west equine encephalitis, which are caused by a virus of the family *Togaviridae*.

Districts are areas where a certain disease occurs throughout a long period of time. Myxomatosis, a dangerous infectious disease of rabbits (not a zoonosis, though), regularly occurs in marshy areas. Infections with anthrax spores are possible even 25 or 30 years after the last detected infection. Such areas are called anthrax districts. Forty spores are sufficient for an infection.

4.5.2 Nekatera osnovna načela preprečevanja okužb pri ljudeh

Ljudje, ki se poklicno ukvarjamo z živalmi in smo z njimi v neposrednem stiku, smo toliko bolj izpostavljeni tovrstnim okužbam, morebitnim poškodbam in ugrizom. To še posebno velja pri prosti živečih in eksotičnih vrstah živali, največkrat pripeljanih iz tujine, velikokrat tudi ulovljenih v naravi. Države izvoznice imajo namreč določene letne kvote živali, ki jih je dovoljeno uloviti in seveda prodati na tuje trge. Povpraševanje po njih je vse večje, zato je tudi ponudba iz leta v leto pestrejša.

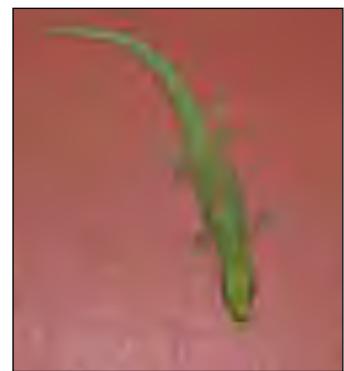
Da preprečimo nepotrebne ugrize in poškodbe, moramo poznati osnovne prijeme pri posameznih živalskih vrstah. Pri velikih vrstah papig moramo paziti, da nas ne primejo z močnim kljunom. Nevarni so ugrizi plazilcev, predvsem varanov. Njihova ustna votlina je polna patogenih bakterij, s katerimi se lahko okuži tudi človek (*Staphilococcus aureus*, *Proteus vulgaris*, *Aeromonas hydrophila*). Varani, legvani nas lahko močno poškodujejo tudi z udarcem repa. Pri ujedah se je treba paziti njihovih močnih krempljev. Izredno nevarni so ugrizi kač, zlasti strupenjač. Prav tako je toksična koža nekaterih vrst dvoživk. Ugrizi opic utegnejo biti zelo neprijetni. Dlaka ptičjih pajkov, ki zaide pod oblačila, nas draži podobno kakor steklena volna, še posebno je neprijetna, kadar zaide v oči. Poškodbe, ki nam jih zadajo živali, so vdorna mesta za številne povzročitelje. Pri tem ne smemo pozabiti, da se z ugrizom lahko prenese tudi virus stekline. Za njo obolijo domači in divji sesalci. Dokaj pogosto opisujejo na primer steklino tudi pri netopirjih. V Ameriki omenjajo kot možne prenašalce rakune, predvsem zaradi bližnjega stika s človekom. Vedno več jih najdemo tudi po naših domovih. Ugriz podgane ali drugih vrst glodalcev je prav tako dokaj nevaren; lahko se okužimo s *Streptobacillus moniliformis* ali *Spirillum minus*. Živali so običajno klinično zdrave, pri ljudeh pa se po 3 do 10 dnevih ozira 1 do 3 tednih pokažejo znaki, podobni gripi, poliartritis, tudi endokarditis in miokarditis in pri okužbi z drugim povzročiteljem vročina in izpuščaji.

4.5.2 Some general principles of prevention of infection in humans

Workers in certain occupations who are in direct contact with animals in their everyday work are more exposed to such infections and also to possible bites and similar injuries. The risk of infection is especially high in the case of wild and exotic animals, most often brought from abroad and frequently taken from the wild. Exporting countries have fixed quotas for animals they are allowed to take from the wild and sell to foreign markets. The demand for such animals is increasing and, consequently, the offer on the market is more and more diverse each year.

90

In order to prevent unnecessary bites and injuries we have to know how to hold an animal of a particular species. While handling large parrots we have to be careful that they do not bite us with their strong beak. Bites of reptiles, especially monitors, are also dangerous. Their mouth is full of pathogenic bacteria, which can infect humans (*Staphilococcus aureus*, *Proteus vulgaris*, *Aeromonas hydrophila*). Monitors and iguanas can cause serious injuries by a strike of the tail. In handling birds of prey, special care should be given to their claws. Very dangerous are snake bites, especially those of poisonous snakes. The skin of some amphibians is also toxic. Bites of monkeys can be very unpleasant. The hairs of some tarantulas can cause skin irritation similar to that caused by glass wool, and are especially unpleasant when falling into the eyes. Injuries caused by animals can become portals of entry for numerous pathogens. We must not forget that the rabies virus is also transmitted by bite. Rabies can affect domestic and wild mammals and is quite frequent in bats. In America, racoons are often mentioned as possible rabies carriers, since they are in close contact with humans. Lately, more and more racoons are being found in our homes. The bite of a rat or some other rodent can be very serious. It can cause an infection with *Streptobacillus moniliformis* or *Spirillum minus*. Animals are usually clinically healthy, but in humans symptoms similar to influenza, polyarthritis or even endocarditis or myocarditis can occur in the case of infection with *Streptobacillus moniliformis*, and high temperature and a rash in the case of infection with *Spirillum minus* in 3 to 10 days or 1 to 3 weeks respectively.

Sl. 90: Gekoni iz rodu *Phelsuma* imajo velike oči in okrogle zenice,

kar je ena od taksonomskeh značilnosti za ta rod.

Večina drugih gekonov ima namreč vz dolžno podolgovato oblikovano zenico.

Picture 90: Geckos from genus *Phelsuma* have large eyes and round pupils,

which could be one of the characteristics of this genus.

Foto/Photo: Alenka Dovč

Sl. 91: Marmozetka (*Callithrix sp.*), pripeljana iz Brazilije.

Ta vrsta opic se uspešno razmnožuje tudi v Sloveniji. Deformacije, vidne na spodnji čeljusti in sprednjih sekalcih, so lahko posledica pomanjkljive prehrane ali na primer pox virusne infekcije (zoonoza). Pomembna virusna antropozoozoa so tudi rdečke, ki se prenašajo z ljudi na opice in nasprotno. Okužba je nevarna predvsem za ženske v prvih tednih nosečnosti oziroma za novorojence. V Sloveniji opravljamo preventivno cepljenje, kar zmanjšuje nevarnost okužb.

Picture 91 shows a Marmoset (*Callithrix sp.*), which arrived from Brazil. This monkey species successfully breeds in Slovenia. Deformations seen on the lower jaw and front incisors could be the result of inadequate feeding or poxvirus infection (zoonosis). One of the important viral anthropozoonoses is also rubella, which is transmitted from humans to monkeys and vice versa. The infection is particularly dangerous for women in the first weeks of pregnancy and for their newborn babies.

Preventive vaccination is carried out in Slovenia, which reduces the risk of infection.

Foto/Photo: Alenka Dovč

91

Pri stiku z živalmi, tako domačimi kot tujerodnimi vrstami, je torej važno od kod prihajajo, kakšna je epizootiološka slika v državi izvora. Pri eksotičnih vrstah je pomembno, ali so iz farmske reje ali ulovljene v naravi. Zelo pomembno je splošno zdravstveno stanje posameznih živali. Ob stresu zaradi dolge poti, čezmerne koncentracije, ali nepravilnega prevoza, lahko subklinična oblika bolezni postane akutna; klicenosci postanejo izločevalci. Prav tako moramo poznavati načine širjenja okužb. Trichinelzo je, na primer, zelo pomembna zoonoza, vendar človek zboli izključno ob uživanju premalo kuhanega mesa, v katerem so ličinke *Trichinella spiralis*. Enako velja za človeški trakuji *Taenia solium* in *Taenia saginata*; človek zboli, če je topotno neobdelano invadirano svinjsko oziroma goveje meso.

Izjemno važno je nadaljnje sledenje živali in poti širjenja okužbe. S tem problemom se strokovnjaki intenzivno ukvarjajo in iščejo najboljše načine za trajno označevanje živali (obročkanje, vstavljanje mikročipov v podkožje, genski zapisi – DNA finger printing). Pri prenosu okužb z živali na človeka je ne nazadnje pomembna inkubacijska doba, to je čas od okužbe do prvih kliničnih znakov. Tudi v tem času živali širijo okužbo na ljudi.

Večino navedenega se da preprečiti, če smo pri stiku z živalmi primerno zavarovani in nosimo zaščitno masko in zaščitne rokavice, če pri morebitnem prijemanju preprečimo nekontrolirano gibanje (na primer frfotanje ptic v kletki), če si po delu z živalmi razkužimo roke. Potrebno je minimalno poznavanje biologije živali oziroma njihovega vedenja. Tako lahko razpoznamo klinično bolne živali, opazimo izcedek iz oči, nosnic, drisko, morebitno agresivnost, nasršenost dlake ali perja. Važen kazatelj kužne bolezni so tudi poginule živali.

Before handling animals, either domestic or exotic, it is important to know their origin and epizootiology in the country of origin. Another relevant point of information is whether exotic animals originate from a farm or have been taken from the wild. The general health status of individual animals is very important. Under stress, which can be caused by a long journey or overcrowded or otherwise unsuitable transport, a subclinical disease can become acute, or carriers can become shedders. We must also be familiar with the methods by which the disease is spread. Trichinosis, for example, is a very serious zoonosis, but humans can only get infected if eating undercooked meat containing larvae of *Trichinella spiralis*. The same applies to tapeworms *Taenia solium* and *Taenia saginata*: a person only falls ill if eating the invaded pork or beef meat that has not been properly thermally treated. It is essential to keep track of animals and thus monitor the routes of transmission of infection. Experts are addressing this problem, and are searching for the best methods of permanent marking of animals (rings, microchips, DNA finger printing). Another phenomenon pertinent to transmission of the infection from animal to human is the incubation period. The incubation period is the interval between the infection and the manifestation of first clinical signs. Even in this period the infection can be transmitted.

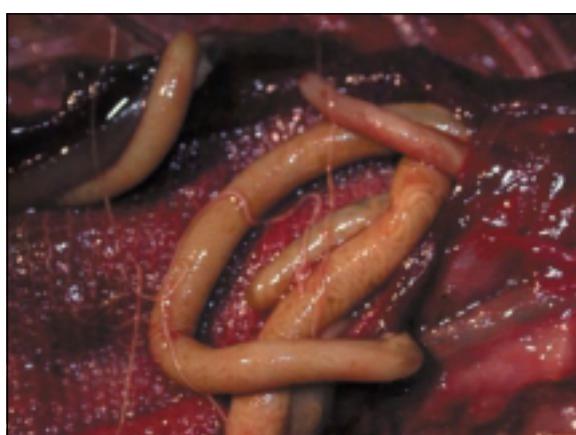
All these problems can be avoided to a large extent if appropriate protection – such as protective gloves and mask – is used during any contact with animals. If we have to hold an animal, we should try to prevent it from moving unnecessarily (e.g. wing flapping of caged birds) and disinfect our hands afterwards. A minimum knowledge of animal biology and behaviour is necessary, so that sick animals and different symptoms – like eye or nose discharge, diarrhoea, possible aggression, bristled hair or ruffled feathers – can be detected in time. Dead animals are an important indicator of possible infectious disease.

Sl. 92: Pogin živali lahko povzročijo nepravilen, dolg transport, živali različne vrste ali živali iste vrste, vendar različnih velikosti, v istem zaboju, ter preveliko število živali. Temperaturne razlike in pomanjkanje pitne vode še dodatno prispevajo k stresu in razvoju bolezni. Živali iz narave so pogosto infestirane z različnimi vrstami notranjih zajedavcev; tudi to pripomore k zmanjšani odpornosti. Prav zato se, takoj ob nabavi, lastnikom priporoča zdravstveni pregled živali pri veterinarju.

Picture 92: The death of an animal can be caused by unsuitable, long transport; the presence of different species; animals of the same species of different size transported in the same box; or too high a concentration of animals. The difference in temperature and the lack of drinking water contribute additionally to the stress and development of a disease. Animals taken from the wild are often infested by various species of endoparasites, which also lowers the resistance of an animal. The owners are, therefore, strongly recommended to take every animal to the veterinarian for examination immediately after purchase.

Foto/Photo: Alenka Dovč

Sl. 93: Prikaz notranjih zajedavcev vrste *Pentastoma* sp. pri kači, ulovljeni v naravi. *Pentastomiasis* je lahko zelo nevarna tudi za ljudi. Ti se okužijo, če zaužijejo toplotno neobdelano ali slabo obdelano meso inficiranih živali. Podobno se lahko prenaša tudi sparganoza - to je razvojna oblika trakulje. Zdravljenje ljudi je izredno težko.

Picture 93: The endoparasites of the genus *Pentastoma* found in a snake captured in the wild. *Pentastomiasis* can be very dangerous for humans too. People get infested if consuming raw or undercooked meat of such animals. Similarly transmitted is sparganosis, i.e. a developmental stage of tapeworm. The treatment of this disease in humans is extremely difficult.

Foto/Photo: Alenka Dovč

Prenos okužb z domačih ljubljencev najbolj grozi trgovcem, gojiteljem, veterinarjem in delavcem, ki so v neposrednem stiku z njimi. Tako je leta 1998 v Sloveniji 1 % veterinarjev, 9 % gojiteljev papig in pasemskeh golobov in kar 20 % trgovcev v prodajalnah z malimi živalmi imunološko reagiralo na bakterijo *Chlamydia psittaci* (sinonimi za bolezen: klamidioza, psitakoza, ornitoza). V trgovinah se srečujejo živali različnih gojiteljev, okužba se razširi in prenese na bodoče lastnike. Bolezen se začne kot gripa, pojavijo se visoka vročina, bolečine v sklepih, lahko tudi atipična pljučnica.

Previdnost naj ne velja samo pri zoonozah, kjer je človek, ki je v stiku z živalmi, njihovimi izločki, ali deli živali, neposredno izpostavljen, ampak tudi pri drugih kužnih boleznih. Nekatere so izredno nevarne in lahko ogrozijo določeno živalsko populacijo in posredno s tem tudi industrijske panoge (govedoreja, prašičereja, perutninarstvo, kuncereja). Take bolezni so na primer BSE – Bovina spongiformna encefalopatija (zoonoza), slinavka in parkljevka, atipična in klasična prašičja kuga, atipična in klasična kokošja kuga (atipična kokošja kuga je tudi zoonoza), hemoragična bolezen kuncev in številne druge.

Traders, breeders, veterinarians and other persons in direct contact with animals at work are most exposed to the transmission of infections from pet animals. In 1998 in Slovenia, 1 % of veterinarians, 9 % of parrot and pigeon breeders and 20 % of dealers in pet shops showed an immune reaction to bacterium *Chlamydia psittaci* (disease synonyms are: chlamydiosis, psittacosis, ornithosis). In pet shops, animals from different breeders come into contact, and infection is spread and subsequently transmitted to future owners of these animals. Disease starts as an influenza. The infected person has a very high temperature and suffers from joint aches. This can develop into an atypical pneumonia.

Precaution should be taken not only in relation to zoonoses, where a person in contact with animals, their parts or secretions is directly exposed, but also in the case of other infectious diseases. Some of them are extremely dangerous and can threaten a particular animal population and, consequently, an industrial sector (cattle, pig, poultry or rabbit farming). Among such diseases are BSE – bovine spongiform encephalopathy (zoonosis), foot-and-mouth disease, African and classical swine fever, Newcastle disease (also a zoonosis) and highly pathogenic avian influenza, rabbit haemorrhagic disease, and numerous others.

Tab. 27: Rezultati pregledov krvnih serumov (prisotnost protiteles) in direktnega dokaza povzročiteljev nekaterih najpomembnejših zoonoz opravljenih pri veterinarjih iz sosednje Avstrije (Vir: Deutz in sod. 1996 in 1997).

Table 27: The results of blood serum tests (presence of antibodies) and direct detection tests for causative agents of some more important zoonoses performed on veterinarians from neighbouring Austria (Deutz et al. 1996 and 1997).

	Bolezen / Disease	Povzročitelj / Causative agent	Odstotki / Percent
BAKTERIJE / BACTERIA	Cat scratch disease*	<i>Rochalimaea henselae</i>	51
	Klamidioza/ <i>Chlamydiosis</i>	<i>Chlamydophila psittaci</i>	21
	Mrzlica Q/ <i>Q fever</i>	<i>Coxiella burnetti</i>	9
	Borelioza/ <i>Lyme disease</i>	<i>Borelia burgdorferi</i>	7
	Leptospiroza/ <i>Leptospirosis</i>	<i>Leptosira spp.</i> (11 vrst / 11 species)	3
	Brucelzoza/ <i>Brucellosis</i>	<i>Brucella spp.</i> <i>B. Abortus, B. suis in B. melitensis</i>	0
	Tularemija/ <i>Tularemia</i>	<i>Francisella tularensis</i>	0
VIRUSI / VIRUSES	Parainfluenca/ <i>Parainfluenza</i>	<i>Parainfluenca A virus</i> tip 3 / type 3	95,6
	Prašičja influenca/ <i>Swine influenza</i>	<i>Parainfluenca A virus</i> H1N1	8,8
	Encefalomiokarditis/ <i>Encephalomyocarditis</i>	<i>EM virus</i>	5,1
	Equine rinovirusna infekcija/ <i>Equine rhinovirus infection</i>	<i>ER serotip 1 / ER serotype 1</i>	4,4
	Hanta virusne infekcije/ <i>Hantavirus infection</i>	<i>Hanta virus</i> serotip PUUMALA / PUUMALA serotype	0
	Borna virusne infekcije/ <i>Borna virus infections</i>	<i>Borna virus</i>	0
	BVD/MD	<i>Bovine virus diarea / mucosal disease</i> <i>Bovine virus diarrhoea / mucosal disease</i>	0
ENDO-PARAZITI / ENDO-PARASITES	Toksoplazmoza/ <i>Toxoplasmosis</i>	<i>Toxoplasma gondii</i>	55
	Toksokaniazza/ <i>Toxocariasis</i>	<i>Toxocara canis</i>	33
	Askaridoza/ <i>Ascariasis</i>	<i>Ascaris suum</i>	22
	Trihineloza/ <i>Trichinosis</i>	<i>Trichinella spiralis</i>	1,5
	Infestacije s <i>Tenia</i> sp./ <i>Infestation with Tenia</i> sp.	<i>Tenia solium</i>	1,5
	Ehinokokoza/ <i>Echinococcosis</i>	<i>Echinococcus multilocularis</i>	0,8
	Babeziota/ <i>Babesiosis</i>	<i>Babesia divergens</i>	0
	Fasciolioza/ <i>Fascioliasis</i>	<i>Fasciola hepatica</i>	0

Sl. 94: Pogosto se srečujemo tudi z žuželkami, kakor so mokarji, mušicami in črički, ki se uvažajo za hrano nekaterih vrst plazilcev in dvoživk. Na srečo niso prenašalci zoonoz.

Picture 94: We often come across insects, such as flour beetles (*Tribolium*), flies, crickets, which are imported as the feed for certain reptiles and amphibians. Luckily, they are not carriers of zoonoses.

Sl. 95: Madagaskarski šturek (*Gromphadorhina portentosa*) so prav tako povsem nenevarne žuželke.

Ta vrsta se uspešno razmnožuje tudi pri nas.

Picture 95: The Madagascar hissing cockroaches (*Gromphadorhina portentosa*) are also entirely harmless. This species also breeds successfully in Slovenia.

Zoonoze pri ljudeh se na srečo ne pojavljajo tako pogosto, deloma tudi zaradi strogega nadzora in pravočasnega ukrepanja ob pojavu bolezni pri živalih. Vedeti moramo, da se pojavljajo vedno nove oblike, predvsem virusne mutacije (aviarna influenca H5N1 Hongkong, ebola-Marburg, BSE – Bovina spongiformna encefalopatijska), ki imajo lahko nepredvidljive razsežnosti. Veliko zoonoz je resnih obolenj, ki bi brez pravilnega zdravljenja z uspešnimi kemoteapevtiki pripeljale do smrti bolnika. Zato naj na koncu poudarim, da je pomembno sodelovanje med različnimi strokami: biologi, veterinarji, zdravniki, kakor tudi med epizootiologi in kliniki znotraj stroke. Potreben je stalen nadzor in strokovno izpolnjevanje gojiteljev, rejcev in trgovcev z živalmi. Z nastanjnjem novih zakonskih določil in vstopom v EU bo potrebno vključiti tudi obmejno carinsko službo in policijo, predvsem pri nadzoru ogroženih vrst, ki jih obravnava konvencija CITES.

Fortunately, zoonoses are not very common in humans. In part this is due to very strict control and prompt action when a disease is detected in animals. Nevertheless, we have to be aware that new forms of diseases are developing all the time. Most frequent are virus mutations (Hong Kong avian influenza H5N1, Ebola/ Marburg, BSE – bovine spongiform encephalopathy), which can result in unforeseeable consequences. Many zoonoses are very serious diseases, and can lead to the death of the patient if not properly treated with suitable chemotherapeutic agents. Therefore, co-operation is essential between experts in different fields (biologists, veterinarians, medical doctors), as well as among experts within certain fields specialising in epizootiology and clinical medicine. Continuous control and training of animal breeders, ranchers and dealers is vital. Under the new regulatory provisions, and upon Slovenia's accession to the European Union, border customs offices and police authorities will have to participate in this process, particularly in the monitoring of endangered species covered by CITES.

5

PRILOGE

5.1 Besedilo konvencije CITES

V nadaljevanju je navedeno besedilo konvencije CITES brez dodatkov, objavljeno v Zakonu o ratifikaciji konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, spremembe konvencije ter dodatkov I, II, III in IV h konvenciji v povezavi s 3. odstavkom 3. člena konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 110/99, MP 31/99)

1. člen

Ratificirajo se:

- Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, sprejeta v Washingtonu 3. marca 1973, v besedilu z dne 22. junija 1979;
- Sprememba konvencije z dne 30. aprila 1983;
- Dodatka I in II h konvenciji z dne 18. september 1997, z vključenimi popravki z dne 30. junija 1998;
- Dodatek III z dne 29. aprila 1999 in
- Dodatek IV.

2. člen

Konvencija, sprememba konvencije, dodatka I in II, dodatek III in dodatek IV h konvenciji se v izvirniku v angleškem jeziku in v prevodu v slovenskem jeziku glasijo:

KONVENCIJA O MEDNARODNI TRGOVINI Z OGROŽENIMI PROSTO ŽIVEČIMI ŽIVALSKIMI IN RASTLINSKIMI VRSTAMI

Podpisana v Washingtonu, D.C., 3. marca 1973
Spremenjena v Bonnu 22. junija 1979

Države pogodbenice

- priznavajo, da so prosto živeče živalske in rastlinske vrste v mnogih lepih in raznovrstnih oblikah nenadomestljiv del naravnih sistemov zemlje, ki ga moramo varovati za te in prihodnje robove;
- se zavedajo vedno večje vrednosti prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z estetskega, znanstvenega, kulturnega, rekreacijskega in gospodarskega vidika;
- priznavajo, da narodi in države so in bi morali biti najboljši skrbniki svojih prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst;
- poleg tega priznavajo, da je za varstvo določenih prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst pred pretiranim izkoriščanjem zaradi mednarodne trgovine bistveno mednarodno sodelovanje;
- so prepričane, o nujnosti sprejetja ustreznih ukrepov v ta namen,

zato so se sporazumele o naslednjem:

I. člen Opredelitev pojmov

Za namene te konvencije, razen če iz sobesedila izhaja drugače:

- (a) "vrsta" pomeni katero koli vrsto, podvrsto ali zemljepisno ločeno populacijo vrste;
- (b) "osebek" pomeni :
  - (i) katero koli živo ali mrtvo žival ali rastlino;
  - (ii) če je to žival: pri vrstah iz Dodatkov I in II vsak lahko prepoznaven del ali izdelek iz njih; pri vrstah iz Dodatka III vsak lahko prepoznaven del ali izdelek iz njih, določen za te vrste v Dodatku III, in
  - (iii) če je to rastlina: pri vrstah iz Dodatka I vsak prepoznaven del ali izdelek iz njih; pri vrstah iz Dodatkov II in III vsak prepoznaven del ali izdelek iz njih, določen za te vrste v Dodatkih II in III;
- (c) "trgovina" pomeni izvoz, ponovni izvoz, uvoz in vnos iz morja;
- (d) "ponovni izvoz" pomeni izvoz katerega koli osebka, ki je bil predhodno uvožen;
- (e) "vnos iz morja" pomeni prevoz osebkov katerekoli vrste, ki so bili vzeti iz morskega okolja, ki ni pod jurisdikcijo nobene države, v neko državo;
- (f) "strokovni organ" pomeni državni strokovni organ, določen v skladu z IX. členom;
- (g) "upravni organ" pomeni državni upravni organ, določen v skladu z IX. členom;
- (h) "pogodbenica" pomeni državo, za katero je ta konvencija začela veljati.

II. člen Temeljna načela

1. Dodatek I vključuje vse vrste, ki jim grozi izumrtje in jih ali bi jih lahko ogrožala trgovina. Trgovina z osebki teh vrst mora biti urejena s posebej strogimi predpisi, da ne bi bilo njihovo preživetje še bolj ogroženo, in je lahko dovoljena le v izjemnih okoliščinah.

2. Dodatek II vključuje:

- (a) vse vrste, ki jim trenutno še ne grozi izumrtje, lahko pa bi postale tako ogrožene, če za trgovino z osebki teh vrst ne bi veljali strogi predpisi, s katerimi se onemogoča izkoriščanje, ki ogroža njihovo preživetje, in
- (b) druge vrste, za katere morajo veljati predpisi zaradi učinkovitega nadzora nad trgovino z osebki določenih vrst, omenjenih v pododstavku (a) tega odstavka.

3. Dodatek III vključuje vse vrste, za katere katera koli pogodbenica ugotovi, da se preprečevanje ali omejevanje izkoriščanja ureja s predpisi v njeni prostojnosti, in meni, da bi bilo pri nadzoru nad trgovino potrebno sodelovanje drugih pogodbenic.

4. Pogodbenice ne dopuščajo trgovine z osebki vrst iz Dodatkov I, II in III, razen če je to v skladu z določbami te konvencije.

III. člen

Urejanje trgovine z osebki vrst iz Dodatka I

1. Vsa trgovina z osebki vrst iz Dodatka I mora biti v skladu z določbami tega člena.
2. Za izvoz katerega koli osebka vrste iz Dodatka I sta potrebni predhodna izdaja in predložitev izvoznega dovoljenja. Izvozno dovoljenje se izda le, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
  - (a) strokovni organ države izvoznice meni, da takšen izvoz ne bo ogrozil preživetja te vrste;
  - (b) upravni organ države izvoznice se prepriča, da osebek ni bil pridobljen v nasprotju z zakoni te države o varstvu živalskih in rastlinskih vrst;
  - (c) upravni organ države izvoznice se prepriča, da bo vsak živ osebek pripravljen na prevoz in prepeljan tako, da bosta ogroženost zdravja in nevarnost za poškodbe ali kruto ravnanje z njim čim manjši, in
  - (d) upravni organ države izvoznice se prepriča, da je bilo za osebek izdano uvozno dovoljenje.
3. Za uvoz katerega koli osebka vrste iz Dodatka I sta potrebni predhodna izdaja in predložitev uvoznega dovoljenja in izvoznega dovoljenja ali potrdila o ponovnem izvozu. Uvozno dovoljenje se izda le, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
  - (a) strokovni organ države uvoznice meni, da bo osebek uvožen za namene, ki ne bodo ogrožali preživetja te vrste;
  - (b) strokovni organ države uvoznice se prepriča, da ima predlagani prejemnik živega osebka primerno bivališče in opremo, da bo lahko skrbel zanj, in
  - (c) upravni organ države uvoznice se prepriča, da osebek ne bo uporabljen predvsem v komercialne namene.
4. Za ponovni izvoz katerega koli osebka vrste iz Dodatka I sta potrebni predhodna izdaja in predložitev potrdila za ponovni izvoz. Potrdilo za ponovni izvoz se izda le, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
  - (a) upravni organ države ponovnega izvoza se prepriča, da je bil osebek uvožen v to državo v skladu z določbami te konvencije;
  - (b) upravni organ države ponovnega izvoza se prepriča, da bo vsak živ osebek pripravljen na prevoz in prepeljan tako, da bosta ogroženost zdravja in nevarnost za poškodbe ali kruto ravnanje z njim čim manjši, in
  - (c) upravni organ države ponovnega izvoza se prepriča, da je bilo za vsak živ osebek izdano uvozno dovoljenje.
5. Za katerikoli osebek vrste iz Dodatka I je za vnos iz morja potrebno predhodno potrdilo, ki ga izda upravni organ države, v katero se osebek vnaša. Potrdilo se izda le, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
  - (a) strokovni organ države vnosa meni, da takšen vnos ne bo ogrozil preživetja te vrste;
  - (b) upravni organ države vnosa se prepriča, da ima predlagani prejemnik živega osebka primerno bivališče in opremo, da bo lahko skrbel zanj, in
  - (c) upravni organ države vnosa se prepriča, da osebek ne bo uporabljen predvsem v komercialne namene.

IV. člen

Urejanje trgovine z osebki vrst iz Dodatka II

1. Vsa trgovina z osebki vrst iz Dodatka II mora biti v skladu z določbami tega člena.
2. Za izvoz katerega koli osebka vrste iz Dodatka II sta potrebni predhodna izdaja in predložitev izvoznega dovoljenja. Izvozno dovoljenje se izda le, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
  - (a) strokovni organ države izvoznice meni, da takšen izvoz ne bo ogrozil preživetja te vrste;
  - (b) upravni organ države izvoznice se prepriča, da osebek ni bil pridobljen v nasprotju z zakoni te države o varstvu rastlinskih in živalskih vrst, in
  - (c) upravni organ države izvoznice se prepriča, da bo vsak živ osebek pripravljen na prevoz in prepeljan tako, da bosta ogroženost zdravja in nevarnost za poškodbe ali kruto ravnanje z njim čim manjši.
3. Strokovni organ vsake pogodbenice nadzoruje izdajanje izvoznih dovoljenj v državi za osebke vrst iz Dodatka II in njihov dejanski izvoz. Kadar koli strokovni organ ugotovi, da bi moral biti izvoz osebkov katere koli vrste omejen, da bi se ta vrsta na celotnem območju razširjenosti lahko ohranila na ravnini, ki je skladna z njenom vlogo v ekosistemu, in hkrati precej nad ravnijo pri kateri bi bilo treba vrsto morda vključiti v Dodatek I, svetuje ustreznemu upravnemu organu, naj sprejme primerne ukrepe za omejitev izdajanja izvoznih dovoljenj za osebke te vrste.
4. Za uvoz katerega koli osebka vrste iz Dodatka II je potrebna predhodna predložitev izvoznega dovoljenja ali potrdila o ponovnem izvozu.
5. Za ponovni izvoz katerega koli osebka vrste iz Dodatka II sta potrebni predhodna izdaja in predložitev potrdila o ponovnem izvozu. Potrdilo o ponovnem izvozu se izda le, če sta izpolnjena naslednja pogoja:
  - (a) upravni organ države ponovnega izvoza se prepriča, da je bil osebek uvožen v državo v skladu z določbami te konvencije, in
  - (b) upravni organ države ponovnega izvoza se prepriča, da bo vsak živi osebek pripravljen na prevoz in prepeljan tako, da bosta ogroženost zdravja in nevarnost za poškodbe ali kruto ravnanje z njim čim manjši;
6. Za kateri koli osebek vrste iz Dodatka II je za vnos iz morja potrebno predhodno potrdilo, ki ga izda upravni organ države, v katero se osebek vnaša. Potrdilo se izda le, če sta izpolnjena naslednja pogoja:
  - (a) strokovni organ države vnosa meni, da takšen vnos ne bo ogrozil preživetja te vrste, in
  - (b) upravni organ države vnosa se prepriča, da se bo z vsakim živim osebkom ravnalo tako, da bosta ogroženost zdravja in nevarnost za poškodbe ali kruto ravnanje z njim čim manjši.
7. Potrdila iz šestega odstavka tega člena se lahko izdajo na podlagi mnenja strokovnega organa, po posvetovanju z drugimi državnimi strokovnimi organi, ali kadar je to primerno, z mednarodnimi strokovnimi organi, vendar ne več kot za obdobje enega leta, za celotno število osebkov, ki bodo v tem obdobju vneseni.

V. člen

Urejanje trgovine z osebki vrst iz Dodatka III

1. Vsa trgovina z osebki vrst iz Dodatka III mora biti v skladu z določbami tega člena.
2. Za izvoz katerega koli osebka vrste iz Dodatka III iz katere koli države, ki je to vrsto vključila v Dodatek III, sta potrebni predhodna izdaja in predložitev izvoznega dovoljenja. Izvozno dovoljenje se izda le, če sta izpolnjena naslednja pogoja:
  - (a) upravni organ države izvoznice se prepriča, da osebek ni bil pridobljen v nasprotju z zakoni te države o varstvu rastlinskih in živalskih vrst, in
  - (b) upravni organ države izvoznice se prepriča, da bo vsak živ osebek pripravljen na prevoz in prepeljan tako, da bosta ogroženost zdravja in nevarnost za poškodbe ali kruto ravnanje z njim čim manjši.
3. Za uvoz katerega koli osebka vrste iz Dodatka III je, razen v primerih za katere se uporablja četrti odstavek tega člena, potrebna predhodna predložitev potrdila o poreklu in, če se uvaža iz države, ki je to vrsto vključila v Dodatek III, izvozno dovoljenje.
4. Ob ponovnem izvozu država uvoznica sprejme potrdilo, ki ga izda upravni organ države ponovega izvoza, da je bil osebek obravnavan v tej državi ali da bo ponovno izvožen, kot dokazilo, da so bila za ta osebek upoštevane določbe te konvencije.

VI. člen

Dovoljenja in potrdila

1. Dovoljenja in potrdila, izdana po določbah III., IV. in V. člena, morajo biti v skladu z določbami tega člena.
2. Izvozno dovoljenje vsebuje podatke, ki so navedeni v vzorcu obrazca iz Dodatka IV, in se lahko uporabi za izvoz samo v obdobju šestih mesecev od datuma, ko je bilo izdano.
3. Vsako dovoljenje ali potrdilo vsebuje naslov te konvencije, ime in kateri koli prepoznavni žig upravnega organa, ki ga je izdal, ter kontrolno številko, ki jo je določil ta organ.
4. Vsaka kopija dovoljenja ali potrdila, ki ga izda upravni organ, mora biti jasno označena kot kopija; nobena takšna kopija se ne sme uporabiti namesto izvirnika, razen v obsegu, ki je predviden v izvirniku.
5. Za vsako pošiljko osebkov se zahteva ločeno dovoljenje ali potrdilo.
6. Upravni organ države uvoznice kateregakoli osebka prekliče in zadrži izvozno dovoljenje ali potrdilo o ponovnem izvozu ter katerokoli ustrezno uvozno dovoljenje, predloženo za uvoz tega osebka.
7. Če je potrebno in možno, lahko upravni organ na kateri koli osebek pritrdi oznako za pomoč pri prepoznavanju tega osebka. "Oznaka" za te namene pomeni vsak neuničljiv odtis, svinčeni pečat ali drugo primerno sredstvo za prepoznavanje osebka, izdelano tako, da ga nepooblaščene osebe čim teže ponaredijo.

VII. člen

Izjeme in druge posebne določbe o trgovini

1. Določbe III., IV. in V. člena se ne uporabljajo za prevoz osebkov čez ozemlje pogodbenice ali pretovarjanje osebkov na ozemlju pogodbenice, dokler so ti pod carinskim nadzorom.

2. Če se upravni organ države izvoznice ali države ponovnega izvoza prepriča, da je bil osebek pridobljen, preden so se zanj začele uporabljati določbe te konvencije, določbe III., IV. in V. člena zanj ne veljajo, če upravni organ o tem izda ustrezno potrdilo.

3. Določbe III., IV. in V. člena se ne uporabljajo za osebke, ki so v osebni lasti ali so last gospodinjstva. Ta izjema ne velja, če:

(a) so to osebki vrst iz Dodatka I, ki jih je lastnik pridobil zunaj države, v kateri običajno prebiva, in jih uvaža v to državo, ali

(b) so to osebki vrst iz Dodatka II:

- (i) ki jih je lastnik pridobil v državi, v kateri so bili osebki vzeti iz narave, ki ni država, v kateri običajno prebiva;
  - (ii) ki se uvažajo v državo, v kateri lastnik običajno prebiva, ter
  - (iii) za katere država, v kateri so bili osebki vzeti iz narave, za vsak izvoz teh osebkov zahteva predhodno izdajo izvoznih dovoljenj;
- razen če se upravni organ prepriča, da so bili osebki pridobljeni, preden so se zanje začela uporabljati določbe te konvencije.

4. Osebki živalske vrste iz Dodatka I, vzrejeni v ujetništvu za komercialne namene, ali osebki rastlinske vrste iz Dodatka I, umetno razmnoženi za komercialne namene, se štejejo za osebke vrst iz Dodatka II.

5. Če se upravni organ države izvoznice prepriča, da je bil kateri koli osebek živalske vrste vzrejen v ujetništvu ali kateri koli osebek rastlinske vrste umetno razmnožen ali da gre za del takšne živali ali rastline ali izdelke iz njih, namesto dovoljenj ali potrdil iz določb III., IV. ali V. člena zadošča potrdilo upravnega organa v ta namen.

6. Določbe III., IV. in V. člena se ne uporabljajo za nekomercialno posojanje, darovanje ali izmenjavo herbarijskih rastlin, posušenih ali drugih konzerviranih muzejskih osebkov in živih rastlin z oznako, ki jo izda ali odobri pristojni upravni organ, med znanstveniki ali znanstvenimi ustanovami, registriranimi pri upravnem organu njihove države.

7. Upravni organ katere koli države lahko opusti zahteve III., IV. in V. člena ter dovoli pretok osebkov, ki so sestavni del potujočih živalskih vrtov, cirkusov, zverinjakov, botaničnih razstav ali drugih potujočih razstav, brez dovoljenj ali potrdil pod pogojem, da:

(a) izvoznik ali uvoznik pri tem upravnem organu prijavi take osebke z vsemi potrebnimi podatki;

(b) osebki spadajo v eno od kategorij iz drugega ali petega odstavka tega člena, in

(c) se upravni organ prepriča, da bo vsak živi osebek prepeljan in oskrbovan tako, da bosta ogroženost zdravja in nevarnost za poškodbe ali kruto ravnanje z njim čim manjši.

VIII. člen
Ukrepi, ki jih sprejmejo pogodbenice

1. Pogodbenice sprejmejo ustrezne ukrepe za uveljavitev določb te konvencije in prepovejo trgovino z osebki, s katero se kršijo njena določbe. To vključuje ukrepe s katerimi se:

- (a) kaznuje trgovanje ali posedovanje teh osebkov ali oboje, in
- (b) predvidi zaplemblo ali vrnitev teh osebkov v državo izvoznico.

2. Poleg ukrepov iz prvega odstavka tega člena lahko pogodbenica, če meni da je to potrebno, predvidi kakršen koli način notranjega povračila stroškov, ki so nastali zaradi zapleme osebka, s katerim se je trgovalo v nasprotju z ukrepi, sprejetimi pri izvajanju določb te konvencije.

3. Pogodbenice zagotovijo, kolikor je možno, čim krajše zadrževanje osebkov pri izpolnjevanju katerih koli formalnosti v zvezi s trgovino. Da bi olajšala tak prehod lahko pogodbenica določi vstopne in izstopne postaje, kjer morajo biti osebki carinjeni. Pogodbenice tudi zagotovijo, da so vsi živi osebki med tranzitom, zadrževanjem ali natovarjanjem pravilno oskrbovani, tako da bosta ogroženost zdravja in nevarnost za poškodbe ali kruto ravnanje z njim čim manjši.

4. Če je živ osebek zaplenjen zaradi ukrepov, navedenih v prvem odstavku tega člena:

- (a) se izroči upravnemu organu države, v kateri je bil zaplenjen;
- (b) ga upravni organ po posvetovanju z državo izvoznico vrne tej državi na njene stroške ali ga pošlje v oskrbovalni center ali na kakšno drugo mesto, ki je po njegovem mnenju primerno ter v skladu s cilji te konvencije, in
- (c) upravni organ lahko pridobi mnenje strokovnega organa ali se lahko, če želi, posvetuje s Sekretariatom, da se lažje odloči v skladu s pododstavkom (b) tega odstavka, vključno z izbiro oskrbovalnega centra ali drugega mesta.

5. Oskrbovalni center iz četrtega odstavka tega člena pomeni ustanovo, ki jo upravni organ določi za oskrbo živih osebkov, zlasti tistih, ki so bili zaplenjeni.

6. Vsaka pogodbenica hrani dokumente o trgovini z osebki vrst iz Dodatkov I, II in III, ki vsebujejo:

- (a) imena in naslove izvoznikov in uvoznikov, in
- (b) število in vrsto izdanih dovoljenj in potrdil; države, s katerimi je bila opravljena takšna trgovina; število ali količino in tipe osebkov, imena vrst, kot so navedena v Dodatkih I, II in III, ter kjer je mogoče, tudi velikost in spol obravnavanih osebkov.

7. Vsaka pogodbenica pripravi redna poročila o izvajanju te konvencije in jih pošlje Sekretariatu:

- (a) letno poročilo s povzetkom podatkov, ki jih določa pododstavek (b) šestega odstavka tega člena, in
- (b) dveletno poročilo o zakonodajnih, in upravnih ukrepih, na podlagi katerih se uveljavijo določbe te konvencije.

8. Podatki, navedeni v sedmem odstavku tega člena, so na voljo javnosti, če to ni v nasprotju z zakonodajo te pogodbenice.

IX. člen Upravni in strokovni organi

1. Za namene te konvencije vsaka pogodbenica imenuje:

- (a) enega ali več upravnih organov, pristojnih za izdajanje dovoljenj ali potrdil za to pogodbenico, in
- (b) enega ali več strokovnih organov.

2. Država, ki deponira listino o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu, hkrati obvesti vlado depozitarja o imenu in naslovu upravnega organa pooblaščenega za stike z drugimi pogodbenicami in Sekretariatom.

3. Pogodbenica obvešča Sekretariat o vseh spremembah imenovanj ali pooblastil v skladu z določbami tega člena, da jih ta pošlje vsem pogodbenicam.

4. Kateri koli upravni organ iz drugega odstavka tega člena pošlje, če tako zahteva Sekretariat ali upravni organ druge pogodbenice, Sekretariatu ali temu upravnemu organu odtis pečatov, žigov ali drugih pripomočkov, ki jih uporablajo pri overjanju dovoljenj ali potrdil.

X. člen Trgovina z državami, ki niso pogodbenice konvencije

Pri izvozu ali ponovnem izvozu v državo ali uvozu iz države, ki ni pogodbenica te konvencije, lahko pogodbenice namesto dovoljenj in potrdil sprejmejo primerljive dokumente, ki jih izda pristojni organ te države, če ti vsebinsko ustrezano zahtevam te konvencije glede izdajanja dovoljenj in potrdil.

XI. člen Konferenca pogodbenic

1. Sekretariat skliče zasedanje konference pogodbenic najpozneje dve leti po začetku veljavnosti te konvencije.

2. Sekretariat nato sklicuje redna zasedanja vsaj enkrat na dve leti, razen če konferenca odloči drugače, in izredna zasedanja kadar koli na pisno zahtevo vsaj tretjine pogodbenic.

3. Na zasedanjih, tako rednih kot izrednih, pogodbenice pregledajo izvajanje določb te konvencije in lahko:

- (a) sprejmejo takšne določbe, s katerimi je Sekretariatu omogočeno izvajanje njegovih nalog, in finančne določbe;
- (b) proučijo in sprejmejo spremembe Dodatkov I in II v skladu s XV. členom;
- (c) pregledajo napredek pri obnavljanju in ohranjanju vrst iz Dodatkov I, II in III;
- (d) prejmejo in proučijo kakršnakoli poročila, ki jih predstavi Sekretariat ali katerakoli pogodbenica, in
- (e) kadar je primerno, izdajo priporočila za izboljšanje učinkovitosti te konvencije.

4. Na vsakem rednem zasedanju lahko pogodbenice določijo čas in kraj naslednjega rednega

zasedanja, ki bo potekalo v skladu z določbami drugega odstavka tega člena.

5. Na katerem koli zasedanju pogodbenice lahko določijo in sprejmejo poslovnik zasedanja.

6. Združene narode, njihove specializirane agencije in Mednarodno agencijo za atomsko energijo kakor tudi katero koli državo, ki ni pogodbenica te konvencije, lahko na zasedanjih konference predstavljajo opazovalci, ki imajo pravico do udeležbe, ne pa glasovanja.

7. Kateremu koli telesu ali agenciji, tehnično usposobljeni za varovanje in ohranjanje prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst ter upravljanje z njimi, ki spada v eno od spodaj navedenih kategorij in je Sekretariat obvestila o svoji želji, da bi jo na zasedanjih konference predstavljali opazovalci, je to dovoljeno, če temu ne nasprotuje najmanj ena tretjina pogodbenic:

- (a) mednarodne agencije ali telesa, tako vladna kot nevladna, ter državne vladne agencije in telesa, in
- (b) državne nevladne agencije ali telesa, ki jih je v ta namen odobrila država v kateri so locirani.

Ko se jim to dovoli, imajo ti opazovalci pravico do udeležbe, ne pa glasovanja.

XII. člen Sekretariat

1. Ko začne veljati ta konvencija, izvršni direktor Programa Združenih narodov za okolje poskrbi za Sekretariat, ko začne ta konvencija veljati. Direktorju lahko v obsegu in na način, ki se mu zdi primeren, pomagajo ustrezne medvladne ali nevladne mednarodne ali državne agencije in telesa, ki so strokovno usposobljeni za varstvo in ohranjanje prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst ter njihovo upravljanje.

2. Naloge Sekretariata so:

- (a) organizacija in izvedba zasedanj pogodbenic;
- (b) opravljanje nalog, ki so mu zaupane po določbah XV. in XVI. člena te konvencije;
- (c) izvajanje strokovnih in tehničnih študij v skladu s programi, ki jih odobri konferenca pogodbenic, ki bodo prispevale k izvajanju te konvencije, vključno s študijami, povezanimi z merili za ustrezno pripravo in prevoz živih osebkov ter načini njihovega prepoznavanja;
- (d) proučevanje poročil pogodbenic in pridobivanje tistih dodatnih informacij od njih, za katere meni, da so potrebne za izvajanje te konvencije;
- (e) opozarjanje pogodbenic na vse zadeve, ki se nanašajo na cilje te konvencije;
- (f) redno objavljanje in razdeljevanje tekočih izdaj Dodatkov I, II in III pogodbenicam z vsemi informacijami, ki bodo olajšale prepoznavanje osebkov vrst, vključenih v te dodatke;
- (g) pripravljanje letnih poročil o svojem delu in o izvajanju te konvencije za pogodbenice kakor tudi vseh drugih poročil, ki jih na zasedanju lahko zahtevajo pogodbenice;
- (h) pripravljanje priporočil za izvajanje ciljev in določb te konvencije, vključno z izmenjavo strokovnih in tehničnih informacij;
- (i) opravljanje katerih koli drugih nalog, ki mu jih lahko zaupajo pogodbenice.

XIII. člen Mednarodni ukrepi

1. Če Sekretariat na podlagi prejetih informacij ugotovi, da trgovina z osebki katere koli vrste, vključene v Dodatek I ali II, škodljivo vpliva na to vrsto ali da se določbe te konvencije ne izvajajo učinkovito, te informacije sporoči pooblaščenemu upravnemu organu pogodbenice ali pogodbenic, ki jih to zadeva.

2. Vsaka pogodbenica po prejemu sporočila iz prvega odstavka tega člena čim prej obvesti Sekretariat o vseh pomembnih dejstvih, kolikor ji to dopuščajo njeni zakoni, in kjer je to primerno, predлага ukrepe za izboljšanje stanja. Če pogodbenica meni, da je potrebna preiskava, lahko tako preiskavo izvede ena ali več oseb, ki jih pogodbenica izrecno pooblasti.

3. Informacije, ki jih priskrbi pogodbenica ali so bile zbrane v preiskavi iz drugega odstavka tega člena, pregleda naslednja konferenca pogodbenic, ki lahko da priporočila, ki se ji zdijo primerna.

XIV. člen Vpliv na domačo zakonodajo in mednarodne konvencije

1. Določbe te konvencije nikakor ne vplivajo na pravico pogodbenic, da sprejmejo:

(a) strožje domače ukrepe, ki se nanašajo na pogoje trgovanja, pridobivanja ali prevoza osebkov vrst iz Dodatkov I, II in III, ali popolno prepoved teh dejavnosti, ali

(b) domače ukrepe, ki omejujejo ali prepovedujejo trgovino, pridobivanje ali prevoz vrst, ki niso vključene v Dodatek I, II ali III.

2. Določbe te konvencije nikakor ne vplivajo na določbe kakršnih koli domačih ukrepov ali obveznosti pogodbenic iz katerekoli pogodbe, konvencije ali mednarodnega sporazuma, ki se nanašajo na druge vidike trgovine, pridobivanja, posedovanja ali prevoza osebkov in že veljajo ali lahko začnejo veljati v prihodnosti za katerokoli pogodbenico, vključno z vsemi ukrepi, povezanimi s carino, zdravjem ljudi ter veterinarsko in rastlinsko karanteno.

3. Določbe te konvencije nikakor ne vplivajo na določbe ali obveznosti iz katere koli pogodbe, konvencije ali mednarodnega sporazuma, ki so že sklenjeni ali bodo lahko sklenjeni med državami članicami zveze ali regionalnega trgovinskega sporazuma, s katerim je ustanovljen ali se ohranja skupni zunanjji carinski nadzor in se odpravi carinski nadzor med temi članicami, če se te določbe in obveznosti nanašajo na trgovino med državami članicami take zveze ali sporazuma.

4. Država pogodbenica te konvencije, ki je hkrati pogodbenica katere koli druge pogodbe, konvencije ali mednarodnega sporazuma, veljavnega v času, ko začne veljati ta konvencija, in po določbah katerih so zavarovane morske vrste, vključene v Dodatek II, je v zvezi s trgovino z osebki vrst iz Dodatka II, ki jih v skladu z določbami take pogodbe, konvencije ali mednarodnega sporazuma ujamejo ladje, registriranimi v tej državi, oproščena obveznosti, ki jih nalaga ta konvencija.

5. Za izvoz katerega koli osebka, ujetega v skladu s četrtim odstavkom tega člena, je ne glede na določbe III., IV. in V. člena potrebno le potrdilo upravnega organa države vnosa, da je bil osebek ujet v skladu z določbami ustrezne druge pogodbe, konvencije ali mednarodnega sporazuma.

6. Nič v tej konvenciji ne vpliva na to, da Konferenca Združenih narodov o pomorskem pravu, sklicana v skladu z resolucijo 2750 C (XXV) Generalne skupščine Združenih narodov, kodificira

in razvija pomorsko pravo, niti na sedanje ali prihodnje zahtevke in pravna stališča katere koli države v zvezi s pomorskim pravom in naravo ter obsegom obalne jurisdikcije in jurisdikcije države zastave.

XV. člen

Spremembe Dodatkov I in II

1. V zvezi s spremembami Dodatkov I in II na zasedanjih pogodbenic veljajo naslednje določbe:

- (a) Vsaka pogodbenica lahko predлага, da se sprememba Dodatka I ali II obravnava na naslednjem zasedanju. Besedilo predlagane spremembe se sporoči Sekretariatu vsaj 150 dni pred zasedanjem. Sekretariat se o spremembah posvetuje z drugimi pogodbenicami in zainteresiranimi telesi v skladu z določbami pododstavkov (b) in (c) drugega odstavka tega člena in najpozneje 30 dni pred zasedanjem sporoči odgovor vsem pogodbenicam.
- (b) Sprememba se sprejme z dvotretjinsko večino pogodbenic, ki so prisotne in glasujejo. Za te namene pomeni "pogodbenice, ki so prisotne in glasujejo", vse prisotne pogodbenice, ki glasujejo za ali proti. Pogodbenice, ki se vzdržijo glasovanja, se ne štejejo v dve tretjini, potrebni za sprejem spremembe.
- (c) Spremembe, sprejete na zasedanju, začnejo veljati 90 dni po zasedanju za vse pogodbenice, razen za tiste, ki izrazijo pridržek v skladu s tretjim odstavkom tega člena.

2. V zvezi s spremembami Dodatkov I in II med zasedanjema pogodbenic veljajo naslednje določbe:

- (a) Spremembe Dodatka I ali II lahko za obravnavo med zasedanjema predлага katera koli pogodbenica po pošti, kot je določeno v tem odstavku.
- (b) Takoj po prejemu besedila predlagane spremembe za morske vrste Sekretariat to besedilo sporoči pogodbenicam. Hkrati se posvetuje z medvladnimi telesi, pristojnimi za te vrste, zlasti z namenom, da zbere znanstvene podatke, ki bi jih lahko priskrbela ta telesa, in da zagotovi usklajevanje s katerimi koli ohranitvenimi ukrepi, ki jih ta telesa izvajajo. Sekretariat pogodbenicam čimprej sporoči stališča teh teles in podatke, ki so jih priskrbela ta telesa, ter svoje ugotovitve in priporočila.
- (c) Za druge vrste, ki niso morske, Sekretariat takoj po prejemu besedila predlagane spremembe to besedilo sporoči pogodbenicam in čimprej še svoja priporočila.
- (d) Vsaka pogodbenica lahko v 60 dneh po datumu, ko je Sekretariat poslal svoja priporočila pogodbenicam, tako kot določata pododstavka (b) in (c) tega odstavka, sporoči Sekretariatu kakršne koli pripombe k predlagani spremembi hkrati z vsakim pomembnim znanstvenim podatkom in informacijo.
- (e) Prejete odgovore Sekretariat hkrati s svojimi priporočili čimprej sporoči pogodbenicam.
- (f) Če Sekretariat v 30 dneh po datumu, ko je sporočil odgovore in priporočila po določbah pododstavka (e) tega odstavka, ne prejme nobenega ugovora zoper predlagano spremembo, začne sprememba veljati po 90 dneh za vse pogodbenice, razen za tiste, ki izrazijo pridržek v skladu s tretjim odstavkom tega člena.
- (g) Če Sekretariat prejme ugovor katere koli pogodbenice, pogodbenice o predlagani spremembi glasujejo po pošti v skladu z določbami pododstavkov (h), (i) in (j) tega člena.
- (h) Sekretariat pogodbenice uradno obvesti o prejemu ugovora.

(i) Če Sekretariat v 60 dneh po datumu obvestila iz pododstavka (h) tega odstavka ne prejeme vsaj od polovice pogodbenic glasov za ali proti ali vzdržanih, se predlagana sprememba predloži naslednjemu zasedanju konference v nadaljno obravnavo.

(j) Če Sekretariat prejme glasove polovice pogodbenic, se sprememba sprejme z dvotretjinsko večino pogodbenic, ki so glasovale za ali proti.

(k) Sekretariat uradno obvesti vse pogodbenice o izidu glasovanja.

(l) Če je predlagana sprememba sprejeta, začne veljati 90 dni po datumu uradnega obvestila Sekretariata o njenem sprejetju, za vse pogodbenice, razen za tiste, ki izrazijo pridržek v skladu s tretjim odstavkom tega člena.

3. V obdobju 90 dni, predvidenem v pododstavku (c) prvega odstavka ali pododstavku (l) drugega odstavka tega člena, lahko vsaka pogodbenica pisno obvesti vlado depozitarja o pridržkih v zvezi s spremembom. Dokler teh pridržkov ne umakne, se pogodbenica glede trgovine z določenimi vrstami obravnava kot država, ki ni pogodbenica konvencije.

XVI. člen Dodatek III in njegove spremembe

1. Vsaka pogodbenica lahko kadar koli predloži Sekretariatu seznam vrst, za katere ugotovi, da se za namene iz tretjega odstavka II. člena zanjo uporablajopredpisi iz njene pristojnosti. V Dodatku III so navedeni imena pogodbenic, ki so predlagale vključitev vrste v ta dodatek, znanstvena imena predlaganih vrst in vsak del živali ali rastline te vrste ali izdelek iz njih za namene iz pododstavka (b) I. člena.

2. Takoj po prejemu Sekretariat pošlje pogodbenicam vsak seznam, predložen po določilih prvega odstavka tega člena. Seznam začne veljati kot del Dodatka III 90 dni po datumu takega sporočila. Vsaka pogodbenica lahko kadar koli po prejemu takega seznama vredi depozitarju pisno izrazi pridržek v zvezi s katero koli vrsto, delom ali izdelkom in dokler tak pridržek ni umaknjen, se pri trgovjanju s temi vrstami, deli ali izdelki ta država obravnava kot država, ki ni pogodbenica te konvencije.

3. Pogodbenica, ki je predlagala vrsto za vključitev v Dodatek III, jo lahko kadar koli umakne iz dodatka z uradnim obvestilom Sekretariatu, ki o umiku obvesti vse pogodbenice. Umik začne veljati 30 dni po datumu takega obvestila.

4. Vsaka pogodbenica, ki predloži seznam po določbah prvega odstavka tega člena, predloži Sekretariatu kopije vseh domačih zakonov in predpisov o varstu teh vrst, skupaj s katero koli obrazložitvijo, za katero meni, da je potrebna ali jo lahko zahteva Sekretariat. Dokler je predlagana vrsta vključena v dodatek, pogodbenica predloži Sekretariatu vse sprejete spremembe teh zakonov in predpisov ali vse nove obrazložitve.

XVII. člen Spremembe konvencije

1. Na pisno zahtevo najmanj tretjine pogodbenic Sekretariat skliče izredno zasedanje konference pogodbenic za obravnavo in sprejetje sprememb konvencije. Take spremembe se sprejmejo z dvotretjinsko večino pogodbenic, ki so prisotne in glasujejo. Za te namene pomeni "pogodbenice, ki so prisotne in glasujejo" vse pogodbenice, ki so prisotne in glasujejo za ali proti. Pogodbenice, ki se vzdržijo glasovanja, se ne štejejo v dve tretjini, potrebni za sprejetje spremembe.

2. Sekreatariat posreduje besedilo vsake predlagane spremembe vsem pogodbenicam najmanj 90 dni pred zasedanjem.

3. Sprememba začne veljati za pogodbenice, ki so jo sprejele, 60 dni potem, ko sta dve tretjini pogodbenic deponirali listino o sprejetju spremembe pri vldi depozitarju. Po tem začne sprememba veljati za vsako drugo pogodbenico 60 dni po tem, ko ta pogodbenica deponira svojo listino o sprejetju spremembe.

XVIII. člen Reševanje sporov

1. Vsak spor, ki bi lahko nastal med dvema ali več pogodbenicami v zvezi z razlago ali uporabo določb te konvencije, se rešuje s pogajanji med pogodbenicami v sporu.

2. Če se spor ne da rešiti v skladu s prvim odstavkom tega člena, lahko pogodbenice z medsebojnim soglasjem predložijo spor arbitraži, zlasti Stalnemu arbitražnemu sodišču v Haagu, in arbitražna odločitev zavezuje pogodbenice, ki so spor predložile.

XIX. člen Podpis

Ta konvencija je na voljo za podpis do 30. aprila 1973 v Washingtonu in nato v Bernu do 31. decembra 1974.

XX. člen Ratifikacija, sprejetje, odobritev

To konvencijo je treba ratificirati, sprejeti ali odobriti. Listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi se deponirajo pri vldi Švicarske konfederacije, ki je vlada depozitar.

XXI. člen Pristop

Ta konvencija je na voljo za pristop nedoločen čas. Listine o pristopu se deponirajo pri vldi depozitarju.

XXII. člen Začetek veljavnosti

1. Ta konvencija začne veljati 90 dni po dnevu deponiranja desete listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali odobritvi pri vldi depozitarju.

2. Za vsako državo, ki ratificira, sprejme, ali odobri to konvencijo ali k njej pristopi po deponiranju desete listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu, začne konvencija veljati 90 dni po tem, ko ta država deponira svojo listino o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu.

XXIII. člen Pridržki

1. Glede določb te konvencije ni mogoče izražati splošnih pridržkov. Poseben pridržek se lahko da v skladu z določbami tega, XV. in XVI. člena.

2. Vsaka država lahko ob deponiranju svoje listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu izrazi posebni pridržek glede:

- (a) katere koli vrste iz Dodatka I, II ali III ali
- (b) katerega koli dela ali izdelka določenega v zvezi z vrsto iz Dodatka III.

3. Dokler pogodbenica ne umakne pridržka, ki ga je dala v skladu z določbami tega člena, se pri trgovanju z vrsto, delom ali izdelkom določenim v pridržku, obravnava kot država, ki ni pogodbenica te konvencije.

**XXIV. člen
Odpoved**

Vsaka pogodbenica lahko kadar koli odpove to konvencijo s pisnim obvestilom vladi depozitarju. Odpoved začne veljati 12 mesecev po tem, ko vlada depozitar prejme obvestilo.

**XXV. člen
Depozitar**

1. Izvirnik te konvencije v angleškem, francoskem, kitajskem, ruskem in španskem jeziku, pri čemer je vsako besedilo enako verodostojno, se deponirajo pri vladi depozitarju, ki overjene kopije izvirnika pošlje vsem državam, ki so jo podpisale ali deponirale listine o pristopu k njej.
2. Vlada depozitar obvešča vse podpisnice in države, ki so k njej pristopile, ter Sekretariat o podpisih, deponiranju listin o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu, začetku veljavnosti te konvencije, njenih spremembah, izražanju in umiku pridržkov ter obvestilih o odpovedi.
3. Takoj ko začne ta konvencija veljati, vlada depozitar pošlje overjen izvod konvencije Sekretariatu Združenih narodov zaradi registracije in objave v skladu s 102. členom Ustanovne listine Združenih narodov.

Da bi to potrdili, so podpisani pooblaščenci, ki so bili za to pravilno pooblaščeni, podpisali to konvencijo.

Sestavljeni v Washingtonu tretjega marca leta tisoč devetsto triinsedemdeset.

3. člen

Za izvajanje konvencije skrbi Ministrstvo za okolje in prostor.

4. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije - Mednarodne pogodbe.

5.2 Abecedni seznam pogodbenic konvencije CITES

- P** Vrstni red pričetka veljavnosti konvencije CITES v državi
ISO Dvomestna ISO koda države
O CITES regija:
 1 = Afrika
 2 = Azija
 3 = Osrednja in Južna Amerika ter Karibi
 4 = Evropa
 5 = Severna Amerika
 6 = Oceanija
Datum Datum pričetka veljavnosti konvencije

P	Država	ISO	O	Datum
88	Afghanistan/Afganistan	AF	2	28/01/1986
81	Algeria/Alžirija	DZ	1	21/02/1984
141	Antigua and Barbuda/Antigua in Barbuda	AG	3	06/10/1997
64	Argentina/Argentina	AR	3	08/04/1981
28	Australia/Avstralija	AU	6	27/10/1976
74	Austria/Avstrija	AT	4	27/04/1982
145	Azerbaijan/Azerbajdžan	AZ	4	21/02/1999
50	Bahamas/Bahami	BS	3	18/09/1979
73	Bangladesh/Bangladeš	BD	2	18/02/1982
119	Barbados/Barbados	BB	3	09/03/1993
130	Belarus/Belorusija	BY	4	08/11/1995
80	Belgium/Belgija	BE	4	01/01/1984
69	Belize/Belize	BZ	3	21/09/1981
84	Benin/Benin	BJ	1	28/05/1984
51	Bolivia/Bolivija	BO	3	04/10/1979
40	Botswana/Bocvana	BW	1	12/02/1978
16	Brazil/Brazilija	BR	3	04/11/1975
106	Brunei Darussalam/Bruneji Darussalam	BN	2	02/08/1990
109	Bulgaria/Bolgarija	BG	4	16/04/1991
102	Burkina Faso/Burkina Faso	BF	1	11/01/1990
94	Burundi/Burundi	BI	1	06/11/1988
140	Cambodia/Kambodža	KH	2	02/10/1997
68	Cameroon/Kamerun	CM	1	03/09/1981
10	Canada/Kanada	CA	5	09/07/1975
58	Central African Republic/Centralnoafriška republika	CF	1	25/11/1980
96	Chad/Čad	TD	1	03/05/1989
8	Chile/Čile	CL	3	01/07/1975
63	China/Kitajska	CN	2	08/04/1981
71	Colombia/Kolumbija	CO	3	29/11/1981
128	Comoros/Komori	KM	1	21/02/1995
79	Congo/Kongo	CG	1	01/05/1983
14	Costa Rica/Kostarika	CR	3	28/09/1975
127	Côte d'Ivoire/Slonokoščena obala	CI	1	19/02/1995
151	Croatia/Hrvaška	HR	4	12/06/2000
105	Cuba/Kuba	CU	3	19/07/1990
6	Cyprus/Ciper	CY	4	01/07/1975
117	Czech Republic/ Češka republika	CZ	4	01/01/1993
26	Democratic Republic of the Congo/Demokratična republika Kongo	CD	1	18/10/1976
34	Denmark/Danska	DK	4	24/10/1977
113	Djibouti/Džibuti	DJ	1	07/05/1992
129	Dominica/Dominika	DM	3	02/11/1995
92	Dominican Republic/Dominikanska republika	DO	3	17/03/1987
7	Ecuador/Ekvador	EC	3	01/07/1975

41	Egypt/Egipt	EG	1	04/04/1978
93	El Salvador/Salvador	SV	3	29/07/1987
114	Equatorial Guinea/Ekvatorialna Gvineja	GQ	1	08/06/1992
125	Eritrea/Eritreja	ER	1	22/01/1995
115	Estonia/Estonija	EE	4	20/10/1992
98	Ethiopia/Etiopija	ET	1	04/07/1989
143	Fiji/Fidži	FJ	6	29/12/1997
24	Finland/Finska	FI	4	08/08/1976
43	France/Francija	FR	4	09/08/1978
97	Gabon/Gabon	GA	1	14/05/1989
37	Gambia/Gambija	GM	1	24/11/1977
133	Georgia/Gruzija	GE	4	12/12/1996
22	Germany/Nemčija	DE	4	20/06/1976
20	Ghana/Gana	GH	1	12/02/1976
118	Greece/Grčija	GR	4	06/01/1993
146	Grenada/Grenada	GD	3	28/11/1999
53	Guatemala/Gvatemala	GT	3	05/02/1980
72	Guinea/Gvineja	GN	1	20/12/1981
107	Guinea-Bissau/Gvineja Bisao	GW	1	14/08/1990
33	Guyana/Gvajana	GY	3	25/08/1977
86	Honduras/Honduras	HN	3	13/06/1985
87	Hungary/Madžarska	HU	4	27/08/1985
148	Iceland/Islandija	IS	4	02/04/2000
25	India/Indija	IN	2	18/10/1976
48	Indonesia/Indonezija	ID	2	28/03/1979
30	Iran (Islamic Republic of)/Iran (Islamska republika)	IR	2	01/11/1976
56	Israel/Izrael	IL	2	17/03/1980
52	Italy/Italija	IT	4	31/12/1979
137	Jamaica/Jamajka	JM	3	22/07/1997
57	Japan/Japonska	JP	2	04/11/1980
47	Jordan/Jordanija	JO	2	14/03/1979
149	Kazakhstan/Kazahstan	KZ	2	19/04/2000
46	Kenya/Kenija	KE	1	13/03/1979
135	Latvia/Latvija	LV	4	12/05/1997
65	Liberia/Liberija	LR	1	09/06/1981
55	Liechtenstein/Liechtenstein	LI	4	28/02/1980
156	Lithuania/Litva	LT	4	09/03/2002
82	Luxembourg/Luksemburg	LU	4	12/03/1984
17	Madagascar/Madagaskar	MG	1	18/11/1975
75	Malawi/Malavi	MW	1	06/05/1982
38	Malaysia/Malezija	MY	2	18/01/1978
123	Mali/Malí	ML	1	16/10/1994
99	Malta/Malta	MT	4	16/07/1989
144	Mauritania/Mavritanija	MR	1	11/06/1998
11	Mauritius/Mavricius	MU	1	27/07/1975
110	Mexico/Mehika	MX	5	30/09/1991
42	Monaco/Monako	MC	4	18/07/1978
131	Mongolia/Mongolija	MN	2	04/04/1996
19	Morocco/Maroko	MA	1	14/01/1976
66	Mozambique/Mozambik	MZ	1	23/06/1981
139	Myanmar/Mianmar	MM	2	11/09/1997
108	Namibia/Namibija	NA	1	18/03/1991
12	Nepal/Nepal	NP	2	16/09/1975
85	Netherlands/Nizozemska	NL	4	18/07/1984
100	New Zealand/Nova Zelandija	NZ	6	08/08/1989
36	Nicaragua/Nikaragva	NI	3	04/11/1977
18	Niger/Níger	NE	1	07/12/1975
2	Nigeria/Nigerija	NG	1	01/07/1975
27	Norway/Norveška	NO	4	25/10/1976
23	Pakistan/Pakistan	PK	2	19/07/1976
44	Panama/Panama	PA	3	15/11/1978

21	Papua New Guinea/Papua Nova Gvineja	PG	6	11/03/1976
31	Paraguay/Paragvaj	PY	3	13/02/1977
13	Peru/Peru	PE	3	25/09/1975
70	Philippines/Filipini	PH	2	16/11/1981
103	Poland/Poljska	PL	4	12/03/1990
62	Portugal/Portugalska	PT	4	11/03/1981
154	Qatar/Katar	QA	2	06/08/2001
120	Republic of Korea/Republika Koreja	KR	2	07/10/1993
153	Republic of Moldova/Republika Moldavija	MD	4	27/06/2001
124	Romania/Romunija	RO	4	16/11/1994
112	Russian Federation/Ruska federacija	RU	4	01/01/1992
59	Rwanda/Ruanda	RW	1	18/01/1981
122	Saint Kitts and Nevis/Sveti Krištof in Nevis	KN	3	15/05/1994
77	Saint Lucia/Sveta Lucija	LC	3	15/03/1983
95	Saint Vincent and the Grenadines/Sveti Vincent in Grenadine	VC	3	28/02/1989
155	Sao Tome and Principe/Sao Tome in Principe	ST	1	07/11/2001
132	Saudi Arabia/Savdska Arabija	SA	2	10/06/1996
35	Senegal/Senegal	SN	1	03/11/1977
32	Seychelles/Sejšeli	SC	1	09/05/1977
126	Sierra Leone/Sierra Leone	SL	1	26/01/1995
91	Singapore/Singapur	SG	2	28/02/1987
116	Slovakia/Slovaška	SK	4	01/01/1993
150	Slovenia/Slovenija	SI	4	23/04/2000
89	Somalia/Somalija	SO	1	02/03/1986
15	South Africa/Južnoafriška republika	ZA	1	13/10/1975
90	Spain/Španija	ES	4	28/08/1986
49	Sri Lanka/Šrilanka	LK	2	02/08/1979
76	Sudan/Sudan	SD	1	24/01/1983
60	Suriname/Surinam	SR	3	15/02/1981
136	Swaziland/Svazi	SZ	1	27/05/1997
5	Sweden/Švedska	SE	4	01/07/1975
3	Switzerland/Švica	CH	4	01/07/1975
78	Thailand/Tajska	TH	2	21/04/1983
152	The former Yugoslav Republic of Macedonia/ Bivša jugoslovanska republika Makedonija	MK	4	02/10/2000
45	Togo/Togo	TG	1	21/01/1979
83	Trinidad and Tobago/Trinidad in Tobago	TT	3	18/04/1984
4	Tunisia/Tunizija	TN	1	01/07/1975
134	Turkey/Turčija	TR	4	22/12/1996
111	Uganda/Uganda	UG	1	16/10/1991
147	Ukraine/Ukrajina	UA	4	29/03/2000
104	United Arab Emirates/Združeni arabski emirati	AE	2	09/05/1990
29	United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland/ Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske	GB	4	31/10/1976
54	United Republic of Tanzania/Tanzanija	TZ	1	27/02/1980
1	United States of America/Združene države Amerike	US	5	01/07/1975
9	Uruguay/Urugvaj	UY	3	01/07/1975
142	Uzbekistan/Uzbekistan	UZ	2	08/10/1997
101	Vanuatu/Vanuatu	VU	6	15/10/1989
39	Venezuela/Venezuela	VE	3	22/01/1978
121	Viet Nam/Vietnam	VN	2	20/04/1994
138	Yemen/Jemen	YE	2	03/08/1997
61	Zambia/Zambija	ZM	1	22/02/1981
67	Zimbabwe/Zimbabve	ZW	1	17/08/1981

5.3 Obrazci

5.3.1 Enotni obrazec za izdajanje dokumentov CITES

 CONVENTION ON INTERNATIONAL TRADE IN ENDANGERED SPECIES OF WILD FAUNA AND FLORA		PERMIT/CERTIFICATE No.		Original		
☐ EXPORT ☐ RE-EXPORT ☐ IMPORT ☐ OTHER:				2. Valid until		
3. Importer (name and address)		4. Exporter/re-exporter (name, address and country)				
3a. Country of import		Signature of the applicant				
5. Special conditions		6. Name, address, national seal/stamp and country of Management Authority				
For live animals, this permit or certificate is only valid if the transport conditions conform to the Guidelines for Transport of Live Animals or, in the case of air transport, to the IATA Live Animals Regulations						
5a. Purpose of the transaction (see reverse)		5b. Security stamp no.				
7./8. Scientific name (genus and species) and common name of animal or plant		9. Description of specimens, including identifying marks or numbers (age/sex if live)		10. Appendix no. and source (see reverse)	11. Quantity (including unit)	11a. Total exported/Quota
A B C D	7./8.	9.	10.	11.	11a.	
	12. Country of origin * Permit no.	Date	12a. Country of last re-export	Certificate no.	Date	12b. No. of the operation ** or date of acquisition ***
7./8.	9.	10.	11.	11a.		
12. Country of origin * Permit no.	Date	12a. Country of last re-export	Certificate no.	Date	12b. No. of the operation ** or date of acquisition ***	
7./8.	9.	10.	11.	11a.		
12. Country of origin * Permit no.	Date	12a. Country of last re-export	Certificate no.	Date	12b. No. of the operation ** or date of acquisition ***	
7./8.	9.	10.	11.	11a.		
12. Country of origin * Permit no.	Date	12a. Country of last re-export	Certificate no.	Date	12b. No. of the operation ** or date of acquisition ***	
<small>* Country in which the specimens were taken from the wild, bred in captivity or artificially propagated (only in case of re-export) ** Only for specimens of Appendix-I species bred in captivity or artificially propagated for commercial purposes *** For pre-Convention specimens</small>						
13. This permit/certificate is issued by:						
Place		Date		Security stamp, signature and official seal		
14. Export endorsement:		15. Bill of Lading/Air waybill number:				
Block	Quantity	_____ _____ _____ _____				
A						
B						
C						
D		Port of export	Date	Signature	Official stamp and title	

Instructions and explanations

(These correspond to block numbers on the form)

1. Tick the square which corresponds to the type of document issued (export permit, re-export certificate, import permit or other). If the box "other" has been ticked, the type of document must be indicated. The original number is a unique number allocated to each document by the Management Authority.
2. For export permits and re-export certificates, the date of expiry of the document may not be more than six months after the date of issuance (one year for import permits).
3. Complete name and address of the importer.
- 3a. The name of the country must be written in full.
4. Complete name and address of the exporter/re-exporter. The name of the country must be stated. The absence of the signature of the applicant renders the permit or certificate invalid.
5. Special conditions may refer to national legislation or special conditions placed on the shipment by the issuing Management Authority. This block can also be used to justify the omission of certain information.
- 5a. The following codes should be used: T for commercial, Z for zoos, G for botanical gardens, Q for circuses and travelling exhibitions, S for scientific purposes, H for hunting trophies, P for personal, M for biomedical research, E for education, N for reintroduction or introduction into the wild, and B for breeding in captivity or artificial propagation.
- 5b. Indicate the number (including the country's ISO code) of the security stamp affixed in block 13.
6. The name, address and country of the issuing Management Authority should already be printed on the form.
- 7-8. Indicate the scientific name (genus and species, where appropriate subspecies) of the animal or plant as it appears in the Convention Appendices or the reference lists approved by the Conference of the Parties, and the common name of the animal or plant as known in the country issuing the permit.
9. Describe, as precisely as possible, the specimens entering trade (live animals, skins, flanks, wallets, shoes, etc.). If a specimen is marked (tags, identifying marks, rings, etc.), whether or not this is required by a Resolution of the Conference of the Parties (specimens originating in a ranching operation, specimens subject to quotas approved by the Conference of the Parties, specimens of Appendix-I species bred in captivity for commercial purposes, etc.), indicate the number and type of mark. The sex and age of the live animals should be recorded, if possible.
10. Enter the number of the Appendix of the Convention (I, II or III) in which the species is listed.

Use the following codes to indicate the source:

- W** Specimens taken from the wild
- R** Specimens originating from a ranching operation
- D** Appendix-I animals bred in captivity for commercial purposes and Appendix-I plants artificially propagated for commercial purposes, as well as parts and derivatives thereof, exported under the provisions of Article VII, paragraph 4, of the Convention
- A** Plants that are artificially propagated in accordance with Resolution Conf. 11.11, paragraph a), as well as parts and derivatives thereof, exported under the provisions of Article VII, paragraph 5, of the Convention (specimens of species included in Appendix I that have been propagated artificially for non-commercial purposes and specimens of species included in Appendices II and III)
- C** Animals bred in captivity in accordance with Resolution Conf. 10.16 (Rev.), as well as parts and derivatives thereof, exported under the provisions of Article VII, paragraph 5, of the Convention (specimens of species included in Appendix I that have been bred in captivity for non-commercial purposes and specimens of species included in Appendices II and III)
- F** Animals born in captivity (F1 or subsequent generations) that do not fulfil the definition of 'bred in captivity' in Resolution Conf. 10.16 (Rev.), as well as parts and derivatives thereof
- U** Source unknown (must be justified)
- I** Confiscated or seized specimens.

11. Indicate the total number of specimens or, if this is not possible, the quantity, and specify the unit of measurement used (for example the weight in kilograms). Do not use general terms such as "one case" or "one batch".
- 11a. Indicate the total number of specimens exported in the current calendar year (including those covered by the present permit) and the current annual quota for the species concerned (for example 500/1000). This should be done for the national quotas as well as for those determined by the Conference of the Parties.
12. The country of origin is the country in which the specimens were taken from the wild, bred in captivity or artificially propagated. Indicate the number of the export permit of the country and the date of issuance. If all or part of the information is not known, this should be justified in block 5. This block must only be completed in case of re-exports.
- 12a. The country of last re-export is the country from which the specimens were re-exported before entering the country in which the present document is issued. Enter the number of the re-export certificate of the country of last re-export and its date of issuance. If all or part of the information is not known, this should be justified in block 5. This block must only be completed in case of re-export of specimens previously re-exported.
13. To be completed by the official who issues the permit. The name of the official (and his title) must be written in full. The security stamp must be affixed in this block and must be cancelled by the signature of the issuing official and a stamp or seal. The seal, signature and security-stamp number should be clearly legible.
14. To be completed by the official who inspects the shipment at the time of export or re-export. Enter the quantities of specimens actually exported or re-exported. Strike out the unused blocks.
15. Enter the number of the bill of lading or air way-bill if the method of transport used requires the use of such a document.

The document must be written in one of the three working languages of the Convention (English, French and Spanish) or must include a full translation into one of these three languages. Exported and re-exported specimens should not appear on the same document unless it is clearly indicated which specimens are being exported and which re-exported.

AFTER USE THIS DOCUMENT MUST BE RETURNED TO A MANAGEMENT AUTHORITY OF THE IMPORTING COUNTRY.

5.3.2 Slovenski obrazec za izdajanje dokumentov CITES

Odredba o izvajanju Resolucije Konference pogodbenic št. 10.2 konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 73/00)

 CONVENTION ON INTERNATIONAL TRADE IN ENDANGERED SPECIES OF WILD FAUNA AND FLORA KONVENCIJA O MEDNARODNI TRGOVINI Z OGROŽENIMI PROSTO ŽIVEČIMI ŽIVALSKIMI IN RASTLINSKIMI VRSTAMI		REPUBLIC OF SLOVENIA REPUBLIKA SLOVENIJA PERMIT/CERTIFICATE N° / Dovolenje/potrdilo št. ☐ EXPORT / Izvoz Original / Izvirnik ☐ RE-EXPORT / Ponovni izvoz ☐ IMPORT / Uvoz ☐ OTHER / Drugo: 2. Valid until / Velja do: 3. Importer (name and address) / Uvoznik (ime in naslov) 3a. Country of import / Država uvoza 5. Special conditions / Posebni pogoji For live animals, this permit or certificate is valid only if the transport conditions conform to the Guidelines for Transport of Live Animals or, in the case of air transport, to the IATA Live Animals Regulations. / Za žive živali je to potrdilo veljavno le, če pogoji prevoza živali ustrezajo Smernicam za prevoz živih živali ali, pri prevozu z letalom, IATA predpisom o živih živalih. 5a. Purpose of the transaction (see instructions) / Namen transakcije (glej navodila) 5b. Security stamp No / Številka varnostne znamke 7/8. SCIENTIFIC NAME (genus and species) AND COMMON NAME OF ANIMAL OR PLANT / ZNANSTVENO IME (rod in vrsta) IN DOMAČE IME ŽIVALI ALI RASTLINE 9. Description of specimens, including identifying marks or numbers (age/sex if live) / Opis osebkov, vključujuč razpoznavne značke ali številke (starost/spol pri živih osebkih) 10. Appendix No. and source (see instructions) / Št. dodatak in vir (glej navodila) 11. Quantity (including unit) / Količina (vključujuč enoto) 11a. Total exported/Quota / Celotno št. izvoženih osebkov/kvota A 7/8. 9. 10. 11. 11a. A 12. Country of origin* / Država porekla* Permit N° / Št. dovolenja Date / Datum 12a. Country of last re- export/ Država zadnjega ponov. izvoza Certificate N° / Št. potrdila Date / Datum 12b. N° of operation** or date of acquisition*** / Št. dejavnosti** ali datum pridobitve*** B 7/8. 9. 10. 11. 11a. B 12. Country of origin* / Država porekla* Permit N° / Št. dovolenja Date / Datum 12a. Country of last re- export/ Država zadnjega ponov. izvoza Certificate N° / Št. potrdila Date / Datum 12b. N° of operation** or date of acquisition*** / Št. dejavnosti** ali datum pridobitve*** * Country in which the specimens were taken from the wild, bred in captivity or artificially propagated (only in case of re-export) / Država, v kateri je bil osebek vzet iz narave ali vzrejen v ujetništvu ali umetno razmnožen ** Only for specimens of Appendix-I species bred in captivity or artificially propagated for commercial purposes / Le za osebke vrst iz Dodatka I, ki so bili vzrejeni v ujetništvu ali umetno razmnoženi v komercialne namene *** For pre-convention specimens / Za predkonvencijske osebke 13. THIS PERMIT IS ISSUED BY / TO POTRDILO IZDAJA: Place / Kraj Date / Datum Security stamp, signature and official seal / Varnostna znamka, podpis in uradni žig 14. EXPORT ENDORSEMENT / KONTROLA OB IZVOZU: 15. Bill of Lading / Air Waybill Number / Št. tovornega lista: <table border="1"> <tr> <td>Block / Rubrika</td> <td>Quantity / Količina</td> <td>Port of export / Mejni prehod izvoza</td> <td>Date / Datum</td> <td>Signature / Podpis</td> <td>Official stamp and title / Uradni žig in naziv</td> </tr> <tr> <td>A</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>B</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>					Block / Rubrika	Quantity / Količina	Port of export / Mejni prehod izvoza	Date / Datum	Signature / Podpis	Official stamp and title / Uradni žig in naziv	A						B					
Block / Rubrika	Quantity / Količina	Port of export / Mejni prehod izvoza	Date / Datum	Signature / Podpis	Official stamp and title / Uradni žig in naziv																			
A																								
B																								

NAVODILA IN RAZLAGA (štivilke ustrezajo številkam rubrik na obrazcu)

1. Prekrižamo okence, ki ustreza vrsti izdanega dokumenta (izvozno dovoljenje, potrdilo o ponovnem izvozu, uvozno dovoljenje ali drugo). Če smo prekrižali okence "drugo", moramo navesti vrsto dokumenta. Izvira štivilka je štivilka, ki jo vsakemu dokumentu posebej dodeli upravni organ.
2. Datum prenehanja veljavnosti izvoznega dovoljenja in potrdila o ponovnem izvozu ne sme biti več kot šest mesecev od dneva izdaje (eno leto za uvozno dovoljenje).
3. **Polno** ime in naslov uvoznika.
- 3a. Država mora biti vpisana s polnim imenom.
4. **Polno** ime in naslov izvoznika. Navesti moramo ime države. Če ni podpisa prosilca, je dokument neveljaven.
5. Posebni pogoji se lahko nanašajo na državno zakonodajo ali posebne pogoje, ki jih za pošiljko določi upravni organ izdajatelj. V tej rubriki lahko tudi utemeljimo opustitev navedbe določenih podatkov.
- 5a. Uporabiti moramo naslednje kode: **T** za komercialne namene, **Z** za živalske vrtove, **G** za botanične vrtove, **Q** za cirkuse in potujoče razstave, **S** za znanstvene namene, **H** za lovskе trofeje, **P** za osebne predmete, **M** za bio-medicinske raziskave, **E** za izobraževanje, **N** za ponovno naselitev ali naselitev v naravo in **B** za vzrejo v ujetništvu oziroma umereno razmnoževanje.
- 5b. Vpišimo štivilko (vključujejoč ISO kodo države) varnostne znamke, ki je pritrjena v rubriki 13.
6. Ime, naslov in država upravnega organa, ki izdaja dokument, morajo biti že natisnjeni na obrazcu.
- 7-8. Vpišemo znanstveno ime (rod in vrsto, če je potrebno tudi podvrsto) živali ali rastline, kot je navedeno v dodatkih konvencije ali v referenčnih seznamih, ki jih je odobrila konferenca pogodbenic, domače ime, ki se za to žival ali rastlino uporablja v državi, ki izdaja dokument.
9. Kolikor je mogoče natančno opisemo osebke za katere velja dokument (žive živali, kože, denarnice, čevalji, itn.). Če je osebek označen (etikete, posebne oznake za prepoznavanje, obročki, itn.), na glede na to ali to za te osebke zahteva resolucija konference pogodbenic (osebki iz farmske reje, osebki za katere veljajo kvote, ki jih je potrdila konferenca pogodbenic, osebki vrst iz Dodatka I vzrejeni v ujetništvu v komercialne namene, itn.), vpišimo štivilko in vrsto oznake. Če je le mogoče vpišemo tudi spol in starost osebka.
10. Vpišimo štivilko dodatka konvencije (I, II ali III) v katerega je vrsta vključena. Za navedbo vira uporabimo eno od naslednjih kod:
  - W** osebki vzeti iz narave
  - R** osebki iz farmske reje
  - D** živali vrst iz Dodatka I, vzrejene v ujetništvu v komercialne namene, in rastline vrst iz Dodatka I, umereno razmnožene v komercialne namene, in tudi deli takih živali in rastlin ter izdelki iz njih, ki se izvajajo po določbah četrtega odstavka VII. člena konvencije
  - A** rastline, ki so bile umereno razmnožene skladno z odstavkom s resolucijo Konf. 9.18 (Rev.), ter deli takih rastlin ali izdelki iz njih, ki se izvajajo po določbah petega odstavka VII. člena konvencije (osebki vrst iz Dodatka I, ki so bili umereno razmnoženi v nekomercialne namene, in osebki vrst iz Dodatkov II in III)
  - C** živali vzrejene v ujetništvu skladno z resolucijo Konf. 10.16 ter deli takih živali in izdelki iz njih, ki se izvajajo po določbah petega odstavka VII. člena konvencije (osebki vrst iz Dodatka I, ki so bili vzrejeni v ujetništvu v nekomercialne namene in osebki vrst iz Dodatkov II in III)
  - F** živali rojene v ujetništvu (F1 ali naslednje generacije), ki ne ustrezajo definiciji "vzrejene v ujetništvu" v resoluciji Konf. 10.16, ter deli takih živali in izdelki iz njih
  - U** vir ni znan (**moramo utemeljiti**)
  - I** zaplenjeni ali zasezeni osebki
11. Vpišemo skupno štivilo osebkov ali, če to ni mogoče, količino in navedemo uporabljeni enoto mere (na primer teža v kilogramih). Ne smemo uporabljati nedoločenih izrazov kot sta "zaboj" ali "serija".
12. Vpišemo skupno štivilo osebkov, ki so bili izvoženi v tekočem koledarskem letu (vključujuč osebke, ki jih zajema dovoljenje) in trenutno letno kvoto za to vrsto (na primer 500/1000). To velja za državne kvote in za kvote, ki jih je določila konferenca pogodbenic.
- 12a. Država porekla je država, v kateri je bil osebek vzeti iz narave, vzrejen v ujetništvu ali umereno razmnožen. Vpišimo štivilko in datum izdaje izvoznega dovoljenja te države. Če kateri od podatkov ni znan, to utemeljimo v rubriki 5. To rubriko izpolnimo le pri ponovnem izvozu.
13. Država zadnjega ponovnega izvoza je država, iz katere so bili osebki ponovno izvoženi preden so vstopili v državo, v kateri se izdaja dokument. Vpišimo štivilko in datum izdaje potrdila o ponovnem izvozu države zadnjega ponovnega izvoza. Če kateri od podatkov ni znan, to utemeljimo v rubriki 5. To rubriko izpolnimo le pri ponovnem izvozu osebkov, ki so že bili ponovno izvoženi.
14. Izpolni uradnik, ki izdaja dokument. Vpisati moramo polno ime (in naziv) uradnika. V to rubriko pritrdimo varnostno znamko, ki mora biti preklicana s podpisom uradnika, ki izdaja dokument, in žigom ali pečatom. Pečat, podpis in varnostna znamka morajo biti razločni.
15. Izpolni uradnik, ki pregleda pošiljko ob izvozu ali ponovnem izvozu. Vpišemo količine dejansko izvoženih ali ponovno izvoženih osebkov. Prečrtoamo neuporabljene rubrike. Vpišimo štivilko tovornega lista, če način prevoza zahteva uporabo takega dokumenta.

Ta dokument mora bit napisan v enem od treh uradnih jezikov konvencije (angleškem, francoskem ali španskem) ali pa mora vsebovati poln prevod v enega od teh treh jezikov. Osebki, ki se izvajajo in osebki ki se ponovno izvajajo, ne smejo biti navedeni na istem dokumentu.

PO UPORABI MORAMO TA DOKUMENT VRNITI UPRAVNEMU ORGANU DRŽAVE UVOZNICE

5.3.3 Obrazci Evropske unije

EVROPSKA SKUPNOST

VLOGA	5	<p>1. Izvoznik/Ponovni izvoznik</p> <p>☐ UVOZ ☐ IZVOZ ☐ PONOVNI IZVOZ</p> <p>CITES Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami</p> <p>3. Uvoznik</p> <p>4. Država (ponovnega) izvoza</p> <p>5. Država uvoza</p> <p>6. Dovoljeni kraj bivanja za žive osebke vrst iz priloge A, vzete iz narave</p> <p>7. Upravni organ izdajatelj</p> <p>8. Opis osebkov (skupaj z oznakami, spolom, datumom rojstva za žive osebke)</p> <p>9. Neto masa (kg)</p> <p>10. Količina</p> <p>11. Dodatek CITES</p> <p>12. Priloga ES</p> <p>13. Vir</p> <p>14. Namen</p> <p>15. Država porekla</p> <p>16. Št. dovoljenja</p> <p>17. Datum izdaje</p> <p>18. Država zadnjega ponovnega izvoza</p> <p>19. Št. potrdila</p> <p>20. Datum izdaje</p> <p>21. Znanstveno ime vrste</p> <p>22. Domače ime vrste</p> <p>23. Prosim za zgoraj navedeno dovoljenje/potrdilo.</p> <p>Opombe (npr. o namenu vnosa, podatki o bivališču za žive osebke itn.)</p> <p>Prilagam potrebno dokazno dokumentacijo in izjavljjam, da so vsi navedeni podatki po mojem najboljšem vedenju in prepričanju točni. Izjavljjam, da do sedaj ni bila zavrnjena vloga za dovoljenje/potrdilo za navedene osebke.</p> <hr/> <p>Podpis</p> <hr/> <p>Ime vlagatelja</p> <hr/> <p>Kraj in datum</p>			
--------------	---	---	--	--	--

EVROPSKA SKUPNOST

IZVIRNIK	1. Izvoznik/Ponovni izvoznik	DOVOLJENJE/POTRDILO ☐ UVOZ ☐ IZVOZ ☐ PONOVNI IZVOZ		St.	
	2. Velja do:				
	3. Uvoznik	 Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami			
	4. Država (ponovnega) izvoza				
	5. Država uvoza				
	6. Dovoljeni kraj bivanja za žive osebke vrst iz priloge A, vzete iz narave	7. Upravni organ izdajatelj			
	8. Opis osebkov (skupaj z oznakami, spolom, datumom rojstva za žive osebke)	9. Neto masa (kg)		10. Količina	
		11. Dodatek CITES	12. Priloga ES	13. Vir	14. Namen
		15. Država porekla			
	16. Št. dovoljenja		17. Datum izdaje		
	18. Država zadnjega ponovnega izvoza				
	19. Št. potrdila		20. Datum izdaje		
21. Znanstveno ime vrste					
22. Domače ime vrste					
23. Posebni pogoji					
<p>To dovoljenje/potrdilo velja le, če se žive živali prevažajo skladno s Smernicami CITES za prevoz živih prosto živečih živali in njihovo pripravo na prevoz, ali, pri letalskem prevozu, s predpisi o živih živalih, ki jih je objavilo Mednarodno združenje letalskih prevoznikov (IATA)</p>					
24. Dokumentacija o (ponovnem) izvozu iz države (ponovnega) izvoza	☐ je bila izročena organu izdajatelja ☐ mora biti izročena mejnemu carinskemu uradu na kraju vnosa <div style="border: 1px solid black; height: 100px; width: 100%;"></div>				
	25. Dovoli se ☐ uvoz ☐ izvoz ☐ ponovni izvoz zgoraj opisanega blaga. Podpis in uradni žig: <div style="border: 1px solid black; height: 40px; width: 100%;"></div>				
26. Št. tovornega lista:	Ime odgovorne osebe: <div style="border: 1px solid black; height: 40px; width: 100%;"></div>				
27. Le za carinsko službo	Kraj in datum izdaje: <div style="border: 1px solid black; height: 40px; width: 100%;"></div>				
	Podpis in uradni žig: <div style="border: 1px solid black; height: 40px; width: 100%;"></div>				
	Carinski dokument Tip: Številka: Datum:				
Dejansko uvožena količina/neto masa (kg)	Število živali, ki so bile ob prihodu mrtve				
<div style="border: 1px solid black; height: 40px; width: 100%;"></div>					

EVROPSKA SKUPNOST

2	1. Izvoznik/Ponovni izvoznik		DOVOLJENJE/POTRDILO		St.					
	☐ UVOZ ☐ IZVOZ ☐ PONOVNI IZVOZ				2. Velja do:					
			 Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami							
	3. Uvoznik		4. Država (ponovnega) izvoza							
			5. Država uvoza							
2	6. Dovoljeni kraj bivanja za žive osebke vrst iz priloge A, vzete iz narave		7. Upravni organ izdajatelj							
	8. Opis osebkov (skupaj z oznakami, spolom, datumom rojstva za žive osebke)		9. Neto masa (kg)		10. Količina					
			11. Dodatek CITES		12. Priloga ES	13. Vir				
					14. Namen					
			15. Država porekla							
			16. Št. dovoljenja		17. Datum izdaje					
			18. Država zadnjega ponovnega izvoza							
			19. Št. potrdila		20. Datum izdaje					
	21. Znanstveno ime vrste									
	22. Domače ime vrste									
	23. Posebni pogoji									
	<p>To dovoljenje/potrdilo velja le, če se žive živali prevažajo skladno s Smernicami CITES za prevoz živil prosti živečih živali in njihovo pripravo na prevoz, ali, pri letalskem prevozu, s predpisi o živilih živalih, ki jih je objavilo Mednarodno združenje letalskih prevoznikov (IATA)</p>									
	24. Dokumentacija o (ponovnem) izvozu iz države (ponovnega) izvoza		25. Dovoli se ☐ uvoz ☐ izvoz ☐ ponovni izvoz zgoraj opisanega blaga. Podpis in uradni žig:							
	☐ je bila izročena organu izdajatelja ☐ mora biti izročena mejnemu carinskemu uradu na kraju vnosa									
	26. Št. tovornega lista:				Kraj in datum izdaje:					
	27. Le za carinsko službo				Podpis in uradni žig:					
			Carinski dokument Tip: Številka: Datum:							
	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>Dejansko uvožena količina/neto masa (kg)</td> <td>Število živali, ki so bile ob prihodu mrtve</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>		Dejansko uvožena količina/neto masa (kg)	Število živali, ki so bile ob prihodu mrtve						
Dejansko uvožena količina/neto masa (kg)	Število živali, ki so bile ob prihodu mrtve									

EVROPSKA SKUPNOST

3	<p>1. Izvoznik/Ponovni izvoznik</p> <p>☐ UVOZ ☐ IZVOZ ☐ PONOVNI IZVOZ</p> <p>2. Velja do:</p>						
KOPIJA, ki jo carinski organ vrne organu	 Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami						
	3. Uvoznik						
	4. Država (ponovnega) izvoza						
	5. Država uvoza						
	6. Dovoljeni kraj bivanja za žive osebke vrst iz priloge A, vzete iz narave						
7. Upravni organ izdajatelj							
8. Opis osebkov (skupaj z oznakami, spolom, datumom rojstva za žive osebke)							
<p>9. Neto masa (kg)</p> <p>10. Količina</p> <p>11. Dodatek CITES 12. Priloga ES 13. Vir 14. Namen</p> <p>15. Država porekla</p> <p>16. Št. dovoljenja 17. Datum izdaje</p> <p>18. Država zadnjega ponovnega izvoza</p> <p>19. Št. potrdila 20. Datum izdaje</p>							
21. Znanstveno ime vrste							
22. Domače ime vrste							
23. Posebni pogoji							
<p>To dovoljenje/potrdilo velja le, če se žive živali prevažajo skladno s Smernicami CITES za prevoz živih prosto živečih živali in njihovo pripravo na prevoz ali, pri letalskem prevozu, s predpisi o živih živalih, ki jih je objavilo Mednarodno združenje letalskih prevoznikov (IATA)</p>							
24. Dokumentacija o (ponovnem) izvozu iz države (ponovnega) izvoza		<p>25. Dovoli se ☐ uvoz ☐ izvoz ☐ ponovni izvoz</p> <p>☐ je bila izročena organu izdajatelja ☐ mora biti izročena mejnemu carinskemu uradu na kraju vnosa</p> <p>Podpis in uradni žig:</p> <p>Ime odgovorne osebe:</p> <p>Kraj in datum izdaje:</p>					
26. Št. tovornega lista:							
27. Le za carinsko službo		<p>Carinski dokument</p> <p>Tip:</p> <p>Številka:</p> <p>Datum:</p> <p>Podpis in uradni žig:</p>					
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">Dejansko uvožena količina/neto masa (kg)</td> <td style="width: 50%;">Število živali, ki so bile ob prihodu mrtve</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>		Dejansko uvožena količina/neto masa (kg)	Število živali, ki so bile ob prihodu mrtve				
Dejansko uvožena količina/neto masa (kg)	Število živali, ki so bile ob prihodu mrtve						

EVROPSKA SKUPNOST

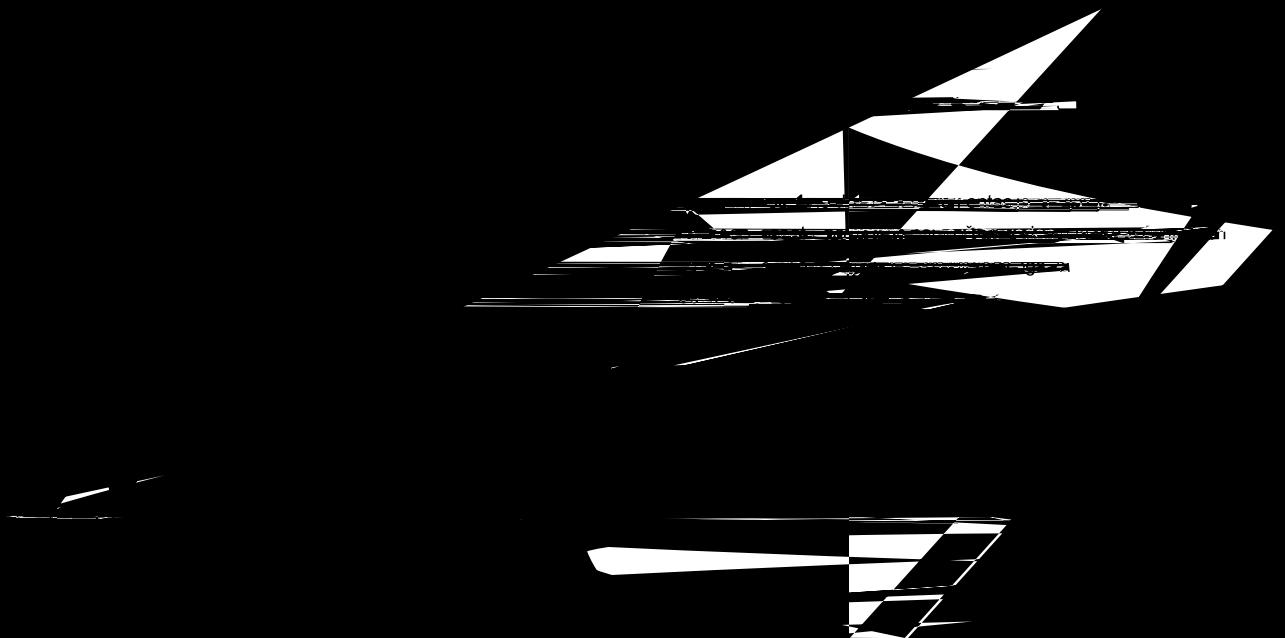
4	<p>1. Izvoznik/Ponovni izvoznik</p> <p>3. Uvoznik</p> <p>6. Dovoljeni kraj bivanja za žive osebke vrst iz priloge A, vzete iz narave</p> <p>8. Opis osebkov (skupaj z oznakami, spolom, datumom rojstva za žive osebke)</p> <p>21. Znanstveno ime vrste</p> <p>22. Domače ime vrste</p> <p>23. Posebni pogoji</p> <p>To dovoljenje/potrdilo velja le, če se žive živali prevažajo skladno s Smernicami CITES za prevoz živih prostozivečih živali in njihovo pripravo na prevoz ali, pri letalskem prevozu, s predpisi o živih živalih, ki jih je objavilo Mednarodno združenje letalskih prevoznikov (IATA)</p> <p>24. Dokumentacija o (ponovnem) izvozu iz države (ponovnega) izvoza ☐ je bila izročena organu izdajatelja ☐ mora biti izročena mejnemu carinskemu uradu na kraju vnosa</p> <p>26. Št. tovornega lista:</p> <p>27. Le za carinsko službo</p>	<p>DOVOLJENJE/POTRDILO</p> <p>☐ UVOZ ☐ IZVOZ ☐ PONOVNI IZVOZ</p> <p>Št.</p> <p>2. Velja do:</p> <p>CITES Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami</p> <p>4. Država (ponovnega) izvoza</p> <p>5. Država uvoza</p> <p>7. Upravni organ izdajatelj</p> <p>9. Neto masa (kg)</p> <p>10. Količina</p> <p>11. Dodatek CITES</p> <p>12. Priloga ES</p> <p>13. Vir</p> <p>14. Namen</p> <p>15. Država porekla</p> <p>16. Št. dovoljenja</p> <p>17. Datum izdaje</p> <p>18. Država zadnjega ponovnega izvoza</p> <p>19. Št. potrdila</p> <p>20. Datum izdaje</p> <p>25. Dovoli se ☐ uvoz ☐ izvoz ☐ ponovni izvoz zgoraj opisanega blaga. Podpis in uradni žig: Ime odgovorne osebe: Kraj in datum izdaje:</p> <p>Carinski dokument Tip: Številka: Datum:</p>
4	<p>* Pri uvoznom dovoljenju za osebke vrst iz dodatka I k CITES, se ta kopija lahko vrne vlagatelju, da jo predloži upravnemu organu države (ponovnega) izvoza.</p>	

* Pri uvoznom dovoljenju za osebke vrsti iz dodatka I CITES, se ta kopija lahko vrne vlačitelju, da jo predloži upravnemu organu dižave (ponovnega) izvoza.

EVROPSKA SKUPNOST

<p>1</p> <p>1. Imetnik</p>	<p>POTRDILO</p> <p><i>Ni za uporabo zunaj Evropske unije</i></p>	<p>St.</p>											
<p>Uredba Sveta (ES) št. 338/97 in Uredba Komisije (ES) št. 1808/2001 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi</p>													
<p>2. Dovoljeni kraj bivanja za žive osebke vrst iz priloge A, vzete iz narave</p>													
<p>3. Upravni organ izdajatelj</p>													
<p>4. Opis osebkov (skupaj z oznakami, spolom, datumom rojstva za žive osebke)</p>													
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 66%;">5. Neto masa (kg)</td> <td style="width: 33%;">6. Količina</td> </tr> <tr> <td>7. Dodatek CITES</td> <td>8. Priloga ES</td> <td>9. Vir</td> </tr> <tr> <td colspan="3">10. Država porekla</td> </tr> <tr> <td colspan="2">11. Št. dovoljenja</td> <td>12. Datum izdaje</td> </tr> </table>			5. Neto masa (kg)	6. Količina	7. Dodatek CITES	8. Priloga ES	9. Vir	10. Država porekla			11. Št. dovoljenja		12. Datum izdaje
5. Neto masa (kg)	6. Količina												
7. Dodatek CITES	8. Priloga ES	9. Vir											
10. Država porekla													
11. Št. dovoljenja		12. Datum izdaje											
<p>16. Znanstveno ime vrste</p>													
<p>17. Domače ime vrste</p>													
<p>18. Potrjujemo:</p> <p>1 ☐ da so bili zgoraj navedeni osebki vzeti iz narave skladno z veljavno zakonodajo v državi članici izdajateljici;</p> <p>2 ☐ da so zgoraj navedeni osebki zapuščeni ali pobegli osebki, ki so bili ponovno ujeti skladno z veljavno zakonodajo v državi članici izdajateljici;</p> <p>3 ☐ da so zgoraj navedeni osebki v ujetništvu rojeni in vzrejeni ali umetno razmnoženi osebki;</p> <p>4 ☐ da so bili zgoraj navedeni osebki pridobljeni v Uniji ali vneseni vanjo skladno z določbami Uredbe (ES) št. 338/97;</p> <p>5 ☐ da so bili zgoraj navedeni osebki pridobljeni v Uniji ali vneseni vanjo pred 1. junijem 1997 skladno z Uredbo (ES) št. 3626/82;</p> <p>6 ☐ da so bili zgoraj navedeni osebki pridobljeni v Uniji ali vneseni vanjo pred 1. januarjem 1984 skladno z določbami CITES;</p> <p>7 ☐ da so bili zgoraj navedeni osebki pridobljeni v državi članici izdajateljici ali vneseni vanjo, preden so se na tem ozemlju začele uporabljati določbe Uredb iz točk 4 in 5 ali določbe CITES;</p> <p>8 ☐ da se bodo zgoraj navedeni osebki uporabili za napredek v znanosti/vzreji, pri razmnoževanju/raziskavah, izobraževanju ali za druge neškodljive namene.</p>													
<p>19. Namen izdaje tega dokumenta je:</p> <p>1 ☐ potrditi, da je bil osebek, ki se bo (ponovno) izvozil, pridobljen skladno z veljavno zakonodajo o varstvu zadevne vrste;</p> <p>2 ☐ izvzeti osebke vrste iz priloge A iz prepovedi v zvezi s komercialnimi dejavnostmi iz člena 8(1) Uredbe (ES) št. 338/97;</p> <p>3 ☐ dovoliti selitev živega osebka vrste iz priloge A znotraj Unije iz kraja, navedenega na uvoznom dovoljenju ali kakršem koli potrdilu.</p>													
<p>20. Posebni pogoji</p>													
<p>☐ Potrdilo velja le za imetnika, navedenega v okencu 1 (izdano na podlagi člena 20(3)(e) ali člena 30 Uredbe (ES) št. 1808/2001).</p>													

EVROPSKA SKUPNOST

<p>1</p> <p>1. Imetnik</p>	<p>POTRDILO</p> <p><i>Ni za uporabo zunaj Evropske unije</i></p>	<p>Št.</p>
<p>Uredba Sveta (ES) št. 338/97 in Uredba Komisije (ES) št. 1808/2001 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi</p>		
<p>2. Dovoljeni kraj bivanja za žive osebke vrst iz priloge A, vzete iz narave</p>		
<p>3. Upravni organ izdajatelj</p>		
<p>4. Opis osebkov (skupaj z oznakami, spolom, datumom rojstva za žive osebke)</p>		
<p>5. Neto masa (kg)</p>		<p>6. Količina</p>
<p>7. Dodatek CITES</p>		<p>8. Priloga ES</p>
<p>9. Vir</p>		
<p>10. Država porekla</p>		
<p>11. Št. dovoljenja</p>		<p>12. Datum izdaje</p>
<p>16. Znanstveno ime vrste</p>		<p>13. Država članica uvoza</p>
<p>17. Domače ime vrste</p>		<p>14. Št. dokumenta</p>
<p>18. Potrjujemo:</p>		
1	☐ da so bili zgoraj navedeni osebki vzeti iz narave skladno z veljavno zakonodajo v državi članici izdajateljici;	
2	☐ da so zgoraj navedeni osebki zapuščeni ali pobegli osebki, ki so bili ponovno ujeti skladno z veljavno zakonodajo v državi članici izdajateljici;	
3	☐ da so zgoraj navedeni osebki v ujetništvu rojeni in vzrejeni ali umetno razmnoženi osebki;	
4	☐ da so bili zgoraj navedeni osebki pridobljeni v Uniji ali vneseni vanjo skladno z določbami Uredbe (ES) št. 338/97;	
5	☐ da so bili zgoraj navedeni osebki pridobljeni v Uniji ali vneseni vanjo pred 1. junijem 1997 skladno z Uredbo (ES) št. 3626/82;	
6	☐ da so bili zgoraj navedeni osebki pridobljeni v Uniji ali vneseni vanjo pred 1. januarjem 1984 skladno z določbami CITES;	
7	☐ da so bili zgoraj navedeni osebki pridobljeni v državi članici izdajateljici ali vneseni vanjo, preden so se na tem ozemlju začele uporabljati določbe Uredb iz točk 4 in 5 ali določbe CITES;	
8	☐ da se bodo zgoraj navedeni osebki uporabili za napredek v znanosti/vzreji, pri razmnoževanju/raziskavah, izobraževanju ali za druge neškodljive namene.	
<p>19. Namen izdaje tega dokumenta je:</p>		
1	☐ potrditi, da je bil osebek, ki se bo (ponovno) izvozil, pridobljen skladno z veljavno zakonodajo o varstvu zadevne vrste;	
2	☐ izvesti osebke vrste iz priloge A iz prepovedi v zvezi s komercialnimi dejavnostmi iz člena 8(1) Uredbe (ES) št. 338/97;	
3	☐ dovoliti selitev živega osebka vrste iz priloge A znotraj Unije iz kraja, navedenega na uvoznom dovoljenju ali kakršem koli potrdilu.	
<p>20. Posebni pogoji</p>		
<p>☐ Potrdilo velja le za imetnika, navedenega v okencu 1 (izdano na podlagi člena 20(3)(e) ali člena 30 Uredbe (ES) št. 1808/2001).</p>		

**Konvencija o mednarodni trgovini z
ogroženimi prosto živečimi
živalskimi in rastlinskimi vrstami**

Člen VII (6)

ZNANSTVENI MATERIAL

1. Vsebina:

2. Pošiljatelj (polno ime in naslov):

3. Registrska št.:

4. Prejemnik (polno ime in naslov):

5. Registrska št.:

Št. etikete:

Ta del se takoj po uporabi vrne upravnemu organu

Registrska št. pošiljatelja

Registrska št. prejemnika

Vsebina:

Št. etikete:

5.3.4 Obrazec ECO - Message

ECO MESSAGE - ENVIRONMENTAL CRIME WASTE PRODUCTS RADIOACTIVE SUBSTANCES WILD FLORA AND FAUNA	
1. Subject / Code name/ legal description of the offence	
2. Place and circumstances of discovery	
3. Date / Time	
4. Product Substance Species Quantity Number or quantity and estimated value	
5. Identity particulars of person (s) involved a. Date of arrest b. Family name c. Forename d. Sex e. Aliases f. Date and place of birth g. Nationality h. Address i. Information appearing in passports and on identity documents j. Occupation k. Position in one of the companies listed under 6, if any l. Other informations	
6. Identity particulars company (ies) involved a. Type of company b. Name c. Activities d. Business address and telephone number e. Address and telephone/fax number of Head office	
7. Means of transportation and route	
8. Country and town of origin/ Country from which the specimen(s) or substances arrived/ Transit country(ies)/	
9. Country and town of destination	
10. Particulars of used documents/ permits/ way bills/ certificates analysis/ Photos / Drawings	
11. Law enforcement agency involved	
12. Modus operandi	
13. Additional information	
14. Information requested	

5.4 Slovenske živalske in rastlinske vrste, ki so v dodatkih konvencije CITES in prilogah EU

ŽIVALI

VRSTA znanstveno poimenovanje	VRSTA slovensko poimenovanje	CITES dodatek	EU priloga	IUCN (Int.)	IUCN (SLO)	Status zavarovanja v Sloveniji
CHORDATA						
cl. MAMMALIA						
o. CETACEA	KITI					
f. DELPHINIDAE						
<i>Delphinus delphis</i>	navadna pliskavka	II	A	LR/Ic -	E	U o zav.
<i>Tursiops truncatus</i>	velika pliskavka	II	A	DD -	E	U o zav.
o. CARNIVORA	zveri					
f. CANIDAE	PSI					
<i>Canis aureus</i>	šakal	III		C	-	
<i>Canis lupus</i>	volk	II	A/B	VU - D2	E	U o zav.
f. URSIDAE	medvedi					
<i>Ursus arctos</i>	rjavi medved	II	A	-	E	U o zav.
f. MUSTELIDAE	kune					
<i>Lutra lutra</i>	vidra	I	A	VU - A2cde	V	U o zav.
f. FELIDAE	mačke					
<i>Felis silvestris</i>	divja mačka	II	A		V	U o zav.
<i>Lynx lynx</i>	navadni ris	II	A		Ex/E	U o zav.
o. ARTIODACTYLA	SODOPRSTI KOPITARJI					
f. BOVIDAE	VOTLOROGI					
<i>Ovis ammon</i>	muflon	II	A/B	VU - A2cde		
cl. AVES	ptiči					
o. CICONIIFORMES						
f. ARDEIDAE	ČAPLJE					
<i>Casmerodus albus</i>		III				U o zav.
<i>Egretta garzetta</i>	mala bela čaplja	III				U o zav.
f. CICONIIDAE	štorklje					
Ciconia nigra	črna štorklja	II			V	U o zav.
<i>Platalea leucorodia</i>	žličarka	II				U o zav.
<i>Plegadis falcinellus</i>	plevica	III				U o zav.
o. ANSERIFORMES	plojkokljuni					
f. ANATIDAE	PLOVCI					
Anas acuta	dolgorepa raca	III			K	U o zav.
<i>Anas clypeata</i>	žličasta raca	III			E	U o zav.
<i>Anas crecca</i>	kreheljc	III			E	U o zav.
<i>Anas penelope</i>	navadna žvižgavka	III			E	U o zav.
<i>Anas querquedula</i>	reglja	III			E	U o zav.
<i>Aythya nyroca</i>	kostanjevka	III			E	U o zav.
o. FALCONIFORMES	ujede					
f. PANDIONIDAE	RIBJI ORLI					
<i>Pandion haliaetus</i>	ribji orel	II	A			U o zav.

VRSTA znanstveno poimenovanje	VRSTA slovensko poimenovanje	CITES dodatek	EU priloga	IUCN (Int.)	IUCN (SLO)	Status zavarovanja v Sloveniji
f. ACCIPITRIDAE	ORLI					
<i>Accipiter gentilis</i>	kragulj	II	A		V	U o zav.
<i>Accipiter nisus</i>	skobec	II	A		V	U o zav.
<i>Aquila chrysaetos</i>	planinski orel	II	A		V	U o zav.
<i>Aquila clanga</i>	veliki klinkač	II	A	VU - C1		U o zav.
<i>Aquila heliaca</i>	kraljevi orel	I	A	VU - C1		U o zav.
<i>Aquila pomarina</i>	mali klinkač	II	A		E	U o zav.
<i>Buteo buteo</i>	kanja	II	A			U o zav.
<i>Buteo lagopus</i>	koconoga kanja	II	A			U o zav.
<i>Buteo rufinus</i>	rjasta kanja	II	A			U o zav.
<i>Circaetus gallicus</i>	kačar	II	A		E	U o zav.
<i>Circus aeruginosus</i>	rjavi lunj	II	A		K	U o zav.
<i>Circus cyaneus</i>	pepelasti lunj	II	A			U o zav.
<i>Circus pygargus</i>	močvirski lunj	II	A		Ex	U o zav.
<i>Gyps fulvus</i>	beloglavi jastreb	II	A		Ex	U o zav.
<i>Haliaeetus albicilla</i>	belorepec	I	A	LR/nt - E		U o zav.
<i>Hieraetus pennatus</i>	mali orel	II	A		K	U o zav.
<i>Milvus migrans</i>	črni škarnik	II	A		E	U o zav.
<i>Milvus milvus</i>	rjavi škarnik	II	A	LR/Ic -		U o zav.
<i>Pernis apivorus</i>	sršenar	II	A		V	U o zav.
f. FALCONIDAE	SOKOLI					
<i>Falco columbarius</i>	mali sokol	II	A			U o zav.
<i>Falco neumanni</i>	južna postovka	II	A		Ex	U o zav.
<i>Falco peregrinus</i>	sokol selec	I	A		E	U o zav.
<i>Falco subbuteo</i>	škrjančar	II	A		V	U o zav.
<i>Falco tinnunculus</i>	postovka	II	A		V	U o zav.
<i>Falco vespertinus</i>	rdečenoga postovka	II	A			U o zav.
o. GRUIFORMES	žerjavovci					
f. GRUIDAE	ŽERJAVI					
<i>Grus grus</i>	žerjav	II	A			
<i>Otis tarda</i>	velika droplja	II	A	VU - A2c	Ex	
o. CHARADRIIFORMES	pobrežniki					
f. SCOLOPACIDAE	KLJUNAČI					
o. COLUMBIFORMES	golobi					
f. COLUMBIDAE	GOLOBI					
<i>Columba livia</i>	skalni golob	III	A		E	U o zav.
<i>Streptopelia turtur</i>	divja grlica	III	A		V	U o zav.
o. STRIGIFORMES	sove					
f. TYTONIDAE	PEGASTE SOVE					
<i>Tyto alba</i>	pegasta sova	II	A		E	U o zav.
f. STRIGIDAE	sove					
<i>Aegolius funereus</i>	koconogi čuk	II	A		V	U o zav.
<i>Asio flammeus</i>	močvirска uharica	II	A		Ex	U o zav.
<i>Asio otus</i>	mala uharica	II	A			U o zav.
<i>Athene noctua</i>	čuk	II	A		E	U o zav.
<i>Bubo bubo</i>	velika uharica	II	A		E	U o zav.
<i>Glaucidium passerinum</i>	mali skovik	II	A		V	U o zav.
<i>Strix aluco</i>	lesna sova	II	A			U o zav.
<i>Strix uralensis</i>	uralska sova	II	A		V	U o zav.

VRSTA znanstveno poimenovanje	VRSTA slovensko poimenovanje	CITES dodatek	EU priloga	IUCN (Int.)	IUCN (SLO)	Status zavarovanja v Sloveniji
cl. REPTILIA						
o. TESTUDINES						
f. CHELONIIDAE						
<i>Caretta caretta</i>	kareta	I	A	EN - A1abd	E	U o zav.
<i>Chelonia mydas</i>	orjaška črepaha	I	A	EN - A1abd	R	U o zav.
f. DERMOCHELYIDAE						
<i>Dermochelys coriacea</i>	usnjača	I	A	CR - A1abd	R	U o zav.
cl. PISCES						
o. ACIPENSERIFORMES	jesetrovke					
f. ACIPENSERIDAE	JESETRI					
<i>Acipenser ruthenus</i>	kečiga	II	B	VU - A1cd	R	U o zav.
cl. INSECTA						
o. LEPIDOPTERA						
<i>Parnassius apollo</i>	gorski apolon	II	A	VU - A1cde	V	U o zav.
cl. ANNELIDA						
o. HIRUDINOIDEA						
f. HIRUDINIDAE						
<i>Hirudo medicinalis</i>	medicinska pijavka	II	B	LR/nt - V		U o zav.

Opomba: U o zav - Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst (Uradni list RS, št. 57/93, pop. 61/93, 69/00).

RASTLINE

VRSTA znanstveno poimenovanje	VRSTA slovensko poimenovanje	CITES dodatek	EU CITES annex	IUCN (Int.)	IUCN (SLO)	Status zavarovanja v Sloveniji
o. ORCHIDALES						
f. AMARYLLIDACEAE	NARCISOVKE					
<i>Galanthus nivalis</i>	navadni mali zvonček	II	B	I		
<i>Sternbergia lutea</i>	rumenocvetna sternbergija	II	B		Ex	
f. ORCHIDACEAE	kukavičevke					
<i>Anacamptis pyramidalis</i>	piramidasti pilovec	II	B		V	
<i>Cephalanthera damasonium</i>	damasonijeva naglavka	II	B		V	
<i>Cephalanthera longifolia</i>	dolgolistna naglavka	II	B		V	
<i>Cephalanthera rubra</i>	rdeča naglavka	II	B		V	
<i>Chamorchis alpina</i>	cepeluljka	II	B			
<i>Coeloglossum viride</i>	zeleni volčji jezik	II	B		V	
<i>Corallorrhiza trifida</i>	trokrpi koralni koren	II	B		V	
<i>Cypripedium calceolus</i>	navadni lepi čeveljc	II	A		V	Odllok o zav.
<i>Dactylorhiza comosa</i>	majska prstasta kukavica	II	B			
<i>Dactylorhiza incarnata</i>	mesnordeča prstasta kukavica	II	B		V	
<i>Dactylorhiza maculata</i>	pegasta prstasta kukavica	II	B		V	
<i>Dactylorhiza sambucina</i>	bezgova prstasta kukavica	II	B		V	
<i>Dactylorhiza traunsteineri</i>	traunsteinerjeva prstasta kukavica	II	B		V	
<i>Epipactis atrorubens</i>	temnordeča močvirnica	II	B			
<i>Epipactis greuteri</i>	greuterjeva močvirnica	II	B		R	
<i>Epipactis helleborine</i>	širokolistna močvirnica	II	B			
<i>Epipactis latina</i>	italijanska močvirnica	II	B		R	
<i>Epipactis leptochila</i>	ozkoustna močvirnica	II	B		R	
<i>Epipactis leutei</i>	leutejeva močvirnica	II	B		R	
<i>Epipactis microphylla</i>	drobnolistna močvirnica	II	B		R	
<i>Epipactis muelleri</i>	müllerjeva močvirnica	II	B		R	
<i>Epipactis palustris</i>	navadna močvirnica	II	B		V	
<i>Epipactis pontica</i>	pontska močvirnica	II	B	R	R	
<i>Epipactis purpurata</i>	purpurna močvirnica	II	B		R	
<i>Epipogium aphyllum</i>	brezlistni nadbradec	II	B		V	
<i>Goodyera repens</i>	plazeča mrežolistnica	II	B		V	
<i>Gymnadenia conopsea</i>	navadni kukavičnik	II	B		V	
<i>Gymnadenia odoratissima</i>	dehteči kukavičnik	II	B		V	
<i>Hammarbya paludosa</i>	barjevka	II	B		E	
<i>Herminium monorchis</i>	gomoljasti grban	II	B		V	
<i>Himantoglossum adriaticum</i>	smrdljiva kukavica	II	B		V	
<i>Limodorum abortivum</i>	navadna splavka	II	B		V	
<i>Liparis loeselii</i>	Loeselova grezovka	II	A		E	
<i>Listera cordata</i>	srčastolistni muhovnik	II	B		V	
<i>Listera ovata</i>	jajčastolistni muhovnik	II	B			
<i>Malaxis monophyllos</i>	enolistna plevka	II	B		V	
<i>Neottia nidus-avis</i>	grezovnica	II	B			
<i>Nigritella lithopolitanica</i>	kamniška murka	II	B	R	R	
<i>Nigritella rubra</i>	rdeča murka	II	B		R	Odllok o zav.
<i>Nigritella rhellicani</i>	črna murka	II	B		R	Odllok o zav.
<i>Ophrys apifera</i>	čebeljeliko mačje uho	II	B		V	
<i>Ophrys araneola</i>	tomasinijevo mačje uho	II	B		V	
<i>Ophrys atrata</i>	temno mačje uho	II	B		V	
<i>Ophrys fusca</i>	rjavo mačje uho	II	B		E	

VRSTA znanstveno poimenovanje	VRSTA slovensko poimenovanje	CITES dodatek	EU CITES annex	IUCN (Int.)	IUCN (SLO)	Status zavarovanja v Sloveniji
<i>Ophrys holosericea</i>	čmrljeliko mačje uho	II	B	I/E	V	
<i>Ophrys incubacea</i>	temno mačje uho	II	B		V	
<i>Ophrys insectifera</i>	muholikko mačje uho	II	B		V	
<i>Ophrys sphegodes</i>	osjelikoo mačje uho	II	B	R	V	
<i>Orchis coriophora</i>	steničja/dišeča kukavica	II	B		V	
<i>Orchis fragrans</i>	dišeča kukavica	II	B		V	
<i>Orchis laxiflora</i>	rahlocvetna kukavica	II	B		V	
<i>Orchis mascula</i>	zvezdasta kukavica	II	B		V	
<i>Orchis militaris</i>	čeladasta kukavica	II	B		V	
<i>Orchis morio</i>	navadna kukavica	II	B		V	
<i>Orchis pallens</i>	bleda kukavica	II	B		V	
<i>Orchis palustris</i>	močvirška kukavica	II	B		V	
<i>Orchis papilionacea</i>	metuljasta kukavica	II	B		V	
<i>Orchis provincialis</i>	malocvetna kukavica	II	B		Ex	
<i>Orchis purpurea</i>	škrlatnordeča kukavica	II	B		V	
<i>Orchis signifera</i>	zvezdasta kukavica	II	B		V	
<i>Orchis simia</i>	opičja kukavica	II	B		V	
<i>Orchis tridentata</i>	trizoma kukavica	II	B		V	
<i>Orchis ustulata</i>	pikastocvetna kukavica	II	B		V	
<i>Platanthera bifolia</i>	dvolistni vimenjak	II	B			
<i>Platanthera chlorantha</i>	zelenkasti vimenjak	II	B		R	
<i>Pseudorchis albida</i>	ročice	II	B			
<i>Serapias vomeracea</i>	velecvetni ralovec	II	B		V	
<i>Spiranthes aestivalis</i>	poletna škrbica	II	B		E	
<i>Spiranthes spiralis</i>	zavita škrbica	II	B		V	
<i>Traunsteinera globosa</i>	navadna oblastna kukavica	II	B		V	
f. PRIMULACEAE						
<i>Cyclamen purpurascens</i>	navadna ciklama	II	B			

Opomba: Odlok o zav. - Odlok o zavarovanju redkih in ogroženih rastlinskih vrst (Uradni list SRS, št. 15/79).

5.5 Standardne reference konvencije CITES

Mammal Species of the World: A Taxonomic and Geographic Reference, 2nd edition (edited by D.E. Wilson and D.M. Reeder, 1993, Smithsonian Institution Press) for mammalian nomenclature except for the section on the genus *Balaenoptera*, which is replaced by that on the genus *Balaenoptera* in Rice, D.W., 1998: *Marine mammals of the World. Systematics and distribution*. Special Publication Number 4: i-ix, 1-231; The Society for Marine Mammals;

A Reference List of the Birds of the World (J.J. Morony, W.J. Bock and J. Farrand Jr, 1975, American Museum of Natural History) for order and family level names for birds;

Distribution and Taxonomy of Birds of the World (C.G. Sibley and B.L. Monroe Jr, 1990, Yale University Press) and **A supplement to Distribution and Taxonomy of the Birds of the World** (Sibley and Monroe, 1993, Yale University Press) for the genus and species names of birds;

Schildkröte, Krokodile, Brückenechsen [Wermuth, H. and R. Mertens, 1996 (reprint), i-xxvi, 1-506, Gustav Fischer Verlag, Jena, ISBN 3-437-35048-X] for the names of crocodiles, turtles, tortoises and tuataras, and **A revised checklist with distribution maps of the turtles of the world** (Iverson, J.B., 1992: i-xiii, 1-363, privately printed, J.B. Iverson, Dept of Biology, Earlham College, Richmond, Indiana 47374, United States of America, ISBN 0-9617431-0-5) for the distribution of tortoises and turtles;

Herpetology (Pough, F.H., R.M. Andrews, J.E. Cadle, M.L. Crump, A.H. Savitzky and K.D. Wells, 1998, i-xi, 1-577) for the delimitation of families within the Sauria;

Chamaeleonidae (C.J.J. Klaver and W. Böhme, 1997. Das Tierreich 112: i-xv, 1-85; Walter de Gruyter, Berlin, New York, ISBN 3-11-015187-1) for the species names of all chameleons;

Reptiles del noroeste, nordeste y este de la Argentina - Herpetofauna de las selvas subtropicales, puna y pampa, 1993 (Cei, José M. In Monografie XIV, Museo Regionale di Scienze Naturali); **Lizards of Brazilian Amazonia** (Avila Pires, T.C.S., 1995, Zool. Verh. 299: 1-706, Nationaal Natuurhistorisch Museum, Leiden, ISBN 90-73239-40-0); **A new species of Tupinambis (Squamata: Teiidae) from Central Brazil, with an analysis of morphological and genetic variation in the genus** [Colli, G.R., A.K. Péres and H.J. da Cunha, 1998, Herpetologica 54 (4): 477-492]; and **A new species of Tupinambis Daudin, 1802 (Squamata, Teiidae) from Central Brazil** (Manzani, P.R. and A.S. Abe, 1997, Boletim do Museu Nacional. Nov. Ser. Zool. 382: 1-10) for the species names of the genus *Tupinambis*;

Snake Species of the World: A Taxonomic and Geographic Reference: Volume 1 (Campbell, McDiarmid and Touré, 1999) published under the auspices of the Herpetologists' League, for the nomenclature of snakes, except for the following cases: the following names for Malagasy boid snakes should continue to be used: *Acrantophis dumerili* Jan, 1860, *Acrantophis madagascariensis* (Duméril & Bibron, 1844) and *Sanzinia madagascariensis* (Duméril & Bibron, 1844); in the genera, *Calabaria*, *Charina* and *Lichanura*, the following names shall continue to be used: *Calabaria reinhardtii* (Schlegel, 1848), *Charina bottae* (Blainville, 1935) and *Lichanura trivirgata* (Cope, 1861); and in the case of subspecies of *Python molurus*, two subspecies are recognized, viz. *P. m. molurus* (Linnaeus, 1758) and *P. m. bivittatus* Kuhl, 1820;

Amphibian Species of the World: A Taxonomic and Geographic Reference (D.R. Frost, 1985, Allen Press and The Association of Systematics Collections) and **Amphibian Species of the World: Additions and Corrections** (W.E. Duellman, 1993, University of Kansas) for amphibian nomenclature, and **A review of the genus Mantella (Anura, Ranidae, Mantellinae): taxonomy, distribution and conservation of Malagasy poison frogs**, [Vences, M., F. Glaw and W. Böhme, 1999; Alytes 17(1-2): 3-72] for the genus *Mantella*;

Catalog of Fishes (Eschmeier, W. N., 1998, Vol. 1. Introductory materials. Species of Fishes A-L: 1-958. Vol. 2. Species of Fishes M-Z: 959-1820. Vol. 3. Genera of Fishes. Species and genera in a classification. Literature cited. Appendices: 1821-2905. California Academy of Sciences, ISBN 0-940228-47-5) for the taxonomy and the names of all fishes;

The Plant-Book, reprinted edition (D.J. Mabberley, 1990, Cambridge University Press) for the generic names of all CITES plants, unless they are superseded by standard checklists adopted by the Conference of the Parties as referenced below in paragraphs m) to q);

A Dictionary of Flowering Plants and Ferns, 8th edition (J.C. Willis, revised by H.K. Airy Shaw, 1973, Cambridge University Press) for generic synonyms not mentioned in The Plant-Book, unless they are superseded by standard checklists adopted by the Conference of the Parties as referenced below in paragraphs m) to q);

A World List of Cycads [D.W. Stevenson, R. Osborne and K.D. Hill, 1995; In: P. Vorster (Ed.), Proceedings of the Third International Conference on Cycad Biology, pp. 55-64, Cycad Society of South Africa, Stellenbosch] and its updates accepted by the Nomenclature Committee, as a guideline when making reference to names of species of Cycadaceae, Stangeriaceae and Zamiaceae;

The Bulb Checklist (1999, compiled by the Royal Botanic Gardens, Kew, United Kingdom) and its updates accepted by the Nomenclature Committee, as a guideline when making reference to the names of species of *Cyclamen* (Primulaceae) and *Galanthus* and *Sternbergia* (Liliaceae);

The CITES Checklist of Succulent Euphorbia Taxa (Euphorbiaceae) (1997, published by the German Federal Agency for Nature Conservation) and its updates accepted by the Nomenclature Committee, as a guideline when making reference to the names of species of succulent euphorbias;

CITES Cactaceae Checklist, second edition, (1999, compiled by D. Hunt, Royal Botanic Gardens, Kew, United Kingdom) and its updates accepted by the Nomenclature Committee, as a guideline when making reference to names of species of Cactaceae; and

CITES Orchid Checklist, (compiled by the Royal Botanic Gardens, Kew, United Kingdom) and the updates accepted by the Nomenclature Committee, as a guideline when making reference to the names of species of *Cattleya*, *Cypripedium*, *Laelia*, *Paphiopedilum*, *Phalaenopsis*, *Phragmipedium*, *Pleione* and *Sophronitis* (Volume 1, 1995) and *Cymbidium*, *Dendrobium*, *Disa*, *Dracula* and *Encyclia* (Volume 2, 1997).